

העולם הזה

מובארק - פרס:

העניין הערבי

מונטנה קרירה

עוד מועמדים לאישה השנה. שופיע על שער העולם הזה בגיליון ראשי-השנה. בסוף החודש.

שימיעון פרס. אינני מאוהב בו ואינני מאושר מכמה ממהלכיו, אבל לאור האפשרויות המציאותיות תיות תפקיד ומתפקד שימיעון פרס בצורה יוצאת מהכלל.

הוא הוציא את הטוב ביותר שאפשר היה להוציא מהמצב הנתון, ועתה הוא אפילו מנסה לנתב את יורשו ככיוון של פריצת-דרך לשלום.

עמי בנארי, חיפה
יצחק שמיר, הנציג האופייני לישראלי החדש, שאצלו המטרה מקדשת את כל האמצעים. איך הוא נהג השנה, איך הוא אכל אותה, איך הוא בלע צפרדעים — ובכלל להגיע ליום הרוטציה.

מרדכי ברנר, תל-אביב
אישה השנה הוא האיש, שלמרות הופעותיו התכופות בציבור והכותרות הרבות שהוא מספק לעיתונות, הוא די עומד בצד ובאיוה מישאל דעיקלה שגנערך לאחרונה אפילו זכה בתואר השר הפחות אהוד — הלא זה הפרש על סוסי השלום, עור וייצמן.

מי יורע אם בתשמ"ז לא נצטער שלא שמענו בקולו בתשמ"ז.
יוסף אלכס, רמת-גן
אני מציג קטגוריה נוספת לאישה השנה (מרדכי בנות, סיפורות וכו') של העולם הזה: אישה-הכבוד של השנה והמועמד שלי לתשמ"ז הוא מוטה גור, המוכן להסיק את המסקנות מן הדעות שלו כנר גור לכמה וכמה שרים שדיברו גבוהה-גבוהה ואני כבר רואה אותם משמשים בחורש הבא שרים ב"ממשלת יצחק שמיר. נעים נתנאל, אשקלון

מעשה בתרגולות ובחזיר

על הסיכונים שבהשתתפות בממש"ת אחדות לאומית.

חבל שלקה למוטה גור כל-כך הרבה זמן לה"סיק את המסקנה (ולהודיע שלא ישתתף בממש"ת של בראשות יצחק שמיר). הלא הסופר-בשעות הפנאי גור, המרבה לכתוב על חיות (הכלבה עזית) בוודאי מכיר את המעשה בתרגולות ובחזיר: אמרה התרגולות!

ראה, חזיר, עד כמה מרבים האנגלים לאכול מדי בוקר קוטלג חזיר בביצים. הבה, איפוא, נשתף פעולה ונקים ביחד עסק משגשג. אני אטיל את הביצים וממך אחזוך, מדי בוקר, נתחייב, ונשלח לאנגלים.

אם המצב יימשך כך, אמר החזיר, "חוששני שלא יישאר ממני כלום!" אמרה התרגולות!

מי שרוצה בשיתוף-פעולה, חייב לקחת על עצמו סיכונים! ורד אייזן, ירושלים

כל נישואין כשרים

על נישואין ללא אישור המימסד הדתי ("לסנדל את הרבנים!"). העולם הזה, 27.8.86.

האמת הפרוזאית היא, וזה הסוד הכי כמוס של מנהיגי האינקוויזיציה הדתית, שכל הנישואין והגירושין האזרחיים הם כשרים. כי נישואין וגירושין אינם פולחן דתי אלא מקדומי-מכר — הבעל קונה את אשתו עליידי הטבעת ומגרש אותה עליידי כתיבת מיכתב-כריתות (גט).

ואכן, רוב רושמי הנישואין (האזרחיים) בעולם ירושלים טבעת-קידושין.

חזק מזה, עלי-התורה, גם כיום (יחסימיו) הם כמו קידושין. ויש כלל גדול בהלכה שאין אדם עושה את בעילתו בעילת-זנות ("א שכונותיו הן רציניות).

אבי, ה' ינקום את דמו, היה התלמיד-הכס הכי גדול בסביבה שלנו בפולין, חסיד עם שטריימל וקאפוטא וזכה להשיא בחייו, עד השואה, את שלוש בנותיו, ובאף חתונה אחת לא נכח רב. והוא כיבד בקריאת הכתובה ובשבע הברכות את נכבדי הקהילה והנישואין היו, כמובן, כשרים למהדרין מן המהדרין.

אלכסנדר סרנקל, תל-אביב

בג"ץ, כן: כתבה, לא

על חשיפת התנאים בבתי-הכלא ("דון קישוט בכלא רמלה", העולם הזה, 27.8.86).

כל הכבוד להעולם הזה, שחשף במיסגרת הכתבה את המצב האמיתי בכתיבה-כלא במדינת ישראל.

אך מדוע הסתרתם את שמו של הכתב כרוך-הכירשון וההזעה, שהצליח, בניגוד למדיניות (המשך בעמוד 4)

זוועדה

אחרי הטבח הנורא באיסטנבול, התחזר ללה בארץ סערה בכוס מים. מעשה חוזר עה המטריף, שטבעות אצבעותיו של אברנידאל מקשטות אותה, שימש עילה לאריאל שרון לסברק זעם אנטי-סלסטיני.

שוד החולים

מערכת כוללת של חסימה, שוחד וני-צול בבתי החולים. הנצלנים הם הרופאים הבכירים והנשדדים הם החולים. מדוע מעוררים הפוליטיקאים את התופעה? דעתו של הר"ר יולי נודלמן.

סוף הסנדק

בישיבות המיסלגיות הוא לא ימיה עוד את ראשו בכותל, לא ידרוש אמ" בולנס ולא ימרוט שערותיו. רסאל בן נתן, הסנדק הנצחי של ה"מסד", נפל בעיקבות לבתו הסופית של יוסף בורג.

שלוש כיתה א'

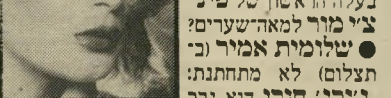
בכיתי בהתחלה, אחרי-כך נרגעתי. מספר אסף, בן ה-5 וחצי, שביקר בסעם הראשונה בחייו בבית-הספר. אני לא אוהבת את המורה, היא מעצבתני מסבמת אילת בת ה-6 את היום הגדול. חלומותיהם והחרדותיהם של הצעירים.

היי מיטש!

לא כל הצופים בסרט בן ה-36 חשמלית ושמה תשוקה הבחינו בון בן-אמוץ, שהופיע על המיקרופון לרבע שניה. כיצד הגיע הצעיר (אז) הישראלי להוליווד, מה בדיוק אמרו לו ויוויאן לי ומאמרו בראנדו, וכיצד התגבר על הרפליקה הבלתי-נשכחת שלו. בת שתי המילים בנות האלמוות — "היי, מיטש!"

רחל המרחלת מרווחת:

שרה קירשמן התחנה בשידוך: איך הגיר עה אשתו הראשונה של בעלה הראשון של פינ" צי מור למאה-שערים? • שלומית אמיר (כי תצלום) לא מתחתנת: "גיר" חורי הוא גבר נשוי, ואין שום סיכוי לגט" • הצרות של רוחלה, ומונדק פורר: רוני בא מלונדון. להסתיע בהורים • כששאלו אייזנברג כי עס: זה שנה שאסתר זוכוביצקי לא קיבלה את הצ'ק החודשי מאבא • ככה זוכבין מהטה מגינס כסף: 500 דולר תמורת הזכות להיות קרוב לצלחת של המאסטרו • לילאת ריזבורג מתחת לחופה: השופ' טים התעטפו במפות-שולחן.

המדרים הקבועים: מיכתבים - ארון מתים לשמוש חוזר; איגרת-העורר - פרטים רבים גדלו בגן הזה; הנדן - סערה בכוס דם; בלי הרדמה - שוחד בבתי-החולים; במדינה - ועדת האורחים; תשוקה - זונות ימיות; חשבון-נפש - עם שושנה ארבלי; אלמוזלינו: המירוץ הגדול התחילו; אנשים - חוש ההומור המוזר של שימיעון פרס; ראיון - עם אסף שניר, תלמיד כיתה א' אלף; תמרורים - השופט מעיר מרציה-הסוסים

כתבת השער הקרמי:

אויר פסגות

חוסני מובארכ, נשיא מצריים, הולך אל הפיסגה כמי שכפאו שד. פרס הולך אליה בתשוקה בוערת, כמי שצמא לאויר פסגות. האינטרסים מנוגדים, ועד הרגע האחרון הם מן סים לכופף זה את ידו של זה.

כתבת השער האחורי:

משבר במישפחת פלאטו-שרון

יש בעיות בחיי הנישואין שלנו, אבל אנחנו לא מתגרשים... אין אשה שיכולה לכבול אותי אליה. מספר נשואל פלאטו-שרון לכתבת העולם הזה. אילו נשים הוא הכיר בזמן נישוב בבית-הסוהר האי-מלכי וכיצד הן השפיעו על יח"סו עם אשתו אנט (בתצלום)?

המחזאי והמטפלת

היה היתה מטפלת גרמנית בבית המחזאי... היא המשיך עולה על כל יצירותיו של חנוך לוין — כי זה מתרחש במציאות של חייו ובהשתתפותו.

מילחמת בלס

האם עקב מישוה אחרי התובעת במישפטו של דויד בלס, כדי לגלות עליה פרטים רוי מאנטיים? קציני מישטרה מבריקים. שעז' בו את השרות. התגייסו ל-מילחמה פרטית. משני צידיו של אישה-העסקים העצור.

היד הקשה

בפרקליטות עדיין מתקשים בהשלמת תיק הראיות, אבל מרים בנימיני כבר יודעת על גון דמיאניוק הכל: כף ידו ואצבעותיו מלמדות אותה על אשיות הכפולה. על מה הוא מסוגל לעשות כשהוא יכול ומה לא.

מקהלת הצפרדעים

מבקר התיאטרון בונה את הקריירה שלו על גל של דומן: ככל שהוא משמץ יותר, מכפיש ומבזה יותר. כך יש לו סיכוי להפוך ל-מות תיקשורתית ולתפוס מקום של כבוד במקהלת הצפרדעים.

חתול בצמרת

הרבה אנשים טובים נחלצו לעזרתו של חתול קטן אחד, שנקלע לצמרת עץ. האם בסופו של דבר, אחרי ש-ניצול, יומת בצער בעלי-חיים?

מכירת הגופות

המתמודדות והמתמודדים בתחרות "מרת-ומרי-ישראל" עשו שריד והפגינו "גופה" — אבל מאחורי הקלעים פרצה שערוריה: האם היה ה-מישחק באמת מכור מראש?

- 17 יומן אישי - מדינת אלף האיים
- מה הם אמורים - יצחק רבין
- 18 מעדיף להיות פופולארי
- רחל המרחלת - הוא חובש כובע,
- 20 היא חובשת שבים
- 22 חלון-ראווה - צמה לתיפארת
- דף חדש - האינסטלטור של הישבן העולמי
- 26 גם זה וגם זה - אוכל זה מה שאוכלים כל הזמן
- 28 תשבץ - ערבה קפואה (6 אותיות)
- 32 קולנוע - בלי תג בלי גג
- 34 הורוסקים - גון דמיאניוק, אמן הדיבורים
- 35 שידור - מילחמת ט בט
- 38

- 3 מיכתבים - ארון מתים לשמוש חוזר
- איגרת-העורר - פרטים רבים גדלו בגן הזה
- 4 הנדן - סערה בכוס דם
- 5 בלי הרדמה - שוחד בבתי-החולים
- 6 במדינה - ועדת האורחים
- 7 תשוקה - זונות ימיות
- 10 חשבון-נפש - עם שושנה ארבלי
- 11 אלמוזלינו: המירוץ הגדול התחילו
- אנשים - חוש ההומור המוזר של שימיעון פרס
- 12 ראיון - עם אסף שניר, תלמיד כיתה א' אלף
- 14 תמרורים - השופט מעיר מרציה-הסוסים
- 16

כי, לדאבוננו, לעיתים באמת יותר קל להסתדר עם לא־יהודים מאשר עם יהודים. חיה נלקן, ירושלים

בונבונירת האהבה

על הקשר בין אהבה לשוקולד (מה הם אומרים, העולם הזה 3.9.86). יכול להיות שהגברת ניר, משומרי־מישקל, צורקת שכאשר אוהבים זקוקים פחות לשוקולד, אבל זה לא היה כך בנסייני האישי. הצעירה שהתאהבתי בה (ושהיא כיום, כפי שמקובל לומר, כבר הרבה שנים אשת־נעוריי) דווקא אהבה שוקולד, וככל שגברה אהבתי אליה נאלצתי להוכיח אותה, בנוסף לכל, גם בבונבונירי רה שבועית. ואגב: היא עדיין מאוד אוהבת שוקולד. ולתשומת־לב שומרי־מישקל: זה לא מורגש עליה כלל. שלמה סריה, תל־אביב

ראו ראה את באר־שבע

על הקשר בין המועמד לתפקיד

מרעמד־לקאנצלר ראו וקורא שתיל (מימין) ראש־עירייה סעד על שולחנו של ראש־עירייה

ההופכים לעיתים קרובות ללבנות, או ארוכות (במקום לבנים, או ארוכים, כמובן). כנ"ל — גרביים. גם הנטיה המזוהה לתקוע יו"דים בכל מקום, לרוב שלא לצורך (שימעון), מעצבת למדי. לכן ייאמר להעולם הזה בשפת חז"ל: "קשוט עצמך ואחר־כך קשוט אחרים". מ. יואש, חיפה

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות. מישפטיים או טכניים.

על הדבש ועל העוקץ

טוסבראהינדי אינו מצוי רק בכרכים הישנים של העולם הזה בבוידס של קורא בבאזל השווייצי צית (מיכתבים). העולם הזה (3.9.86). הוא גם מצוי, חי וקיים בכרכים הישנים של העולם הזה במישרדי־המערכת. וכך הוא אמר בגיליון שהופיע השבוע לפני 25 שנה: ● יש חיות אוכלות עשב ויש חיות אוכלות בשר. ושניהן גם יחד אינן מלקקות דבש.

(המשך מעמוד 3)

שרות בתי־הסוהר, מישרדי־המישטרה ומישרת־ישראל, לראיין את האסיר. חיים וייל? או אולי כתב וייל עצמו את הכתבה, כמו שהוא כותב לכוז את הבג"צים שלו, עם הרבה רגש ונשמה?

● את הכתבה חיבר כתב העולם הזה, שראיין את האסיר וייל.

קשוט עצמך תחילה

על שיבושי השפה העברית (יומן אישי, העולם הזה 27.8.86). מילחמתו של אורי אבנרי במשבשי השפה העברית ראוייה לכל שבח. ובגיליון האחרון הוא שוב יצא בשצף־קצף («כה אמר קאטו (המבוגר)» נגד כמה סירכות לשוניות שפשו בשפתנו. אלא, כבר נאמר, צדקה מתחילה בבית. והעולם הזה אף הוא אינו נקי מעיוותי לשון הרווחים אצלנו. מן הזכרון: שינאות, קינאת (במקום שנאות, קנאות, שגיאה החוזרת שוב ושוב) מכנסיים

ק/יא ק/י.

הצירופים הכי שנואים עליי. מה לא מקובל? על־ידי מי לא מקובל?

אמא שלי. למשל, כשהיא הגיעה מאירופה, הביאה איתה מיוזורה שבתוכה ארבעת אלפים זה לא מקובל.

אצל אמא שלי. למשל, מאוד לא־מקובל ללכת לישון אחרי השעה 11 (רק בזהמים עושים את זה). וכמובן לא־מקובל להמשיך לישון אחרי השעה 7 בבוקר. לא־מקובל לדבר עם אנשים על דברים פרטיים שלהם, לא־מקובל לשאול את החברות איפה הן קנו את השימלה. כמובן לא־מקובל לשאול כמה שילמו בשביל משהו, ועוד יותר לא־מקובל זה לא ללכת לבקר אנשים. למשל כ־12 בצעריים או כ־7 בערב, כי תיכף האנשים יחשבו שאתה רוצה לאכול אצלם ארוחת־צהריים או ארוחת־ערב. מצד שני מאוד מקובל לזכור איזו מתנה הביאה מישפחת גולדנברג לכרי־מיצווה של הילד שלך (שעשקשו הוא בן 30). כדי שתדעי איזה מתנה להביא לחתונה של הבת של גולדנברג. אני יכולה למלא 10 עמודים במקובל ולא־מקובל, אבל עצם ההיזכרות בדברים האלה מוציאה אותי מדעתי.

כל הסיפור הזה בא לומר שהשבוע יצא לאור הספר הראשון שלי ששמו בישראל הוא מיטבת. שני חדרים וסלון לא גדול, ובתוכו המתכונים והעצות השימושיות שקראתם כבר במדור שלי ואולי שכחתם. חברה עיתונאית אמרה לי בחציר שימחה: הנה, הפעם נרפקת. בטח כל העיתונים יזכירו את הספר שלך ורק בהעולם הזה לא תהיה עליו מילה כשאמרת לי שאולי אני בעצמי אכתוב על הספר. היא אמרה שזה מאוד לא־מקובל.

מקובל. לא־מקובל. יצא ספר. אתם שואלים מה דעתי עליו? ממש אין לי מושג.

עד כאן דבריה של דניאלה. אחר־כך באה וביקשה שלא לפרסם הקדמה זו, מפני שזה לא מקובל שאדם יכתוב על קטעים הלקוחים מספר שלו עצמו. לא הייתה לי ברירה. נעתרתי לבקשה שלא לפרסם שורות אלה.

הרמטכ"ל והכוכבים

בשבוע שעבר פירסמו עובדה מדהימה למדי: שלידי הרמטכ"ל הועברה מפה אסטרטגית של צה"ל, שהוגשה לו על־ידי אסטרולוג ירושלמי (כוכבים במקום מודיעין). העולם הזה 3.9.86. זה היה הפירסום השני על נושא זה, אחרי הגיליון הראשון במקומון כל העיר.

הכתבה בהעולם הזה עוררה, בצדק, תדהמה בחוגים רחבים. האם ייתכן כי רמטכ"ל צה"ל מאמין באסטרולוגיה? מה דעתו על העצות שהן שיא לו האסטרולוג, שהוא — לפי התבטאויותיו — איש לאומני, אנטי־דמוקרטי ומיליטריסט מושבע?

בעיקבות הכתבה שלנו פנו עיתונאים רבים אל שילטונות צה"ל. כתוצאה מכך פירסמו אלה הודעה מטושטשת, שבאה לעורר את הרושם שהאסטרולוג הוא אדם "תימהוני", שהטריד את הרמטכ"ל, ושהרמטכ"ל קיבל את המפה ואישר את קבלתה בכתב רק מתוך אדיבות.

עם כל הכבוד, הודעה זו אינה מספקת. אין היא מסבירה את העיקר: מדוע שלח הרמטכ"ל אל "תימהוני" זה את ראש־הלישכה שלו, קצין בדרגת אלוף־מישנה, ומה עשה שם התת־אלוף המיסטרוני?

זה לא נראה כמעשה שיגרת, כדי להיפטר מטורדן תימהוני. אם כן, על מה זה מלמד?

דניאלה

גם הישגה המושבע ביותר של העולם הזה לא יכחיש שאין בארץ כל־תיקשורת אשר ישווה לשבועון המסיים בגיליון כישרונות חרישים ובטיפוחם.

איני יודע באיזו מידה תרם אורי קיסרי לטיפוחם של אנשים כמו אברהם שלונסקי ונתן אלתרמן, כ־13 השנים שבהן ערך את העולם הזה (ובגילגולו הקודם, פברעב). אולם כ־36 השנים, שבהן אני מכהן כעורך שבועון זה, גדלו בגן הזה פרחים רבים, המקשטים כיום את עולם התיקשורת בארץ ובעולם.

חוץ משניים־שלושה חריגים (כמו עמוס קינן,

דניאלה שמי לא מקובל

למשל) התחילו כל הכישרונות האלה את דרכם בשבועון הזה. הם נוצרו כאן יש מאין. כלומר: לפני שבאו אלינו לא כתבו כלל, ולא העלו על דעתם שיש להם כישרון מיוחד. הם היו פועלים וסטודנטים, קיבוצניקים ובטינטיקים. נערות־זוהר ועקרות־בית, לפני שמשכו את תשומת־ליבנו.

בין כל הכישרונות האלה, שמיספרם עבר מזמן את ה־100, יש רשימה מיוחדת של אנשים ונשים שאפשר לומר כי יש להם סיגנון אותנטי לגמרי, משל עצמם. שאינו המשך ואינו חיקוי של מישהו שקדם להם. משעמדם על כישרון מיוחד זה טיפחנו אותו, לכל ישתבש ויידרס על־ידי השיגרה העיתונאית.

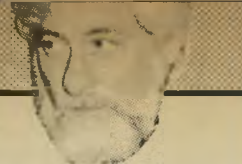
ברשימה זו שמור מקום לדניאלה שמי. לפני שהגיעה אלינו, הייתה עקרת־בית בלבד. כשפנתה אלינו באמצעות ידידה ולא באמצעות המורה של בנה, שהייתה — כמקרה — אשתו (אשתו לא מה שאני רגיל לומר לכל הפונה אלינו: נסי לכתוב, וגראה).

כשהגישה את הרשימות הראשונות שלה, הוקסמתי. היה ברור מהרגע הראשון שיש לדניאלה שמי הומור ייחודי מאוד, אותנטי לגמרי, העוזר לה להעניק עניין וחן לדברים השיגרתיים ביותר של אס, עקרת־בית או מבשלת.

המדור שלה — גם זה וגם זה — הוא הרבה יותר מאשר מדור רגיל לצרכנות ולמתן עצות לנשים. הוא מוסר בעיתונות הישראלית, יתכן שרוב קוראיו גברים. על כן שמחתי כפליים כאשר יצא השבוע ספר, המורכב כולו מקטעים שהופיעו במדור זה בהעולם הזה.

כשהחלתי להקדיש שני עמודים לפירסום קטעים מספר זה (ראה עמודים 28-29) ביקשתי את דניאלה שתכתוב בעצמה הקדמה הנה דבריה:

ציורף המילים, זה לא מקובל" הוא אחד

אחרי הטבח – סערה בכוס דם

ראליים, מוותורים לאש"ף, למלך חוסיין, למלך חסן ועד לוויתורים המורים בעניין טאבה" שימנעו פרס נעלב. הוא דרש התנצלות. חילה ריצה גרוטסקית אחרי ההתנצלות הנכונה, ואריאל שרון הסכים לכל. מעולם לא קימש שרון בהתנצלות. הרי את דברו אמר. בכל ההמולה המגוחכת הזאת, לא התווכח איש עם הטענה של שרון.

אך השערוריה האמיתית לא היתה הפגיעה בממשלה, ובאיש העומד בראש. שה. השערוריה היתה בעיוות הנורא של האמת, תוך פניה אל האינסטינקטים הפרימיטיביים ביותר של ההמון, מין אבירינדיאליזם מכיוון הפוך.

י מה אמר שרון? הוא אמר שממשלת ישראל עשתה ויתורים מופלגים, שוויתורים אלה גרמו לקיצוניות אצל הערבים בכלל והפלסטינים בפרט, שהמעשה נעשה על-ידי "הפלסטינים" (בה"א היריעה), שמאמצייהם השלום, הרדימו את העירנות. ומכאן: שאלמלא מאמציהם, ניתן היה למנוע מעשים כאלה. **אין שמץ של אמת אף באחת מן הטענות האלה.**

ממשלת ישראל לא עשתה שום ויתורים, ומשום כך גם לא היה שום תהליך לקראת השלום. שום "עירנות" לא תמנע התקפה מטורפת כזאת על בתיכנסת באחת מאלפי הערים בעולם. המעשה בוצע בידי אירגון פלסטיני פרש, שאינו נתמך אף על-ידי שבריר של שבריר במחנה הפלסטיני. אבירינדיאל הוא בן חסותם של חאפט' אל-אסד ומועמר קדאפי, והוא מנהל מילחמה גלויה באירגון המייצג את העם הפלסטיני, אש"ף, ובהנהגתו. אבירינדיאל, כמו שרון, רוצה להרוג את יאסר ערפאת. **אך הסילוף העיקרי הוא בטיעון המר-כזי: שמתינות ישראלית מעודדת קיצור ניות פלסטיניות. נכון ההיפך הגמור.**

ה טרור של אבירינדיאל הוא תוצאה ישירה של חולשת אש"ף. כאשר שלט אש"ף בדרום-לבנון, הסכים יאסר ערפאת להפסקת-אש, ומנע כל פיגוע משטח לבנון במשך 11 חודשים — עד לפלישתו של שרון, שנועדה להרוס את סמכותו של ערפאת (ואם אפשר, להרוג). כיום אין בכוחו של אש"ף למנוע את פעולות אבירינדיאל.

המוני הנוער הפלסטיני מתחילים להתייאש מכל פיתרון מדיני, בגלל סירובה הטוטאלי של ממשלת-ישראל לשאת ולתת על פיתרון הבעיה הפלסטינית, ובראש וראשונה להידבר עם אש"ף, ואף להניח לאזרחים ישראלים להיפגש עם אנשי-אש"ף. המיואשים נוטשים את הקו המתוך היסתי, שהותווה על-ידי ערפאת וחבריו, הוותר לדו-קיום בין ישראל ומדינה-פלסטינית, ועוברים לאירגונים קיצוניים יותר, השוללים את עצם קיום ישראל.

הנהנים הסופיים של תהליך זה בצד הפלסטיני הם אבירינדיאל, אבירימוסא ודומיהם. בשם שהנהנים העיקריים בצד הישראלי הם כהנא, גאולה כהן ושרון.

הרב אורש השבוע על-ידי שני סיקרייטות-קהל, אחד פלסטיני ואחד ישראלי, שנערכו בשטחים הכבושים. שניהם הוכיח כי הפיתרון המתון ביותר, הנהנה מתמיכה מאסיבית של העם הפלסטיני, הוא הקמתה של מדינה פלסטינית עצמאית לצד ישראל. זהו הפיתרון שבו דוגלים יאסר ערפאת והנהגת אש"ף. כל שאר הפיתרונות שהוצעו הם קיצוניים יותר. אין שום תמיכה באופציה הרינית, על צורותיה השונות.

לפני שנים אמר לי מוחמד סידאחמה, אחד מגדולי הוגי-ההיגיון המצריים: "תודו לאלוהים שיש אש"ף! אם לא היה אש"ף, תצטרכו להתמודד עם מאות רסיסים קטנים, שכל אחד יהיה קיצוני מן השני". **אנו מתקרבים בצעד-צעד למצב זה.**

ע ל כך היו צריכים לדרן ולהתווכח בישראל, ולא על הודעה מטופשת זו או אחרת, המתמיימת בהתנצלות מטופשת לא-פחות. אלה הם מישקיי-לדרים. בשעה שהמרחב מת-חיל לבעור. סערה בכוס מים. גרועה מזו: סערה בכוס דם.

דוויננה

לפני 60 שנה התחוללה בתורכיה המהפכה האנטי-דתית הראשונה בארץ מוסלמית. מייסד תורכיה החדשה, כמאל אתא-תורפ הגדול, ריכא את הדת ביד רמה, דרף את כוהניה, אסר את הל-בוש המסורתי, הוציא אל מחוץ לחוק את הטר-בוש, סגר את מוסדות-הדת וכפה על העם קידמה חילונית.

עכשיו יש ריאקציה. בחסות השילטונות מתעוררת הדת הפונדמנטליסטית. צעירים וצעירות לובשים שוב בגדים דתיים (בעוד שרוקא הוקנים דבקים בהווי החילוני). בכל רחבי המדינה נפתחו מחדש מיכללות איס-לאמיות, צצים מיסגדים חדשים, קמים כוחות פוליטיים דתיים-קנאים.

התנועה הזאת מופנית, כמובן, גם נגד היחסים עם ישראל.

כך נוצרת אווירה, שבה יכול אירגון אנטי-ישראלי קיצוני, כמו זה של אבירינדיאל, לפעול ול-שגשג. יתכן שעל רקע זה בחר אבירינדיאל הפעם בתורכיה לבצעו מעשה-הזוועה שלו. **על כל פנים, בוצע מעשה-הזוועה. כמו קודמיו, נועד להגברת השינאה ההד-דית, למיגור הכוחות המתונים, לסיכול השלום.**

אשר נודע הדבר בישראל, ניתן על המדינה המטר הרגיל של הודעות-גינוי. כל קבוצה, כל מפלגה וכל פוליטיקאי ראה חובה לעצמו לגנות, לשלול, לתקוף — כאילו היה צורך בהודעות כאלה. הרי כל אדם הגון ושפוי סולד ממעשה כזה.

בן כולם בלט אריאל שרון בקי-צוניותו. במשך החודשים האחרונים הקפיד שרון בלבוש את פיו. הוא לא אמר מילה על פרשת השב"כ. הוא התעטף בשתיקה רועמת, והיו שראו בכך התפתחות חיובית באופיו של שרון. **והנה, אך פעל אבירינדיאל — ושרון פתח את פיו והתגלה במיטבו.**

הריצה הבלי-פוסקת אחרי תוכניות-שלום מפוקפקות וחסרות-בסיס, בשעה שאויביו מנה-לים נגדנו מילחמה בלתי-פוסקת, תרמה לעיר-עור המגן הישראלי, לפגיעה בעירנות ובכוננות שלנו. הכריז שרון, "והפכה את היהודים בארץ ובחו"ל חשופים עוד יותר לטרור הפלסטיני... (וזהו) התשובה הנוראה היחידה של הפלסטינים ותומכיהם... לתחנוני-השלום ולוויתורים היש-

ביאו נזק עצום לעניין הפלסטיני ול-אש"ף, ועזרו בעקופן לישראל.

בין השאר: פעולות מסוג זה מכתמות את אש"ף, אף שבוצעו בידי אויבי אש"ף. אין לדרוש מאדם רגיל בעולם, צופה-טלוויזיה וקורא-עיתון, שיכ-דיל בין הפלגים השונים שבקרב העם הפלסטיני. הנטיה היא לקבוע, כמו בגין: "כולם אש"ף". הפעולות יוצרות את הרושם שאין הבדל בין התנגדות למדיניות-ישראל ובין אנטי-ישימיות — רושם שהסברה הישראלית שוקדת מזה שנים בכל כוחה לטפחו. הפעולות עוזרות להסברה הציונית ומזוות עליה לישראל. הפעולות משמשות תחמושת לתעמולת הימין הקיצוני בישראל, דוחפות את המוני

ישראל לזרועותיהם של אנשים כמו מאיר כהנא, גאולה כהן ואריאל שרון, ויוצרות אווירה כללית של שינאה לערבים והתנגדות לשלום בכלל, ולשלום ישראל-פלסטיני בפרט. **שיתוף-הפעולה בין הטרור הפלס-טיני ובין הימין הקיצוני בישראל הוא אוטומטי. אין הוא זקוק לשום הידברות.** כל מעשה-טרור מסוג זה עוזר לימין הקיצוני בישראל, וכל מעשה ודבר של הימין הקיצוני בישראל מגבירים את הייאוש בקרב הפלסטינים, מחליש את הנהגה הפלסטינית המתונה, ודר-חפים את הנוער הפלסטיני לזרועות אבירינדיאל ודומיו.

ה שבוע התגלה סימביוזיס מזור זה על הרקע המאורעות באיסטנבול. אירע מעשה-הזוועה קלאסי נוסח אבירינדיאל. הותקף בית-כנסת, נערך טבח.

המעשה התיימר להיות תגובה על התקפת צה"ל בדרום-לבנון ו/או על חללה באוניית-נשק. האמתלה אינה חשובה. העיתון הוא מיקרי. אולי יש לו קשר לעימות בין ארצות-הברית ובין מועמר קדאפי, אחד הפטרונים של אבירינדיאל. **גם המקום הוא מיקרי. אומנם, בתור-כיה יש עתה תנאים טובים לפעולת גוף כמו אירגון זה. כי מתחת לפני השטח מתרחשים בתורכיה תהליכים מדי-אייגים.**

בתורכיה, כמו בכל העולם המוסלמי, יש הת-עוררות איסלאמית קנאית, מין "חזרה בתשובה" המונית.

ל כאורה מהווים אריאל שרון וצברי אל-בנא. המכונה אבירינדיאל, את שני הקצוות של הסיכסוך.

אבירינדיאל הוא טרוריסט נחשב, השואף לחיסולה של מדינת-ישראל. אריאל שרון מייצג את הקצה של הקצה של הימין הלאומני בישראל.

אולם כאורה פלא. עוזרים השניים זה לזה בכל הזדמנות.

לפי הכלל העתיק: הקצוות נוגעים זה בזה.

ה דוגמה הקלאסית היא ההשתלשלות ערב מלחמת-הלבנון.

כמה ימים לפני הפלישה הישראלית, לחיסול תשתית המחבלים בלבנון, ביקר שרון בארצות-הברית. הוא ביקש והשיג את הסכמתו של שר-החוץ האמריקאי לפלישה. אך השר אלכסנדר הייג הציג תנאי מוחלט אחד: לפלישה צריכה לקדם, "פרובוקציה ברורה", שתתקבל על-ידי הקהילה הבינלאומית כעילה סבירה.

הפלישה נקבעה ליום הראשון, ה-6 ביוני. **היתה חסרה רק הפרובוקציה.**

זו באה ביום החמישי, ה-3 ביוני. טרוריסטים פלסטיניים התנקשו בחייו של שגריר ישראל בלונדון, שלמה ארגוב, שניצל בנס ממות ונפגע קשה.

ביום השישי ערכו מטוסי צה"ל התקפת-מחץ על המחנות הפלסטיניים בלבנון. מאות נהרגו. ביום השבת הגיבו כוחות-אש"ף בהפצצת הגליל, שלא פגעה במטורות (בכוונה או שלא בכוונה). נהרג חייל ישראלי אחד, שנסע בכביש. למחרת היום נפתחה הפלישה, בהסכמת המערך.

מי שהורה להתנקש בחיי השגריר סיפק את העילה לפלישה. מכיוון שכל העולם ידע כי ישראל מוכנה לפלוש, אין ספק שההתנקשות אכן באה לספק את העילה לכך.

את ההתנקשות ביצע אבירינדיאל, ואחד המבצעים היה קרובי-משפחה שלו.

הדבר היה ידוע עוד באותו היום. אך כאשר ביקש איש-מורדעין כישיבת-הממשלה להעיר את תשומת-ליבו של מנחם בגין לכך שאבירינדיאל הוא אויבו המושבע של אש"ף, סתם בגין את פיו באימרה המפורסמת: "לא צריך, כולם אש"ף".

אבירינדיאל פעל כפי שפעל, ומתי שפעל, כאילו ביקש במתכוון לעזור לשרון.

ה שבוע שוב יצרו המאורעות קשר מזור בין שני אנשים מנוגדים אלה.

בבית-הכנסת באיסטנבול נערך טבח שפל מאין כמוהו. 21 יהודים חפים מכל פשע נרצחו ברם קר, בשעת תפילות.

אף שהאירגון האחראי הודהה בשמות מפיר-צצים, אין ספק כי זהו אירגון של אבירינדיאל. **משע פוליטי, כמו כל פשע אחר, משי-איר אחרי טביעת-האצבעות בצורות השיטה (מודוס אופראנדי), בלשון המישטרה.**

אבירינדיאל — והוא לבדו — ביצע במשך השנים אחרונות שורה ארוכה של פשעים בעלי אופי זהה בדיוק. בכל המיקרים האלה הותקפו בתי-כנסת ברחבי העולם, ונרצחו המתפללים בהמוניהם, בלי אבחנה.

בכל המיקרים האלה זוהה אירגונו של אבירינדיאל כאחראי לפשע.

באוקטובר 1980: פיצוץ ליד בית-הכנסת בפאריס. 4 הרוגים. באוגוסט 1981: התקפה על בית-כנסת בווינה, 2 הרוגים. באוקטובר 1981: פיצוץ ליד בית-כנסת באנטוורפן, 3 הרוגים. באוקטובר 1982: התקפה על בית-כנסת ברומא, נהרג תינוק. במאוס 1985: פיצוץ בתיאטרון, בעת עריכת פסטיבל-סרטים יהודי, 18 פצועים. ביולי 1985: פיצוץ בבית-כנסת בקופנהגן, 27 פצועים.

מעשה-הזוועה באיסטנבול מצטרף לרשימה זו.

עיצאם אל-סרטאווי, שנרצח גם הוא בידי אבירינדיאל, טען פומבית כי אבירינדיאל מופעל על-ידי המוסד הישראלי, ומשרת את המטרות הישראליות. רבים מראשי אש"ף מאמינים בכך. מובן שטענה זו אינה מתקבלת על הדעת, וגם לא הובאה שום הוכחה ממשית לכך. **אך אין ספק שפעולות אבירינדיאל ה-**

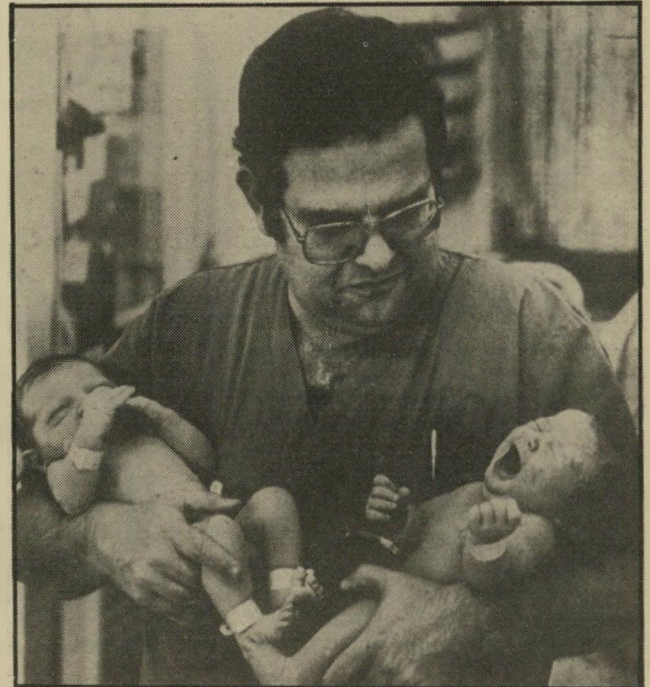

איך כועלת, האצולה הרפואית, המוציאה כספים מן החולים ומשתמשת בבתי החולים הציבוריים?

שווד החולים

בשבוע האחרון קרו שני דברים שממכת ראשון אינם קשורים זה לזה, אך בסופו של דבר יש קשר הרוק ביניהם: שריהבריאות, מרדכי גור, הודיע ש הוא מתכוון בקרוב להתפטר מתפקידו, ובאותו זמן נעצר לחקירה הפרופסור ארווין יעקב, מנהל המחלקה הכירורגית ב' בבית החולים שיבא בתל-השומר, בחשד להעלמות מס וקבלת שוחד עבור אישפוז בבית החולים. הוא

מילחמה? מה הישגיה? לאן הגענו? יש מדינות ששרותי הרפואה שלהן שייכים ומנוהלים אך ורק על ידי הממ"ש (בגוש המיוזרחי). יש מדינות שכל בתי החולים בהן שייכים לממשלה ולי שילטון העירוני, ובמקביל קיימים כמה בתי חולים פרטיים, שרוב מקבלי השרות בהם הם תושבי חוץ, המכניסים מטבע זר. כך, למשל, באנגליה. יש מדינות שכמעט כל השרות הרפואי בהן מבוסס על רפואה פרטית. העיקרון

פרופסור משיח הורדת 5% מהמשכורת הבסיסית

הבריאות והנהלת קופת החולים הכללית. תחילה קיבל מיספר מצומצם של רופאים בכירים אישור רישמי לפתוח קליניקות פרטיות. בקליניקות אלה היו הרופאים הבכירים של בתי החולים מקבלים חולים פרטיים, ולאחר מכן היו מאשפזים אותם בבתי החולים. עכור אישור לפתיחת קליניקה פרטית, היה צריך מנהל המחלקה להסכים להורדת 5% ממשכורתו הבסיסית. **מתן אישור זה היה צעד ראשון של המימסד הרפואי במתן לגיטימציה לרפואה הבלתי חוקית.**

הצעד השני נעשה בתקופה האחרונה. בהכרזה חגיגית של השר מרדכי גור עצמו, ניתנו למיספר רופאים בכירים אישורים לפתוח בתי חולים פרטיים, בו בזמן שהם המשיכו לעבוד כמנהלי מחלקות בבתי החולים ממשיכים תימים.

השר גור נתן אישור לפרופסור שלמה משיח, מנהל המחלקה הגניקולוגית בבית החולים שיבא לעסוק ב"הפרטית מבחנה" באופן פרטי, כ"פרט" על הישגיו בשטח זה.

מנהל המחלקה הנפרולוגית בבית החולים הממשלתי אסף הרופא, הד"ר דוד מודעי, פתח מכון פרטי ל"דיאליזה בבית הרופאים בתל-אביב, הפרופסור ברנרד וידנה, מנהל המחלקה לניתוחי ליכוחה בבית החולים איכילוב, קיבל אישור לבצע ניתוחים פרטיים בבית החולים אסותא, ולא די בזה, הוא גם פתח לאחרונה בית חולים במלון פלאזה.

הפרופסור הנרי נויפלד, מנהל המחלקה הקרדיולוגית, קיבל אישור לפתוח מכון לרפואה פרטית באותו בית החולים בהרצליה.

גם פרופסור ארווין יעקב, שנערץ באחרונה, קיבל אישור לפתיחת קליניקה פרטית כסביון.

אישורים אלה שימשו כאתר וכסימן לשאר הרופאים בבתי החולים הציבוריים, שאין עוד צורך להסתיר דבר, ואפשר לפתח ענף פרטי משלהם באופן חופשי. עשרות ומאות רופאים, בכירים ולא בכירים, לקחו דוגמה מהכריזים של הרפואה ("אצולה") והתחילו לפתח לעצמם — עכשיו כבר ללא אישור רישמי מתאימים — קליניקות פרטיות משלהם.

הדגים הקטנים האלה מנציחים את עבודתם בבתי החולים הציבוריים כדי להכריח חולים לפנות אליהם באופן פרטי, וסוחטים מהם סכומים נכבדים עבור ה"טיפול" המיוחד הזה.

מעשים מגונים

רופאים צעירים, שרכשו זה מכבר את מומחיותם, פותחים מתחת לאפס של בתי החולים, "מרכזים רפואיים", ומשכנים אליהם חולים מבתי החולים הציבוריים, בהבטחה שהם יקבלו טיפול טוב יותר, בשילוב עם שרותי בתי החולים. רופאים צעירים אלה מבצעים תורניות וכוננויות בבתי החולים, ובעת

עבודתם בבתי החולים הם מבצעים עבודה פרטית. דוגמה בולטת הוא מצב הרפואה הפרטית באשקלון. בזמן האחרון, מתפתח שם, "שרות פרטי" בבתי החולים של קופת החולים הכללית. חלקו נערך שה באישור רישמי, בניגוד למה שהיה במשך שנים רבות, מקבלים כמה מהרופאים הבכירים אישורים מנהלת קופת החולים לפתיחת קליניקות פרטיות.

בבארשבע נפתח קואופרטיב רפואי, אי שרוב הרופאים בו עובדים בבתי החולים טורוקה, ו"משלבים" את עבודתם הפרטית בעבודה בבתי החולים הציבוריים.

עד עתה לחמה קופת החולים הכללית בתופעה זו, ורק מעטים קיבלו אישורים לעבודה פרטית. בין היתר, הפרופסור דן מלר, המנהל מחלקה לכירורגיה פלסטית בבית החולים טורוקה, ניהל בו זמנית קליניקות פרטיות בחיפה ובנתניה, באישור הנהלת קופת חולים.

כיום אין זה עוד מיקרה חריג, הנהלת קופת החולים הכללית נכנעה כנראה ללחצים של הרופאים, ומנפיקה אישורים המנוגדים לקו ולמסורת של קופת החולים הכללית של הסתדרות העובדים.

גורם שלישי ששיחרר את ה"יוזמה" הפרטית הוא אייגנשת העבריינים גם במיקרים שהם נתפסים, למשל, עליידי שילטונות מס'הכנסה.

כאשר מתלבשים על מי מהרופאים ומוציאים "אישורים" בתשלומים — קבלת שוחד עבור טיפול במחלקה, ניהול מרפאות פרטיות ללא רישומים — ומצליחים לקנוס אותם בסכומים מכובדים, גם אז ממשיכים אותם עבריינים לעבוד כמנהלי מחלקות. גרוע יותר: הם ממשיכים, כפרופסורים בבתי הספר לרפואה, לחנך דור חדש של רופאים.

כך נשפט הפרופסור משה אולכר, רופאי עיניים מרחובות, ונמצא אשם בהשמטת הכנסות, הפרופסור נידון לשלושה חודשי מאסר בפועל. הפרופסור דניאל איילון, ראש המחלקה לאנדוקרינולוגיה בבית החולים איכילוב, נעצר ושוחרר בערבות של 50 אלף ש"ח.

הפרופסור מנרס, מנהל המחלקה האורתופדית בבית החולים רוטשילד בחיפה, הואשם בהעלמת הכנסות בסכומים אסטרונומיים.

מנהל מחלקת העיניים בבית החולים רמב"ם, הפרופסור זוניס, נקנס מאותה הסיבה עליידי שילטונות המס. כל האנשים האלה ורבים אחרים ממשיכים לנהל מחלקות ולעבוד כמרצים בפקולטות לרפואה.

כאשר מורה בבית הספר מואשם במעשה מגונה בתלמיד, מפסיקים את עבודתו בבית הספר. הפרופסורים המכורים בבתי הספר לרפואה, המבצעים מעשים מגונים בחברה, ממשיכים לחנך דור, שלא לדבר כלל על שליטת רישיונותיהם לעסוק ברפואה.

ידוע שהתנאי הראשון לקבלת רישיון לעסוק ברפואה הוא היות המומצע אדם הגון. האם מקבלי השוחד ועבריינים מסוג זה הם בני אדם הגונים?

גם בתי חולים פריפריים לוקחים דוגמה מבתי החולים המרכזיים. כך, לא קרה דבר לד"ר צבי הרולד, מנהל המחלקה האורתופדית בבית החולים בראזיל באשקלון, שהסתבך לפני שנים אחדות עם שילטונות המס והמשיך, כמונו, לנהל את המחלקה ולחנך את המתמחים שלו, כאילו לא קרה דבר.

פקודות הבוסים מישרדי הבריאות יורעים ה"ט" שרופאים בכירים. בעולם עובדים בבתי החולים, עובדים בבתי החולים פרטיים, מנתחים שם, ולוקחים איתם לעזרה רופאים צעירים מהמחלקות שלהם. קל מאוד להוכיח זאת על ידי בדיקת גליונות הניתוחים בבתי משפחה לא שמענו על ענישה אף של רופא אחד על עבירה זאת.

5

המרכז לטיפול בכליות מלאכותיות

ד"ר דוד מודעי

מחלות כלייתיות ופרולוג מנהל רפואי

501 CENTER FOR ARTIFICIAL K TREATMENT DIALYSIS CENTER

DAVID MODAI

INTERNAL MEDICINE NEPHROLOGY MEDICAL DIRECTOR

502 DR. U. RIEBENI

DENTAL SURGEON

רופא שיניים

השלט של מודעי ב"בית הרופאים" דיג'יטליזציה לוקחים דוגמה מהכריזים

מעבדת שיניים

קרדיולוגיה

פרופ. ה. נ. נויפלד

מומחה למחלות לב

ד"ר א. בטלר

מומחה למחלות לב

השלט של נויפלד במרכז הרפואי בהרצליה העבריינים ממשיכים לחנך תלמידים

שוחרר בערבות עליידי בית משיפט השלום. "לתרומתו" של השר גור למערכת הבריאות בארץ ולחיים הציבוריים בכלל אקדיש בשבועות הקרובים יום ניתוח מיוחד. הפעם אתייחס לתופעה ספציפית, הקשורה במעצרו של הפרופסור יעקב — ללא קשר לשאלה אם ייצא זכאי או חייב — והשפעתו של השר גור על תופעה זו.

על שוחד בבתי החולים הציבוריים, שניתן לרופאים בכירים לצורך קידום תור לניתוח, בדיקות שונות והאישפוז עצמו נכתב לאימעט, אך לא נעשה ניתוח היכן פועלת שיטת השוחד, מי אשם בהתפתחותה של שיטה זאת וכי צד למנוע את התפשטות המחלה הסרטנית הזאת, העלולה להרוס טוטאלית את הרפואה הציבורית ואת חינוך הרופאים, ובסופו של דבר להשפיע על החברה כולה.

רפואה שחורה

בתחילת כהונתו הכריז לא פעם השר מרדכי גור שהוא יילחם בתופעה של רפואה שחורה, אותה הוא כינה "רפואה אפורה". האם נעשתה

העם

תשוקה ושמה פיסגה

חוסני מובארכ הולך אל הפיסגה כמי שכפאו שר. פרס הולך אליה בתשוקה רוננת. זהו הבל מהותי

יש? אין?

עד הרגע האחרון ממש נמשכו הדיונים, שבתוצאותיהם היה תלוי עצם קיום הפיסגה בין שימעות פרס וחוסני מובארכ.

היה זה מצב מוזר. הוא נכע מעובדת יסוד: לשני הצדדים היו אינטרסים שונים ומנוגדים.

אינטרסים מנוגדים. בדרך כלל מתקיימת ועידת פיסגה בין ראשי מדינות כאשר יש להם רצון משותף לסכם דברים, ליישב חילוקי דעות ולהתוות דרך משותפת לעתיד. משום כך קודמת לפיסגה כזאת הכנה ממושכת ומדוקדקת של צוותי עבודה, המכינים את הכל מראש, ובכלל זה את ההודעה המשותפת, האמורה לסיים את הפגישת.

הפעם המצב שונה בתכלית. לשימעות פרס יש עניין רחוף וחיוני בקיום הפגישת, כאירוע לשמו. היא נועדה להיות חוליה אחת בשרשרת של הצלחות ראוותניות, לקראת סיום תקופת הכהונה של פרס כראשיהממ"ש שלה. אחרי הפגישת עם המלך חסן, וערב הפגישת עם הנשיא רונלד רגן, צריכה הפיסגה להוכיח בעליל כי חל בשנתיים האחרונות שינוי מכריע במעמדה של ישראל בעולם ובמרחב, שהתדמית שלה השתפרה ללא הכר וכי בתום תקופת פרס נמצאת ישראל בדרך המלך.

לחוסני מובארכ יש אינטרס שונה לגמרי. אין הוא יכול להרשות לעצמו להיראות כמי שנכנע לישראל, בשעה שזו מחרימה את אש"ף ומתנגדת לחלוטין למתן זכות ההגדרה העצמית לעם הפלסטיני. אין הוא רוצה להיראות כמי שמשיך באופן עיוור בדרך של אנוור אל סאדאת. אין הוא יכול להרשות לעצמו להעמיק את הקרע בין המישטר והשמאל, ועל אחת כמה וכמה בין המישטר והחוגים האיסלאמיים הקנאים, ההולכים מחיל אל חיל. משום כך גם אין מובארכ יכול לעשות הרבה למען הנורמליזציה.

לעומת זאת, אין חוסני מובארכ יכול גם להרשות לעצמו להרגיז את דעת הקהל האמריקאית ואת הקונגרס, שבו שולטים ידידי ישראל, בשעה שמצי ריים מבקשת מארצות הברית הטבות כלכליות חיוניות.

מובארכ הולך אל הפיסגה כמי שכפאו שר. פרס הולך אל הפיסגה בתשוקה רוננת.

עכשיו או לעולם לא. מצב זה מאפשר למובארכ לנצל את הפיסגה לפחות כדי להביא לסיכום סופי את בעיית טאבה, הנסחבת כבר שבע שנים. סחבת זו תואמת את האינטרסים של ישראל. מאחר שהיא המחזיקה בשטח, הרי כל יום של דחיה הוא יום של זכיה. מה גם שאין לצמרת ישראל תיקווה רבה לזכות בבוררות.

מכאן הלחץ המצרי לסיום שטר הבוררות על כל פרטיו לפני הפיסגה. המצרים יודעים היטב שמה שלא יסוכם השבוע, לא יסוכם כלל. אחרי הפיסגה, ואחרי הרוטציה, אין שום סיכוי שממ שלת ישראל תהיה גמישה.

אם היה ספק בכך, בא השבוע השר אריאל שרון, מראשי הליכוד, ואמר בפירוש כי פרס עשה בטאבה ויתורים כלתימוצדקים, החותרים תחת ביטחון ישראל והיהודים בכלל (ראה הנדון). **ברונו פיסח.** אם היו אי פעם תיקוות כי הפיסגה תניב גם פירות מדיניים מעבר ליחסים בין ישראל ומצרים ("היחסים הדו צדדיים") הם נמוגו והימכבר.

למובארכ ברור לגמרי כי שימעות פרס אינו יכול לזוז מן הקו הנוקשה של ממשלת האחדות הלאומית. שבה יש לליכוד וטו מוחלט. מה גם שאין שום

בבית החולים רמב"ם נתפס בזמנו רופא בכיר אחד. אבל המשיך לנהל מחלקה.

למישרד הבריאות ידוע שיש ניצול רב של משאבי בתי החולים לטיפול בחולים פרי טיים. לא רק בעקפין אלא בצורה ישירה.

למשל, למעבדה הגסטרואנתרולוגית בבית החולים רמב"ם באים בשי עותי הבוקר המוקדמות חולים. שקודם לכן נבדקו באופן פרטי עלידי רופאים העובדים בבית החולים. ועוברים בדי

ד"ר יעקב הכיליה שועלמה

ד"ר מולר

לשרת את הפוליטיקאים

קות. כאשר לצורך זה משתמשים בי ציוד יקר מאוד, כמו קולנסקופ. שאור רך חיו מוגבל, וכל שימוש בו מקצר את חייו.

כאשר שאלתי את הרופא, המשתמש במכשיר זה, מדוע הוא מביא חולים פרטיים לבתי חולים ממשלתי. ענה לי: "אבל אני עושה זאת לפני שעות העבודה בבית החולים".

גם לצורך כל מיני בדיקות של חור לים אורולוגיים וגניקולוגיים ולביצוע ניתוחים "קטנים" מביאים רופאים רבים חולים מהקליניקות הפרטיות לבתי החולים הציבוריים. לא מעט חולים פרטיים נשלחים כשבידיהם הפיתקי אות למעבדות ציבוריות לצורך בדיקה. מפאת הכבוד שרווחים שם לרופאים אלה. מכערים אותן.

מה הרקע להתפתחות כוללת שיש בחיטה שוחד וניצול משאבי ביהחציבור להתעשרות פרטית בתוך החברה הרפואית? מהם הגורמים התורמים להתפתחות מסוג זה? ומה הפתרונות הי נראים באופן תיקון המצב, אם בכלל?

אין מכיוון להוציא מכלל חשבון השפעת המצב הכללי של החברה, כאשר רוח החברה נושבת לכיוון השל מה עם שיטות אלה. שהפכו כמעט לחוקיות ומסובדות. אך הנטיות השל (המשך בעמוד 36)

עורך רושם מוטעה דומה אצל המלך חסן, כדי לאפשר את פיסגת חסן פרס. חסן התאכזב מזה, כאשר נפגש עם פרס וזה דחה מכל וכל את האפשרות הזאת. אכזבה זו נמנעה ממובארכ, מאחר שהדברים דלפו השבוע לפני הפיסגה.

טיוול מודרך. אך אם גם נוסחה מתונה זו אינה אפשרית — מה נותר למובארכ ולפרס לסכם?

מכיוון שמובארכ יודע עתה כי לא יצמח לו שום הישג מדיני מן הפיסגה, ולוא גם הועיר ביותר, ירדה התלהבותו עד לאפס.

התוצאה: ככל שהתקרב מועד הי פיסגה, כן הצטמצמה התוכנית. הפיסגה עצמה אמורה עתה להימשך רק כמה שעות. את שאר הזמן הועידו המארחים האדיבים לטיול מודרך של ראשי הממשלה ופמלייתו הגדולה, ובה גם ועדת העורכים של העיתונים היומיים (ראה להלן).

כאילו חברו הכל כדי להעביר את האווירה ערב הפיסגה, וליטול ממנה כל הילה של חגיגות, בא מעשה ההוועה באיסטנבול וגילה את המציאות של יחסי ישראל-ערב (ראה הנדון). לעור מת הצגת הסרק של הפיסגה שאין לה תכלית.

עשיית שרירים. הלהיטות של פרס לפיסגה וזווסר-התוכן שלה הפכו כה ברורים. עד כי החלו לפעול ככומרנג נגד פרס.

תעמולת הליכוד, שתוארה את הדברים בהגזמה, בלשונו של אריאל שרון, מצאה דר בקרב הציבור. פרס הבהין בכך. מכיוון שכל תכלית התרגיל לא היתה אלא לזכות בפופולאריות, הוא הפך בלתי יכראי כרגע שהוא כרוך באובדן פופולאריות. לכן מנה פרס עם הרוח והתחיל לפתע "לעשות שרירים". הוא נתן הוראה דרמאטית לשני המנכ"לים בקאדיר — רודר קמחי ואברהם טמיר — לארוז את המוזדור ולחזור הביתה, אם המצרים לא יסכימו לתנאי ישראל כנוגע לסימון הגבול. כך הציג את

ערך להבטחות של ראשיהממשלה, העומד לסיים את תפקידו בעוד חודש, והמהווה, כאימרה האמריקאית שצו"טטה עלידי משה ארנס, "ברוו פיסח". המצרים עוקבים בדריכות אחרי ההתפתחויות בישראל. הם יודעים היטב כי בממשלה של אחריהרוטציה יהיה המערך במיעוט, לאור מה שהתרחש השבוע בוועידתהמפר"ל (ראה עמודים 8-9). את מקומו של יוסף בורג, המהווה את לשון-המאזניים בין שריהממשלה, אמור לתפוס זבולון המר. המשוועד עתה לחלוטין לאנשי גוש-אמונים. בממשלה כזאת כלל לא תיתכן תזווה כללה בעניין הגדרה המערבית ורצועת-עזה.

רושם מוטעה? על רקע זה יש משמעות לפרשה-רוטא, שהתחוללה השבוע בישראל.

במישרד ראשיהממשלה פרצה מח' לוקת סביב השאלה: האם הבטיח מנכ"ל המישרד, אברהם ("אברשה") טמיר, לחוסני מובארכ משהו שאינו מוסמך להבטיח?

הטענה: טמיר נתן למובארכ להבין כי פרס עומד להסכים לנוסחה, שתכיר בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני במיסגרת קונפדרציה ירד

הרעיון עצמו סביר לגמרי. לא יתכן משאיתומ עם חוסניו בלי השתתפות נציגים פלסטיניים שימונו על דעת אש"ף. אש"ף אינו יכול לזוז בלי הכרה בזכות ההגדרה העצמית, בצורה כל שהי. מכיוון שהרעיון של קונפדרציה ירדנית-פלסטינית מקובל על שימעות פרס, ניתן לאחר את הדברים על פי נוסחה שתכיר בהגדרה העצמית במיסגרת הקונפדרציה. אולם ממשלת האחדות מתנגדת לכל איזכור של זכות ההגדרה העצמית, בכל צורה שהיא, ועל כן לא היה טמיר מוסמך לעורר את הרושם שזה אפשרי.

טמיר הכחיש מכל וכל שנתן רושם זה. אך יש רגליים לחשד כי טמיר אכן הניח לרושם מוטעה כזה להיווצר. כדי לאפשר את הפיסגה, כשם שרפי אדרי

בית הכנסת "נווה שלום" באיסטנבול אחרי הטבח

צל קודר

הנשיא מובארכ ידיים כבולות

עצמו כיהודי גאה, לפי המסורת של הליכוד.

כך הגיעו שני הצדדים אל רגע האמת: הברירה בין מציאת פשרה רחוקה וקיום פיסגה חסרת תוכן ורוח ובין פיצוץ שיעביר את החודש האחרון של פרס ואת יחסי של מובארכ עם ארצות הברית.

עיתונות ועדת האורחים

העורכים המצריים מתמנים עלידי השילטון ומשרתים אותו. האם זהו גם תפקידם של העורכים בישראל?

בדרך אל הפיסגה ביקש שימעות פרס לגרור אחריו שובל ארוך של מלווים, בולטים ביניהם: עורכי העיתונים היומיים בישראל, בטעות ידפוס נוסח-פרויד קרא הא רץ למישלחת זו, ועדת האורחים. ואכן, הופעתם של אורחים-עורכים אלה תמוהה למדי.

משרתי השילטון. העיתונאים, הנוהרים בהמוניהם לסקר אירועי-לא אירוע זה (ראה לעיל) ממלאים את תפקידם. אך מה תפקידם של העורכים באירוע זה?

יש לכך הסבר פשוט: במצרים מהווים כל עורכי-העיתונים פקידים של השילטון. הנשיא עצמו הוא הממנה אותם והמפטר אותם, כאוות-נפשו. משום כך מהווים העורכים חלק בלתי-נפרד של המימסד השילטוני.

הנשיא גורר אחריו את העורכים לכל הזדמנות חגיגית, כחלק מן הקישוט. זהו, בין השאר, פרס הניתן לעורכים, המשרתים את השילטון נאמנה.

מעמדה של העיתונות בישראל אמור להיות שונה לגמרי. היא אמורה להיות גורם עצמאי, שאחד מתפקידיו העיקריים הוא למתוח ביקורת על השילטון, לחשוף את מחדליו ומעשיו הפסולים, ולעורר מחשבה עצמאית לגבי מדיניותו.

אולם כאשר הנשיא המצרי מביא עימו חבורה של עורכים, כחלק מן הפמליה הרישמית שלו, רוצה ראש ממשלת-ישראל לשמור על הסימט ריה. גם הוא מביא עימו חבורה מק בילה. כחלק מן הפמליה שלו.

אומרי חנין. השאלה היא: האם צריכים עורכי העיתונים הישראליים להשתתף במישחק זה? האם הם צריכים להגדיר את עצמם כחלק של השילטון, כערת מקלסים ואומרה-ן (ואף אומרי חנין)?

האם יוכלו למחרת היום למתוח ביקורת נוקבת על המזמין, ועל המי דיניות שהוא מייצג?

ערב הבחירות הפנימיות ב"מפד"ל. קיבל רב צעיר מרמתיגן הודעה לבוא לפגישה בבניין הקסטל. המזמין: האיש החזק, רפאל בןנתן, מזכ"ל המפלגה.

הרב הצעיר, ספרדי, המשימש כרב באחד מבתי הכנסת ברמתיגן, התפלא. ממי שמע עליו בןנתן?

הוא הגיע לפגישה. כשנכנס ללישכתו של בןנתן, הופתע לגלות כי המזכ"ל הכללי מכויר את ההיסטוריה המייסדת של, את הוריו, קרובי משפחתו ואת כל השושלת. כשגמר בןנתן לספר לו על גילגולי מייסדתו, בירך אותו על כך שהוא, כבחור צעיר, רוצה להתמודד בבחירות. בןנתן הסביר לו כי מקומו הוא בסיעת למיפנה.

הרב הצעיר סירב להצטרף לסיעתו של בןנתן. במשך שבועיים ניסה בןנתן, פעם ופעם, להיפגש איתו ולנסות לשכנעו.

כשהמאמצים לא הועילו, והצעיר הודיע כי הוא נחוש בדעתו שלא

השניה: בהתמודדות על תפקיד המזכיר המדיני. חברים ייעצו לו שלא יילך להתמודדות זו ויקבל את ההצעות שהביאו לפניו אנשי מצ"ד והצעירים. אך לא איש בבןנתן ויותר, אין הוא רגיל לשכאלה. הוא החליט "הכל או לא כלום" וקיבל לא כלום.

האיש החזק, הרגיל לנצח בכל מאבקיו, הרגיל להוביל את אנשיו כרצונו, הרגיל לכופף את מתנגדיו, הפסיד שוב. הפעם לא בתוך סיעתו, אלא ליי ריביו הגדולים, סיעת הצעירים. שאול יהלום, נציג הצעירים שהתמודד עימו, ניצח. אחד הצירים אמר כי השיגאה לבןנתן היתה כה גדולה, שאפילו היו מעמידים נגדו בובה, היא היתה זוכה. כשנודעו תוצאות ההצבעה, סיכם אותם כ"פסיכוזה העוברת על המיפנה לגה."

"בנית", אמר, "עברתי עבודה אפר רה ויומיומית. שירתתי את ציבור החברים. יצטער עכשיו כל מי שדורקק היום למה שעשיתי ולא ימצא כתובת. אותי מעניין דבר אחד: שהמפד"ל תה

סופו של מנדק

הוא דפק את ראשו בקי, קרא לאמבולנס ופרץ בבני — אך הוא שלט במפד"ל שילטון מוחלט. השבוע נשבר רפאל בןנתן

יה חזקה. כששאל אם סיעתו מתכוונת לרדן בתוצאות ההצבעה, אמר: "למיפנה היא 47 אחוז מהמיפנה. ועתה יגרפריבס גרמה לכך ש-47 אחוז אלה יהיו עתה בחוק."

"להזמין אמבולנס!"

ב מתנגדיו מודים שבןנתן עבר עבודה אפרה ויומיומית. הם מגדירים את עבודתו כמי שעבד לשם שמיים, ולא לקח דבר לכיסו. בןמאיר הגדיל ואמר בוועידה כי — בפארא פרוזה לעבר ה' — היה בןנתן עבר של המיפנה.

הוא התחיל את עבודתו במיפנה לפני 40 שנה כנכבדמיסים. לאט לאט בנה לו עוצמה, ובמשך 10 השנים האחרונות שלט כמזכ"ל המפד"ל באימפריה הכלכלית האדירה.

הוא עלה לארץ ב-1941 מפולין, נשא אשה ילידתהארץ והתחיל את עבודתו כמדריך בנייעקיאב בפתח תקווה. אחריכך עבר לקיבוץ עלומים — קיבוץ סעד של היום — ומ-1951 הוא גר במושב חמר. הוא נוהג לספר כי בכל בוקר, לפני שהוא יוצא לעבודתו בקסטל, הוא עורך את ערוגות חלקת אדמתו הקטנה. יש לו חמישה ילדים, רובם נשואים למיזרחיים. "אצלי יש אינטגרציה", הוא נוהג לומר, "כמו שצריך להיות במדינה."

לבושו פשוט וצנוע. אין לו רשיוך נהיגה. שנים רבות היה לו נהגמונית קבוע, מתחנת שינקין בתלאביב. בכל סניפהמיפנה הכירו את נהגמונית, שהיה מסיע אותו ימים ולילות לבני קוריו בסניפים ולשמחות.

הוא עביגוף, דמותו בשרנית, יש לו אף גדול ועיניים פיקחיות בצבע כחול. הוא אוהב לתבל את דבריו באידיש עסיסית. הוא יודע לספר בדיחות, ונהג בעיקר במדיחות גסות.

הוא זאב לאכול, וידוע כזולל וסובא. את ארוחות הבוקר הוא נוהג כבר שנים לאכול באחד מבתי הקפה הידועים ברחוב אינגבירול, ואת ארוחות הצהריים כאחת המיסעדות ההונגריות בדרום תלאביב.

כשהוא כועס ומתרחק, פניו מאדימות. הוא רגשני ונוטה לבכות. בקסטל אומרים שהוא שחקן בינלאומי. כשדבריו אינם מתקבלים ביי שיבות, הוא משתולל, מרביץ לעצמו ברכות, דופק את הראש בקיר, או שנשכב על הרצפה משתטח, מתעלף, מכריז על התקף לב וצועק: "אני לא יכול יותר! אי אפשר יותר! להזמין לי אמבולנס!"

במפד"ל, איבד השבוע את כוחו ובעיקבותיו תפסור הסיעה מאליה.

"פסיכוזה במיפנה"

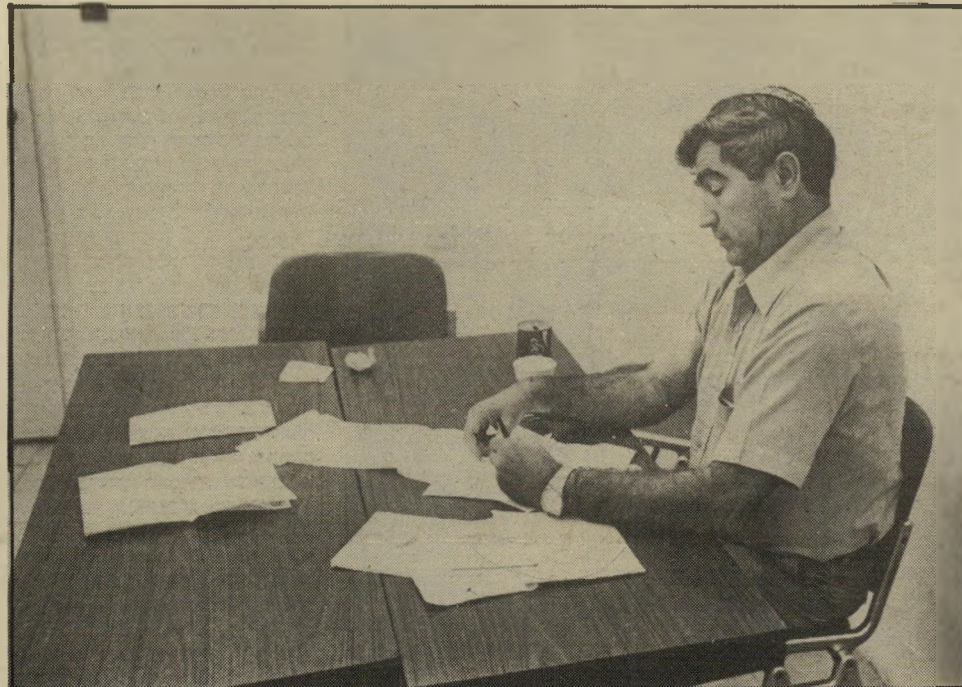
ב שהחליטה ועדת יגרפריבס על שינויים במפד"ל, לא נטה, בלשון המעטה, רפאל בןנתן לקבלם. האיש, שהיה מחובר במשך 10 השנים האחרונות לדוקטור בורג, לא היה מוכן לקבל את המלצות יגרפריבס, שקראו להחלפתה של הנהגתהמיפנה ולרמוקראטיזציה.

בורג נאלץ, בעיקבות המסקנות, להודיע על התפטרותו. בןנתן החליט כי אברהם מלמד, חברו, הוא שיחליף את השר הניצח.

מילה, ברימיווה או הלוויה, זהו סוד כוחו. אומרים בקסטל. החבורה שעבדה איתו היתה מורכבת בדרך כלל מקשישים מיזרחיים, מין קבוצה נפרדת במפד"ל. הם לא עשו צרות. את משכורתם קיבלו ממנו כגובימיסים. מוכיריסיניפים. חברים במועצות דתיות. כתמורה הביאו קולות לסיעה הגדולה. הוא הקפיד לתת עדיפות עליונה לאנשיו. על חשבון אנשימיק צוע, והם אמרו הן.

בביתהמיפנה מספרים שלמחלקתהמיסים לא הכניס איש מחשבים או מנהלחשבונות, אלא את אחד מחבריו הקשישים.

אישהמנגנון, האיש שהיה הדבק של סיעת למיפנה, הסיעה הגדולה

מועמד לממשלה המר מבין את נאום הניצחון שלו. כמה זמן תענישו אותי על שהצבעתי בעד השלום?

כל הלוויה

ל מיפנה ההתית לאומית אימפריה כלכלית אדירה. בנק המיזרחי, חברת הבניה משהב הסתדרות הפועל המיוחתי, המפד"ל חולשת על אלפי משרות: גובי מיסים, מישגחי כשרות, ראשי מועצות דתיות, חברי מועצות תחיות, שוחטים, מערכתהחיי נדך הממלכתיתידתית, הכוללת מורים, מנהלים, שרתים ועוזרים. למפד"ל יישובי תכנוניות, מוסדות תרבות, מוסדותחינוך, בתיאבות, מוסדותיצד קה, קופותגמל, קרנותיפנסיה.

בכוח האדיר הזה החזיק אדם אחד: רפאל בןנתן.

הוא ססירר פרנסה למישפחה פלורנית מקריתשמונה, הוא שנתן תוספת למשכורת למזכירה אלמונית בקסטל. הוא שראג לסידור מקום בבתיאבות להברימיפנה פלמוני.

בןנתן הוא האיש השולט בקרנות ובכספים הגלויים והסודיים. אחר מי עובדי הקסטל סיפר כי עד שילמד מחליפו של בןנתן את כל הסודות יעבור זמן רב. וקשה להניח שככלל יידע איפעם את הכל. רבים הם שקיבלו תוספות לשכרם או עזרה אחרת מקרנות עלומות, שרק האיש החזק יודע על קיומם.

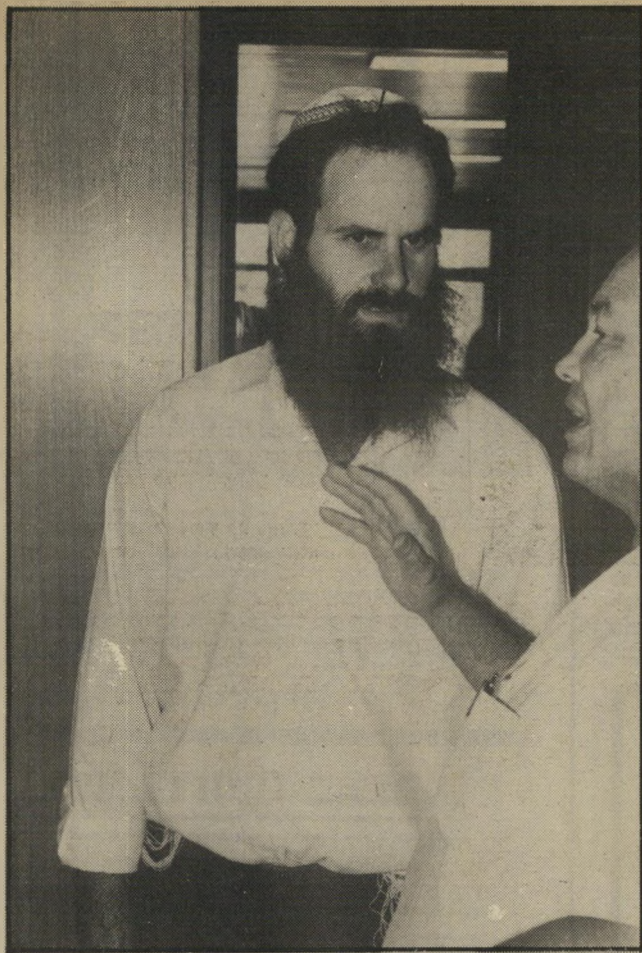
אך לכל דבר יש תמורה. התמורה אינה גדולה: בןנתן מחייב את מקבלי הטובות להיות חברים בסיעת למיפנה.

עקב בצד אגודל בנה רשת של אנשים החבים לו תורה. הוא מכיר כל מזכיריגוף קטן כמו חצור, וכל מזכיר מועצהדתית קטנה כמו עתלית. הוא שולט בכל אלה, והבריג את כולם בהתקשרויות מחייבות.

לעולם לא אמר: אין לי זמן. חדרו בקסטל היה תמיד פתוח למבקשים להיפגש עימו. הוא הכיר כל אדם שפרנסתו תלויה במיפנה. ידע בפרטי פרטים את המישפחותולוגיה של כל איש שבא למישרדו. הוא גם נהנה מיריעה זו.

תמיד הגיע לכל התונה, ברית

בורג חוסל המערכ יהיה במינוט במשלה

שמואל יצחק עטינגר נתנון בורג
כולם התחנפו לגושיאמונים

פעם נוספת. היום, אומרים במפר"ל, ייכנע המר לכל דרישות הקו הימני הקיצוני.

השר יוסקה שפירא טען בעבר כי כל נסיון להשוות בין המפר"ל שלפני '67 לבין המפר"ל של היום הוא טעות בסיסית. במפר"ל החדשה, טוען שפירא, 80 אחוז הם אנשי שלמות הארץ, המתנגדים לכל פשרה טרייטוראלית.

גם חבריה נכנסת אבנר חי שאקי הפתיע. הפרופסור למישפטים, הקרוב בדיוותיו למאיר כהנא, קיבל בסיבובי הבחירות הראשון רק 100 קולות פחות מזבולון המר. שאקי הספרדי הוכיח שהמפר"ל לא זו בלבד שהקצינה את דיעותיה, אלא שדגל העדניות אינו זר לה, והיא מתכוונת להרימו.

בחירת זבולון המר כמחליפו של בורג, בנסיבות אלה, אינה בעיה פרטית של המפר"ל. זוהי בעיה לאומית. אחרי הרוטאציה, לא זה בלבד ששימיעון פרס יפנה את מקומו כראשיהמשלה, המר ערך גם ימצא את עצמו במיעוט סביב שולחןהמשלה.

11 וחצי שרים יתמכו בגוש מערך. 13 וחצי שרים בגוש הליכוד. חצייהשר הוא יגאל הורביץ. בכל נושא הקשור בהתנחלויות יצטרף למחנה הימין.

כשהוקמה ממשלתהאחדותהלאר מית. היווה השר בורג את לשונדמאז ניים בין 12 שרי הליכוד (שכנייהם נכלל גם יוסקה שפירא, איש גושיאמונים ומצ"ד, השייך עכשיו למפר"ל) לבין 12 שריהמערכ (ובניהם עזר וייצמן). במערך זכרו לבורג את השותפות ההיסטורית.

כעוד חודש ימים, ימצא המערך את עצמו במיעוט. מחנההימין יתחוק אוטומטית בקול נוסף, קולו של זבולון המר, הכפוף עכשיו בגלוי לתכתיבים של גושיאמונים. באמצעות סיעת מצ"ד במפלגתו.

ובתוך גושיאמונים. "עד מתי", שאל. "תענישו אותי על הצבעתי בעד תה"ל ירדהשלוש?"

חנן פורת היה נחרץ. הוא ביקש מהמר התחייבות לגבי עתיד "השי" טחים". המר ניכנס למלכודת, והכריז כי במבטלעתיד. אני לא אצביע כעד עקירת יושבים". הוא התחייב לקו

שולחים לו אמבולנס כדי להביאו להצבעה. "או שהיו שולחים משהו לנתק אותו מצינורות החמצן", התברר ציר אחר.

דרוקמן, שפתח את הדיון, הציע להזמין את המועמדים. הוא ביקש ליצור מצב, שבו המתמודדים יהיו מוכי רחים להבטיח לסיעת מצ"ד הבטחות ברוח גושיאמונים.

סיעת מצ"ד הצליחה. המועמדים שביקשו את קולות המצ"ד, היו מוכי כנים. ואף הבטיחו.

הראשון שהופיע היה איש למיפנה, מקורבו של בורג, הרב משה סלומון, מנכ"ל משרדהדתות. כשנכנס לחדר הסיעה, אמר איך מאנשי המר: "הנה, עכשיו הוא יהפוך את עורו ויהיה פיתאוס נץ. כולם כאן יודעים שהוא יונה".

סלומון התחיל את הרצאתו בהציטקות. הוא ביקש שאנשימצ"ד יאמינו לו שהוא ציוני, אף על פי ששלח את ילדיו לחינוך העצמאי של אגודת ישראל, ולא לבית הספר הממלכתי הדתי. כסיוע להיותו ציוני, הביא סלומון את עיתון המחנה החדרי, ערב שבת. העיתון, סיפר סלומון, מודפס בדרך כלל ביום החמישי, ומחולק רק ביום השישי. הפעם הקדימו את

תמונה שצולמה בסתר מבעד לחלון: המקחיהומימכר האחרון
אני ציוני? הצטדק משה סלומון אך ההשפלה העצמית לא הועילה

קיצוני, ולהליכה על פי החלטות הרבנות הראשית.

חברים במפר"ל טוענים כי בחירת המר היתה בחירה בין גרוע לגרוע יותר. גם בסיעתו, אומרים, היו מי שהצביעו עבורו בחירוקשיניים. המר, הם אומרים, "חוזר לסכסטיה". הוא ארם לכל עת. למען בחירתוכעתיד בחבר כנסת יהיה מוכן לשנות את דיעותיו

הוצאתו ביום. כדי לתקוף אותו ולהכפיש את שמו.

אך גם השפלתו העצמית של סלומון, שהסתמך על עיתון זה, לא עזרה. סיעת מצ"ד העדיפה להכניס לקלפי את הפתק שעליו היה כתוב זבולון המר.

בהופעתו הזכיר המר לחברי מצ"ד את היותו בין הראשונים שעמדו ליד

שר בורג אחרי המפלגה
לנתק את השר מצינורות החמצן

כשנודעו תוצאות הסיבוב הראשון ב"הצבעה על השאלה מי יהיה מחליפו של הרוקטור בורג הנצחי, התברר כי הוועידה תצטרף לערוך סיבובי הצבעות שני, ולהכריע בין שני מועמדים: הרב משה סלומון וזבולון המר. או התכנסה סיעת מצ"ד באחד החדרים בבניין.

ביום החמישי, ה"ד בספטמבר, בשעה 7 בערך, בגני התערוכה בתליאביב, ניסתם הגולל על המפר"ל ההיסטורית.

כשעלה לכימה יהודה ברימאיר, שותפולדרך של זבולון המר, וקרא את תוצאות הבחירות שהתקיימו באותו יום ארוך, היה ברור לכל הנוכחים שהמפלגה הדתית לאומית איברה סר פית את דרכה המתונה. נבחריה החי דשים. כולם אנשי סיעת הצעירים ומצ"ד, הביטו את סיעתהמרכז וסיעת למיפנה, ובכך חיסלו את המפר"ל המתונה.

שאלו יהלום, המזכיר המדיני שהתמודד עם רפאל בן נתן וניצח אותו, הוא איש סיעת הצעירים, תושב אלקנה שבשומרון, נץ. אליעזר אכטבי, שנבחר כמזכ"ל הפועל המיוזחי, איש המושבים, נץ. וזבולון המר שהביס ב"200 קולות את איש למיפנה, הרב משה סלומון, סימל יותר מכל אחד אחר את הליכתה של המפר"ל ימינה. שעות ספורות קודם לכן התחייב המר לפני סיעת מצ"ד ללכת בדרכה.

המפר"ל ההיסטורית, המתונה, שהיתה קשורה כמשך שנים בשותפות היסטורית וכלכלית הדוקה עם המערך, נטשה שותפות זו לצמיתות לטובת הקו הקיצוני, מפלגותהימין וגושיאמונים.

סיעת מצ"ד השתלטה על המפלגה. ראשי גושיאמונים, האשכנזים, ישלטו מעתה במפלגה הדתית לאומית, שזר תר מ"60 אחוז מבחריה הם מיוזחיים. רבים מאנשיהמפר"ל המתונים, אנשי סיעת למיפנה, טענו באותו לילה כי המפר"ל סיימה תקופה. את המפר"ל, הם אמרו, אפשר למקד היום בין הת"חיה לבין חרות. כיום זוהי מפלגה ניצית, הנשלטת על ידי "חבורת סכסטיה", ראשיה חובשים כיפות סרוגות, נעולים סנדלים תנ"כיים כשהציציות מתנופפות בחזק.

כשנודעו הקרובים יצטרכו ראשי המפר"ל לנסות ולפצות את האיש החוק המורח. שאם לא כן, אומרים במפר"ל, הוא ינהל מאבקים בלתי פוסקים כאופוזיציה. הוא יתיש את המפלגה מכפנים. ויש אומרים שנכוח שעוד נותר לו הוא יכול גם להצליח.

ניסה בן נתן להוכיח כי הוא עדיין הקובע במפלגה.

כשהתכנסו כל הצירים לאולם הגדול, כדי לשמוע את תוצאות ההצבעות השונות, לא הסכים המזכ"ל המורח להיכנס לאולם. עד שלא יביטחו לו תפקיד ראוי.

וספר התודעה, ובו מינהגי החגים השונים.

כפגישות הוא נוהג לעיתים לשלוף את אחד הספרים ולצטט ממנו.

בגנייהתערוכה, בשבוע שעבר,

ביתיהשחי. בתיק רשימות, כתובות, מיספרייטלפון של חברי סיעת למיפנה, ועוד אנשים שהוא צריך, הבטחות, הסכמים וחוקות שונות של המפר"ל. בתיק נמצא גם עולמו התורני. שני ספרים. מעיינה של תורה — ספר הדין בפירושים על חמשת חומשייתורה,

עובדי הקסטל יודעים בעליפה את מיספריהטלפון של מגן דוד אדום בתליאביב.

אין הוא אוהב דואר והתכתבויות. בדרך כלל הוא סוגר עניינים בטלפון או בארבע עיניים. לעולם אינו זו בלי התיק הנצחי. שאותו הוא נושא תחת

אריק התכונן מראש

התפרצותו של אריאל שרון נגד שיממון פרס לא היתה ספונטאנית. מזה שבועות הוא צבר כעסים על כך שלא הוכנס בסדר המשאומתן על טאבה, וכבר יומיים לפני הרצח באיסטנבול החליט לתקוף מומבית, בנסיון לשבש את המועים לקראת פיסגת פרס-מובארק.

עוד עינויים ב"כור"

בסוף השבוע יודיע וועדה גביש רישמית על השינויים מחקיריהלכת שהוא מתכנן ב"כור". הדברים שפורסמו עד כה, בהרלפות מכוונות — על חלוקתה של חטיבת "כור מזון" ועל פרישתו של בנימין גיבלי — הם רק חלק מן השינויים הצפויים.

קומנדו נגד המנהיגות

באוצר שוקלים להפעיל נגד כמה ממני היגות האחיות קומנדו מיוחד, שיפשפש ברכושן, בהכנסותיהן וברמת-המחיה שיהיו. בכירים אחרים מתנגדים לכך בתוקף, מחשש שצעדים כאלה יתפרשו כנקמת, ורק יגבירו את האהדה הציבורית כלפיהן.

ועידת-חרות בנובמבר

יצחק שמיר כבר החליט על המועד לכינוסו של המושב השני של ועידת מיסלגתו: חודש נובמבר. בוועידה זו הוא יופיע, כמובן, כראש-ממשלה טרי, בן שבועיים.

החובות האבודים

של הבנקים

בצמרת הכלכלית של המדינה קיימים חששות כבדים לגבי המערכת הבנקאית. בניגוד למאזנים האופטימיים, המצב המור לאור ריבוי ההלוואות שנתנו הבנקים למיסעלים כושלים, וביניהם חברות-ענק, שחלק ניכר מהם אינם למעשה אלא חובות אבודים. הערכות אלה נשמרות בסוד, כדי למנוע זעזועים.

אחוזי-החסימה יועלה

למעשה כבר קיים הסכם חשאי בין שיממון פרס ואמנון רובינשטיין להעלות אחוזי-החסימה ל-2%. תנועת-שינוי מקוזה לעבור אחוז זה. הצעת-החוק תוגש במושב החורף. לעומת זאת חותר ח"כ אגודת-ישראל, אברהם שפירא, שמיפלגתו לא הגיעה בבחירות האחרונות ל-2%, להעלות את החסימה ל-5%. חשבונו: הדבר יכריח את כל המפלגות הדתיות להתאחד בחזית דתית מאוחדת.

המינויים יעוכבו?

ברגע האחרון לפני הרוטציה קיים הירידה שני בחרות, בעניין מינויים פוליטיים בשורות הממשלה.

ייתכן שיעוכבו כמה מינויים, שכבר החלט עליהם, כדי לאפשר עיסקת-חבילה כוללת עם המערך.

מתיחות מנכ"לית

מתיחות שוררת באחרונה בין עוזר וייצמן לשיממון פרס. על רקע השאלה מי יהיה מנכ"ל מישרד-החוץ.

פרס הסתבך בעניין זה בהכטחות סותרות: למנכ"ל מיושר, אברהם טמיר, ולמנכ"ל הנוכחי במישרד-החוץ, דויד קימחי.

פרס לא רצה

ליווי עיתונאי

שיממון פרס, שסייר בשבוע שעבר בדרום לבנון, במשך חצי יום, סירב לצרף למלווייתו כתבים וצלמים, ולכן סיר זה כמעט ולא סוקר. החלטתו של פרס הדימה את העיתונאים, הרגילים לכך שראש-הממשלה מקיף עצמו בחבורה של אנשי-תיקשורת המתעדים כל תנועה שלו וכל מילה היוצאת מפיו. כתוצאה מכך היה זה סיור ענייני ושקט — בניגוד מוחלט לסיורו של יצחק שמיר באותו האזור, שבוע לפני כן. נוכחותה של עדת העיתונאים סביב שמיר מנעה מהקצינים הבכירים שליווהו לשוחח עימו ולתדרך אותו באופן חופשי.

חתונת המסוקים

נשיא המדינה, ראש-הממשלה, ח"כים ואנשי-ציבור היו בין 1000 האורחים בחתונת בתו של הח"כ-לשעבר רענן נעים, במושב רמות-מנשה, ביום החמישי השבוע.

חיים הרצוג ושיממון פרס באו לשימחה במסוקים.

היחידים שנעדרו היו נציגיהת-יקשר, רת, ולכן לא פורסם דבר על האירוע החברתי-פוליטי.

העליה להגל לביתו של נעים מרמזה, כנראה, על שיקום מעמדו הפוליטי, אחרי שנשכחה לו התבטאותו התמוזה. גסילטע פיש זה מגעיל?

סויה טיפל

במיספרים?

אחת ההאשמות המוטחות ברפי סויה, ב"ד"ח ועדת החקירה בעניין:

הגונדר ניסה להראות הצלחות במילוי תפקידו, ולשם כך ערך תיקונים ושיפורים בנתונים הסטטיסטיים שמפרסמות בתי-הסוד.

אנגלובין שוב תסעיר

בימים הקרובים תינתן תשובת בג"ץ בעתירת החברה קרישא נגד מישרד-הבריאות, בעניין קיברה של תרזה אנגלובין.

תהיה ההחלטה אשר תהיה, היא תיצור מתיחות מחודשת בין החוגים החילוניים והמיסלגות הדתיות.

מוטורולה לערד

החברה הרב-לאומית, מוטורולה אינק., עומדת להקים בארץ מיסעל חדש, בהשקעה ענקית, לייצור מכשירי-קשר-ידוי. המיסעל ייבנה, כנראה, סמוך לערד.

מישלחת מצומצמת מטעם הגהלת החברה ביקרה השבוע בארץ, ללא פירסום, וסירה באתר המיועד.

הצי השישי

איכזב זונות

בקרב אנשי-העסקים בחיפה שוררת דאגה בשל ביטולים חוזרים ונשנים של עגינת אוניות הצי השישי בנמל. הבריטולים גורמים הפסד הכנסות של מאות אלפי דולרים.

מאוכזבות במיוחד היו עשרות הזונות הת-לאביבות, שהצפינו באחרונה לחיפה, לקבל את פניה של משחתת אמריקאית, שביקרה בוטל ברגע האחרון.

זוכרים את צילה

ביום החמישי הקרוב, במלאת 13 שנה להפיכה הצבאית העקובה-מרם של אוגוסטו פינשה, יפגינו אנשי הוועד הישראלי לסולידאריות עם העם הצילי נגד הרודן. באותו יום ייערכו הפגנות דומות בכל רחבי העולם, מול שגרירויות צילה.

ההפגנה הישראלית תיערך מול השגרירות בארץ, בפנת הרחובות וייצמך-פינקס בתל-אביב, בשעה 5.30 אחה"צ. בשבוע שעבר הפגינו אנשי הוועד בירושלים, בכניסה לתערוכה שנערכה בחסות השגרירות הצילית, וחסמו לשעה קלה את הכניסה למקום, שבו נערכה קבלת-פנים רישמית.

לאן נעלם ברילב?

מיסתורין תעורר סביב היעלמותו של חיים ברילב והיעדרותו משיבת הממשלה הקצרה ופגישת שרינו, השבוע, כשיאו של משבר-שרון.

בדיקה קצרה העלתה כי שרי-המישטרה יצאו לנגב, להתבודדות של ארבעה ימים, בחברתה של סוסה ערבית אצילה.

סערה סביב גופות

בגדה המערבית סוערות הרוחות, בעיקבות כמה מיקרים של גילוי גופות.

על-פי הדורעות הרישמיות, המדובר בחברי אירגונים פלסטיניים, שהתפוצצו בזמן טיפול בלתי-ימין בחומרי נפץ. בחוגים הפוליטיים בגדה, לעומת זאת, רווחת סברה כי ההרוגים, ביניהם עיתונאי, חוסלו על-ידי השילטונות, או, לפחות, ביחמם.

דולצין מרבה-תיקים

מותו של רב זכין יצר מצב חסרת-קדים בהנהלה הציונית: הירד, אריה דולצין, מחזיק עתה בארבעה תיקים.

דולצין משמש עתה כראש המחלקה להתחדשות השכונות, כראש מחלקת הנוער והחלוצ (תיקו של אברהם כץ, שנפטר לפני שבועיים), כראש המחלקה לפיתוח ושרותים לקהילות (תיקו של זכין) וכראש המחלקה לקהילות ספרדיות (תיקו של דוד אביז, שנמלט מהארץ).

כנראה שמצב זה יימשך לפחות עשרה חודשים, עד שייתכנס הוועד-הפועל הציוני — שהוא הפרלמנט של התנועה הציונית והמוסד הממנה ראש-מחלקות. גם אז ייתכן שלא תיפתר הבעיה, כי יהיה קושי למנות ראש מחלקות לתקופה של ארבעה חודשים בלבד — עד לכינוסו של הקונגרס הציוני העולמי, בנובמבר 1987.

הנגבי רוצה ללמוד

צחי הנגבי, שאפסו סיכויו לקבל תפקיד בכיר בלישכת ראש-הממשלה, אחרי הרוטציה יוותר כנראה כליל על תפקיד ממשלתי. הוא שוקל לחזור ללימודי המישפטים.

רביד לחברת העוברים

הכלכלן ד"ר שיממון רביד, מנכ"ל המחלקה לכספים בסוכנות, עומד לפרוש מתפקידו ולהתמנות מיד כמנכ"ל חברת-העוברים, במקומו של בן רבינוביץ.

משבר בצפת

אנשי סיעתו של זאב פרל, ראש עיריית צפת, מתכוונים לנטוש אותו ולהשאירו במיעוט בישיבות מועצת-העיריה. פרל מאיים, שבמיקרה כזה הוא יסנה למישרד הפנים וידרש מינוי ועדה קרואה.

יחקרו את פריבס?

תת-ניצב יורם גזון, ראש היחידה-הארצית לחקירות-דונאה, העביר לטיפול יחידת-החקירות במחוז תל-אביב תלונה נגד עורר-הדין ישעיהו פריבס, שהיה ידיו ועדת המיסקד והבחירות במסרל.

חבר הפועל המיוחזי מרחובות, חנניה ויינברגר, הגיש את התלונה בטענה שפריבס מסר תצהיר שקרי לשופט המחוזי אורי שטרומן, בדיון שנערך לפניו לפני חודש. או עתר ויינברגר בנסיון למנוע את כינוס ועידת המסרל, בנימוק של אי-סדרים ועבירות פליליות במהלך המיסקד, ורשם את פריבס כאחד המשיבים. פריבס הצהיר אז שהוועדה סיימה את תפקידה ואיננה קיימת עוד, ולכן ביקש למחוק את שמו מרשימת המשיבים. בשבוע שעבר התברר שהוועדה המשיכה להתקיים, והיא אשר זימנה את המושב השני של הוועידה.

מונולוג עם שושנה ארבל-אלמוזלינו

במעברה בבית-ליר עם אמא שלי והמשפחה.
היה לנו חדר-שינה קטן וסלונצ'יק.
נתן עבר אז במרכז לישכות-העבודה (שרות-התעסוקה של היום). הוא בא למעברה, לגייס אותי להיות מרכזת מחלקת-הפועלות ברמת-גן. הוא הגיע לשם עם פעיל נוסף, שנפטר בינתיים. מרדכי הוא פנה דווקא אליי כי היה כינוס של אחדות-העבודה. אני דרשתי, בכינוס הזה, שהמפלגה תגביר את פעילותה בקרב העולים מעיראק. זאת היתה הפעם הראשונה שנפ-

זה כואב לי יותר מכל. אין לך מושג. עד כמה אני מצטערת על כך. אני מצטערת על כך שהתחנתי כל-כך מאוחר, שלא הקדשתי די תשומת-לב לעצמי קודם-לכן. במקום זה — הקדשתי את כל המרץ ותשומת-הלב לאחרים.
הייתי רווקה עד גיל 39. עד אז פשוט התעסקתי רק בפוליטיקה. בחיים הציבוריים. ככה זה היה מגיל צעיר ביותר. לא היה לי זמן לחשוב על חיי הפרטיים. חשבתי שתמיד אשאר צעירה, נחמדה ותמיד יהיו כאלה

„כל-כך רציתי בילד, ולא ינולתי!“

גשתי עם נתן. הוא היה אז נשוי. בוודאי.
לא כל-כך רציתי את התפקיד. היה לי קשה לנסוע כל יום לרמת-גן, לעזוב את המישפחה.
הייתי אז מאוד צעירה — בת 23 — וזה היה עול כבד. בסוף הצליחו לשכנע אותי.
היחסים ביני לבין נתן התפתחו כחסידי-עבודה, לא משהו מיוחד. אומנם

וקריירה מוצלחת. אני, לפחות, התחנתי בשלב מסוים ומצאתי חבר לחיים. יש כאלה שממשיכות לדהור, שוכחות להתחתן גם מאוחר יותר, ונותרות לבד, לבד, יחד עם הבדידות הנוראה הזאת!
מצאתי נחמה וסיפוק בחיים הצי-

שירוצו אחריי... לכן לא דאגתי. בכלל לא. התמסרתי כולי לעבודה, ואת יודעת איך זה: ככל שאת מתקרמת יותר, והקריירה שלך פורחת יותר — יש לך פחות זמן, ואת נעשית ברגנית יותר.
האמת היא שנידננו לי מכל עבר,

חמש שנים עברתי כמרכזת מח' לקת-הפועלות ברמת-גן. זאת היתה תקופה קשה ביותר. הייתי צריכה לשלוח נשים לעבודה פיסית קשה. (המשך בעמוד 40)

המירוץ הגדול התחיל!

בטיבעיות: „שושנה, תטעמי!“ היא, אגב, מגיעה בקושי למיסעדות.
הרכילות מספרת שבתום מיפגש חברתי בשבוע שעבר נעלמה סגנית שר-הבריאות, מה הסתבר? היא פשוט ניגשה למיטבח לשטוף כלים.
מהו „אני מאמין“ של המועמדת הפיבוריטית במירוץ לתפקיד שר-הבריאות על נושאי משרדה? ● הפלות: „אני הייתי מאלה שיוזמו את חוק ההפלות בכנסת. כדי למנוע הפלות בתנאים לא-היגייניים, פרימיטיביים. מי שיש לה כסף — ממילא עשתה את זה באופן פרטי. כך שזה נועד גם לשכבות הפחות מבוססות. מצד שני, אני לא קיצונית. אני בעד ועדה שתקבע מי כן ומי לא. אני לא יודעת אם זה שאין לי ילדים השפיע עליי, אבל בהחלט יכול להיות שכן. בעצם — כן! להיות אם זאת ברכה! מתנה! מישפחה גדולה — זאת חברות. עזרה הדדית בתוך המישפחה. לכן אני מבינה את הנשים שיש להן ילד אחד. והן רצות לבצע הפלה. למה? כדי שהילד לא ירמז לקריירה...“
● זנות: „אני בעד הסדרת העסק, שהן תהיינה תחת פיקוח רפואי. אני מקבלת גם פניות רבות מאמהות על ההשפעה השלילית שיש לתופעה על ילדיהם. הנתקלים בזה בחצרות. יומתי על-כך הצעת-חוק. הוקמה ועדה בראשות השופטת הדסה „בן-עיתו. זה עבר את אישורה של ועדת חוקה-חוק ומישפט — וזהו, זה נתקע. חבל. חבל מאוד.“
● בעיית האחיזות: „אני הייתי אחת מאלה שתמכו בדרישותיהן. אני לא מסכימה עם אלה שאומרים שנוצרה להן תדמית שלילית. זוהי עבודה שוחקת. משכורות נמוכות, תנאים קשים. מעמדן החברתי נשחק. לא מתייעצים איתן בתהליכים של קבלת החלטות. אני האוון הקשבת להן במשרד-הבריאות. אני מסכימה עם התדמית שנוצרה להן! צריכה להתקבל החלטה מינהלית שלנו. להעלות את מעמד האחיות. למשל! לא לבנות את המיקצוע רק על אקדמיזציה. אלא לבנות מסלול שיאפשר להן להתקדם. לתת להן הרגשת-שותפות.“
● המילחמה ב„רפואה השחורה“: „צריך לשמור על הרפואה הציבורית השינונית. אין צורך לחוקק חוקים נוספים בנושא. אלא לאכוף את הקיימים!“ (ראה המדור „בלי הרדמה“).
● הקשישים בישראל: „בנושא הזה חלה הזנחה וחוסר מחשבה מספקת. צריך להכשיר כוח אדם סיעודי לספל בקשישים בארץ. להקציב לכך משאבים. חייבים לספל בנושא הזה!“

יום שני שעבר, בשעה 6 בדיוק, נכנס שר-הבריאות מרדכי גור לפגישה קצרה עם ראש-הממשלה שימרון פרס בלישבת ראש-הממשלה. בחוגי-התיקשורת ידעו את תוכן השיחה, שנערכה בארבע עיניים. עוד בטרם נסתיימה, גור הודיע לפרס על כוונתו להתפטר מתפקידו עם קיום הרוטציה. שכן לא יוכל לכהן כשר בממשלה שהעומד-בראשה הוא יצחק שמיר. עוד לפני שהתחילה השיחה הקצרה, החל המירוץ. שישה מועמדים מוזכרים כ„רצים“ לממשלה: עדי אמורא, נאוור ארד, רמי אדרי, אליהו שפייר ושושנה ארבל-אלמוזלינו.
הפיבוריטית בין השישה היא ארבל-אלמוזלינו. המכהנת כסגניתו של גור. היא המועמדת של גור וזה, כמינהגו, אינו טורח להסתיר זאת. אלא יורה ישר למטרה.
גם במיקרה של קיזוז שרים בין המערך לליכוד (אם יוותרו הליברלים על שר, שיבוא במקומו של יצחק מודיע) קיימת האפשרות שארבל-אלמוזלינו תיוותר כמס' 1 במישור-הבריאות. בדרגת סגנית-שר.
ארבל-אלמוזלינו — בת 60, ילידת העיר מוסול שבצפון עיראק, שהגיעה ארצה בגיל 19 בטיסה הבלתי-לגיטלית שעליה פיקד שלמה הילל — אינה עושה ערפל-קרב או ניסוחים מעורמלים. היא מבהירה את מצב-העניינים תד-וחלק: או שתמונה כמס' 1 במישור, או שתפרוש! אין אפשרות נוספת. היא אשה לבבית, חמה, בעלת מראה פשוט, שזיכה אותה בבדיחות על חטובנה. חזותה העניקה לה תדמית אפורה מטעה.
בשיחה היא חשפה קורות-חיים מרתקים — מהמחצית בעיראק, דרך חייה במעברה בארץ, תקופת היותה חלוצה בקיבוץ (שדה-נחום), ואחר כך נווה-אור שבעמק-הירדן) וכלה בחשיפת חייה הפרטיים. על כאבה הגדול כאשר שנישאה מאוחר מדי ולא יכלה להיות לאם. ארבל-אלמוזלינו מגדירה זאת כטעותה הגדולה ביותר.
היא אחת מהחבר'ה: אוהדת שרונה של הפועל תל-אביב בכדורגל, שולטת בטניס-שולחן („אני אלופת הכנסת! ניצחתי אפילו את יצחק רבין!“)
בשעת הארוחה היא לא הותירה, כמו רבים מעמיתיה, את הנהג במכונית, אלא הזמינה אותו שיצטרף אליה. הוא מרגיש איתה „חופשי-חופשי“. בעת הארוחה הגיש לה בשרים על האש ואמר לה

בין הבעל יגאל אלון
אין לך מושג כמה אני מצטערת על כך!

כוריים, אבל זה לא זה. הייתי נותנת המון תמורת ילדים. אני מאוד אוהבת ילדים. כל ילד שאני רואה — עושה לי משהו.

בלי
רומנטיקה
תן — זוהי נחמה אמיתית. אשה לא יכולה לנהל קריירה מצליחה בלי בעל מבין, מתחשב. יש לי מזל מהבחינה הזאת.
נתן יודע אפילו לבשל. התבשיל האהוב עליו הוא גיווטיץ'.
עכבר בישלתי מאכלים עיראקיים מסורתיים. בייחוד אהבתי לעשות קובה.
היום? איפה! למי יש זמן? היום היחירי שאני מתפנה לעשות משהו במשקיהבית הוא יום השישי, אחרי העבודה במישור.
אין לי עזרת-כית. פשוט לא מצאתי או אני עושה הכל לבד — כביסה, גיווץ, ניקויהבית — הכל.
את נתן היכרתי במיפלגה. גרתי אז

בפרט המישפחה. כל הזמן שאלו: „מה יהיה?“
ב-1965 התחתנתי עם נתן אל-מוזלינו. בעל נהדר. באמת בעל נהדר, אבל אז כבר לא יכולתי להיכנס להריון. היה מאוחר מדי.
בתחילת הנישואין ניסיתי להיכנס להריון. כמה שניסיתי! אבל אמרו לי — את בגיל מבוגר מדי, גיל בעייתי. כל-כך רציתי בילד! הייתי מוכנה אפילו לוותר על הקריירה הפוליטית שלי, לוותר על הכנסת.
יעצו לי לוותר על הרעיון ללדת. אמרו לי שאין לי סיכוי.
לנתן דווקא לא היתה התנגדות שאלו. אומנם, יש לו ילדים מנישואיו הקודמים, אבל הוא הבין לליבי. בהתחלה לא שמעתי לעצות וני-סיתי, בכל זאת, להיכנס להריון. זה לא הלך.
אני מיעצת לכל הנשים שלא לחכות! שוסיכר בעולם לא שווה את זה!
כיום כבר אפשר לעשות את שני הדברים — לנהל חיי-מישפחה

חושיהומור המוזר מאוד של ראשיהממשלה והחלומות המתוקים של גונדר רפי סויסה

אנשים

■ שריר היתה באותו ערב די מצוברחת. הסיבה — ביקור במספרה הניב תיספורת קצרה מדי. לטעמה, והרס לה את מצבי הרוח.

■ מצביהרוח שלה השתפר, כנראה, בעת המופע של לסלאו.

■ אשה אחרת, הנראית תמיד מלווה בבעלה — רבקה שריר — עוררה הרמתגבות, כשהופיעה להצגת היחיד של **הנה לסלאו** עם ילדיה, אך בלי בעלה. חברתהכנסת **שולמית אלוני** לא התאפקה והציגה לה

ראל. באך ליבאי כגפה. בדרך-כלל אין בניהוג ניצה שפירא וחברתהכנסת **דויד ליבאי** נפרדים זה מזה באירועים רישמיים. הסיבה היתה, כך סיפרה ליבאי, שבעלה היה המארח באירוע אחר, והיא גם מיהרה

ביום השלישי, בארוחתצהריים שנערכה במלון המלך דויד לכבוד הפרופסור **רינה זיס** מוות, שרתהבראות של גר-מניה. **ניצה שפיראליבאי**, היועצתלמעמדראשה במישרר ראשיהממשלה, גילתה כי מקור

סמוך למועד הרוטציה מפתח ראשיהממשלה, **שימיון פרס**, הומור מוזר למדי. כנאום שנשא ביום השישי בבית-המהנדס בתל-אביב, סיפר, בין היתר: "הייתי בטבריה, אני לא מבין איך זה הכינתר הולכת

לילה דראושה אשתו של חברתהכנסת הערבי ממיפלגת העבודה, עבד אליהאב דראושה מהכפר איכסל ליד נצרת. אינה נראית, בדרך-כלל, באירועים חברתיים. בשבוע שעבר הגיעה לילה להרצליה-פיתוח, לביתו של שגריר גרמניה. שאירח את שרתהבראות הגרמנית ריטה זיסמות. דראושה הבעל הסביר לכולם כי כך הוא חולק כבוד לעובדה שהאורחת היא אשה.

לברוח מהאירוע בביתהשגריר, כדי לסייע בידו. ■ הוזג הנשיאותי לשעבר — אופירה ויצחק **נבון** — ירדו ביום החמישי בלילה במי יוחד לתל-אביב כדי לארח את השרה הגרמנית. נבון, ירושלמי גיוע, הפתיע את הנוכחים בשליטתו במקדרי הבידור התל-אביביים. אופירה הבהירה שזה בזכותה, והוסיפה שגם התערותו כקרב שחקנים ואנשיתרבות באה בזכותה. היא מנתה את שמות האמנים שהיא הכירה לבעלה.

■ נבון התחילה לארח כבר בביתהשגריר הגרמני, עת האיר צה במוזמנים לטעום מהמאכלים שהוגשו להם. הומינה אותם לשבת וגרמה לאווירה לבבית.

מה אינו בשולחןהכבוד. היא נפגעה ועמדה לעזוב בשקט את האירוע. כשהבחינה בכך **ארי פירה נבון**, ואילתרה פיתרון בו במקום: היא הוסיפה כיסא לשולחןהכבוד, והאווירה הנעימה חזרה לאירוע.

■ שפיראליבאי חזרה כמה שעות קודם לכן מביקור בן שבוע בשוודיה. היא שבה מלאת התפעלות ואכולתקינאה: התפעלות ממעמדה של האשה שם, וקינאה במשאבים ובמורעות העומדים לרשות המטפלים בנושא זה שם.

■ לאירוע אחר שנערך לכבוד זיסמות — מסיבתקוקטייל בביתו של שגריר גרמניה ביש-

וקטנה, וכל הזמן טובעים בה. פרס נראה נהנה למדי מההצלחה שקצרה ההלצה שלו.

■ מדוע נענה יושביראש ועדתהחוקה חוק ומיישפט. **אלי קילם** (ליכוד) לפנייתו הטלי פונית של **עזריאל נבו**, יועצו הצבאי של ראשיהממשלה שימי עזון פרס. כצהרי היום הרביעי, לדחות את הדיון שיזם על היחסים בין אנשי משרדהמישי פטים ואנשי המחלקה המישי פטית של הטב"כ? הרי כשיזם זאת לא נעלמו מעיניו שיקולים מפלגתיים. קולס חייד השבוע בסיפוק ורמו לבאות: "אני יודע מה שאני עושה, מכל הבחינות והשיקולים".

■ אינדימות קלה נגרמה

יצחק נבון מקפיד שלא להגזים באכילת-יתר. לכן, משסופר לו במסיבתקוקטייל בשבוע שעבר כי השניצלונים ברוטב (במגש) אינם משמינים, אכל בחדווה מרובה.

שכן בהפסקה — כששמעה שהשר **גד יעקובי** צמא — תפסה בקבוק יין תוסס ורצה אחריו: "גד, אתה צמא? הנה!" לאשתו של יעקובי, **נלה**, היתה לא מכבר בעיה דומה, כשעשו לה במספרה תיספורת-נער.

את השאלה בקול רם: "מה זה? את בלי אברשה?" שריר הת-קיפה בחזרה: "שאת הדוגלת בשיוויון האשה, תגידי דבר כזה?" חילופייהרכבים נעשו כי רוח מבוחחת. שריר עצמו נעדר מפני ששכב חולה בביתו.

בצעקות: "אל תקרא לי אדון! קרא לי אדון-גברתי! מה, בגלל זה שיושבים כאן חברי-ממשלה?" אחרי מבוכה קלה, פרצו הנוכחים במחיאות-כפיים. אחד מחברי-הממשלה שקישט בנוכחותו את הצגת-היחיד של לסלאו (באמצע) היה נאלי הורביץ. לסלאו ישבה בינו לבין חברתהכנסת יצחק מודעי, חשפה לעיניהם המשתאות מחשוף וזוג-רגליים.

זלמן וינדר הקוקסינל הידוע, המגדיר עצמו כ"פרופסור לשרמוטולוגיה", גנב את ההצגה מחנה לסלאו בהצגת-היחיד שלה. שהוקדשה לנשים מוכות. שושי, שכרטיסו היה מיועד ליציע, התיישב בשורות המכובדים באולם. משניסה הוסיף להזיז את הקוקסינל בעל ההופעה הפרובוקטיבית ופנה אליו בלשון "אדון, פרץ

דוגמה

● לאחרונה נראה שר הביטחון, יצחק רבין, נוסע, מדי פעם, במכונית צנועה למדי - פזו 505 - ולא במכונית התכולה ההדורה העומדת לרשותו. מסתבר שזו הדורה, אבל גרסה. השבוע נשמע יחזקאל שרעבי, נהגו, מתלונן שחל קיל-קול במכונית, ויש צורך להבהילה למוסד. יום אחד ניתקע באמ"צ הדרך? הודיע לשר הממונה עליו, וניסה ל- שכנעו, ללא הורף, להחליף את מכונית-השרד שלו בדגם חדיש יותר. לשווא - רבין, הנלחם בקיצוץ בתקציב משרד הביטחון, החליט להר- אות דוגמה כיצד ואיפה חוסכים, והוא עקשן ב- סירובו.

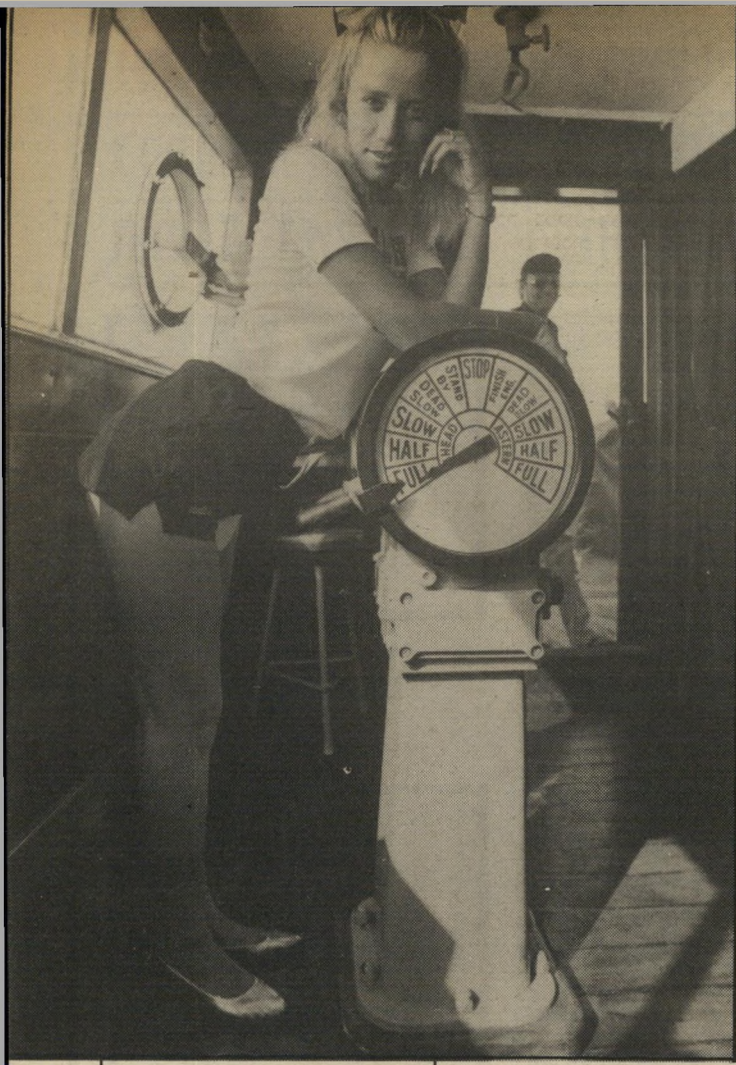
■ חבריהכנסת יצחק מור דעי, נראה נינוח ושליח השבוע, בהצגת-היחיד של חנה לסלאו. ניכר שהחופשה משולחן-המדי שלה השפיעה עליו לטובה. על אף העובדה שמודעי אינו עוד שר, נכללים שמו ושם רעייתו מיכל, ברשימות המוזמנים לכל אירוע נוצץ או מנצץ.

■ הצגת-היחיד של לסלאו הוקדשה לנשים מוכות. את האירוע פתחה בכמה מילים הפעילה באירגון למען נשים מוכות, רותי גילעד. לגילעד יש קשר חזק יותר לכוכבת המופע: היא אם בעלה של לסלאו, אביב גילעד.

■ בדיון של ועדת-הפנים

חנה שטיינר מלכת המים לשנת 1986 הפליגה, יחד עם סגניותיה ויתר המועמדות הסופיות, לסיור חופים על סימון האוניה סיטי אוף רודוס. במיסעדה יוונית באי מיקונוס ניגש אליה פנטומימאי מקומי, לחץ את ידה, הצטלם והמשיך בדרכו (למעלה). ואילו סיגל מוסינגר החיפאית, שהירבתה לשהות על

גשר-הפיקוד, למדה הילכותיים (למעלה משמאל). את שירה פלג קלטה עדשת המצלמה כשהיא מעיינת בעיתון תורכי בנמל קושדאסי - לפני הזוועה באיסטנבול (למטה מימין). אך את עיקר תשומת-הלב משך הקברניט, גיורגי מרקלוס, שאירח את כל הבנות לשולחנו והצטלם עם מרין ליבמן, אתי קלושה וחנה שטיינר (למטה משמאל).

קריית-מה?

● מה ההבדל בין קריית-גת לבין קריית-מלאכי? כמה קילומטרים טובים. אלא ש- שר-המיטרה, חיים בר-לב, אינו ער - תרתי-משמע - להבדל הזה.

בשבוע שעבר ערך בר-לב ביקור באזור הדרום. במיס- גרת הביקור היה אמור לבקר תחילה במישטרת קריית-גת, ואחר-כך במישטרת קריית-

בר-לב נרדם

מלאכי. בר-לב נרדם במכונית, וביקש מנהגו שיעירו כשיגיעו למחוז-הפנים. כשהתעורר הסתבר לו שהגיע לקריית-מלאכי. במישטרה המקומית שורה מהומה. הם הופתעו מהקדמת מועד ביקורו של השר בשעה. ללא תיאום מראש, ועל כן לא היו ערוכים עדיין לקבל את פניו ביאות. בינתיים שורה במישטרת קריית-גת מבוכה. שם חיכו לשר שבושש להגיע, ולא הבינו מה אירע לו. בר-לב תפס מייד את שאירע, הרגיע את כל הנוכחים והשליט סדר בבגאן.

של הכנסת אמר היושבי-ראש דב ישי לנכדיו שהגיעו אליו פרטים לגבי הצורה שבה נערך המור נולוג עם ג'ון דמיאניוק שפורסם בהעולם הזה. מכיוון שיש סתירות בין הודיעות שהגיעו אליו מתוך שרות בתי-הסוהר ובין מימצאי ועדות-החקירה הפנימיות, הוא תבע את הקמתה של ועדת-החקירה חיצונית. העיר על כך חבר-הוועדה אריאל יינישטיין: "איך כולם מדברים על המונולוג כשאנחנו יודעים אם האיש היושב בכלא-רמלה הוא דמיאניוק בכלל?"

■ על מה חולם גונדר רפי סויסה בעיצומה של מערכת-ההאשמות נגדו. כשהוא הוועדה על כך מונח בביתו לעיונו? על הרגע בו יעבור הכל והוא יומין את חבריו הקרובים לחצר ביתו למאכל האהוב עליו ביותר: ברווז ברוטב תפוחים.

מי שנרצח בדמי ימיו? "שב"כ חיים לכל חי?"

דפנה ברק

■ חידושים בעברית: מה אומרים למי שחשוד כשקרן? "אל תשב"כ" ומה אומרים על

אסף שניר, ילד בן 5 וחצי, שהלך ביום השני שעבר בפעם הראשונה לבית-הספר לכיתה אלף, מספר על ההתרגשות של יום-הלימודים הראשון, על חלום שהיה לו, שבו הופיעה המורה, על הפחד להיות לבד בבית-הספר ועל מה שהוא רוצה ללמוד

„ביום החמישי
לא הלכתי
לבית-הספר, כי
היה לי כאב-ראש
נוראי”

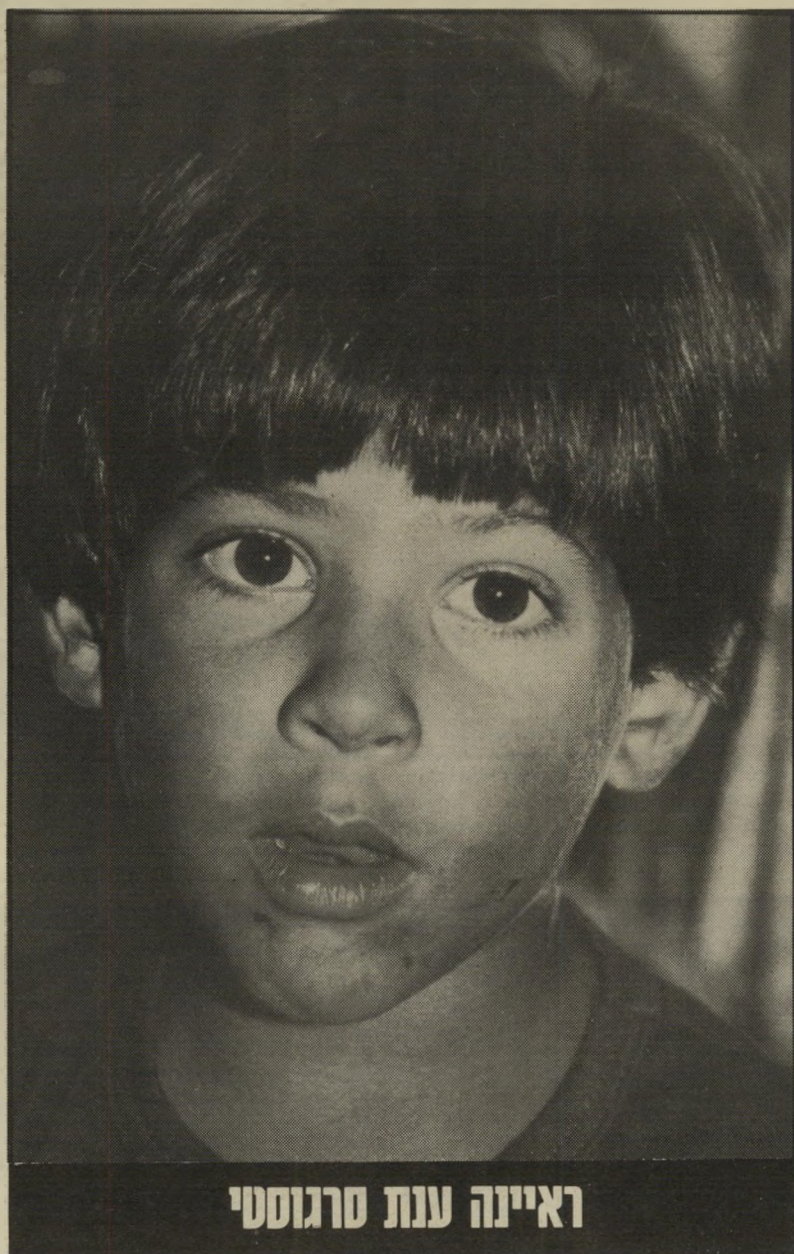
„קצת בכיתי
כשנכרדתי מאמא
שלי, כי היא
לא אמרה
לי שלום”

„אני מאוד
רוצה
שהיו
לנו
שיעורי-בית”

„בהפסקה
אני
מרגיש
שאני
לבד”

„התרגשתי
שכף לי
שהיו לי
לימודים
ממש”

„אני מתגעגע
לאן, לחברים
צעידים שהיו
לי ושנשארו
בגן”

ראיינה ענת סרגוסטי

„בכיתי רק בהתחלה.

אחר-כך נרגעתי!”

כשנמאס לאסף מהשאלות שלי על בית-הספר, הוא עשה הפסקה והראה לי את כל התרגילים שלמד בחוג לקראטה בשנה שעברה. השנה הוא נרשם ללימודי ג'ודו.

אסף שניר הוא בן 5 וחצי, והלך ביום השני בפעם הראשונה לבית-הספר. הוא הכי קטן בכיתה, ומרגיש קצת אבוד במיסגרת החדשה. הדבר הכי משמח שקרה לו ביום הראשון ללימודים היה הגילוי שבכיתה שלו יש ילדה שהוא מכיר, שהיתה איתו בגן-הילדים. כל השאר היה זר לחלוטין לילד הקטן, והוא הרגיש אבוד. בשבוע הראשון

לבית-הספר.

לקרוא היא כבר יודעת עוד מהגן, ומקצת השיעורים משעממים אותה. כשהוציאה והראתה לי מה הם למדו בימים הראשונים, קראה את הדפים בליגלוג רב והסבירה לי ברצינות תהומית שיש שיעורים שמשעממים אותה כי היא כבר „יודעת אותם מקודם”.

אסף כבר קורא ספרים תקופה ארוכה. על מיטתו היה מונח אחד מסיפרי חסמבה, והוא קורא בו בשעות-הפנאי. הוא למד לקרוא עוד בגן. לגן-חובה לא הלך, הוא הלך ישר לבית-הספר. למרות זאת, השטיח

בחדרו מלא בקוביות לגו ובצעצועים שונים. הוא הכי קטן בכיתה, וגם מרגיש כך. שיעורי-בית עוד לא קיבל להכין, והוא מחכה לעבודת-הבית הזאת, לדבריו, בכליון-עיניים.

לאילת כבר היו שיעורי-בית, ומרוב התרגשות היא מכינה את השיעורים מייד אחרי ארוחת-הצהריים. אילת כבר התחילה ללמוד לנגן על פסנתר, נרשמה ללימודי באלט, ובימים הפנויים היא רוצה ללמוד קרמיקה והתעמלות. בחופש הגדול היתה מקפידה להתעמל בכל יום לפי שעת כושר בטלויזיה הלימודית. אסף ילמד ג'ודו.

אילת עציץ, בת 6, על היום הראשון שלה בכיתה א' "לא אוהבת את המורה."

היא מעצבנת!

● את יודעת לקרוא?
אמא לימדה אותי טיפה בבית.
● מה למדתם ביום הראשון?
משהו שאני יודעת כבר מטרם-יחובה: שלום
אבא. שלום סבא.
● היה משעמם?
בהתחלה כן. היום ואתמול היה מעניין.
● את שמחה ללכת לבית-הספר?
כן. טיפה. אני לא משהו אוהבת את המורה. היא
מעצבנת. כשמתפרצים היא אומרת להצביע.
כשמצביעים היא אומרת בהפסקה, ובהפסקה אין
לה זמן.
● איך היית רוצה שהמורה תהיה?
קוראים לה ריצה. ואני אוהבת את המורה
מכיתה ד'. אני לפעמים רואה אותה בהפסקות.
מזל שלא נשארת עוד שנה בגן. היה לי עוד יותר
משעמם.
● את לא אוהבת את הגן.
לא. רק קצת. פחות מכיתה א'.
● מה חשבת בחופש על בית-הספר?
מה אני יכולה לחשוב? שזה כמו הגן. היום
הלכתי לראות את הגן.
● נכנסת פנימה?
כן.
● הרגשת גדולה?
הם הרגישו שאני גרולה. לא אני.
● מה את הכי אוהבת ללמוד?
את האותיות. כל יום אנחנו לומדים אות.
● מה אתם עושים כשאתם באים
בבוקר לבית-הספר?
יש הפסקה קצרה ונמצאים סתם במסדרון.
איזה חוצפנית המורה. היא מבקשת שנשב כשיש
צילצול והיא בעצמה לא באה. היא כועסת על
ילדים שלא ישבו במקום והיא בעצמה לא באה.
● אתם שרים בבוקר?
כשאין לה מה לעשות אז היא שרה איתנו.
● את לא אוהבת את זה?
ככה.
● את רוצה רק ללמוד?
לא איכפת לי.
● את אוהבת לעשות שיעורי-בית?
כן.
● אני רואה שיש לך ילקוט גדול.
כן. יש לו ברולים ויש בו כל הספרים — אחד
ענק ואחד קטן וארבע מחברות, וקלמר וקופסת
גפרורים.
● ואת כל זה את סוחבת על הגב?
בטח.
תראי מה עשינו — אבא, סבא, חנה קמה, זה
זה (ואילת קוראת בליגול מתוך דפים
שהוציאה מהילקוט).
● את זה את כבר יודעת. מה את לא
יודעת?
את רוב המילים אני יודעת. איך אני משת'
עממת.
● איך לא יהיה לך משעמם?
אם היתה מלמדת דברים שלא למדנו בגן. אני
לומדת פסנתר ונרשמתי לבאלט, ואני חושבת
שאני נרשמתי לקרמיקה ולהתעמלות. אני נורא
אוהבת התעמלות. אני עושה כל בוקר התעמלות
מהטלוויזיה.
● ומתי יהיה לך זמן לשחק?
בערב אולי אני אשחק. אני ממילא לא יכולה
להירדם כלילה. אם אני חולמת חלום מפחיד
כלילה, אני פוחדת בבוקר.
● למשל, איזה חלום מפחיד חלמתי?
חלמתי שאמא ואבא לא היו ומישהו לקח אותי
ואת אחותי והאשה גנבה אותנו.
● ומה עשית?
התעוררתי.
● בבית?
לא, פחדתי.
● מה את רוצה להיות כשתהיי
גדולה?
רופאה או גננת.
● את אוהבת ילדים?
אני אוהבת להיות גננת.
● מה את הכי אוהבת בבית-הספר?
לעשות את האותיות.
● את לא אוהבת את ההפסקות?
אני משתעממת. המורה מכריחה אותנו לרדת
למטה ואין מה לעשות שם.

● לא רצית ללכת לבית-הספר?
רציתי.
● למה בבית?
כי התרגשתי.
● מי לקח אותך לבית-הספר?
אמא.
● בבית בשנכנסת לכיתה?
כן. בהתחלה, לא בלימודים, רק בהפסקה
שבחתלה.
● כל הילדים בכך?
חברה שלי, אביטל, הנכדה של מנחם בגין. היא
טיפה כיתה לפני שהגיעה לבית-הספר. הלכנו
יחד ושתינו בכינו.
● זה מצחיק אותך, למה את צוחקת?
כן. זה מצחיק.
● את מצטערת שבכית?
לא כל כך.
המורה לא משהו נחמדה. היא בסדר. לא מיי'
יודע-מה. לפני ההפסקה היא לא מרשה לקום. יש
לי מזל שיש לי חברות שאני יכולה לשחק איתן
בשקט.
● המורה הפחידה אותך?
לא בכלל לא.
● בית-הספר הפחיד אותך?
התרגשתי. לא ידעתי מה קורה. באיזה כיתה.
ביום השני אמא שלי רק העלתה אותי, אבל
שכחתי באיזה כיתה אני. גם בהפסקות אני
שוכחת באיזה כיתה אני.
● אז מה עשית?
הלכתי עד שמצאתי על הדלת כתוב 'שלום
כיתה א'.

● שמחת ללכת לבית-הספר?
כן.
● למה?
כי המורה נחמדה וכיף שם.
● יש לך חברים בבית-הספר?
כן.
● מהגן?
כן.
● את היכית שיתחילו כבר הלימודי?
כן. נמאס בגן. כל הזמן מישחקים, מישחקים.
זה משעמם בסוף.
● מה רצית מבית-הספר?
ללמוד לכתוב ולקרוא.
● מה עוד?
להכיר את המורה.
● ידעת מראש שהמורה תהיה
נחמדה?
לא ידעתי.
● מה חשבת לפני זה על בית-הספר?
חשבת שבית-ספר זה כמו בגן — רק ללמוד
ולקרוא. חשבת שרק זה משתנה, ושממשיכים
לשחק שם.
● רצית שיישחקו?
אבל טיפה. לא כליך הרבה כמו בגן. ככה.
● את מתגעגעת למישחקים?
יש לי בבית מישחקים.
● איך היה היום הראשון?
התרגשתי טיפה ובכיתי.
● למה?
התרגשתי.

תלמידה אילת
בהפסקות אני שוכחת באיזה כיתה אני...

שני הילדים היו מבולבלים מאוד אחרי
שבוע-הלימודים הראשון. הם עוד לא עיכלו
את המעבר החד מהאווירה החופשית של
גן-הילדים לאווירה המסודרת של בית-
הספר. שניהם חששו. לדיבריהם. מן המורה.
איך תיראה. איך תתנהג. איך ירגישו איתה.
אילת התרגשה מאוד ביום-הלימודים
הראשון. היא התעוררה בעצמה בבוקר,
ובחירה ללבוש בגדים חגיגיים לקראת היום
הראשון. בבית-הספר של אסף עשו תל-
מידי כיתה אלף טקס קבלה לפני יום
הלימודים-הראשון. וגם הוא התלבש חגי-
גית. הוא אפילו שם על עצמו, כפי שסיפר,
מעט אפטר-שייב של אבא. כדי שידף ריח
טוב לקראת הטקס.
גם אילת וגם אסף בכו ביום הראשון
ללימודים. והם, כנראה, לא היחידים.

● אתה אוהב את בית-הספר?
לא כל כך.
● למה?
כי אצלנו בגן כיתה אלף משתעממים.
יושבים והמורה מרברת.
● על מה?
על מה נלמד.
● ואתם לא לומדים?
קצת. והיא עושה לנו דווקא צרות, כאמצע
ההפסקה היא קוראת ללמד אותנו.

תלמיד אסף
שמחת כשראיתי חברה מהגן?

● מה כבר למדת?
למדת לקרוא.
● מה?
גם את כל האותיות וגם מילים.
● ידעת לקרוא קודם?
אפילו בגן ידעתי.
● אתה משתעמם?
לא. אני עושה את עצמי שאני לא יודע.
ופיתאום מפתיע את המורה.
● מה היה ביום הראשון?
ביום הראשון התחלנו ללמוד על שמות של
ילדים.
● התרגשת?
ביום הראשון לא. כי בטקס של ההתחלה
הלכנו עם המורה, והיא סיפרה מה נלמד, וזה לא
היה כליך מעניין.
● התעוררת לבד בבוקר?
כן.
● כל בוקר אתה מתעורר לבד?
בבוקר הראשון אמא העירה אותי, ואחר-כך
התרגלתי.
● לא דפק לך הלב מהתרגשות?
הם... קצת.
● בבית?
לא.
● היו ילדים שבכו?
לא. אבל קצת בכיתי כשנפרדתי מאמא שלי.
● פחדת?
מה פיתאום?

חמרוּרִים

השוּפּט מעיר מרוצי־הסוסים

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־80 של **שמעון אגרנט**, מי שהיה במשך 28 שנות המדינה הראשונות שופט בית־המשפט העליון (וב־11 מהן, נשיאו) והמשמש עד היום כמרצה למשפטים באוניברסיטת בר־אילן. אגרנט, יליד לואיסוויל שבמדינת קנטאקי האמריקאית (הידועה במיוחד צי־הסוסים שלה), הוא בנו של רופא־שיניים (שהיה גם מוסמך לרבנות), שהחל את דרכו בארץ בחיפה, בה גם נתמנה, בגיל 34, כשופט־שלוש. אגרנט, שנודע בפסיקותיו הליברליות (בנושאי עונש־המוות, חופש־העיתונות ומיהו יהודי, בין השאר) היה האיש שעמד בראש ועדת־החקירה לאירועי מלחמת יום־הכיפורים, שמסקנותיה כונו כעיקר נגד ראשי צה"ל והתעלמו מן הדרג המדיני.

הקיבוצניק מכפר־הנוער

נפטרה ♦ מהתקף־לב, חודש לפני יום־הולדתו ה־64, **רב זבין**, מי שהיה מזכירה המדיני

למה? כי לא הייתי כליכך בטוח שתהיה לי מורה טובה.
אתה מצטער שאתה הולך לבית־הספר?
כן.
בגלל המישחקים?
גם בגלל המישחקים, אבל אני רוצה ללמוד.
מה אתה הכי רוצה ללמוד?
תורה.
למה?
כי אני רוצה לדעת שמות של אנשים בתורה.
מה למשל?
יעקב, יצחק, יוסף.
אתה יודע עליהם?
לא כליכך. רק על מצריים אני יודע.
מה עוד אתה רוצה ללמוד?
כדאי שתדעי מה אני לא רוצה ללמוד.
מה?
על שלמה המלך, כי אני יודע מההצגה שהיתה, ראיתי אותה.
מה עוד אתה לא רוצה?
לא רוצה. הם...
מה אתה כן רוצה ללמוד?
יופי! אני רוצה ללמוד לקרוא את הכתב הזה שלך, ואני רוצה גם ללמוד ציור, כי היום רק למדתי מוסיקה.
אתה מתגעגע לנך?
קצת.
למה אתה מתגעגע לנך?
לחברים צעירים שהיו לי ושנשארנו בגן. לזננת?

לך.
היא היתה יפה בחלום?
לא.
היא היתה מפחירה?
כן, קצת.
היתה רעה?
חלמתי כל מיני מחשבות איך היא נראית, ולא חלמתי אם היא רעה או טובה. והיו לה נעליים עם קוצים כמו של קאובואים וכוכב מגוונר ומיכנסיים לבנים עם כתמים שחורים וחולצה שחורה עם כתמים לבנים.
מה עוד חלמתי?
איך יהיה המורה לציור.
ואיך הוא נראה בחלום?
סיני, עם תסרוקת סינית ובגדים תחתיים של סין ממש עתיקה, ובגדים עליונים כמו שעכשיו לובשים פה.
ואיך המורה באמת נראה בחיים?
היא מורה, עם שערות קצת ארוכות בין אדום לצהוב, ושתי נקודות־חן בלחיים ואחת על האף. ועיניים חומות ואוזניים קצת גדולות ואף קצת יפה.

היא יפה?
לא בדיוק.
ומה שכף בהפסקה זה שאני יכול לשחק עם האח שלי כי הוא גם שם בכיתה־הספר.
כשאתה קם בבוקר, אתה שמח שאתה הולך לבית־הספר?
לא.
למה?
כי אני קצת מעוצבן כי אני כל הזמן עם אח שלי באוטובוס, ובזמן מתפרדים.
אתה רוצה להיות איתו כל הזמן?
כן.
אתה פוחד להיות לבד?
שם קצת. אבל מה שטוב, שכמעט כל הזמן יהיו לי שיעורי מוסיקה. בגלל זה שהמורה נורא מצחיקה אותנו. בגלל זה אני רוצה לשמוע הרבה בריחות וצחוק בריא לבריאות.
אתה הכי אוהב את המורה למוסיקה?
לא יודע.

אייזו עצה אתה יכול לתת לילדים שהולכים בפעם הראשונה לבית־האף?
שיקראו לכל ההורים, או לאבא או לאמא, להיות בבית־הספר.
למה?
שלא יבכו, גם בהפסקה.
אמא לקחה אותך ביום הראשון?
כן, אבל היא לא היתה איתי.
היית רוצה שהיא תשאר?
כן, אבל היא לא יכלה.
בבית?
רק בהתחלה, אבל אחריכך נרגעתי, כמה פעמים בבית ונרגעתי לבד.

אתה רוצה לשחק כל הזמן?
כן.
אתה מצטער שאתה הולך לבית־הספר?
כן.
בגלל המישחקים?
גם בגלל המישחקים, אבל אני רוצה ללמוד.
מה אתה הכי רוצה ללמוד?
תורה.
למה?
כי אני רוצה לדעת שמות של אנשים בתורה.
מה למשל?
יעקב, יצחק, יוסף.
אתה יודע עליהם?
לא כליכך. רק על מצריים אני יודע.
מה עוד אתה רוצה ללמוד?
כדאי שתדעי מה אני לא רוצה ללמוד.
מה?
על שלמה המלך, כי אני יודע מההצגה שהיתה, ראיתי אותה.
מה עוד אתה לא רוצה?
לא רוצה. הם...
מה אתה כן רוצה ללמוד?
יופי! אני רוצה ללמוד לקרוא את הכתב הזה שלך, ואני רוצה גם ללמוד ציור, כי היום רק למדתי מוסיקה.
אתה מתגעגע לנך?
קצת.
למה אתה מתגעגע לנך?
לחברים צעירים שהיו לי ושנשארנו בגן. לזננת?

אבך בחדר?
אני רוצה להיות כל הזמן עם האח שלי.
לא כליכך. כי קבענו איתה שתבוא אלינו לבקר.
המורה נחמדה?
כן.
אתה אוהב אותה?
כן. וגם השם של המורה שלי רחל, וגם לגנות קוראים רחל.
אתה רצית שיהיה בבר יוגמר ישתלך לבית־הספר?
לא. הסיוח־לילתי.

(המשך מעמוד 15)
היית עצוב?
לא.
שמחת?
כן, מאוד.
מה שימח אותך?
שהיתה לי חברה שם מהגן.
הרגשת שאתה לא לבד?
כן.
פחדת שתהיה לבד?
כן.
אז עכשיו אתה לא מרגיש לבד?
רק בהפסקה.
מה לבשת ביום הראשון?
לבשתי בגדים רגילים. רק בטקס. שהיה יום לפני זה, לבשתי בגדים יפים.
מה לבשתי?
חולצה עם ציור החגורה, ושמתי שמפו כשעשיתי אמבטיה. ושמתי את זה של הגילוח של אבא. שיהיה ריח.
והכנת את הילקוט מזמן?
לא כליכך.
התרגשת?
כן, וגם התרגשתי מכל הציורים שהיו על המעטפות של המחברות.
בחרת לבד?
כן.
ממה עוד התרגשת?
שכף לי שיהיו לי לימודים ממש, וגם התרגשתי שאני כליכך חכם, כי אפילו דילגתי על גן חובה.

אופנאית לייטרסדורף
עיקבי־נעליים מעצמות של פרה

של מפ"ם, ח"כ לשעבר ולאחרונה חבר ההנהלה הצינונית (ראש המחלקה לפיתוח ושרותים קהילתיים). זבין, יליד פולין שגדל בכפר הנוער בן־שמון, היה מייסדי קיבוץ להבות־הבשן שבצפון וחברו עד יומה האחרון ונודע כמחקרו בנושא הסיכסוך הישראלי־ערבי (ראה גם: יומן אישי).

הביכליו גראף מן המונוגרפיות

נפטרה ♦ בגיל 75, **גצל קרסל**, פועל חקלאי לשעבר, שהיה לביבליוגרף (חוקר תולדות ספרים ומחבריהם) רב־תפוקה וכותבן של עשרות מונוגרפיות (סיפרי־מחקר המוקדשים לנושא אחד) על אישים ציוניים (החל ממשא הס והרב יהודה אלקלעי) וישושים בארץ (בין היתר: פתח־תיקוה ושכונת בורוכוב, היא גיבעתיים של היום).

האופנאית של חלוקי־הנחל

טבעה ♦ בבריכת בנה בסביון, בגיל 80, **פיני לייטרסדורף**, בכירת מעצבות־האופנה בארץ. לייטרסדורף, ילידת צ'כיה, בה פתחה את הסטודיו הראשון שלה, עוד בראשית המאה, נודעה בארץ במיוחד בעיצוב שמלות. מעילים ותכשיטים מקוריים, בהשראת נופי הארץ וצבעיה, וכן בשימוש רב בחומרים טבעיים כעקבי־נעלים מעצמות פרה וכפתורים מעץ וית וחלוקי־נחל. יצירתה המפורסמת ביותר של לייטרסדורף, שהלבישה בשעתו את כל המיזמי (משחקנית התיאטרון חנה מרון ועד ראשי הממשלה גולדה מאיר) היתה במסגרת עבודתה במשכית: מעיל־המידבר באריגת־יד מצמר כבשים.

• לדעת אגרנט התרשמה ועדת־המינויים לשופטים הבריטית במיוחד מתשובתו על השאלה לתחביבו: טניס.

לידתו שכל גיבור

שמיר, דויד לוי ואריאל שרון היו מכהנים כל אחד כמושל של אי משלו וכן הלאה.

אבל זה היה רק חלום בהקיץ, ולהקה של כלביים על המידקע החזירה אותי למציאות. למעלה חג לו הקונדור, וחיפש נבלות.

איך נותקה השושלת

קיבלתי החלטה גורלית: להפסיק לצפות בסדרה שושלת. הייתי שפוט לסידרה דאלאס. זה היה קיטש, אבל גם לקיטש יכולה להיות רמה משלו. שושלת היא קיטש גרוע — חיקוי עלוב של המקור.

היו לדאלאס כמה מעלות. דמותו של ג'ייאר היתה אומנם שיטחית, אך היה בה קסם מסוים. הוא סימל את הרע שבכולנו. היפהפיות של דאלאס היו איומות. כל אחת בצורה אחרת, אך לפחות אפשר היה לצחוק מהם. ומיס אלי היתה נהדרת בכל המצבים.

היה משהו מושך בעלילה היסודית של דאלאס. המצב הקלאסי של קינז'הבל. ולמרות השיטחיות האיומה, הושקע בה הרבה כישרון.

שושלת רדודה עוד יותר, ואין בסדרה שום דבר מושך. אומנם, הוסיפו לה משהו מרוח הומן, ברמות הבן ההומוסקסואלי. אבל הגיבור הראשי הוא חסר כל עניין. בעיניי, ועיסקי מישפחת קארינגטון משעממים לאין שיעור מעיסקי מישפחת יואנג. אין בסדרה משהו בעל כושר-מישחק כמו מיס אלי, והגיבורה הראשית מעצבנת אותי ממש. גם במאמציהן הגדולים ביותר לא הצליחו סראלן ופאמלה לעצבן אותי בצורה כזאת.

בקיצור: שלום לך, שושלת. אסתפק בים. מיניסטר.

רגע אחד בחיים

רב זכין קשור באחד הרגעים החשובים בחיי. רב, איש קיבוץ להבות-הבשן, חלם במשך שנים על יצירת שותפות מעשית בין הגורמים השונים במחנה-השלום. ובעיקר בין העולם הזה למיפלתו. מפ"ם. בשנות ה-50 הגה את הרעיון של הוצאה-לאור של עיתון-ערב חדש. בעריכת העולם הזה ובמימון של מפ"ם. שישרת את עניין השלום ויוציא את המנופול מידי הלאומנים.

מובן שרעיון זה לא נשא פרי. מנהיגי מפ"ם ראו היו חבורה שמרנית מאוד. העולם הזה היה, בעיניהם, גוף זר לגמרי: סנסציוני, מיתריני, עירוני. הסיגנון שלנו היה שונה, סוג העיתונות ההוקרת-לוחמת שהנהגנו בארץ עורר אצל חלק מוותיקי-מפ"ם סלידה.

זכין הסטער מאוד על כישלון הרעיון הזה שלו. לאחר מכן הוזכר אותו פעמים רבות. הוא היה בטוח שאילו הוגשם אז רעיון זה היו הדברים בארץ מתפתחים בצורה אחרת. כמוני, האמין כי שטיפת-המוח היומיומית של כל כליהתיקשות הממונים, בעמודי-החדשות שלהם, משנה את אופי המדינה והציבור.

בשנים שלאחר מכן נפגשנו לעיתים מזומנות, כדי להחליף דיעות ומידע על המצב הפוליטי. ימים היה מעניין לשוחח איתו. באחד הימים בקיץ 1965 תשב בדירתי. שתינו קפה (ואולי ויסקי) והקשבנו לחדשות ברדיו. כאמצע המהדורה אמרתי לו: "זהו! אני הולך לבחירות!"

במשך זמן רב לפני כן גילגלתי בראשי את המחשבה על הקמתו של כוח פוליטי חדש. שיגשים את הרעיונות שהתגבשו בסדנה הרעיונית של העולם הזה: שלום עם העולם הערבי, ברית ישראלית-פלסטינית, הפרדת הרת מן המדינה, זכויות-האדם, זכויות-האזרח. שביטל על העיתונות מיגבלות דראקוניות. הוא ובמנגנון-המדינה, יצירת שיוויון בין אשכנזים וספרדים, זכויות הנשים. רפורמה צבאית, ועוד ועוד.

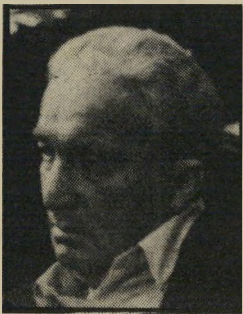
בראשית 1965 נעשה נסיון לסתום את פי העולם הזה עליידי חקיקת חוק חדש. שביטל על העיתונות מיגבלות דראקוניות. הוא נקרא "חוק לשון הרע" ("הולירע", בשפתנו, לשם הקיצור) ונתפר כגלוי על פי מידותינו. יוזמי החוק לא הסתירו שכונתם האמיתית היא לחסל את העולם הזה.

החלטתי בלילי להשיב מילחמה שערה ולהעביר את הקרב לזירה הקובעת: הכנסת. אומנם מעולם לא נמשכתי לפעילות מיפלתית. אך עשיתי הסכם עם עצמי: אם יתקבל החוק הזה, אקים מיפלה פוליטית ואנסה לחדור לכנסת.

באותו יום ישבתי מול רב זכין. הוא בא כדי לשכנע אותי לעזוב למפ"ם במערכת-הבחירות הקרובה. הקשבנו בחצי-אוזן לחדשות. ואז הודיע הקריין כי זה עתה קיבלה הכנסת בקריאה סופית את חוק-לשון-הרע.

הורעתי לזכין בו במקום על החלטתי. הוא היה האדם הראשון ששמע זאת מפי. הוא היה בטוח שניכשל, אך שמח שבנובואתו התבררה. נבחרתי לכנסת. וכעבור ארבע שנים נבחר גם הוא.

השבוע נפטר במפתיע, כשהוא לבדו בדירה. נראה כי נפל קורבן להתקילב. יתכן כי לא הסתגל מעולם לעובדה כי מיפלתו, שבה התכוון לעלות לדרגת מנהיגות, לא העלתה אותו למקום הראשון. איכשהו, נחנק הצידה. חבל.

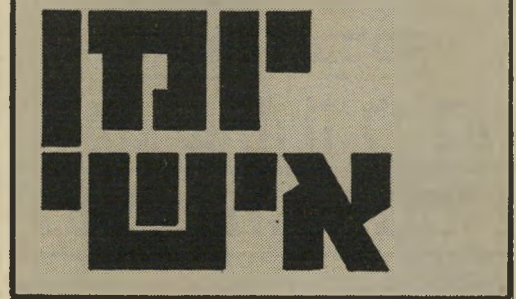
זכין

לגרסולס פוסט. "שמר ויונטל התחיל לעלות לדרגת כוכב על סמך טענתו כי מילא תפקיד פעיל ומכריע במסע-הציד שהוביל ללכידת אדולף אייכמן בארגנטינה בסוף 1960. אך בהתאם לדבריו של התובע במישפט אייכמן, גירעון האזנה, ניסיונותיו של ויונטל לגלות את עיקבותיו של אייכמן מייד אחרי מלחמת העולם השנייה עלו בתוהו".

ואכן: הסיפורים על חלקו של ויונטל בלכידת אייכמן, ששיכנע את העולם כולו, התנפרו באוויר. בתשובות לדבריו של לס הצביעו השבוע חסידיו של ויונטל על הישגו האחד: הוא מנע בעד אשתו של אייכמן לרשום במירשם-התושבים שהוא נפטר. כאילו זה היה משנה משהו. האם רישום כזה, אילו בוצע, היה מונע בעד המוסד הישראלי להמשיך בחקירתו?

ליגלג לס, בהמשך דבריו: "אכן, מפתיע הדבר שמר ויונטל, שאינו מחמיץ שום הזדמנות להוכיח לכולנו את רדיפתו הבלתי-נלאית אחרי הנאצים, לא היה מסוגל אף לגלות את עיקבותיו של יוזף מנגלה בארץ שבה חי בשלווה גמורה. מבלי שיופרע עליידי איש. וגרוע מכל: ויונטל לא גילה מעולם כי 40 אלף תיקים על

אורי אבנרי

פושעים נאציים מונחים בארכיוני האו"ם ומעלים שם אבק מאז 1948".

אפשר להגיד את אותם הדברים גם על ביאטה קלארספלא, שזכתה זה עתה בפרס עולמי על הצלחתיה הכבירות ברדיפת אחרי נאצים. קלארספלא גרמה לשעוריה עולמית כאשר האשימה את שליט פאראגוואי בחיפוי על מנגלה — ימים מעטים לפני שהתגלה כי מנגלה חי כל השנים בברזיל, ונפטר שם.

כל השאנים למיניהם, שהלכו מחיל אל חיל בכלייהתיקשות העולמיות, עד כי הפכו סופר-סטארים בינלאומיים, לא גילו את מנגלה במקום שבו חי, כמעט בגלוי, עד שטבע בים. אולי כדאי לציינה-הנאצים ולציינה-הפירסומת למיניהם להניח לעניין, ולהשאירו בידי אנשי-המקצוע — שגם הם אינם מצליחים ביותר, כפי שמראה (כמדומני) פרשת ג'ון דמיאניוק.

חלום ליל קיץ

שלושת ההמשכים של סדרת-הטבע מעוף הקונדור היו כולם מרתקים, אך הפרק הראשון היה, בעיניי, המעניין ביותר. הוא תיאר את הקצה הדרומי של היבשת האמריקאית, ליד כף הורן ומיצר-מאגלאן. משכו אותי ההדר הפראי של אלפי האיים הקטנים, הבלתי-מאוכלסים, החשופים לקור ולרוח העזה.

כשרואים גופים אלה בערב ישראלי חם, זה מושך כפליים. וכך התחלתי לחלום בהקיץ. תיאורו הרצל לא רצה להביא את היהודים לפלסטינה, שהיתה בעיניו חמה מדי, ובלתי-ישיבה למתנחלים אירופיים. (הרצל לא העלה על דעתו שיהיו מתנחלים מארצות-האיסלאם). הוא חלם על ארגנטינה, אולם מכיוון שלא היו בזמנו סריטיטבע, לא ידע על הגופים האלה של הדרום הפרוע.

היה קל יותר להגשים את הציונות באי בודד. ועל אחת כמה וכמה באי בלתי-מיושב. אילו נהגו אבותינו כך, לא היתה לנו כיום בעיה פלסטינית, וכלל לא היינו מסתככים במילחמה בלתי-נמנעת עם אוכלוסיה מקומית. מכיוון שהיהודים, כעם, אינם מסתדרים כל-כך עם עמים אחרים (ראה בתנ"ך), יש יתרון רב בהקמת מדינה באי, שאין לו שכנים. עם לבוד ישכון, ובכוננו לא יתחשב.

אבל גם במדינת-האי היו נשאות הבעיות הפנימיות. שמאל וימין, רתים וחילוניים, אשכנזים ומזרחיים. ומה עוד.

אילו היתה לנו מדינה המשתרעת על אלף איים קטנים ובלתי-מיושבים, כל הבעיות האלה יכלו להיפתר בנקל. החרדים היו מתרכזים באי משלהם, ונפטרים לא רק מנטורי-קרתא, שהיו תופסים אי אחר, אלא גם מן המפ"ל. שכל סיעה שלה יכלה לשלוט באי קטן משלה, כשמייצר ימי רחב היה מפריד ביניהם ובין איי הרפורמים.

החילוניים האשכנזים היו חיים באי אחד — ואולי בכמה איים, כך שכל אחת מסיעות המשאל יכלה לגור באי משלה, ולבלות שם את זמנה בוויכוחים רעיוניים נוקבים, בעוד שהימין האשכנזי היה שוכן באיים אחרים, בנפרד, כמוכן, מאיי הימין הספרדי. יצחק

איש אחד מרוסיה. ציניקן מטיבעו, השמיע באוזני תיאוריה ורדנית, שאיני יכול מאז להיפטר ממנה.

"תחשוב על סולו-ניצין", אמר לי. "הוא יושב בכלא. שם כתב ספר. את הספר הבריון מן הכלא החוצה, ומשם לחו"ל. שם פורסם הספר ברוסית, בהוצאת-ספרים שיש האומרים כי אינה אנטי-סובייטית. האם זה לא נראה לך מוזר?"

"מה מוזר?" שאלתי. "הכל. איך נותנים לאדם, אויב-המישטר, לכתוב ספר אנטי-סובייטי קיצוני בכלא? איך מוכרח ספר כזה מבית-סוהר סובייטי, שזוכה אינו יכול להיכנס אליו ולצאת ממנו בלי ביקורת קפדנית? איך מוכרח ספר שלם כזה לחו"ל?"

"מה אתה רוצה לרמוז?" האיש הסביר: כל זה אורגן מראש עליידי הקג"ב. יצרו פולחן של סולו-ניצין. לבסוף הניחו לו לצאת. במחיר גבוה. ועכשיו הוא יושב לו בשווייץ, חותר תחת הדמוקרטיה ומטיף להרס הערכים של המערב. "הם חשבו על הכל מראש", אמר בביטחון.

ומכאן עבר לגיבורים שלנו, הסירבוביקים, אסירי-ציון. בכל הפרשה הזאת הטרידה אותי תמיד שאלה אחת: למה להם לסובייטים להתנהג כך? כשיש בברית-המועצות קומץ של ציונים קנאיים, מדוע אין מניחים להם פשוט לצאת? מדוע משחקים איתם במשך שנים מישחק של חתול בעכבר, כולאים אותם, מענים אותם? הרי בסוף, אחרי שנים שבהן מושמעת ברית-המועצות על ידי טובי האנושות על התנהגות כלפי האיש, הוא יוצא בכל זאת. מה הטעם? היכן ההגיון?

"יש הגיון", אמר ירדני. והנה התיאוריה שלו: לוקחים יהודי כזה, שאיש לא שמע עליו מעולם, אין לו שם או מעמד. אחר הוא פועל, השני סוחר ברחוב, השלישי מהנדס ווטר. מה אפשר להשיג תמורתו? לא כלום.

אוסרים אותו, בצורה שהעולם כולו ישמע, עושים לו מישפט. המכה גלים. בינתיים קמים בעולם ועדים להצלחתו. הוא נדון לכמה שנות מאסר וגלות. שם הוא עושה שביתת-רעב. העולם מקבל דיווח יומי על מצב בריאותו. איכשהו מצליחים קרוביו לקבל מידע מדויק על מצבו בכלא. והם גם מצליחים להעביר מידע זה לעיתונאים זרים במוסקווה, או במישרין בטלפון לחו"ל.

בהדרגה מתפרסם אסירי-ציון זה יותר ויותר. תמונתו מתפרסמת בעיתונים ובטלוויזיה. חתני פרס-נובל חותמים על עצומה למענו. ראש ממשלת-ישראל מזכיר בעניינו עם נשיא ארצות-הברית, נשיא-צרפת מתערב. האלמוני מרחוב גורקי 24 בקיבוץ הופך בהדרגה לדמות עולמית, ושמו ידוע לכל ילד בלוס-אנג'לס. הוא הופך לאגדה. למיתוס.

כל זה לשם מה? בינתיים נלכד מרגל חשוב של הקג"ב עליידי האף-בי-איי בשיקאגו, או עליידי המישטרה הגרמנית בקלן. הוא נשפט למאסר ממושך. הקג"ב רוצה להחזירו הביתה. איך? פשוט מאוד: שולפים את הבחור מרחוב גורקי ממחסן אסירי-ציון, והכל מסכימים שכדאי לשחרר את המרגל תמורת גיבור עולמי כזה, הנמק בכלא.

יש גם שימושים אחרים. ברית-המועצות רוצה לעשות מחווה לקראת ועידת-פיסגה עם הנשיא האמריקאי, או כדי לרכך את הקונגרס האמריקאי בעניין מסוים. מה עושים? אין בעיות: גואלים מיסוריו את פלוני, שנכלא לפני שבוע שנים בעוון הסתה אנטי-סובייטית, וששמו נישא בפי כל, או מאפשרים לאמו של אסירי-ציון משוחרר להצטרף אליו סוף-סוף בארץ-ישראל, לעיני מצלמות-הטלוויזיה של כל העולם...

אמיתי לירדני שזהו תיאוריה מעניינת, אך שאיני מאמין שהקג"ב — או כל מוסד ביטחוני אחר בעולם — הוא מתוחכם עד כדי כך. אך הוא בשלו. הכל מתוכנן מראש, עד לפצצת-הסירחון האחרונה של הליגה להגנה יהודית, המשרתת גם היא את המטרה. תוכנית שלא!

האיש שלא

לכד את אייכמן

פעם געשה הכנסת סביב תקרית כלשהי בין סופר-השואה אלי ויזל לבין אבא אבן. במהלך הוויכוח שלחתי לאבן פתק ובו הצעתי לו מילה שהמצאתי זה עתה: "שואן".

לא התכוונתי לתואר-היכב דווקא. המילה באה לציין אדם שפרנסתו היא על השואה, או המשיג תודות לשואה מעמד ופירסום.

השואן מס' 1 בעולם היה נאשאר שימיעו (או "זימון", בגרמנית) ויונטל. הוא הגיע לפיסגת המעמד. כל העולם יודע שהוא גדול צייד-הנאצים. כתבו עליו ספרים. עשו עליו פרסום. מותחנים רבי-מכר תארו עלילות-גבורה מסמרי-שערות שלו. כאשר הוא מתייצב לבדו, יהודי זקן וחולה, מול מנגנוני-רשע נאציים אדירים, חובקי עולם.

אף פעם לא הבינוני בדיוק כמה עוסק ויונטל באמת, ומה היתה תרומתו האמיתית להבאת נאצים גדולים לדין.

עכשיו בא אבנר לס, קציני-המישטרה שחקר את אדולף אייכמן בישראל, ונתן תשובה משלו.

"כולנו זוכרים היטב" כתב לס, היושב בציריך, במיכתב

אורי דן:

„התגובה של פרס לשרון היא הצגה שדופה!“

השבוע שוב הסתבך השר אריאל שרון. אחרי הטבח הנורא בתורכיה, יצא שרון בהתקפה על מה שבפיו נקרא „הוויתורים הישראליים ותחנוני השלום. שהתפרשו כחולשה של ישראל והזמינו תוקפנות של הטרור הפלסטיני.“ במערך הגיבו בזעם על דיברי שרון. הוא נאלץ לשלוח מיכתב-התנצלות לראש-הממשלה.

ביקשתי לשמוע את דעתו של אורי דן, מקורבו ואיש-סודו של שרון, על כך שהשר שלו תמיד מסתבך.

אני לא חושב שהוא הסתבך. אני חושב שפרס הסתבך. פרס מגיע למצבים מגוחכים. יום אחרי הפוגרום באיסטנבול פרס עושה פוס. הוא מפסיק את עבודת הממשלה. אבל שרון כבר אמר את דבריו.

במקום שפרס יעניש את אלה שעשו את הדבר הנורא הזה, ובמקום לחשוב כיצד למנוע אסונות כאלה, פרס מופיע כילד בגן-הילדים. במשך יותר מ-30 שעות לאחר מעשה שכזה הוא לא מוצא לנכון לכנס את הממשלה ולקבל החלטות מתאימות. במקום זה הוא ממציא סערה פוליטית.

● **אבל שרון האשים את הממשלה שפרס עומד בראשה.**

זה לא נכון. שרון לא הוכיח במילה אחת את הממשלה, ולא אף אחד בממשלה. זו היתה הודעה פוליטית, וזו זכותו וחובתו של שרון להביע אותה. אם זה מה שמפריע לפרס, וצריך לחזור מהפרשנות שניתנה לדברים — אז זה לא מפריע לשרון לחזור בו.

● **אתה חושב שזה היה תרגיל פוליטי של פרס?**

כן. במקום להתעסק בעיקר, הוא התעסק בפרשנות הפוליטית של דיברי שרון. נראה שהיו לפרס צרות אחרות והוא רצה להסיח את תשומת-הלב מהן. דבר שיתברר כבר בימים הקרובים.

טרור

● **דבריו של שרון היו ספונטאניים או מתוכננים?**
כאשר יש אירוע כזה, לשרון יש מספיק נסיון, גם בחיים הביטחוניים של המלחמה בטרור וגם בחיים הפוליטיים, כדי לתת ביטוי מידי לדאגתו, ביקורתו וכאבו.

שרון תבע דבר שאיש לא מזכיר. הוא תבע את הרחקת מפקדות-המחבלים מירדן וממצרים. והתגובה של פרס אופיינית לאדם שכל מהותו הפוליטית זו הצגה שרופה אחת גדולה. הוא לוקח מונופול על האבל, כשהבעיה אינה איך להתאבל, אלא מה לעשות כדי שלא יישפך עוד דם יהודי. אם מישור יסתבך, זה יהיה רק פרס.

● **מדברייך עולה באילו פרס נטפל לשרון.**

מי בכלל שם לב להיטפלות שלו? עושים לו חסר ומתנצלים לפניו, כרי שיריד מהעץ שעלה עליו. הוא מטפס על עץ, מכין חבל-תליה, כולם צועקים, וכסוף הוא נשאר עם חצי תאוותו בידו — עם החבל. (רונית אנטלר)

מאשה לובלסקי:

„למה שתהיה לי בעיה בעניין הנהג הצמוד?“

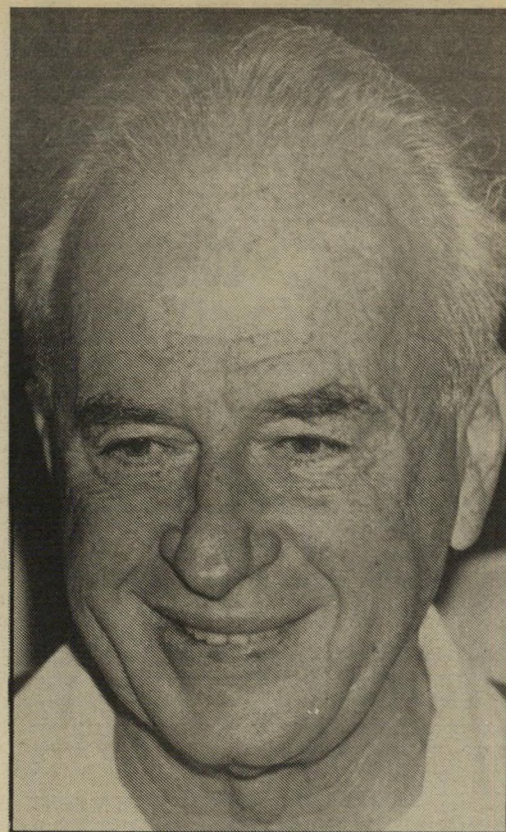
אחת מחברותיה של מזכ"ל נעמת, מאשה לובלסקי, סיפרה לי כי למאשה יש מכוננית ונהג צמוד. המסיע אותה לעבודה וגם לחברות שלה, לקפה של אחרי-הצהריים.

נעמת

החברה גם סיפרה שבנעמת מרננים מאחורי גבה של מאשה שהנהג עולה כמו גננת. שאותה אפשר היה לשכור ולאיש עוד מעון או גן של נעמת.

שאלתי את מאשה מדוע יש לה נהג, ולמה היא לא נוהגת בעצמה.
בנעמת יש שתי מכונניות ושני נהגים שכירים, עוד מימיה של כבה אידלסון. שני הנהגים ומכונניותיהם עומדים לרשות הנהלת נעמת. וכל מי שצריך לגסוע לאיזה מקום משתמש בהם. אני אינני מקבלת החזקת רכב, וגם אין לי רכב משלי. יחד עם זה אני עובדת בכל הארץ ונוסעת הרבה מאוד. השבוע הייתי פעמיים בירושלים, פעם במושב אורה, פעם באשדוד וכעוד הרבה מקומות בארץ.

● **ואין לך בעיה עם זה שנהג מסיע אותך?**
למה שתהיה לי בעיה? לישראל קיסר יש בעיה עם זה? להברפלד יש בעיה? אני ראש תנועת-הנשים הגדולה בישראל! מה ההבדל ביני לביני שר או סגן-שר? (דניאלה שמי)

יצחק רבין:

„אני לא פוסל שום אופציה על הסף!“

יצחק רבין, כך הסתבר מסקר שתוצאותיו מורסמו באמצע השבוע, הוא השר הפופולארי ביותר בישראל. 71.9 אחוז מהנשאלים הביעו שביעות-רצון מתיפקודו כשר-הביטחון. שאלתי את רבין, שהפופולאריות שלו ידעה עליות וירידות במהלך הקריירה הממושכת שלו, על הרגשותיו.

יש לי שני דברים להעיר על כך: ראשית: במדינת-ישראל שריהביטחון הם, בדרך-כלל, מקובלים על דעת-הקהל, אלא אם הם מעורבים, בתוקף תפקידם, בסיכסוכים או במהלכים המפלגים את דעת-הקהל.

● **גם בתקופת כהונתך היו פרשיות המפלגות את דעת-הקהל. למשל: פרשת השב"כ.**

אני לא מופקד על השב"כ, אלא רק יועץ בנושא הזה. נכון, יש כאלה שהיו מצליחים להסתבך גם עם זה...

דבר שני שאני רוצה להעיר הוא שנושא הביטחון לא מהווה כזה נטל על הציבור כמו בעבר. בגלל הצפון יש, יחסית, רגיעה.

הממשלה

עובדה ששנה ורבע — מאז הפינוי מלבנון — אף אורח אחד לא נהרג. נכון ששילמנו עליך מחיר כבד — חיילים נפגעו. התחושה של הציבור בתחום הביטחון טובה יותר, וזה מתבטא בסקרים ובידיעות.

● **אתה חסיד של סקרים?**

אני אומר שאם כבר יש סקרים — אני מעדיף להיות פופולארי. הרי לא יתחשבו כי, אם לערוך אותם או לא.

● **איך אתה מתרגם את תוצאות הסקר המחמיאות לגביך?**

אני לא מתרגם. אני מבין בדיוק למה את חותרת: כתבו עליי בעיתונות לא מכבר שאצל רבין ראשות-הממשלה היא אופציה ולא אובססיה...

● **כלומר, אתה לא פוסל על הסף את האופציה שתחזור ותתמודד על ראשות-הממשלה?**

אני לא פוסל שום אופציה על הסף. אני רק מצטט מה כתבו עליו אחרים. (דפנה ברק)

עמוס לביא:

„בכל אחד מאיתנו קיים יצר האונס!“

אחרי „האנס מצפון תל-אביב“, „האנס מרמת-גן“ ו„האנס המנומס“, שוב מוחדות נשות תל-אביב לישון לבדן. או להסתובב בסימטות העיר בלילה. שוב עוסקים הכל בדמות ערטילאית שבדואי תזכה לשם-תואר שידליק את הדמיון. עד שייתפס חשוד ותחול רגיעה זמנית.

השחקן עמוס לביא עוסק בימים אלה, בהצגה יצרים. בגילום דמותו של אנס, המגיע לדירת צעירה והמנסה לאנוס אותה. שאלתי אותו על הרגשתו בגילום התפקיד, דווקא בעיתוי הנוכחי.

נורא קשה לי, אף-על-פי שאני חושב שבכל אחד מאיתנו, עמוק-עמוק, יש יצר של אונס.

אולי לא אונס, אבל קיים בנו, הגברים, היצר להכניע את האשה. גם בכל אשה זה קיים — יצר הכניעה. ההצגה מעלה בעצם בעיה שאין לה פיתרון.

● איזו בעיה?

הבעיה היא של מישור שראה סרט כחול, או סרט אלים, ורוצה להעתיק למציאות את מה שראה. זה חלק מהטירוף שלנו. אני לא משחק מישור שתוקף באימפולס, אלא — כמו האנסים המפורסמים כיום — מישור שמתכנן את מעשהו לפרטי-פרטים. אין פיתרון לבעיה הזאת: הנאנסת תמיד נותרת נאנסת והאנס, גם אם יישב שנים בבית-הסוהר — אנס!

● כל שחקן אמור להודות מעט עם התפקיד שהוא מוגלם. ניתן להודות עם אנס?

האונס עצמו נמשך שלוש מההצגה. אחר-כך הנאנסת כוללת אותי, דוקרת אותי, משפילה אותי.

בכל תפקיד שאגלם אצטרך להבין את הדמות ואפילו להזדהות

אונס

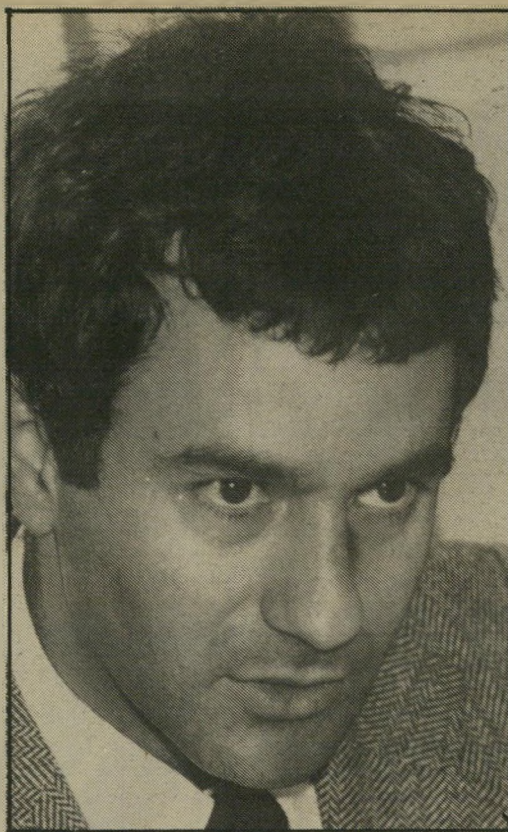
עומה קצת. כבר שיחקתי נרקומן ורוצח. אני שחקן. אני חייב ללחוץ במקומות הנכונים כדי להגיע לתוצאה טובה. אני משתמש הרבה בטכניקה של פנטזיה. כדי לגלם אנס משכנע — אני מפנטז על מישור שאני חושק בה במיוחד.

● לצורך התפקיד שוחחת עם אנסים — או, להפך, נאנסות?

לא! לא דיברתי עם אנסים או נאנסות. הנושא הזה כל-כך אקטואלי — כל הזמן בחדשות — עד שלא היה צורך בכך. בהצגה, קורה מצב מיוחד: האנס נותר עם הקורבן שלו אחרי הניסיון. זה מצב נדיר, כך שממילא לא יכולתי לשוחח עם הרבה אנשים שחוו את זה במציאות.

● דווקא מפני שהנושא חם, איך חושש מתגובות הקהל כלפיך?

אני לא מייורע-מה חושש מזה. בעצם, בחברה המאצ'ואית שלנו, אני בטוח שהרבה בקהל יהיו לטובתי! (דפנה ברק)

דויד יפתח:

„נראה שהמישטרה נטפלת לשרה אנג'ל!“

שוב דראמה בבית-המישפט. ושוב קשורה בו שרה אנג'ל, המכונה שמוליק. אחרי שזוכתה על-ידי שופטי בית-המישפט העליון מאשמת „הרצח הכפול“, תועמד, ככל הנראה, שוב לדין. הפעם על ניסיון להבריח סמים ביציאה מבית-המישפט.

כאשר התקרבה אליה צעירה, התחבקו השניים והתנשקו, ושטר אחד טען שראה חבילה זעירה שהועברה בין השניים. החבילה, טענו, הכילה מנת הירואין.

שאלתי את עורך-דינה, דויד יפתח, אם אין לו תחושה שהמישטרה פשוט נטפלת לשרה אנג'ל.

זו באמת ההרגשה. המישטרה לא נותנת לה מנוחה. הם מביאים כל הזמן כל מיני מידעים סודיים, כביכול, וטוענים שהיא יכולה לעשות משהו. הם לא מפרטים מה. הם תמיד מדברים באופן כללי.

● לדעתך, גם העניין האחרון היה כפוברק?

הייתי עד למה שקרה. קפצה עליה פיתאום בחורה. שרה טוענת שאינה מכירה אותה. לא נראה לי שהיא צריכה את הסמים האלה.

● אז מה רוצים ממנה?

אני לא יודע. ההרגשה שלי היא שהמישטרה מרגישה בכל

פשעים

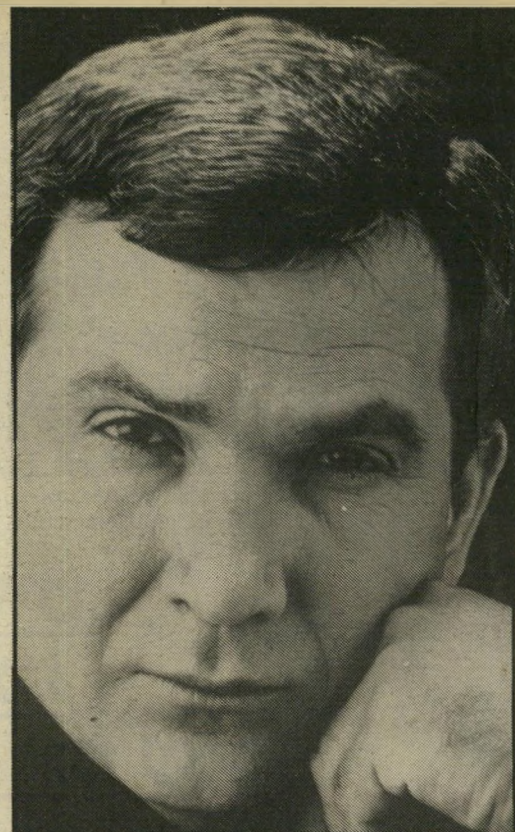
העניין שלה בכישלון. הם שרפו ארבעה ערי-מדינה, ובסוף היא זוכתה. זה פשוט עלבון צורב למישטרה.

בבית-הסוהר מסווגים אותה כקטגוריה א-לף. פירוש הדבר שלא נותנים לה כלל לצאת לחופשות. בעור חודשיים היא צריכה להשתחרר, והמישטרה פשוט חוששת ממנה. תיקי ארביב, שהיתה שותפה שלה בעניין הסמים, נשפטת ליותר זמן ממנה, אבל היא מקבלת חופשות.

גם העירעור שהוגש נגדה הוא מיוחד במינו. זו הפעם הראשונה, אם אינני טועה, שהמדינה מגישה עירעור על זיכוי. וחוז' מזה, המישטרה מכינה עירעור נוסף, הפעם על קולת העונש שניתן לה בפרשת הסמים: שלוש שנים. זה לא פיר.

● מה היא טוענת?

היא טוענת שהמישטרה נטפלת אליה באופן שיטתי. אבל היא לא מוכנה לעשות שום דבר בעניין. הצעתה לה להילחם על עניין החופשות, והיא כל הזמן אומרת „עזוב אותי מזה. אני כבר מחכה לגמור את המאסר ולצאת החוצה!“ (רונית אנטלר)

משה ורבינ:

„שכונת-אצילים על שם מישפחה עיראקית!“

ברמת-השרון עומדת להיבנות עוד שכונה חדשה. שלט גדול מכריז על התוכניות. על השלט כתוב „כאן תיבנה שכונת נווה-אצילים“.

מהר מאוד עשיתי בדיקת-דם, כדי לברר אם יש לי דם כחול, וגם טילפנתי לראש-המועצה של רמת השרון, משה ורבינ, כדי לשאול אותו מה עוד אני צריכה כדי לגור בנווה-אצילים ברמת השרון.

שכונות

מה זאת צריכה זה להיוולד למישפחה בבליית, ששםם עצלן. המישפחה הזאת עלתה ארצה, עיברתה את שמה לאציל, וגם קנתה הרבה ארמות ברמת-השרון. עכשיו היא בונה שכונה על הארמות האלה. הם החליטו לקרוא לשכונה בשם המישפחה שלהם.

● לא ניסיתם לשכנע אותם שיש איזה טעם-לפגם בשם בליכך וימרני?

כן, ניסינו. אז מה? המועצה נותנת שמות רק לרחובות. השמות של השכונות הם שמות מיסחריים. רסקו קוראת לבתים שהיא בונה „שכונת רסקו“, ורובינשטיין קורא לשכונה על שמו. אז ככה זה גם אצל האצילים.

● טוב, עכשיו, כשאני מבינה את העניין, זה כבר לא מרגיז אותי, אלא מצחיק.

טוב מאוד. גם את הילדים של רמת-השרון זה הצחיק. כנראה, כי הם טיפסו גבוה ושינו את האות הראשונה של האצילים. עכשיו כתוב על השלט „כאן תיבנה שכונת חצילים“. (דניאלה שמי)

דרושה התנצלות

בישינסקי, מנהל קרן ארתור רובינשטיין בישראל. אייזנברג רתח מועם, ואמר לפרידה שער שתחזור למישפחה היא יכולה לשכוח את שם האבא שלה. פרידה נכנעה וחזרה אל בעלה, ואבא השלים איתה. אבל נראה ששאל אייזנברג לא יכול להיות בשלום עם כל ילדיו בו זמנית. איך שהבעיות עם פרידה נגמרו, התחילו הצרות עם אסתר וזוכביצקי. כשהתפוצצה פרשת מיכיל אלבין,

הכלל שלא צריך לקנא באף אחד הוא כלל חשוב ומועיל בחיים. כמה שהאנשים יותר עשירים ויותר מפורסמים, כך יש להם יותר צרות. ואצלם הצרות זה כמו הכסף — בגדול מאוד. למיליונר **שואל אייזנברג**, יש, כידוע, חמישה ילדים. ארבע בנות ובן אחד. כבר שנים היה ידוע שהבת האהובה ביותר על האבא היא **אסתר זוכביצקי**, הנשואה ליונתן זוכביצקי. מצד שני, הכיבשה השחורה של המיש-

אסתר זוכביצקי

מזה שנה מתעכב הצ'ק החודשי של 25 אלף הדולר

נסע בעלה של אסתר, יונתן, לגניירוק, עד יעבור זעם. יונתן, שהיה שותפו וחברו הקרוב של אלבין, איבד את חינו בעיני אייזנברג. בפגישות של אייזנברג עם אסתר הוא הבין שאסתר תומכת בבעלה. כלומר אינה מסכימה עם אביה. אייזנברג אינו אוהב שלא מסכימים איתו. הוא הודיע לאסתר שער שהיא בעצמה וגם יונתן יבואו אליו ויבקשו סליחה ממנו. הוא לא סולח להם ולא עוזר להם ולא תומך בהם. עברה שנה. יונתן וזוכביצקי לא חזר ארצה.

פחה היא **פרידה**, הנשואה ל**יגאל דיאמנט** ואם לארבעה ילדים. במשך שנים עבדה אסתר ביחד עם האבא, טסה איתו בעולם. ישבה במשרדו ואהבה אותו, והאבא החזיר לה אהבה גדולה וסיפר לכולם איך אסתר עושה לו נחת בחיים. פרידה, לעומת זאת, לא הביאה לאייזנברג הרבה נחת. בעיקר מאז שעזבה את בעלה, יגאל דיאמנט. ואת ארבעת ילדיהם באנגליה ובאה ארצה כדי לחיות עם גבר בשם **יאשה**

רוני פורר עם אשתו גלית ואחותו דסי לבוא מלונדון, לשכנע את אבא

מרבבה נכסים, מרבבה דאגה וגם צרות וגם עצב

כל זה היה למישפחת פורר, והם מעולם לא התלוננו ולא ביקשו לעצמם יותר.

לפני שלוש שנים נשא הבן רוני לאשה את **גלית פלטק**, שגם היא באה ממישפחה שיש בה הכל והרבה מהכל. הווג הצעיר, בלי עזרת משכנתא לזוגות צעירים, קנה לעצמו את החווילה הכי נוצצת בהרצליה-פיתוח בשנים וחצי מיליון דולר. ריהט אותה ביד רחבה, ואחריהם הם עזבו אותה לטובת לונדון, שבה עשה רוני עסקים גדולים מאוד. גם מזה היו כולם מרוצים ומאושרים במישפחת פורר.

כל האושר והשימחה הזאת החזיקו עד לפני שנה וחצי. אז נהרגה הבת הצעירה והיפה, אליענה, בתאונת דרכים מחרידה בכביש פתח-תיקווה. מאותו היום אולי נשאר העושר במישפחת פורר, אבל האושר הלך. למרות החוות הקשוחה והאלגנטית שהפגינה המישפחה אחרי האסון, מספרים ידידיהם של בנייהווג שהשימחה מתה אצל רוחקה ומונדרק.

אבל החיים נמשכו. ליליה התגייסה לצבא וכבר השתחררה. דסי התגייסה למיטרה והיא משמשת שם חוקרת. מונדרק ממשיך לעבוד קשה ולהגיע הביתה עייף. רוחקה עצובה. רוני ממשיך לעשות חיל בלונדון.

כך כולם חשבו עד עכשיו. אבל האמת היא שרוני, אשר אשתו גלית נמצאת בהריון, עשה כנראה בלונדון קצת רווחים והרכה הפסדים. ועכשיו נודע לי שהוא הגיע ארצה כדי לנסות לשכנע את אבא שיוציא אותו מהבזק.

בצפון תל-אביב, בדירה מרווחת מאוד אבל בפירוש לא מנקרתי-עיניים, גרים להם **רוחקה ומונדרק פורר**, אנשים עשירים מאוד.

למונדרק יש בן מנישואין ראשונים, בשם **רוני פורר**. ביחד עם רוחקה הוליד שלוש בנות — **דסי, ליליה ואליענה**. איך אומר השיר המפורסם: מה בסך הכל צריך בן-אדם? הרבה כסף, בית יפה, נסיעות לחו"ל, שלוש בנות יפות ומוצלחות ובן אחד שימשיך את דרכו של האבא.

שואל אייזנברג אינו מדבר עם בתו וגם **לאה**, אשתו של אייזנברג, האמא של אסתר, אינה מדברת עם בתה. הבית הגדול של יונתן ואסתר בכפר-שמריו מעוקל. מסיבה כזו או אחרת כל מיני תביעות. אסתר יושבת בבית המעוקל לבדה, ומחכה שמשו יקרה. במשך הזמן היו לה שתי שילוחות של שעה וחצי עם אבא שלה, ובהן סיפרה לו מה הולך אצלה בלב וגם בכיס, אבל אבא אמר שקורם יבקשו סליחה ואחריהם יספרו לו על הצרות שלהם.

האנשים אינם מבינים מדוע, אחרי כל זה, לא לוקחת אסתר את עצמה וטסה אל בעלה בנייר יורק. האמת היא שהיא לא יכולה לעשות את זה, כי המיטרה החרימה לה את הדרכון. יודע-ידבר סיפרו לי שאבא אייזנברג שולח כל חודש צ'ק צנוע בסך 25 אלף דולר לכל אחד מילדיו. לאסתר לא הגיע הצ'ק כבר שנה.

מישהו מקנא במישפחת אייזנברג?

שתי חתונות מתחת לאותה חופה

לחשבונאות (מצטיין). באוניברסיטת תל-אביב. החתונה היתה נחמדה מאוד. כמו כל חתונה נחמדה במלון זה. אביבה, שידעה כמה מעלות יש בחודש אוגוסט בשפלת-החוף, קנתה מאות מניפות. ובכניסה לחתונה נתנה לכל אורח מניפה. תחת פרח.

כולם באו. נתנו מתנות. בירכו את הכלה והחתן ואת ההורים. אכלו, שתו, אמרו שלום והלכו הביתה. ומי נשאר? נשארה החבורה המצומצמת. ואז התחילה המסיבה האמיתית. תפסו את אביבה ואת שייקה והכניסו אותם אל מתחת לחופה. שעור עמדה שם אחרי החופה שנערכה לצעירים. כמה שופטים מאוד מכובדים הורידו את המפות הלבנות מעל השולחנות ועשו מהם כיסוייראש וכיסויי-גוף. הכניסו את הווג הלא-צעיר וערכו לו חופה חדשה ומאוד מצחיקה. ואחריהם פרצו כולם בריקודים ובשרים ובצחוקים גדולים, שנמשכו עד השעות הכי קטנות. ורק המלצרים העייפים של המלון, כעזרת הפיהוקים שלהם, הכריזו אותם ללכת ולחזור הביתה.

ליאת ואיתי בהן (ביניהם: אם אביבה ריזברג)
אמילו שופטים מכובדים נטלו מפות

לפני 30 שנה למדו בפקולטה למימשפטים בירושלים הרבה מאוד סטודנטים. למדו ארבע שנים. גרו. עשו סטאו'. מצאו עבודה ובמשך הזמן נעשו עורכי-דין. ואחרים נעשו גם שופטים. וכמובן, כל אחד ואחת נשא לו אשה או נישאה לבעל. וגולדו לכולם ילדים.

עשרה זוגות מתוך החבורה הזאת נשארו חברים קרובים מאוד עד עצם היום הזה. ואחרי שעות-העבודה, שבהן כולם אנשים מאוד-מאוד רציניים, לבושים בשחור ולבן, הם נפגשים בבתים ועושים מסיבות אדירות.

הבעיה עם המסיבות של החבורה הזאת היא שהם לא אוהבים אוטו-סיידרים. ברגע שיש אנשים זרים, המסיבה צולעת. איך שהאנשים הזרים מסתלקים, המסיבה מתחילה ומרקיעה לשחקים. וברוב המקרים היא מגיעה עד השחר

אחד הווגות בחבורה הם **אביבה** ועורכי-הדין **שייקה ריזברג**. שחיתנו את בתם **ליאת** במלון בשבוע שעבר. ליאת, סטודנטית לכלכלה, נישאה **לאיתי בהן**, סטודנט גם הוא. אך

שרה מור
בירושלים קוראים לזה שידוך

מי שמחפש טוב — מוצא

לפני 20 שנה נשא דייל אל-על עמי מור את שרה קרשמן היפה, שכולם קראו לה „אורסולה אנדרס הישראלית“. הם היו שלוש שנים ביחד, וכמו שזה קורה לחלק גדול מאיתנו, הם גם התגרשו. עמי נשא לאשה את פינצי, נולדו לו שלושה ילדים, הוא המשיך לעבוד באל-על ועד היום הכל בסדר אצלו. שרה, לעומת זאת, יצאה לדרך ארוכה של חיפושים. היא חיפשה את עצמה וחיפשה אושר וחיפשה אהבה ומשמעות לחיים, וכל אותם הדברים שאחריה לאט לאט מובילים את הבני-אדם או להורו או לשיבה בירושלים. ההתחדדות של שרה היתה די איטית, כי היה לה קשה לוותר על כל מה שיש כאן בעיר החילונית תל-אביב. אבל לפני כמה חודשים היא עזבה אותנו סופית לטובת קריית-קודש אל-קודס. בערך באותו הזמן הסתובב בירושלים בחור בשם תמיר ויטר, שגם הוא עשה חיפושים גדולים אחרי משמעות החיים וכל השאר. מישו, ששם לב שגם שרה וגם תמיר כל הזמן מחפשים, הפגיש ביניהם (בירושלים קוראים לזה שידוך) ומאז הם ביחד. לפני זמן-מה נערכה החתונה של שני החבר'ה האלה במאה-שערים. היום הם מוכנים לספר על האושר שלהם לכל דיכפין. הוא חובש כובע, היא חובשת שביס. אם זה מה שהם חיפשו כל הזמן — אז הנה, יש להם.

כמה עולה אוכל בימינו?

מה ההבדל בין בני-אדם לבני-אדם המנגנים בתזמורת הפילהרמונית הישראלית? בני-אדם, כשהם נוסעים מהארץ לחו"ל, הם מוציאים מטבע זר ומבזבזים אותו. בני-אדם מהתזמורת הפיל-

זובין מהטטה
ככה חוזרים עם כסף

הרמונית הישראלית, כשהם נוסעים לחו"ל הם חוזרים הנה ובדיהם שניים וחצי מיליון דולר. שאותם הם אספו בכל מיני קונצרטים חגיגיים וארוחות-ערב גרנדיוזיות ברחבי העולם. אחת מארוחות-הערב האלה נערכה לפני שבוע בטנגלווד, מסצ'וסטס, ארצות-הברית. טנגלווד היא אחוזה ענקית ויפהפיה, אשר נתרמה לפני 20 שנה לתזמורת הסימפונית בבוסטון, ומאז היא משמשת כמחנה-הקיץ של התזמורת. כשנגמרת עונת-ההופעות, נוסעים חברי התזמורת הבוסי-טונית המפורסמת לטנגלווד, כדי לעשות קצת חיים, ללמד מוסיקה לרוך הצעיר של מסצ'וסטס ולבחון נגנים ותזמורות צעירות. החזרות כולן פתוחות לקהל הרחב, והאי-מריקאים אוהבי-המוסיקה דואנים לקנות כרטיס (במחיר 4 דולר) כמה חודשים מראש. בי-שבתות (אצלם זה ימי ראשון) מתמלא המקום היפהפה והירוק הזה בכמה אלפי אוהבי-מוסיקה. המביאים איתם לשימיעת הקונצרט שמיכות. קצת יין וכמה סנדוויצ'ים. התזמורת עצמה מנגנת מתחת לגג שטוח, וכל הקהל יושב על המידשאות ונהנה מהחיים. בערבים נערכות שם ארוחות-ערב וקבלות פנים לכל מי שהוא משהו בעולם המוסיקה. הארוחה האחרונה נערכה לתזמורת הפיל-הרמונית הישראלית, שמלכר נגינתה היא ידועה בעולם גם כשגוררית.

מחיר ארוחת-הערב למוזמנים השתנה משולחן לשולחן. האנשים שישבו ליד שולחנו של זובין מהטטה שילמו 500 דולר עבור הארוחה. האורחים ליד שולחנו של יצחק פרלמן שילמו 400 דולר, ומי שישבו ליד שולחן שאורחיה-הכבוד היה סתם חבר הנהלת התזמורת שילמו סכום פשוט של 300 דולר עבור הארוחה המוסיקאלית. אז בעיה לגייס 2.5 מיליון דולר?

אין חתונה אבל יש גימיק

עם ג'ורג' איי-אפטר להתחתן עם גבר נשוי, שאין לו שום סיכוי לקבל גט מאשתו?
„אז למה הם כתבו שאת מתחתנת?“
„את שואלת אותי? כנראה שהיו צריכים איוה גימיק בשביל למכור עוד קצת עיתונים.“
„איך את הרגשת כשקראת שאת מתחתנת?“
„בהתחלה זה הצחיק אותי, אבל אחר-כך הסתגרתי בבית מבושה, והתחלתי לבעוס ממש שהשתמשו בי.“

מייד עשיתי דרינג-דרינג בהול לשלומית אמיר.
„הלו!“
„שלום שלומית. אני מבינה שמגיע לך מול טוב. את מתחתנת?“
„איוה מתחתנת! איוה בטיח!“
„אבל נתת ראיון בלאשה ואמרת שאת מתחתנת עם חברך, ג'ורג' חורי?“
„זה נכון שנתתי ראיון ללאשה, אבל לא אמרתי שאני מתחתנת“

בשבוע שעבר קיבלתי דיכאון של ממש. התחלתי לברר איפה עושים הסכה למיקצוע אחר. כל זה קרה כי ראיתי את לאשה. וכו כותרת גדולה המספרת שהדוגמנית **שלומית אמיר** נישאת ללבנוני.
אני לא יכולתי להאמין בשום אופן שיש סיפור כזה ואני לא ארע אותו. אני אומנם יודעת כבר כמה חודשים שלשלומית יש חבר ממוצא לבנוני, וגם כתבתי על זה, אבל לא שמעתי שום רמזים לחתונה.

שלומית אמיר

בהתחלה זה הצחיק אותי. אבל אחר-כך הסתגרתי בבית מבושה.

סיכות פלאסטיק, כדורי-בד, כרחים

ציבעוניים וחלקי-פאה נוכריים אופנתיים

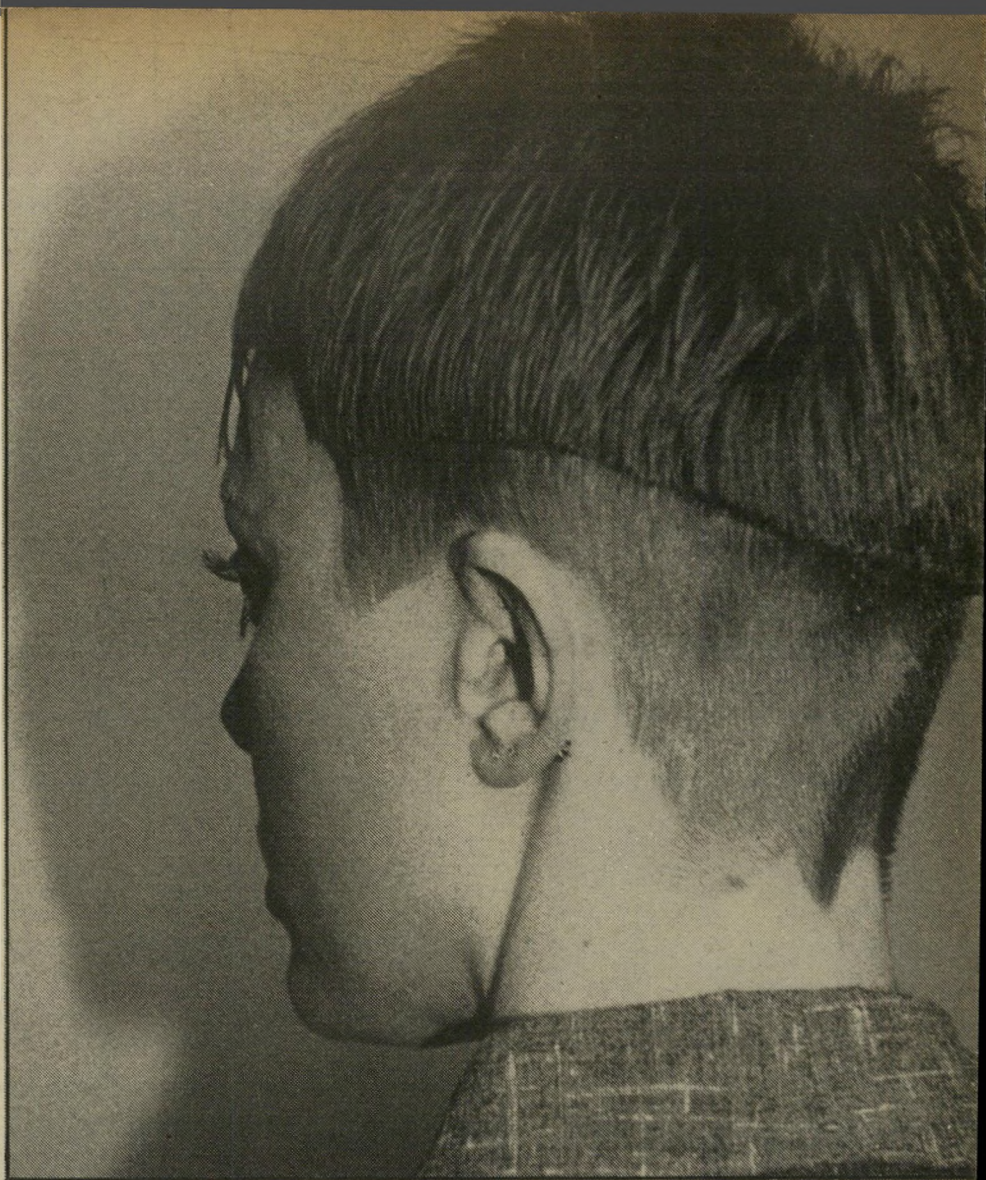
HAIR

מזל הראי. ולקבלת מראה שובב וצעיר לבעלות שיער ארוך. איספו את השיער לקוקו גבוה-גבוה, קישרו מסביבו מיטפת או צעיף מקופל בצורה אלכסונית. יש רק להתאים את צבע המיטפת לגוון הבגר. למשל, שימלה אדומה ולה מיטפת מקווקות בשחור-לבן-אודם, או מיטפת פירחוי-נית בצהוב-אדום וירוק. עגילים ומיש-קפיים תואמים — והופעתכן מוש-למת.

אם אתן חובבות כיסוי-ראש, או תסרוקתכן איננה משביעת-רצון, תוכי-

גית בערב מסויים, תוכלי להתהדר ב-תוספת של צמה. לא מוכרחים לרכוש צמה משיער טיבעי. ישנן צמות העשר יות ניילון עדין ויפהפה. קונים צמה ארוכה כזאת בגוון השיער, אוספים את השיער ומלפפים את הצמה מסביב לראש פעם או פע-מיים ואפילו שלוש.

ניתן גם להוסיף את הצמה לשיער קצר, כך שייראה כאילו בן-לילה צמחה צמה ולה מוסיפים, כמובן, קישוטי-סיכות עשויות פנינים ואבנים ציבער-ניות וכוהקות.

דו-שיכבתי תיסרוקת קיצית לאותן המוכנות לעשות נסיונות ולאותן האוהבות את המראה הנערי והאופנתי. חופפים ומייבשים באוויר הטיבעי. תיספורת המעניקה דגש לפנים.

כמה פעמים את מסתכלת בארון הבגדים המלא והעמוס ועדיין אין את מרצה מהקולקציה. רק עכשיו קנית, ובכל זאת חסר לך משהו. זה בהחלט יכול לקרות, ולכן צריך לחפש את הפיתרון בראש. בראש, במלוא מובן המילה. אולי מה שאת צריכה זה ריענון לקרקפת, קישוטים לשיער או שינוי התיספורת והתרמית. **פרפרי-בד**. יש לך שיער ארוך, תוכלי לאסוף אותו בצמה ולהצמיד

אסולסל וחלק קצת מזה וקצת מזה. הפוני חלק ויתרת השיער מסולסל. אם יש לך שיער מתולתל, חלקיקי את הפוני בלבד ואם שערך חלק, תלתלי אותו בתיסרוקת-שמש.

נשי וגברי או ארוך וקצר. המראה מלפנים הוא תיסרוקת-שפיצים, ומאחור קוצת-שיער ארוכה. משמאל: שימוש בצעיף ציבעוני.

בסיגנון אפריקאי לוקחים פיסת-בד ציבעונית בהדפס תואם לבגד, מלפפים כלפי מעלה בצורת טורבן. מתאים במיוחד לנמוכות הרוצות להיראות גבוהות יותר.

צעף בראש לכל אלה שנמאס להן מתיסרוקתן: לוקחים צעיף או פיסת-בד, כל אחת לפי טעמה היא, מלפפים אותו מסביב לראש, קושרים במרכז והרי חידוש מושלם.

לו לכסות את הראש בצעיף כלשהו או אפילו כפי סתיבד. יש דרכים רבות ואפשרויות מגוונות כיצד לקשור את הצעיף. כל אשר עליכן לעשות הוא לעמוד מול הראי ולנסות את הקשירות עד אשר תגלו את צורת הקשירה שתמצא חן בעיניכן.

השיער יכול להיות אסוף או פזור. **טיפסה לרפואה.** כאשר לתיסרוקת: קצר הוא יפה, אופנתי ומתאים ביותר לימי הקיץ החמים. לבעלות העזה תיסרוקת קצרה, הישר מאיזור הווילג' של ניו-יורק. כאסח אמיתי מאחור קצר-קצר, כמו חיילי חיל-האוויר האמריקאי, ובחצי השני של הפדחת קצת יותר ארוך, ובלבד שהספר יואיל להשאיר טיפת-שיער לרפואה. תיסרוקת קצת יותר נשית, בנוסח אהילה-גרסון, היא משהו כסיגנון רר שיכבתי: מלפנים קצר ושפיצי (מוזכיר את שחקנית הקולנוע לייזה מינלי), ומאחור קווצת שיער ארוכה שתזכיר את אורך השיער הקודם.

זוהי תיסרוקת המרגישה את הפנים ונותנת להם מיסגרת. אם השיער ארוך ואיננו בדיוק חפוף ומסודר, או שאת אחרי כילוי של יום-כיף בים או בבריכה, תוכלי לסרק את שיערך בצורת שיניון צרפתי, קוקו קטן ואסוף ששכיבו תוקעים סיכות

צמות שכולן תוספת לשיער: דקות, בינוניות ועבות, מלופפות מסביב לשיער הטיבעי.

צמה לתיפארת

אם יש צמה כזאת, אפשר להתפאר בה. אם אין, אפשר להשתמש בתוספת שיער. את הצמה ניתן לקשט - בסיכות ציבעוניות, בסרטים ובפרפרים-בד.

קשר קוקו אוריגנילי מעל המצח - אוספים את השיער ומהדקים אותו בסיכות.

בצבע שחור ושעליה תופרים פנינים לבנות. בעלות שיער ארוך יכולות לקלוע ממנו שתי צמות כששכיל עובר באמיצה הפרחת. ואם מרימים את שתי

**„המישחק הוא מכור!“
זעקו מהקהל, וגביעי
הפילסטיק חולקו
במהומה: שערוריות
בממלכת השרירים**

מלי

אבא משמן בת ריצ'רד ברצקוב, אחד המארגנים, מורח שמן על גופה של בתו בת ה-14, שיבה. הנערה זכתה אחר-כך במקום השלישי. מוסתרת מאחוריה: עידית כץ.

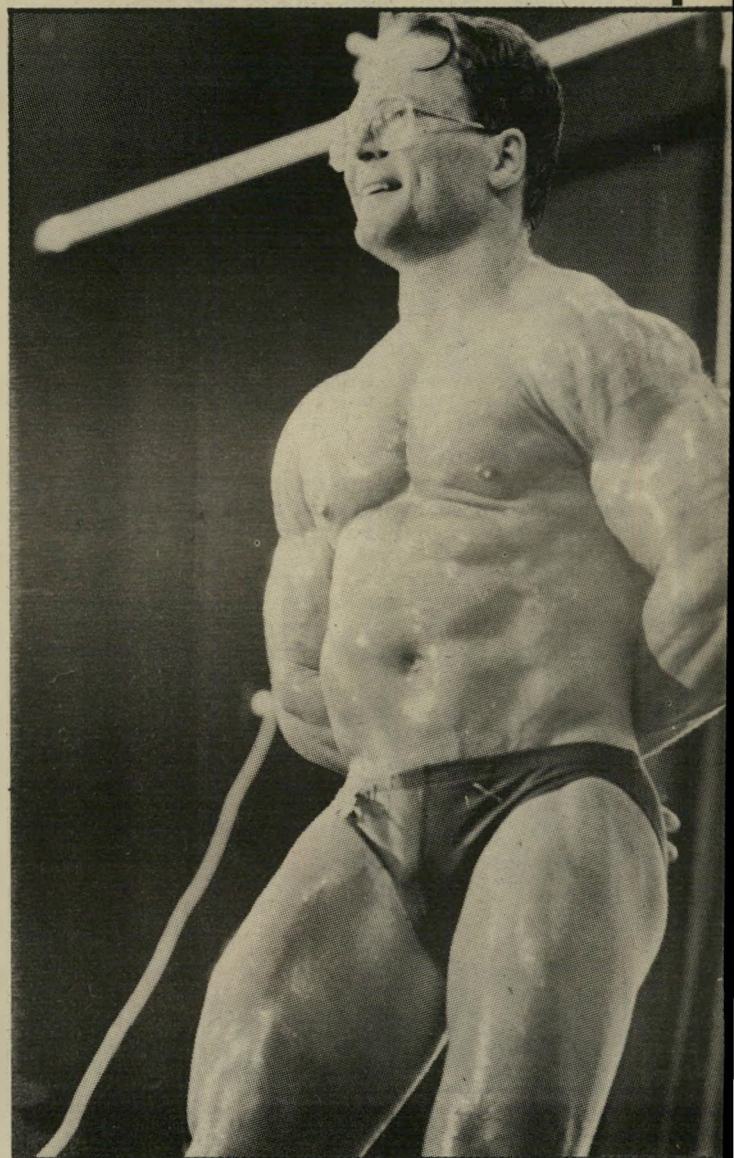
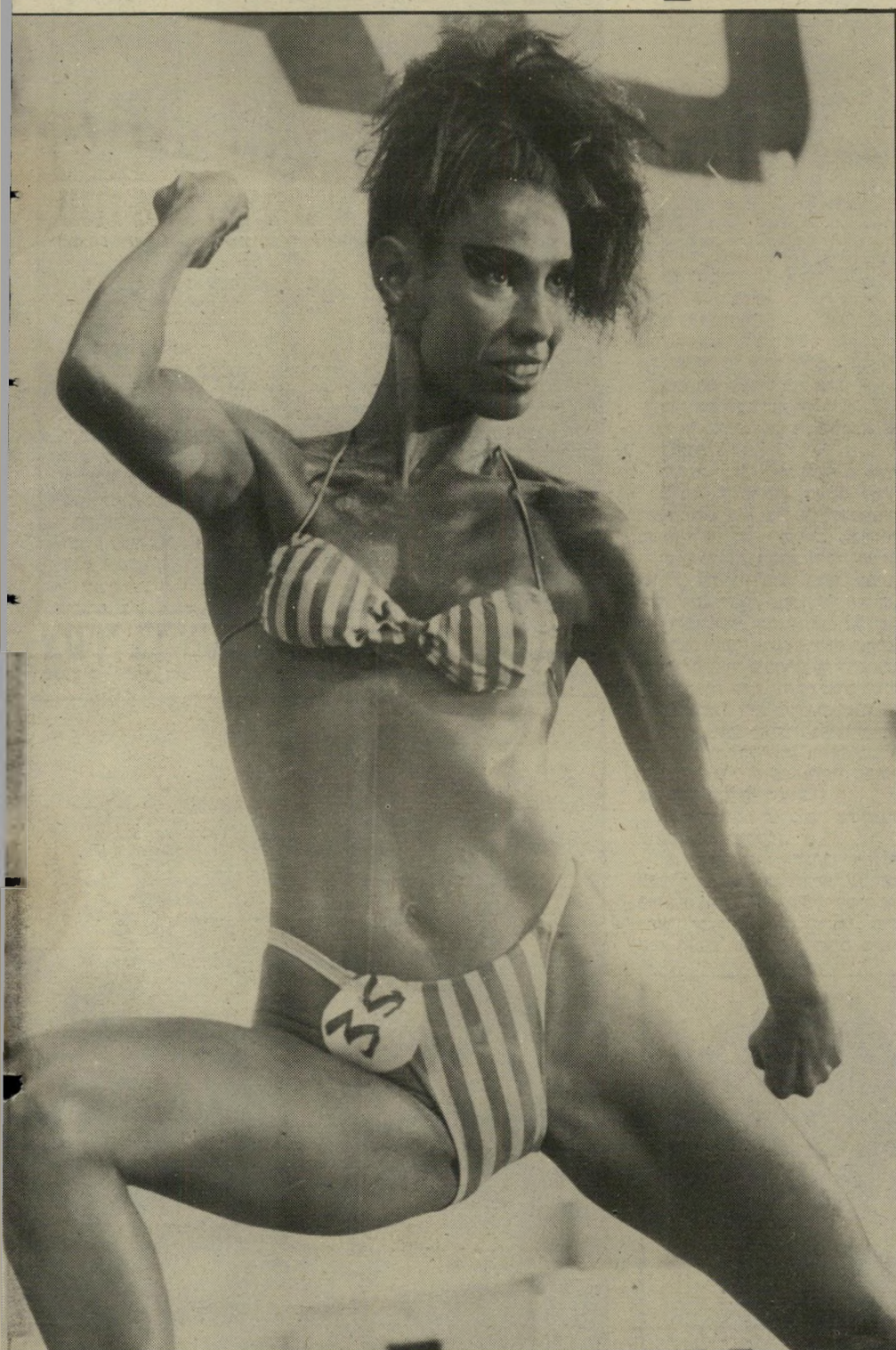
דורך על גופות

חבר מרים חברה עטרה דפני (28) בזרועותיו של חברה החדש אלי הנה (18). שניהם שרירנים. הוא השתתף וזכה במקום השני בין הצעירים. היא צפתה בו מהיציץ.

חילופי דברים בין רופאות פאתולוגיות? לא. הגופה שבה דורך לא היתה גוויה. היא היתה חיה לחלוטין, רוטטת, מכריקה, מאומצת, נוטפת שמן וזיעה. כי „גופה“, בעברית המיוחדת של הספורטאים, היא מילה נרדפת ל„גוף“. למה? ככה.

„א יזו גופה נהררת“ קראה בהתפעלות אשה כגיל העמי" דה, לעבר חברתה, ככניסה לאולם הדי חוס. „כן, ענה לה מישוה, „היד טובה מאור. השריר התל-ראשי מצויין, וגם הדוראשי יפה מאוד. אבל הרגליים חלשות.“

אניטה עושה שריד קום הרביעי. חברותיה התלוננו כי בתחרויות בינ" לאומיות היתה נפסלת, בגלל בגד-הים המפוספס. בתצלום מימין: אריה כהן, שזכה בתואר „מר ישראל“. **אניטה פללי**, שעשתה הס" במיקצועית והתחילה לפתח את גופה, זכתה במ"ב

ענת מיניפה גביע המנצחת, ענת שלמה, חיילת בת 20, רגוע אחרי שהוכרזה כ"מרת-ישראל". למרות השמועות, הרטינות והלחישות באולם, היא זכתה בגביע בצדק.

אולי בגלל הניגוד המקובל בין כוח למוח, בין שרירים לשכל: מי שמפתח את גופו, מאבד את רוחו. בתחרות "מרת ומר ישראל", בשבוע שעבר בתל-אביב, אפשר היה להיווי כח שהריבורים על ניגוד כזה הם שטות גמורה. די היה להעיף בהם מבט, כבעלייהגוף ובמפתחיה-שרירים, בני שים ובגברים שהתאמצו על הבימה, ולהחליף עימם מילה מאחורי הקלעים, כדי ללמוד כמה מחשבה, רצינות, כוח רצון וכוחות-נפש יש להשקיע כדי לבנות גופה. בתחלת לא עניין למטומי טמים.

קודם כל, יממה לפני התחרות נגזר עליהם צום מוחלט: לא אוכל, לא שתיה, לא עישון. פירור אחר של מזון

בקיבה עלול לשנות את צורת-הבטן ולהסתיר שריר קטן, שטופח במשך חודשים, בהרבה עמל. טיפה של נוזלים המסתננת לרקמות עלולה לטשטש את החיטובים, את ההבדל החד והברור בין שריר לשריר.

אבל זה לא רק הצום ביום שלפני. כדי להצליח, צריכים השרירים והשרירניות להקפיד כל חייהם על דיאטה רצחנית. הרציניים שביניהם שוקלים כל חתיכת אוכל שהם מכניי סים לפה, מחשבים כל קלוריה. המטרה היא להיפטר מכל טיפת-שומן בגוף, ושלא תישאר שום ריקמה של שומן תת-עורי בין העור לשריר.

קשה להאמין, אבל התוצאה היא שבעלייהגוף, המגודלים והנפוחים,

שנה עושה תרגיל

גוף משורג להפליא הציגה שנה ברקוביץ (לשעבר שושי בר) האד"מ מונית. נמאס לי להיות אובייקט מיני! היא מסבירה את עיסוקה.

האחראי אשר פריג, מאר"ן התחרות, שש"פג ביקורת קשה מכמה מאמנים.

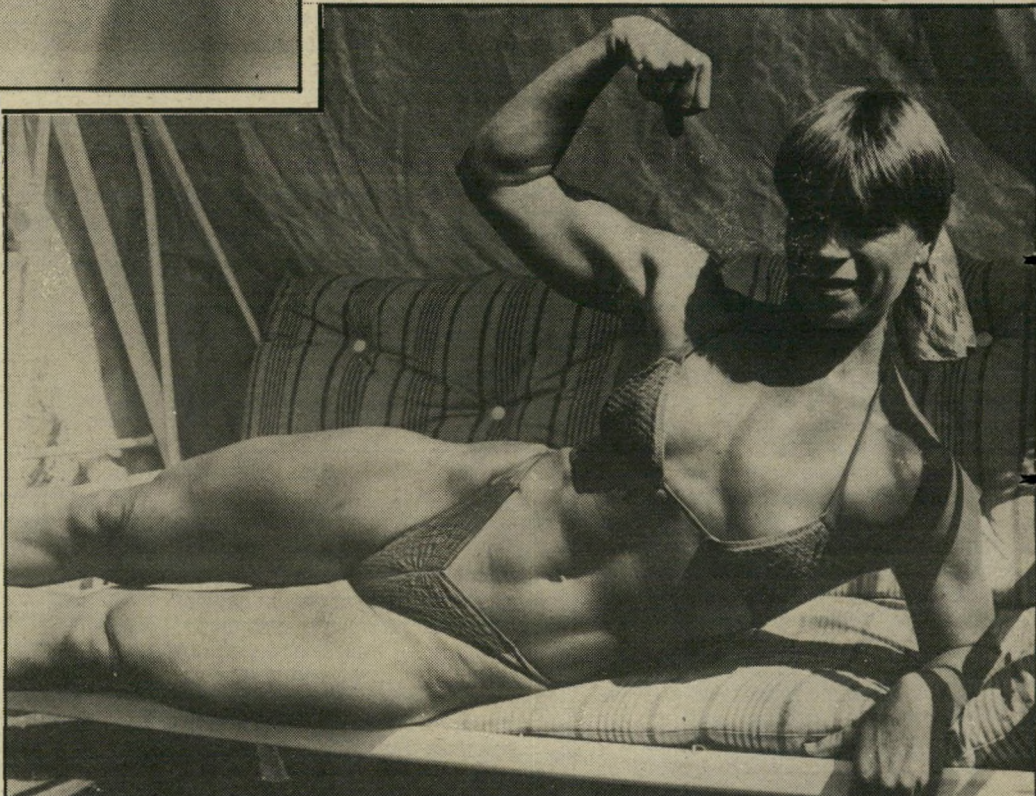
חיים באופן קבוע בדרגה זו או אחרת של תת-זונה. הדיאטה החמורה ומישטר נכון של פעילות ומנוחה הם מרכיבים חיוניים במיקצוע. בלעדיהם לא יהיה ערך רב לאימונים המפרכים ביותר.

"המישחק מכור!" האוויר באולם היה כמו בבית-מרחץ. אולי 50 מעלות, והרבה אריזועה. המזגנים לא פעלו. "בגלל תקלה", הסביר המארגן. במקום, שבו 400 מקומות-יישיבה, נדחסו כמעט כפליים. הצופים הנלהבים סכלו בדיוק כמו המתחרים, נטפו זיעה בדיוק כמוהם וגם התאמצו כמוהם.

בייחוד פעלו שריריהגרון. "עופר, שכחת למרוח את השמן!" זעק מישור לעבר הבימה. "שבע-עשרה, שבע-עשרה!" עודדה מקהלה קולנית מפיינה אחת באולם את בן-המישפחה.

בפינה אחרת לא שתקו. שם פעל לובי נמרץ למען מתחרה אחר, שנשא על גופו מיספר שונה.

היה על מה להתמודד בערב המיווע. הזוכה מבין הגברים, אריה כהן, יסע השנה לטוקיו, לייצג את ישראל בתחרות מרעולם (לחובבים). האשה הזוכה, ענת שלמה, תסע בקרוב (המשך בעמוד 32)

פרטית להעולם הזה, כמה שעות לפני תחילת התחרות. אשר פריג' דרש ממני התנצלות משפילה - ובלעדיה לא הסכים לרשום אותי לתחרות. אמרה.

עטרה מגישה חלונה עטרה דפ"מורה לחינוך גופני ובוגרת מכון וינגייט, בתצוגה

ספרים

החולה הניצח והאהובה

החולה הניצח והאהובה
חנוך לוין
הקיבוץ המאוחד / סימן קריאה / כתר
ע' 207

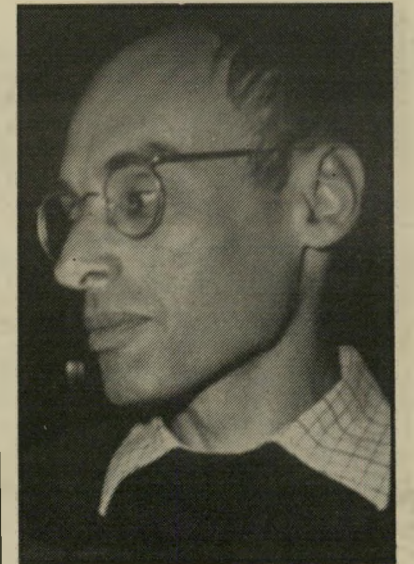
כשאני חושב על חנוך לוין אני מעלה בדעתי את חילון הקסמים מהמליון: לבוש שחורים, ממושקף, צננו, מעלה נגינות צורמת-יבשות' חלולות לעכברים אנושיים המבוססים בכי הקיום. מאיר גיסא, לוי הוא כמובן האני-סטטור של הישגן העולמי.

אל הקריאה כסיפורי המכוננים מתלווה תחושה של ריקנות; לדמויות שלו — חרממיות של מארינטוט, הריקנות, היובש, הרוח המטא-פורה, מה שהייתי מכנה אולי בשם „עץ המטא-פורות הרל במתכוון“ של לוי; ובסיפוריו, מיעוט תיאורי הנוף והמקום וכן כל נופך סגנוני לעומת התיאורים המעלים הרגשת מיאוס וכיעור — כל אלה מבטאים כמובן את עמדתו הריגשית של המחבר. עמדת האירוניה המרה והסרקאזם, כלי נישקו של האינטלקטואל במאבקו עם סביבה שבה הוא חש עצמו מנוכר.

העמדה הנפשית הזאת, רזה מתוך-ההירות ככל שתהיה, מותירה ללוי רק אפשרות חלקית לפרוש את מניפת הדימיון שלו. ואולם, בתוך הטווח המוגבל שהותר לעצמו ממצה לוי כל ברל צירוף והמצאה, ומתקבל קרנבל רקיקני של מיפגשים בין גוף והפרשות, רעיונות והפרשות, הפרשות ויצרים ותשוקות. מובן שאין זה קרנבל חגיגי עולו של בנייתמותה רגילים, כי אם אורגניזם חיים אבסורדיים שבשורות העיקרית — אם אכן יש לאורגיה בשורה — היא הגיחוך וההגחכה, ההומור המר שיש גורסים שגם הוא מהווה מידת-מה של ניחומים בעולם שבלעדיו היה נותר ללא כל שטח שחר ופשר. בהעמדת הוויתור שלו מגיע לוי לעיתים עד כדי פשטנות וסכימאטיות.

מיהו גיבור האמיתי של הפארסה הלווית המטרופוליטאנית? רומה, שאיננו אלא הוולט, אותו זולת שסארטר כבר אמר עליו שהוא הגיהנום. ואכן, יש דבר-מה גיהנומי ביצירתו של לוי. בסיפורים כמו „שאלות ותשובות בנוגע למוות“, „שנאות קטנות מפוררות בקיטניות“, „תענוג מיני בליל קיץ“ נפגשים עלובי-עולם שבכוחם למרר זה לזה את חייהם, ובאותה שעה אין זולת זה שאת חייו הם ממררים כאן אלא השתקפות של הוויתור שלהם עצמם. ההבלחות של ריגעי יצר, תענוגות גנובים וחיידקה של התמכרות נהנתית לפרברטי ולחולני מאירים את פניה של „הקומדיה האנושית“ של לוי הסופר, שהרפרטואר הפרואני שלו אינו שונה הרבה מזה הדרמאטי מין חפז, השפלה והשפלה עצמית, בוך, חמדנות, רכושנות, התנשאות, שתלטנות, בתוספת כל מיטב המיצים וההפי רשות המוכר. לפעמים רומה כי השימחה היחידה שהוא מכיר היא השימחה לאיר.

גיבורי העולם שבכאן — גברל, איש'ל, נערה

חנוך לוין

לאלכסנדר פן בגבורות

סופר צרפתי אחד שכב על ערש-דווי שממנו לא קם עוד. ידידיו ועמיתיו באו להיפרד מעליו. ראה האיש שהם אבלים וחפויי-ראש. אמר להם האיש הגווע: מדוע אתם בוכים. אתם אינכם יודעים כמה צעיר אני עוד אהיה.

אלכסנדר פן, אנחנו, שהיינו ונשארו ידידיו, לא ידענו כמה צעיר אתה עוד תהיה, כמה צעיר אתה היום. בקושי עברו שמונים שנה. דרך ארוכה עוד לפניך. מי ייתן ותלך בה באותה ביטחה, באותו קסם ובאותה רוח ידידות שבה הלכת עד כה. דאבדיו ולא משתכחיו.

סבא ונכדה: אלכסנדר הגדול ואלכסנדרה הקטנה

ואסיים בשתי שורות מתוך שיר של בוריס פסטרנאק בתירגום חופשי:
זה צריך היה להיות שכור-הזיות
כדי להסכים להיות עפר. עולם.

נתן זך

* דיברי ברכה שהוקראו בערב פן שנערך במרכז התיאטרוני נווה-צדק, במלואות 80 שנה להולדת המשורר.

כבאותו משל של קפקא על דבר העכבר הנמלט בעולם מצטמק והולך — אין לוי מותיר לגיבוריו שום מיפלט.

רעיון רומה לזה שבסיפור הנרון נמצא בפואמיה של לוי. „חיי המתים“ (סימן קריאה 13/12). וכך מתאר שם לוי את ריגעי חייו האחרונים של אורח מן השורה: „עוד בצהרי יום מותו, ובעודנו חי ומזוי, / קרא האיש, תוך הסיכו לסעודה, המון ידידות / על המתחולל בפרס ועל משפחת השאח הפרסי ועל תגובת אמריקה / ועל היחסים המזורים בין שר האוצר לבין שר המסחר בארצנו. / אלה היו הדברים האחרונים בהם הגתה נפשו / של האיש החי בצהרי יום מותו. / הוא לא הבין איך הגיע השאח הפרסי לאן שהגיע / ובאי הבנה זו, אותה הקריש לשאח הפרסי, / קפץ עליו פתע רוגזו של המוות. / ובגשת האיש המת לפענח את פשר חייו / ראה את השאח הפרסי מציץ ממרתפי נפשו... / אז ידע האיש המת כי רומה בירי העולם / וכי אין לו בסיס וחומר לפענח פשר חייו.“ כמו התענוג המיני המושג ללא לגיטימציה, כך נגזלים כל פשר, כל הדרה טראגית, כל כבוד של „צלם אנוש“ מרגעיו האחרונים של הנפטר. צרכן העיתונים, צרכן החוץ, צרכן המידע שאין לו צורך בו, צרכן רישות השיווק של אמצעי התיקשורת, של כל מה שאינו אותנטי והוא בגדר „סתם“ ההידגרי, אויבה של כל אינדיבידואליות הדרעמית ויחודית.

כאמור, דווקא המציאות העכורה היא המביאה לעולם את האשליה, זו שהיא מנוס מחופש, עברות מתוך בחירה, המרת העצמי בכללי, בלא-איש, אשליה המבטלת את האפשרות למצות אפילו את המעט-שבמעט שמזמנים החיים. אחד הקטעים האופייניים (והטובים) בקובץ שלפנינו הוא „מדוע בוכה האלמנה?“ — קטע דרן בפשר בכייה של הנותרת בחיים, האלמנה הבוכה על בעלה המת. שאלה זו מעסיקה את לוי כאחת המרכיבות ביצירתו. בניסוח כללי יותר: שאלת החיים נוכח המוות. הרי ציטוט מאותו קטע:

הרשי לנו, גברת, לומר משהו בשמו של בעלך הדומם... לשם כך התאפקתי במשך כל חיינו המשותפים, הייתי כל העת על סף הבכיה... ומתי עם בכיי אצור בתוכי, ואני הרי התחתנתי, כדי לרסן את פחדי האיומים על

עיוורת, גיבנת, חשדנית, רומנצקה, לוטרה וכ' — מזכירים צלליות בצילומי רנטגן, אותן תמונות מעוררות אישקט במרפאה או בחדרי בתי-החולים. תמונות המובלות לעיתים עם החולה על מיטתו או בכיסא הגלגלים שלו כמו איזה כתב-אשמה חמור, עדות מרשיעה נוראה שכבר לא ניתן להעלימה. ואכן, לוי אינו רואה את דמיוטיו, הוא מצלם אותן, והתצלום הוא קליני-פאתולוגי ביסודו. על ריפוי אין מה לדבר כאן.

אם לנקוט לשון הכללות, ניתן לומר כי לוי הוא יוצר בעל השקפה דתית-איאולוגית. רומה שהוא מחפש איוו אמת כללית, אנטיאולוהית, כלומר כזאת שבמרכזו קיום אנושי ללא אלוהות, ללא גאולה, מחילה או תקנה. לוי הוא אלכימאי של ניהילים, שבו הוא רואה את הוותיקה. ואולם, קשה לגרום את כל הקיום האנושי בגלגלי שיניים אחד, מה גם ששיניו הם שיני הבחילה: שיני „ישיון“, או שיני הסוס של „הנערה הלא יפה“, או שיניה של התינוקת תופיץ, שסרח שתן ניתו עליה עוד בטרם בקעו שיניה.

תענוגות מיניים ושיכרם

ב„תענוג מיני של ליל קיץ“ בוחן לוי את הקשר בין הפנטזיה המינית ושיכרה. חווית מיפגש אינטימי בין בחור ובחורה עוברת מטאמורפוזת קפקאית ההופכת אותה למיפגש בין עכברון לסוסה, הולך ונוצר פער גדל בהתמדה בין הפנטזיה המינית המאוכלסת גיבורי תרבות כגון שחקני קולנוע, כוכבי ספורט וכ' לבין המציאות המבחילה, הרביקה, הרצופה „סירחון גופות“ ו„שלוליות שתן“. עולם דחוס ורע, שמתוכו עולה בכל-זאת השאלה הפילוסופית המוכרת בדבר מצבו של האדם. „ומתי נחיה גם אנו פעם? מתי נדווגו בעיניים פקוחות? מתי נהנה? כן, רבותיי, מתי נרד סופי-סוף מן האוטובוס הארוך, הרחוק, המתנרק הזה ונתחיל לחיות.“

התענוג המיני נגזל, בין השאר, בשל שקיעת המשתתפים בו (כאמור, עכברון וסוסה) בהזיות על אודות התעללות עם יצירי דימונם, תוך כדי כריחת מן החוויה-כפופעל, שבה הם נוטלים חלק. אבל הבריחה היא בלתי-נמנעת, כמובן, דווקא בשל אופיה המכוער של הממשות. כך —

כתפייד ולנוח — בעיקר לנוח — לצידך בעת האכזבות... ופתאום פורצת רקדנית הפני-מית (כך מכנה לוי את האלמנה שלו) בבכי גדול. בכי ממושך רב עוצמה, המושך אחריו כמו קטר גדול בכיות קטנות מעיני הנוכחים בחדר. בכי מתוך תחושת השיחרור, מתוך המתיקות ההשוואתית הכבירה שחש החי מול מות... נחשול אדיר חובק כל, הסוחף בתוכו גם את קילוח הצער על מות הבעל ומשתמש בו, יחד עם כל שאר הטיפות המת-נוצצות, להישקפות זוהרת של החיים. זהו פשר בכיה של האלמנה בחדרה, בין הער-ביים, ביום מותו של בעלה.

וכך, משמשת עין המוות הגדולה את לוי כראי עקום לבחינת החיים. גם מי שאמורה להיות הנחמה הגדולה בחיי הגבר — האשה — לא זה בלבד שבעיני לוי אין בה נחמה, אלא שבראיתו היא משקפת באספקלריה נוספת את הגורל המר ואת בתי-צחוקו הסרקאסטי. שכן המחשבה הלווית גורסת עולם שבו הכל עקור משרשיו וחייבורי; נותרת רק ציריות עירומה של החי מול המת, החי על המת. מה באמת רואה הקברן בקטע „מה ראה הקברן“ שבכאן? ובכן, לבד ממראה הרחובות והחולכים-ושבים ועיתון הערב, הבחין הקברן מתוך הבור בשוקי האלמנה הלכנות. בכך רומה המסר של לוי לזה של קאמי בסיפרו המיתוס של סזיאפוס שהרי גם סזיאפוס זה המגלגל במעלה ההר את הסלע העומד ליפול ממנו מייד לאחר הגיעו לעידו נהנה לרגע ממראה עיניו: ניצנוץ הסלע באור השמש.

תשובתו של לוי לבעיית הקיום ומשמעות החיים אינה, בסופו של דבר, כי אם האדרת מעשה הכתיבה. כתיבתו היא העדות היחידה לאופי טימיות — אם מותר לקרוא לה כך — המסדת תהלת מאחורי הפסימיים הסריה-שליות שלו. ואם סיפוריו מאבדים פה ושם משהו מן החיוניות והבריק, הצבע והעומק, המאפיינים את מיטב מחזותיו, אין בכך כדי לעמעם את חשיבותם. שכן חנוך לוין הוא אחד היוצרים המקוריים והחשובים ביותר בתרבותנו היום. ישראל בר כוכב ■

הירהורי קסאנדרה

או: הצפרדעים

במחזהו של אריסטופאנס הצפרדעים מופיעה על הבימה מקהלת צפרדעים המקרקרות ללא הרף ולועגות לגיבורי העלילה בשפתן הצפר-דעית. המקהלה הזאת אינה מבטאת שום חוכמה מיוחדת, כי אם, אדרבה, אמורה לסמל את הטימ-טום האנושי.

אם נמשיל לרגע את האווירה שנוצרה בתיאטרון הישראלי לביצה עמוקה וטובענית, נצטרך להגיע למסקנה שאפילו יודמנו אריה או נמר, דרך מיקרה, לביצה זו — גורלם ייחרץ לטבוע בה. כאן יש רק יצור אחד שזו לו סביבתו הטיבעית. ניהשם נכונה: כוונתי לצפרדעים. לשווא יזעק הנמר שהוא נמר, האריה שהוא אריה. מי ששוקע במי ביצה לא ננקל ייחלץ מהם.

נניח לצפרדעים. אנחנו הלא בעיסקי התיאטרון הישראלי אנו עוסקים, והפעם — ביתר פירוט — בשאלה אם ייתכן ריאולוג בין איש התיאטרון העושה במלאכה לבין מבקר התיאטרון המבקר אותה. תשובתי היא כי במצב התרבותי הקיים בישראל סיכוייו של ריאולוג כזה קלושים ביותר. יתר על כן, לפעמים גם נדמה שהוא חסר ערך וטעם.

עליי להבהיר: אינני מאלה הגורסים שאנשי תיאטרון עוסקים אך ורק באמנות צרופה שהשראתה בת השמיים. בעיניי, אנשי תיאטרון הם בראש וראשונה אנשי מיקצוע. אלא שבמיקרה זה, ככמקרים אחרים, גם כאן הלימודים אינם תיאורטיים או אקדמאיים. מכל מקום, לא זה עיקרם. בתיאטרון יש לנו עניין במיקצוע מעשי בעל היבטים טכניים רבים. והתאורן, איש האבזורים, מנהל ההצגה, עוזר הבימאי, הבימאי, השחקן ואפילו המחזאי חייבים ללמוד את מיקצועם תוך כדי עשייה ותוך כדי מיפגש מתמיד עם קרשיה-בימה. אני אומר דברים אלה על דרך ההכללה. הרי כבר ראינו סופרים גאונים מסוגו של גיאורג ביכנר, למשל, אשר כתבו מחזות בניאלמותם אי על פי שלא היה להם כמעט שום ניסיון בימתי מיקצועי. כישרונם פרץ מתוכם כמו לבה רותחת ועבר את כל המחסומים, גם אלה שבמיקריות של סופרים מחוננים פחות עשויים היו לשים ללא את כל מאמציהם.

תיקשורת המאס-טאם

לעומת העשייה התיאטרונית שאותה ציינתי,

ביקורת התיאטרון אינה בעיניי אלא הכעת ריעה, חוות־דעת בלבד. ביקורת תיאטרון, כמוה כביקורת הסיירות — ובעיקר כשמדובר בביקורת עיתונאית וברצונות — היא מעין שטח הפקר, שאל הרוצה לעסוק בו יבוא ויעסוק. מובן שנחוצים לצורך זה גם קשרים מתאימים וגם הודמנות — עיתון חדש, פרישתו של מבקר קודם, וכו' — אבל מלבד אלה אין בעצם שום אמות־מידה שמבקר תיאטרון או רצונות בעיתון חייבים לעמוד בהן. דומה אפילו שמולם של אלה שפר עליהם לעומת זה של השובר, למשל. שכן שובר שנשכח במלאכתו ולא תיקן את הניאגרה הכלכה — שוב לא ניתן לו, קרוב לוודאי, הודמנות שניה. מכל מקום, לא אצל אותו לקוח. בעולם המערבי, לכל ארץ וארץ מבקרי תיאטרון המאפיינים את האקלים התרבותי המקומי. בניירויק, למשל, נודעת לביקורת התיאטרון אולי ההשפעה הרבה ביותר שבכל המטרופולינים על התיאטרון המיסחרי המכונה כאן, כללית, "ברודוויי". כידוע, תיאטרון זה אינו מסוכסך — בניגוד לתיאטרון הישראלי — וביקורת קטלנית בעיתונים הנחשבים עלולה להוריד מעל קרשיהבימה הצגה תוך יום אחד ולשרוף באותו פרק זמן סכום של יותר ממיליון דולר שהושקעו בה. ככל שהתיאטרון האמריקאי מתרחק ומן המיסחור ומן ההצגות המיועדות להמונים גדולים ופונה לעבר ה"אוף" ומה שמכונה ה"אוף־באד" ברודוויי, כלומר, התיאטרון שבשולי התיאטרון המיסחרי, בשוליים — לא מבחינה אמנותית כמוכן; אם כן, ככל שהתיאטרון פונה לאותו "אוף" לאימוסחר, מאברת ביקורת התיאטרון הניירויקית את כוחה ואת השפעתה, תופעה מוזרה היא, המוכרת לכל מי שביקר בעיר זו, שדווקא בה, הצורכת והמחזמת פירסומת עשרים־וארבע שעות ביממה, עשויה להופיע קבוצת תיאטרון המעלה הצגה מעניינת לפני אולמות רחוקים, מבלי להורק כלל לשום ביקורת או "ציטוט". טוב, הדבר מתאפשר תודות לקשר הטאמסאם, דהיינו, בדרך של שמועה טובה העוברת מפה לאוזן כחוגי קהל שוחרי התיאטרון.

בצורת, לעומת זאת, מבטאת הביקורת בדרך כלל — מעבר לחוות־הדעת התרבותית שבה — את עמדתו הפוליטית של העיתון שבו היא מתפרסמת. לכן אין פלא בכך שעוד לפני כעשר שנים, כאשר הוצג בפאריס מחזהו של ז'אן ז'נה ההשגחה העליונה, מסוגל היה מבקרו של העיתון הידוע לה פיגארו לכתוב שמחזותיו של ז'נה — שהוא בעיניי אחד הגדולים והמקוריים במחזאי התקופה שלאחר המלחמה — חסרי כל ערך, וכן שבור לכל כי נכתבו בידי איש חולה, מושחת ופרורטי מבחינה מינית. במיקרה זה, ביטא המבקר את דעתה של אותה צרפת שמרנית, בורגנית וימנית אשר לה ממשל לה פיגארו כפה.

ביריונות מילולית

ביקורת התיאטרון בישראל מתפקדת בדומה מאוד לתיאטרון הישראלי. כשם שהסיסוד הציבורי הבלתי־מבוקר מאפשר לתיאטרון להתמקד בהעלאת הצגות מיסחוריות טהורות — והרי ההיגיון אומר שצריך היה להיות בדיוק להיפך — כך גם חיה הביקורת ונושמת את כל הסתירות והפאראדוקסים של אנומאליה תרבותית מיוחדת במינה.

אין כוונתי לתקוף מבקר זה או אחר דווקא, שהרי אין בכך לעשות לתיקון הרברים. כשם שלא כדאי לפתוח בוויכוח עם איש זה או אחר בועדת הצנזורה; צריך לתקוף את המימסד כולו, וכך יש לנהוג בביקורת התיאטרון.

ואולם, בלי שום דוגמאות יישארו הדברים מופשטים וסתומים. כרשימה הראשונה בסידרה זו כבר הזכרתי את המיקרה של אותה מבקרת תיאטרון אשר לא היססה לכתוב כי פיראנדלו אינו מעניין אלא כמחזאי, וכי המחזה הנודע שש נפשות מחפשות מחבר הוא דבר־מה שאבד עליו הכל. לא חלף זמן רב מאז כתיבת הרברים והמבקרת שלנו נתמנתה עליידי משרד־החינוך והתרבות לשמש כמנהלת של התיאטרון לנוער.

האם מיקרה לפנינו או שיטה? לדעתי, יש לנו כאן עניין בשיטה, ובכזאת המעוגנת ומושרשת היטב באקלים התרבותי המקומי. מבקר תיאטרון ישראלי המבקש למשוך אליו תשומת־לב בונה את הקריירה שלו על גל

עם צאתו של נתן זך לחופשה בת כמה שבועות יחליף שמעון צמרת את מקומו בעריכת "דף חדש".

של דומן. ככל שהוא משמיץ, מכפיש ומבזה יותר — וזאת בעיקר בראשית דרכו הביקורתית — את האמנים החושפים עצמם על הבימה, כן גדלים והולכים סיכוייו להפוך במרוצת הזמן לדמות בעלת השפעה תיקשורתית שמפנייה יש לחשוש. כזה היה מיכאל הנדלרץ בתחילת דרכו וכזה הוא אמיר אוריין — כרי להביא רק שתי דוגמאות נוספות — עד עצם היום הזה. כדי להשפיל במילים, אין נרתעים מפני אלימות מילולית מסוג שלא היה מוכר בארץ עד לפני כמה שנים. לא פעם נתקלתי באחרונה בביטויים, "ביקורתיים" כגון "ססיופורניה", "אימפוטנציה", "צואה של זבובים", ויצורים המכונים "מרטוטים", וכו'. וכי, איש אינו שולל את זכותו של אותו מביע ריעות־כשכר המתעקש לכנות עצמו מבקר אמנותי, לכתוב ואף לפרסם ביקורת שלילית על הצגה זו או אחרת. הדבר לא רק שהוא לגיטימי, אלא אף נחוץ, לפעמים, בשמה של איוו היגינה ציבורית. אבל "מבקר אמנותי" מסוג זה המשתמש בשפה מלכותית ומבזה, לא רק שהוא נוהג בביריונות מילולית הנובעת לעיתים קרובות מתוך חוסר־יכולת להתמודד עם מושא כתיבתו, אלא שהוא גם מזמין — ולעיתים גם מקבל — תגובה בסגנון דומה לזה שלו עצמו. לתרבות המקומית אין בהתכתשות בלתי־עקרונית ובלתי־מכוונת כזאת — העולה לרוב על פסים אישיים — לא צורך ואף לא עניין.

חלודה

כדי להמחיש את דבריי אצטט ברשותכם כרי תרת של רשימת ביקורת שהופיעה בימים אלה במקומון העיר. בהתייחסו להצגה האמריקאית כורס לין ("שורת המקהלה" בעברית), הגדיר חזי לסקלי את המחזמר כ"חלודה".

האומנם באמת חלודה? וגם זה: מיהו פוסק ההלכות?

לפני כמה שנים נכחתי בעת שאותו מבקר קטלני הופיע בערב מטעם כתבה־העת עכשיו, אשר נערך במוסיאון תל־אביב. משעלה על הבימה, לא ידע עוד את הדרך לדרת ממנה. מסתבר שהיינו עדים למה שבלשון אמנותית או פסבדראמנותית מכנים בשם "הפנינג" או "פרי פורמנס". ברקע הופיעו תמונות וצילומים חסרי כל קשר ביניהם והמבקר שהפך לאמור־לערבי־אחד השמיץ לעצמו ולנו מיכתב או מיכתבים שמישהו שלח לו מהולנד. אני זוכר רק בליל מילים נבובות שהסתיימו בכל פעם במישפט האנגלי: "איי לאב יו, חזי". אני יכול להעיד על כך, שבניגוד לחברו ההולנדי, מרבית הקהל שבאולם רקנאטי באותו ערב לא כל־כך אהבו אותו, והנה, אותו איש שהצליח להבדיר את מרבית שומעיו במיצג תפל וחסר טעם, מעז לתאר מחזמר מבריק, המחזיק מעמד על בימות ברודוויי זה יותר מ־15 שנה. בשם "חלודה".

בראשית דבריי אמרתי שאין טעם ואין תועלת בהתקפה על איש זה או אחר, שכן יש לטפל במימסד כולו. והנה גם אני מוצא את עצמי מביא דוגמות קונקרטריות להמחשת הדברים. להגנתי אוכל רק לטעון: (א) שאין אני מחסל כאן שום חשבונות אישיים; (ב) שאי־אפשר להימנע מדיון בביקורת ובמבקר התיאטרון בסידרת רשימות העוסקת במצבו של התיאטרון הישראלי; (ג) שאף על פי שלא־תמיד חייב המבקר המעולה והרגיש להיות גם יוצר חשוב, ולהיפך, הנה כל הסיכויים הם שיוצר כושל ומתוסכל לעולם לא יהיה למבקר בעל ערך.

(רשימה רביעית בסידרה)

יוסף מזוני ■

תיאטרון

רמויות בתערוכה

השקיעה בתיאטרון הבימה

מחזה: יצחק באבל

נוסח עברי: ניל מירסקי

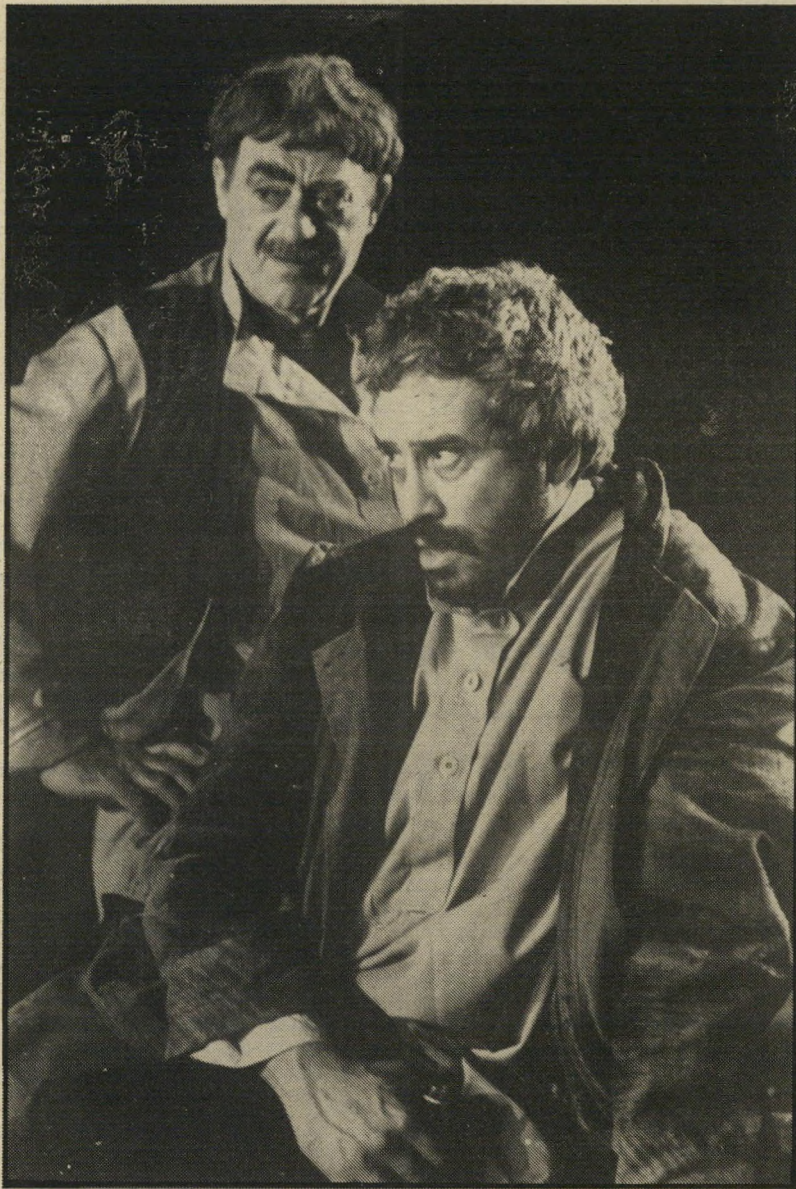
בימוי: יורי לובימוב

המחזה השקיעה המעיד לפני הבימאי יורי לובימוב משימה מיוחדת במינה. הטקסט של יצחק באבל אינו טקסט דרמאטי מלא, אלא תרשים ראשוני להתרחשות בימתית, תרשים בן שמונה תמונות משופעות רמויות שוליות ורוויית מלל, לעיתים מעורפל. התמודדות עם טקסט מסוג זה מחייבת (א) מיומנות פיענוח שתאפשר את השלמת החסר ברוח הרברים המרומזים; (ב) עבודת יצירה מורכבת שתהפוך את קווי המיתאר המילוליים לחוויה תיאטרונית מלאה. יורי לובימוב לא עמד במשימה זו. מה שנראה על הבימה לא היה תוצאה של התמודדות עם טקסט בעייתי, אלא פרי עבודתו של בימאי רב

דמיון ויכולת שהותיר את תרשמו של באבל במצבו הגולמי אך הגיש אותו לקהל במתכונת של SHOW בימתי מרשים.

הקשר בין מה שהתרחש על הבימה לבין המסר הכולל האמור להשתמש מן השקיעה נשאר בחזקת נעלם. הרמויות הראשיות, שאת מורכביותן היה הבימאי אמור לפענח ולפתח, הוצגו כדמויות ראווה פלאקאטיות דרמטיות, ומעריכות היחסים המורכבות שנרמזו במובלע לאורך הטקסט הפכו לשורת מפיגשים בלתי ברורים או עימותים שמגיעים מעורפלים. ההצגה שנועדה להביא את סיפור שקיעתה של מישפחה יהודית על רקע אודיסה של ראשית המאה הפכה לשורת צילומים של מצבים יוצא־דופן בחיי רמויות חד־ממדיות, מרוחקות ובלתי מובנות.

את מרכז הכובד העביר הבימאי אל עיצוב המעמרים המתחלפים, ובמיוחד אל תמונות ה־

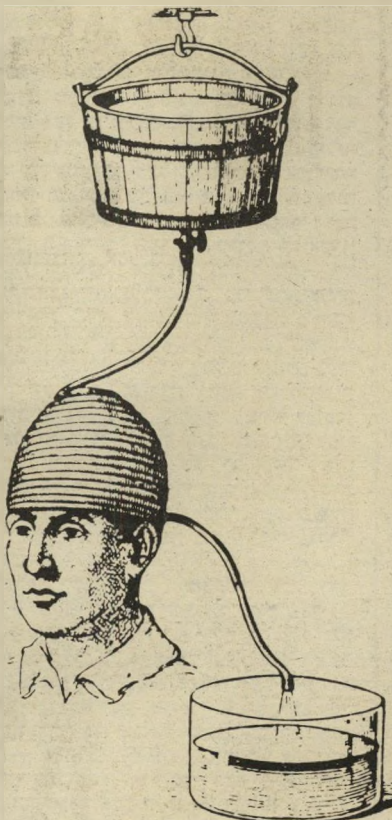
השקיעה: יוסי פולק ונחום בוכמן

סטריאוטיפ של שתלטן זקן ומסואב, שהקשר בינו לבין אהבת־אשה או געגועים למרחבים רחוקים נותר בלתי־מוסבר ובלתי־מובן. מנרל, על פי תפיסה זו, נוהג באשתי כעריץ באחרון משותיו, מתמכר לתאוותיו ועיורר את תרשמו סביבו. באחת הסצנות מתבונן מנרל במארוסיה, נושא תאוותו, כשהוא שרוץ על עגלה הפוכה המסמלת מיטה, שבאמצעה מודקד יצול אדיר רב משמעות, כשעל צווארו תלויה בירית הגרבים של מארוסיה ואת ראשו מעטרים תחתוניה. ובכל זאת, ולמרות התכתיב העיקבי הנקושה של הבימאי, הצליח יוסי פולק להחזיר אל תוך רמותו של הענק הבשרי תווים של אנושיות ראשונית. משהו בתנועה מרומזת, משהו במבט ומשהו בקול. משהו שהעניק ליצור הגס, מדי פעם, את הוכחות הריגועית להיקרא אדם ובתור שכזה את היכולת לחוש, ואולי אף להתגעגע או לחלום. יוסי פולק היווה, על כן, את הצורך היחיד כמעט שדרכו ניתן היה לזהות ולווא מקצת מרוחו של יצחק באבל בהשקיעה שהעמיד יורי לובימוב בתיאטרון הבימה.

ערנה אלוני ■

מדיצינה על הקרח

כן אדם חסר מזל אני.
כשאלוהים חילק את המכאובים למיניהם.
איכשהו נשכחתי.
אולי במקרה ישבתי בשקט ולא ראו אותי.
אולי כל אחד מהיהודים ביקש לעצמו כלי-כך
הרבה, שבסוף לא נשאר כלום בשבילי. אולי לא
מצאתי חן בעיני מחלק המחלות.
לא צרבת, לא כאבי-בטן, לא התכווצויות
שרירים, לא אלרגיות, לא מיגרנות. פשוט כלום.

אז נכון שאפשר לעבור את כל הימים בלי
מחלות וכאבים ומיחושים, אבל בערכים.
כשנפגשים עם החברות והחברים, אין לי מה
להגיד.
כמה בן-אדם יכול לשבת בשקט ולא להגיד
מילה, לא להשתתף בשיחה. לא לעשות אף, לא
לעזוב עצה רפואית, לא להגיד שמות של תרופות?
שנים ישבתי ושתקתי, פשוט מתוך בורות
בנושא, עד שיום אחד, בסוף ספטמבר 1975
קיבלתי צרבת.

איוו שימחה! איוו גאווה!
מייד טילפנתי לכל החברות והחברים להודיע
להם שזה קרה ולבקש מהם עצות ושמות של
תרופות.

לפני שגמרתי את שיחת-הטלפון השלישית,
נגמרה לי הצרבת, אבל לא סירפתי לאף אחד. אני
רציתי להיות כמו כולם.
מאז, בכל שיחה רפואית, אני סוהבת לכיוון
הצרבת, כאן יש לי מילה, כאן אני יודעת על מה
מדובר, איך מטפלים, כמה שקרים אוכלים ומתי
שותים חלב.

עכשיו, שמת לי לב שעברו כמעט 10 שנים
מהצרכת הבודדת שלי, וטעמה החמוץ בגרוני
הולך ומטשטש בזיכרוני.
אני חיה בחדר שמא אחזור לשתיקותיי
הארוכות.

כל זה היה פתח.
מה שחשוב הוא שבשיחת-הכאבים האחרונה
בין חברותיי התגלתה תרופת פלא חדשה
למיגרנה.

ברגע שהיא תוקפת, המיגרנה, קמים ומכניס
כוס קפה חזק וקר. לתוך הקפה הקר סוחטים חצי
לימון וגם מוסיפים קרח. שיהיה קר ממש. שותים
את הדבר החמוץ הזה, צ'ק צ'ק, ובעוד הפה קר,
לוקחים 2 קוביות קרח, אחת בכל יד, ומשפשפים
בעזרתן את הרקות. יד ימין והקרח בתוכה עושה
עיסוי לרקק הימנית ויד שמאל האוחזת בקובייה
האחרת עושה עיסוי לרקק השמאלית.

החברות אמרו שזה יותר טוב מכל האופי
טלגנים וה... לא זוכרת את השמות של התרופות.
אולי איוו בעלת מיגרנה תנסה את תרופת
הפלא ותכתוב לי איך זה הצליח. כי אם אני אחכה
למיגרנה שלי, בטח אמות בלי לדעת אם החברות
צדקו או לא.

בעמודים אלה ניתן לקוראים ליהנות מקטעים אלה.
ממיטב ההומור המיוחד של מדור זה. המופיע מעל עמודי
העולם הזה זה ארבע שנים.

השבוע הופיע סיפרה של דניאלה שמי, מיטבת שני
חדרים וסלון לא גדול. ובו יותר מ-150 קטעים שהופיעו
בשנים האחרונות במדורה בעולם הזה (ראה עמוד 4).

לא סובלת הקדמות, אבל ביקשו

אם תחייכו כמה פעמים במשך הבישול – שיגעון, ואם
תידבקו בהתייחסות הבלתי-רצונית שלי לחיים, למיטבת
ולכל השאר – אקשור לעצמי שניים-שלושה זרי-דפנה. זה
הכל בעצם, לא?

ובכל זאת. למרות הספר שאתם מחזיקים כרגע בידיכם,
אני עדיין בדיעה שספרים זה בשביל לקרוא ולא בשביל
לכתוב. זאת גם הסיבה שעד היום סירבתי לכל ההצעות
לכתוב ספר. כל זה עד שבאה ההצעה שאף עצלן לא יכול
לסרב לה. להוציא ספר מהדברים שכבר כתבתי.
מסוף 1982 אני כותבת מדור שבועי בשם גם זה וגם זה
בשבועון העולם הזה. המדור אמור היה להיות מדור צרכני,
אבל מהר מאוד נשכחה הצרכנות וכל העסק הפך להיות
מעין יומן אישי של עקרת-בית, אם ואשה עובדת בישראל.
בין מחשבותיי דעותיי נקודת מבטי על הסובב אותנו,
שירבבתי גם מתכונים ועצות שימושיות לבית, מנסיוני
הפרטי.

אין לי ולא היו לי יומרות להיות אשף המיטבת הישראלית,
ולא מומחית עולמית באיזשהו שטח. המומחיות היחידה
שאני מוכנה להתחבא מאחוריה היא המומחיות לקחת את
החיים (כולל עבודות בית ובישול) בקלות, בהומור ובגלל זה
גם בהנאה מקסימאלית.

רוב המתכונים שלי הומצאו, הועתקו, ניגנבו ואחר כך
בושלו והוגשו לשולחן, בין הספוגה לבין תליית הכביסה
על החבל, לקולו של ילד צורח, או טלפון מצלצל, תוך כדי
הפסקת-חשמל, חיפוש אחרי המפתחות שאבדו, ליד שכנה
שבאה לבקש רק בצל אחד, בעל צבני, ערימת כלים
מלוכלכים, ועבודה למען משכורת, ואם אחרי כל זה יש
אוכל על השולחן והוא גם טעים ויפה – מה נשאר לי מלבד
להרגיש שאני מנצחת את העולם – ולחייך.

קראתי יותר מדי הקדמות לספרים כדי להימנע
בעקשנות משורות כמו "יחודו של הספר הזה..." או "מעולם
עוד לא היה ספר שעסק..." אין לי מושג איזה מין ספר הוא
זה ואיזה ייחוד יש בו, אם בכלל.
אם תמצאו בין המתכונים כאלה שיעברו לחיככם, יופי.

סלט זבנג וגמרנו

זבנג וגמרנו היא שיטת הבישול הפרטית שלי.
כשאורחים בלתי-קראים רופקים בדלת זה
הזבנג, לוקח שתיים-שלוש שניות להתאושש
מהעניין ואז נכנסים למיטבת, רואים מה נשאר
במקרר, עושים איזה עירוב של מה שיש
ומגשים אותו ככלים יפים. זהו-הגמרנו.

- החומרים הררשים:
- כוסות יין יפות וגדולות (חובה)
- כמה עלי-חסה (חובה)
- קופסת אספרגוס
- עגבניה
- מלפפון
- בצל
- זיתים
- פילחי תפוז
- חתיכות גבינה
- חתיכות נקניק

כל האמור פה ניתן להחלפה בדברים שיש לכם
בבית.

מרפרים את כוס היין בשני עלי-חסה, ועל
החסה מסדרים בצורה יפה את כל הירקות. על
הכל שופכים רוטב המורכב, למשל, משמן, לימון
ושום, או כל הרכב אחר העולה על דעתכם.
אם מגישים ליד הפצצה הזאת כמה פרוסות
לחם שחור ובקבוק יין – אין מי שישווה לכם
באגן היסיהתיכון.

טבעונות

לכבוד שנת השעלה העולמית החוגגת בכל
בית מכובר, הביאו לי חוג ידידותי הטבעונות
את תרופת הפלא הזאת:
מגרדים על פומפיה דקה בצל אחד כינוני, את
חתיכות הבצל הקטנות וזורקים. את מיץ הבצל
שנשאר מערבבים עם כפית דבש. נותנים מהמרר
קחת הזאת לילד המשתעל פעמיים ביום. ניסיתי.
הילדים שלי שונאים אותי ואומרים לי מילים
גסות ומעליבות – אבל הם לא משתעלים יותר.

הקטנים שלו. בצהריים יש לו טענות אליי, אל
אחיו, אל אביו ואל כמה שכנים שאנחנו פוגשים
במיקרה ושתוך כדי אמירת שלום ליטפו אותו
בראש וקילקלו לו את השערות שלו. בזמן
ארוחת-הצהריים הוא שואל למה הוא קיבל יותר
תפוחי-אדמה או לחילופין למה הוא קיבל פחות
תפוחי-אדמה וגם כמובן, למה הכוס של האב שלו
מלאה מיץ עד הסוף ורק הכוס שלו מלאה לא עד
הסוף.

אחרי ארוחת-הצהריים הוא מדוכא לגמרי, כי
האב שלו צריך לכתוב שיעורי-בית והוא
(המקופח) צריך כל הזמן לשחק, כאילו שהוא
קטן. אחרי הצהריים הוא נגד הטלוויזיה. ברור לו
שאת ערב חדש המציאו במיוחד נגדו. כשמראים
את יצחק שמיר נואם בכנסת, בדיוק בזמן שהיה
צריך להיות טרזן, הוא צועק ש"כל הזמן הם
שמים את השטויות של הגדולים!"

בזמן ארוחת-הערב אני חותכת את הלחם
והגבינה עם פלס-מים שלא תהיה מילה-אחדים.
באמבטיה אייפאשר לרחוץ את שניהם, כי הם
רבים ומרביצים, אז הוחלט לרחוץ כל אחד לחוד.
אם מבקשים ממנו להיכנס ראשון לאמבטיה הוא
צועק, "למה אני מתרחץ והוא לא?" ואם אחיו נכנס
קודם למים, הוא פורץ בכבי מר ואומר: "תמיד
הוא קודם ואני המיסכן אחר-כך!" בלילה
משכיבים את שניהם ביחד בשעה 8. זה בשביל
להימנע מהפיכה צנאית, כשהקטן נרדם, מותר
לגדול לרדת מהמיטה שלו ולהגיע לסלון לעוד
חצי שעה. ברגע שהוא מגיע הוא ממלמל: "כל
החיים שלי מחורבנים בגלל הקטן הנורניק הזה."
תודה רבה. אני בסדר. מה שלומכם!

מקופחי כל העולם התאחדו

הבן הקטן שלי, בן ה-7 (בשבוע הבא יומולדת)
מצטרף למיפלגה של ויקי שירן. זה נכון שהוא
לא החליט על זה, כי עוד אין לו כושר החלטה
מיידועי-מה. אבל אנחנו הורים מבינים והחלטנו
שזה המקום הכי מתאים לו.
בבוקר, כשאני מעירה אותו, הוא פוקח עין
תורנית, מסתכל עליי בחשדנות ושואל אם כבר
הערת את אחיו. מייד הוא מוסיף שאם אחיו לא
קם, גם הוא לא רוצה. בזמן ארוחת-הבוקר נעשית
בדיקה מאוד מדוקדקת אם הואפל שלו יותר

קטן או יותר גדול מההואפל של השני. בדרך-כלל
ההואפלים הם באותו גודל, ואז הוא פורץ בזעקה
מה, "למה נתת לי קודם?" בדרך לבית-הספר הוא
מסביר לי באריכות, כמה זה לא פייר שאחיו הולך
לבית-הספר והוא רק לכיתה ב'. בבוקר יש לו
טענות רק לשתי המורות שלו ו-20 החברים

מסיבות

אילו הייתם אומרים לי שגם אצלכם זה קורה היה נעשה לי הרבה יותר קל. אתם הרי יודעים שאני אשה עובדת. מזה עובדת? עובדת כפרך! כתבה פה וכתבה שם, ראיון פה וראיון שם, כיניהם אני רצה לצלם שיעלם לי משהו, וכשהוא גומר אני הולכת למערכת לשיבה. בדרך למערכת אני מביאה כמה דברים למיכסה, עוצרת בכניק להוציא קצת כסף, קופצת למכולת להגיד לו שישאיר לי לחם קימל. ב־11 יש לי פגישה

בענייני עבודה, אבל ב־11:30 אני צריכה לבוא לבית הספר של הבן, כי המורה קראה לי ב־12 קבעתי עם הגרפיקאי שאבאי לו את החומר, כך שאם המורה תאריך להתלונן על הילד, אני אחזר לפגישה ואולי העורך שלי ישטוף אותי. טוב, אתם מבינים שזה לא קל. אבל זה כמו כובן רק חלק אחד מחיי. החלק השני הוא בעל, שני ילדים והזמן חברים שקופצים לבקר. כל אלה, התכונה הכי יכולת שלם היא שהם כל הזמן רעבים ורוצים לאכול. נכון שאת החברים אפשר לסדר באיזה מיוחד טוב, קצת קרקרים ו־100 יותים. אבל במה שנוגע למישפחה הקרובה,

סקופ!

גור אפטרנון, סנובים חמודים שלי. איזה נקמה מתוקה יש לי בשבילכם. אתם, אתם, אתם! שנים שאני כזה לבתים שלכם ואתם מגישים לי תה (אף-על-פי שאני אוהבת קפה) ומזבלים לי את המוח חצי שעה בהסברים ארוכים ומרעיים למה שמים את החלב קודם בספל, ורק אחר-כך שופכים עלי את התה החם. אני, המטומטמת, אוכלת את השטויות שלכם ומאמינה שאתם באמת מרגישים בהבדל של הטעם. והנה פיתאום אני פוגשת באיש אנגלי (אנגלי! אשכרה) ולתדהמתי אני רואה אותו מוזג לעצמו ספל תה ואחר כך הוא מוסיף קצת חלב. עשיתי בירורים מיידים, אם היו במישפחה האנגלי הזה אי-אלו זרים, ואמרו לי שלא. לא התאפקתי ושאלתי אותו למה הוא עושה ככה ולא אחרת.

ואז הגיע ההסבר. האנגלים שותים תה כבר מאות שנים, בספילי-חרסינה. לספילי-חרסינה מאיכות בינונית ומטה יש נטיה להתפוצץ ולהישבר כשמוזגים בהם משקה חם מאוד ולכן,

אוכלת כליכך טוב, אני צריכה להיות מאושרת. נו, אז מאז אני מאושרת וכל הזמן אפשר לראות אותי ברחובות תל-אביב או באמצע 70 המדרגות המובילות לדירתי, כשאני סוחבת שלושה סלים במישקל כבד. כשאני נכנסת סוף-סוף הביתה, מייד אני מנגבת את הזיעה ושמה את כל הרברים על השולחן. בדרך השולחן אל המקרר המוצרים עוברים תהליך שיפור, מהבשר אני עושה צלי, מתהפוחים ליפתן, מהיוגורט והמלפפונים עושים מרק טרטור, וכך הלאה וכך הלאה. אחרי שעתים של בילוי במטבח, המקרר מתמלא. יש בתוכו סיר מרק גדול וסיר עם צלי בשר. בשתי קופסות

פלסטיק ענקיות נמצאים שני סלים מבושלים, בשתי צינצנות מתקרר לו הליפתן הטעים, במגירת-הירקות מחביאים את חמש טבלות השוקולד, כדי שלא ימצאו אותן תיכף. מבט אחרון לתוך ה־19 קוב, הגדוש עד אימה, עושה אותי מאושרת (כמו שאמא שלי אמרה). ככה אני עוזבת את המקרר והולכת לי לעבודה. כשאני חוזרת — עייפה, מויעה ועצבנית — דבר ראשון אני ניגשת למקרר כדי למוזג לעצמי כוס קפה קר. רק אני פותחת את דלת-המקרר ומייד שוטפת אותי הזיעה הקרה. המקרר — אותו 19 קוב הידוע — ריק לחלוטין. אין סירים, אין צינצנות, אין קופסות, אין גלידות, אין שוקולד ואין מימרחים. באמצע החלל הקר והעיון עומדת לה מבוישת קופסת האנשובי הקטנה שלי, שבשכילה אני מוכנה להרוג, ומה הם מפחדים.

בשארית כוחותיי אני מכנסת את המישפחה ומבקשת תשובות. "היו כאן שלושה חברים שלי ועשינו מסיבת פריז'ור. כי לא היה לנו שום דבר יותר טוב לעשות." אומר הילד החוצפן שלי. גם קילו וחצי צלי אכלתם למסיבת הפריז'ור שלכם? אני שואלת. "מה," שואל בעלי בתימהון, "זה היה קילו וחצי? זה נראה כמו שאריות של אתמול!"

ושוב אני עולה את 70 המדרגות שלי עמוסת סלים כבדים. כנראה הכנה למסיבה הבאה. לא שאני כליכך קמצנית, אבל מי שימצא מנעול למקרר חשמלי יזכה באהבת-הנצח שלי. זה בטוח.

הסיפור הוא לגמרי אחר. הבעל, בין בים לבים, תמיד מרצה הרצאות ארוכות שבעצם לא איכפת לו כלל אם יש בבית אוכל או לא. בסוף ההרצאה הוא גומר צינצנת ליפתן, כי הפה שלו יבש מהדיבורים. אחר-כך הוא מבקש רק כוסיקפה עם כמה עוגיות וחתיכת גבינה צהובה, כי את זה הוא אוהב במיוחד. והילדים? אלה פעם הסבירו לי שיש הבדל עצום בין ארוחות ואוכל. ארוחות זה מה שאוכלים רק שלוש-ארבע פעמים ביום ואוכל זה מה שאוכלים כל הזמן. ארוחה זה מרק וסלט וחתיכת בשר עם שתי תוספות ומנה אחרונה. אוכל זה

סתם צלחת ספגטי בשעה 3.15 או שלוש פרוסות בשר על שלוש פרוסות-לחם כשלידן מלפפון חמוץ, עגבניה וכוס-שתייה. אמא שלי אמרה לי, שאם המישפחה שלי

כולה ואחר-כך לאיני-הנפש של כל העולם. זה הסיפור האמיתי, רבותיי וגבירותיי, את עניין הארומה-שמרומה אתם יכולים להמשיך ולספר רק לאנשים המיסכנים שלא קוראים עיתונים. גור אפטרנון אנד אול דה בסט, מיי דירס.

ורק בגלל זה, המציא מישוה לפני הרבה מאור שנים את הפנטז של קודם חלב קר ואחר כך תה רותח. מי שהמציא את זה, כמוכן, היה מישוה עני, שלא היו לו ספלים מאיכות טובה. אבל באנגליה, כמו בכל מקום אחר בעולם, יש הרבה יותר עניים מאשר עשירים, וכך התפשט המינהג לאנגליה

סלינו על כתפינו

לגבינה זאת קוראים סתם. כי אין לה שם אחר. אבל בפירוש אין לה סתם טעם. יש לה טעם של עוד בים ועוד בים ועוד בים ככה עד שזה נגמר. מה שצריך כדי לייצר גבינה בבית זה מסננת

אין אנשים שאין להם ילדים יודעים, למשל, מתי פסח ומתי חנוכה? אין הם בכלל יודעים מתי להתחיל את ההכנות לחגים? אני זוכרת את עצמי, לפני שנים, מסתובבת בעיר זרה של ארץ זרה, זוללת פיצות ושותה אספרסואים, וכטוב ליבי ככל אלה, מסתבר לי שזה בדיוק יום-הכיפורים. ואני, תסלחו לי בעד הביטוי, מאלה שצמים כיום הכיפורים. זה לא נעים לגלות שאתה מטומטם. והחלטתי לעשות הכל כדי להפסיק את חוסר הידיעה הזה בקשר לאיזה חג מתקרב.

כל מה שצריך לעשות, במיקרה כזה, זה למצוא איזה גבר נחמד, להכריח אותו להתחתן, ללדת כמה ילדים (אפשר רק ילד אחד אם הוא יוצא מוסיקאלי) לגדל אותם כמה שנים בבית ולשלוח אותם לגן-הילדים. הופ, נפתרה הבעיה.

כל יום בדרך הביתה מהגן, הילד שלי פוצח בזמר (לפעמים גם במחול), אם הוא שר למשל את "עבדים היינו, היינו" סימן שאטרטורטו פסח. אם "ליצן קטן אני" סימן שצריך להתחיל בהכנת התחפושות. בהישמע הכ"ד קטן, כד קטן" מתחילים לברר מייד מה מחיר הסופגניות בקונדיטוריה. למעשה, החג היחידי שיש איתו בעיה זה ה־19 במאי, כי הילד פשוט לא יכול להשתלט על האינטרנציונל.

היום אנהנו הולכים לנו ביחד בדרך הידועה מהגן הביתה והילד שותק, שמחתי וחשבת שהנה נגמרו החגים עד ראש-השנה. אבל תיכף עם סיום הארטיק פותח הקטן את פיו וצילילי "הסלינו על כתפינו" מבשרים לי שצריך להקריש איזה מדור לענייני גבניות.

רגילה, והתיכת בד דק, למשל פופלין (בד של מיטפתח). אם אין בד פופלין אפשר להשתמש בכותנה רכה.

קונים במכולת 1 שמנת חמוצה, 3 אשל ו־5 לבן, שמים את כל תישעת הגביעים, כשהם עוד סגורים, לתוך סיר גדול עם מים, ומביאים לנקודת רתיחה. אין מה לפחד, הגביעים לא ייבסו, הם רק קצת יתקמטו.

בינתיים שמים את המסננת שתעמוד על סיר ריק, על המסננת פורשים את חתיכת הבד ולתוכה שופכים את התכולה של כל תישעת הגביעים. בוחשים רגע קצר, קושרים את ארבעת קצוות הבד ותולים את החבילה על הברז. הולכים לראות טלוויזיה בערוץ שעתיים וכשהחורים הגבינה מוכנה וטעימה.

הגבינה השנייה היא קצת יותר עבודה, אבל אם רוצים גבינת בורסאן צרפתית ולא רוצים לשבור תוכניות חיסכון בבנק, זו הדרך היחידה.

מעמידים מסננת על סיר. בתוכה פורשים את הבד (מהגבינה הקודמת). לתוך הבד שופכים שני מיכלים של גבינת 9%. מכסים את כל העסק בצלחת ודוחפים למקרר למנוחה של יומיים.

אחרי יומיים מוציאים מהמקרר את הסיר מסננת-בד-גבינה. את המים שנזלו לתוך הסיר שופכים לכיור (ולא אי-אפשר לעשות מזה מרק). את הגבינה שנעשתה הרבה יותר סמיכה מערבכים עם חצי חבילה חמאה מלוחה, כלומר 100 גרם ועם כמה שיני שום מרוסקות, אפשר ללכלך מיקסר אם רוצים, אבל אפשר גם לערבב הכל במזלג.

שיחה ריחנית

איזה יאוש! פיתאום הבנתי שאם אני מקבלת עצות מילדים של חברות שלי, כדאי לי כבר להירשם למל"ב. אבל הצלחתי לבלוע את העלבון מפני שהרעיון של כת חברתי הוא ממש יוצא מהכלל.

אצל הקטנה הזאת יש למכשיר הטלפון ריח נפלא, וכל שיחה שעושים ממנו היא בלתי נשכחת. לא היה לי קל להוציא ממנה את הפאטנט, אבל לזכר הימים שעשיתי לה בייבי-סיטינג, כשהחורים שלה הלכו לסרט, היא סיפרה לי.

לוקחים חתיכת צמר-גפן, מרדרים אותה ביד ומספיגים אתה כבושם טוב. פותחים, עלידי סיבוב, את החלק שלתוכו מדררים (של המכשיר, כמוכן) שמים את פיסת צמר-הגפן וסוגרים. הריח מחזיק לפחות שבוע-שבועיים (תלוי בכבושם ששופכים). כל-כך קטנה וכליכך חכמה. הגילי הזאת!

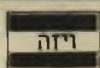
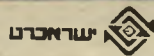
בקיטע

זה סתם ככה, לא שייך לשום דבר, אבל אולי יעזור למישהו שבמיקרה נקרעה לה השרשרת וכל החרוזים התפורו על הריצפה. להשחיל מחדש על חוט פלסטי קשיח זו לא בעיה, אבל מי שמתעקשת להשחיל את החרוזים על חוט כותנה רגיל תתקשה לעשות זאת, אלא אם כן אלה טבלות את קצה החוט בתוך בקבוק של לכה לצפורניים, תשלוף אותו משם ותחכה דקה עד שהוא יתקשה.

אחרי זה ההשחלה היא צחוק ילדים. יופי! רוצים עוד אחר? בקבשה. עכשיו, כשעונת המיקלחות הדורשעניות התחילה, יש תמיד בעיה של אריחים רטובים ומלוכלכים בסבון בקיר של המיקלחת. כל מה שצריך זה להחזיק במיקלחת ספוג על מקל, וברגע שהיד האחת סוגרת את הברז, עושה היר השניה ויש אחד ענקי וכל הקיר נקי. זה נשמע כלום, אבל אתם תודו לי.

מודעות בטלפון

לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB
INTERNATIONAL
ISRAEL LTD

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אירואל

אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף

03-227117/8

שולה

הדבקת ציפורניים - 20 ש"ח
באיכות מעולה על ידי מומחים

היחיד בארץ

מכירת ציפורניים בסיטונות
תל-אביב, רחוב המלך ג'ורג' 89
טל. 03-284919, 295318

ישראלי בארה"ב/קנדה

קב' ישראלים בחו"ל מתארגנת
במסגרת פעילות והסברה:

ישראלים בצפון אמריקה
למען שלום ישראל-פלסטין

Pob 597

Lenox Hill st N.Y., N.Y. 10021

כתוב אל:

זיוה תלם

דוד המלך 10, הרצליה פיתוח

אביב - קיץ 1986

הנך מוזמנת

לראות ולקנות

את אופנת העור של זיוה תלם

"זיוה תלם"

בפיפת' אבניו... ובהרצליה פיתוח

מחירים סבירים כל השנה

ניתן להזמין, לפי מידה ובכל גוון

זיוה תלם מארחת את:

האופנאי ג'רי מליץ - בגדים ליום ולערב

רזיאלה - בגדי-ערב

M/N - בגדי בד אופנתיים

חגורות * תיקים * אביזרים שונים מותאמים לכל הדגמים
בחדר-התצוגה.

המכירה תתקיים ביום שישי 12.9.86 וביום שבת 13.9.86
דוד המלך 10, הרצליה פיתוח

להיטון

השבועון לכל המשכחה

פוסטר ענק של בנרמה

★ אבנר שטראוס. לב כמו
מפתח שבדי

★ קולנוע בלהיטון: עוברת
אורח, חיים בזבל

★ בלהיטון שעשועון חדש. יש לך
סיכויים טובים לקבל פרס.

זאת ועוד בלהיטון

★ עמוס פרישמן ויתר לארל
וויליאמס

★ בת המלך תקבל 50 מיליון
דולר ירושת אלביס פרסלי

★ יאיר ניצני מנכ"ל - "האשם
תמיד"

המוני ישראל צפו בסרט „חשמלית ושמה תשוקה” בטלוויזיה. הם לא שמו לב לדמות המרכזית: דן בן-אמוץ, שהופיע במשך רבע שניה. על כך כתב בן-אמוץ לפני 33 שנים קטע קלאסי בעולם הזה. הוא מתפרסם כאן שוב

„אני ומאראן בר אונזו!”

כבר אמרו לי שאני בחור מעניין ושמתאים לי להיות שחקן-קולנוע. אמרתי לו:

„כן. כולם אומרים כך. אבל אני אינני מעוניין להיות שחקן.”

גם זה מצא חן בעיניו. הוא אמר שאינני דומה לשאר הישראלים הבאים עם עיתון קולנוע ביד ורוצים להצטלם עם השחקנים. אמרתי לו:

„כן. אני אחר.”

הוא חשב רגע. ולאחר היסוס ניכר שאל אם אני מעוניין להשתתף בסרט. אמרתי לו: „שטויות.”

„תקבל הרבה כסף.”

זה עניין אחר. אמרתי לו. וכך הסכמתי לקבל את תפקיד הבחור האומר „היי מיטש” 75 דולר בעד צילום אחד. 37 וחצי דולר בעד כל מילה. הוא ביקש ממני שאגיד את המיטש. שאלתי אותו:

„איך אתה רוצה שאגיד אותו?” „בציניות עדינה.” השיב.

אמרתי „היי מיטש” בציניות עדינה, והוא טפח על שיכמי בסיפוק רב. מפני שזה באמת דבר לא־פשוט. סוף־סוף אפשר להגיד זאת בצורות רבות: בעצב, בשימחה, בלבביות, ביאוש, בגאווה, בי יהירות, בדיכאון וכו'. לא כל אחד יכול להגיד „היי מיטש” בציניות עדינה. שמר שבתי טבת ינסה. נראה אותו על התמונה שבה אני מופיע נאלצו לחזור שלוש פעמים. לא בגללי. אני הייתי בסדר גמור. זה בגלל ויוויאן לי. היא הסתכלה עליי במקום על מיטש.

אדם עניו וצנוע

אחרי הצילומים הציג אותי הבית מאי לפני השחקנים ומייד הפכתי להיות ידידם הטוב ביותר.

עמדותי שלוש פעמים לצידה הימני של ויוויאן לי ופעמיים בצידה הימני שמאלי. פעם אחת, כשהאנשים החלו להידחק החוצה, נגעתי בה במיקרה ביד ומעין זרם חשמלי עבר בנו. את הקצור תיקנו ביד־רגע.

חמש פעמים אמרתי שלום למרלון בראנדו ופעמיים הוא ענה לי. בגמר הסרט אמר לי שלום בפעם השלישית. דיברתי עם כולם על ישראל ורבים מהם החליטו לבקר בארץ ולהשתתף במגבית. הבימאי כתב לי מיכתב שבו הוא מודיע לכל מאן־דבעי שאני בחור מוכשר מאוד ושהוא ממליץ עליי בכל תוקף. הוא כתב שם שאני יכול להיות שחקן־קולנוע בקנה מידה בינ־עירוני ושעוד ישמעו עליי רבות.

אנשים אחרים היו עושים מזה עניין גדול. כמו שאמרתי. אבל אני אינני יכול. זה לא מתאים לאופי שלי. ואם אני יושב לא פעם בבית־קפה ומשוחח עם אנשים (זה כולל גם את שבת, לפעמים) כאילו כלום. כאילו שלא שיחקתי תפקיד חשוב בסרט חשמלית ושמה תשוקה. כאילו שלא הכרתי אישית את קאזאן וכאילו לא הייתי ידידם הטוב של ויוויאן לי ומרלון — זה רק מוכיח שוב ושוב שאני אדם עניו וצנוע.

אם זו אינה צניעות, אז בכלל אין צניעות בעולם.

דן בן-אמוץ בין מארלון בראנדו ושלי וינטרס (1950)*

הבימאי ניגש אליי ומבלי להסיט עיניו מעיניי שאל אותי: „מי אתה?” אמרתי לו את שמי ושאתי ממדינת ישראל (ושניצחה שבע מדינות ערביות) ושהייתי כפלמ”ח (בפלוגת המתאבדים) ושפירסמתי כמה ספרים ושעבדתי בעליה ב’ ושכתבתי מחזה מעניין מאוד ושאתי מוכשר וצנוע.

הוא ניגש להתלחש עם ויוויאן לי ועם מרלון בראנדו ושלושתם הביטו בי בעיניי. הם קרבו אליי והבימאי שאל אותי למה באתי להוליווד. אמרתי להם שבאתי לראות את המציאות כמו עיניי. התשובה מצאה חן בעיניו והוא אמר „ככה” מלאכה. הוא שאל אותי אם

* וינטרס לא הופיעה בסרט.

באחד הימים הוזמנתי לבקר באולפן של האחים וורנר כדי לחזות בהסרטה חשמלית ושמה תשוקה.

„בציניות עדינה”

ברגע שנכנסתי לאולפן השתררה שם דומיה עמוקה. הבית מאי אליה קאזאן נעץ בי את עיניו. לי חללה להתלחש עם מארלון בראנדו. כולם הסתכלו בי. ועליי להודות שכל זה הביא אותי במובנה. ניגשתי לאחד הקירות ונשענתי עליו. הקיר, שעמד על גלגלים, החל לנסוע, ומיהרתי להזדקף ולעצור בעד.

הבימאי להתעכב על העניין או לחזור להרגיש אותו באיזה צורה שהיא. הוא חשב שיש להסתפק ברמז קל. (רשימתו של שבתי טבת הוכיחה את ההיפך. אכן, מיספר האנשים בעלי חושי־הבחנה מתמעט והולך בימינו.) בתמונה זו אני מופיע בחצי פרופיל וב„מדינת שוט” (תמונה בינונית — מבחינת המרחק) ובכל זאת רבים הכירו אותי מייד. נוסף לזה אני מופיע בתמונת הקטטה באול־המישחקים. הגב בשוליים, מימין — זה אני. רבים היו רוצים לדעת בוודאי איך הגעתי לסרט הזה ולמה נבחרתי. דווקא אני למילוי תפקיד חשוב זה. אני שונא לדבר על עצמי. אך כאשר אנכרתי, אנכרתי.

בשבוע שעבר ראו המוני ישראל את הסרט הקלאסי חשמלית ושמה תשוקה. אלמלא נאמר הדבר בעיי תונות מראש, לא היה שם איש לב לכך שדן בן-אמוץ, הסופר־העיי תונאי הישראלי, מופיע בסרט. הוא נראה על המירקע במשך שבדיר של שניה. כשהוא אומר לאחד מגיבורי הסרט: „היי מיטש!”

סצינה זו תוארה לפני 33 שנים באחת הכתבות הקלאסיות של העולם הזה (2.4.53).

היתה זו כתבתו של דן בן-אמוץ עצמו. שהגיב על מאמר לגלגני ש־ נכתב בעניין זה על־ידי שבתי טבת בהארץ.

בשעתו עוררה הכתבה תגובות רבות בציבור. מילות־המפתח של הכתבה, „היי מיטש”. וציניות עדינה, הפכו חלק מן הפולקלור הפרטי של העולם הזה.

אחרי דברי התפלמסות עם טבת, תיאר בן-אמוץ בכתבה את חלקו בסרט כך:

מי שראה את הסרט זוכר ודאי את הקטע בו לוקח מיטש (קארל מאלרן) את בלאנש (ויוויאן לי) לבית־קפה ש”על פני המים. מיטש אוהב אותה. היא כליכך שונה מכל הנשים שהוא ראה! אפילו לאמו החולה היא איננה דומה. הוא היה רוצה להתחתן איתה אם רק אפשר. היא מאוד יפה.

בלאנש, לעומת זה, מחבבת אותו משום שהוא אדיב אליה יותר מכל המשתתפים האחרים בסרט. הוא לא כליכך יפה. אבל הוא ג’נטלמן, וזה מדבר אל לב בתי־דרום אצילית כמות.

„היי מיטש!”

לכאורה הכל פשוט. לפי כל הסייגים הם צריכים היו להתחתן. אך למעשה זה לא כך. למה? (באמת נשאלת השאלה: למה?) אם כן, כשהוא רוקד איתה שם באולם הוא פיתאום מבחין בכחור שיושב ליד שולחן ומסתכל בו. (זה אני. בצד שמאל של המיסגרת.) גם היא מבחינה בכחור (בי) ופיתאום נעשה להם מאוד לא נוח. הם רוצים לרקוד אבל זה לא הולך להם. הרגליים מסתבכות והידיים מויעות. הוא מציע לה לצאת החוצה לשאוף מעט אוויר (כאילו שחם באולם). בדרכם החוצה קם הבחור (אני) ויוצא לרקוד עם בת־זוגתו (סתם סטאטיס־טית). הוא (אני) עובר לצידה של ויוויאן לי (בדיוק כפי שהודיעו בעיתונות) ובציניות עדינה אומר למיטש: „היי מיטש!”

מיטש מתבלבל ועושה את עצמו כאילו לא הכיר אותו (אותי). גם ויוויאן לי משתדלת להתחמק ממנו (ממני). הם יוצאים החוצה לשאוף אוויר. לכתוב הוא יודע — שנתאי טבת — אבל שניסה הוא להגיד „היי מיטש” כמוני. מי שאינו מבין בעיניי קולנוע חושב שזה דבר של מה בכך, אך האמינו לי שהדבר לגמרי לא פשוט.

להופעתו באול־ההירקורים, יש הי שיבות עצומה מבחינת התפתחות העלילה, אך משום־מה (וזה אחת הנקודות החלשות של הסרט) לא בחר

מאגזין:

(1) חודש שנערך בו כינוס תלמידי-הכמים (3,3); (5) עצלות מרובה; (10) דיוור לבעלי-כנף; (11) כוונה; מכשף; (13) אומרי הן רוסים; (14) קול שאון חזר; (15) שדה מחוץ לעיר; (16) קשר, רכס; (18) מידת-יבש; (20) מאכלת עשויה אבן קשה; (21) ישוב בעמק ובולון, על שם מעורר תנועה משיחית; (22) דבר גנוז; (24) מנהיג סין; (25) תולעת קטנה; (26) פרשה בספר בראשית; (28) שמן לרפואה; (30) מרפא; (31) סומא; (32) שינה פני דבר; (34) צמח שעליו דמוי-לב; (35) חיל-שרה; (38) אש; (39) זוהר, הופעת האור; (41) חבורה דתית; (42) מלחין צרפתי יהודי (ש"מ); (43) אבק; (45) מעל לגב; (47) יהיר; (48) ביטל מחשבה; (50) גליל כרול לכתישה; (51) נגמר; (52) אש מעופפת; (54) קשר בקצה רצועה; (57) מורל; (61) עבד בקמח ומים; (62) ביקש; (64) אות החיבור; (65) כלי-טווה; (66) איבר הנקבה; (67) איבר-תנועה; (69) לטאה; (70) ספר של אלבר קמי; (72) תבואה או פרי, לפני הפרשת התרומה והמעשרות; (74) גמל צעיר; (75) ספק היה ספק בהמה; (77) סל; (79) דברים ודעות אסורים; (81) אחי יעקב; (83) אל מצרי; (85) אבן מרגלית; (86) הפיל הוריר; (88) כלי-מלחמה, איל-ברזל; (89) אניה השטה במעמקי הים; (91) ארבה; (93) קיים; (95) חדר גדול עם תקרת כיפה; (96) מפני; (98) עוף טרף; (100) מדף; (102) שוחה; (103) רקב; (104) ערבה קפואה בארצות הצפון; (105) מקום פטירתו של אהרון הכהן (מ) (3,3).

מאגזין:

(1) בער, דלק; (2) שיר נגינה; (3) עורר רחמים; (4) מידת-לח קטנה; (6) עבר; (7) קיבץ, אסף; (8) אלוהים; (9) ריב, קטטה; (12) טבור; (15) סגנון באמנות ובאר-כיטקטורה; (16) מכשיר למדידת הקו הישר; (17) מסכת תלמודית, בסדר זרעים; (19) יצור שנברא בצלם; (20) עיוב את המקום; (21) מיפת; (23) קליפת ענבים; (24) בושם; (26) חבר כת מוסלמית סונית קנאית; (27) כבוד בניו של נח; (29) היה ממשפחת הצבאים; (30) קרחת; (33) כלי-רכב של גפירים בימי המנדט; (34) אצבע האמה; (36) מעריך; (37) חכם

במדע הכוכבים; (40) בית-הכר ליעה; (41) ענף תמרים; (44) חור בראש מחט (ח); (46) אביון; (47) מעיין גובע; (49) רעד; (50) אוסף קובץ; (53) מולי, לעומת; (54) מיסכן, רצוף; (55) באר-שבע; (56) מבושל רק בחלקו; (58) גוף; (59) סולח; (60) זעיר; (62) אשמרה; (63) חלק 12 מהין; (66) גימס ונוהג (3,3); (68) עוקץ פרי התאנה; (71) מוכר; (73) חפירה

אביגיל ינאי

מי דורך על גופות

(המשך מעמוד 25)

לסינגפור, לתחרות בינלאומית לנשים, לכן, עד להחלטת השופטים, פעלו היצרים בכל המרץ. ידידי המתחרות והמתחרים, המלווים אותם בתחרויות כאלה מזה שנים, היו מלאים בטענות. הכתובת לכעס: אשר פריג, מארגן התחרות, הנושא בתואר "יו"ר הפרדציה הישראלית לפיתוח-הגוף".

"הוא לא נותן צ'אנס הוגן לכולם", הטיח בועם מאמן מאילת, "המישחק הוא מכור" וזקן צעיר נרגז לעבר יציע השופטים. "הוא מתנהג כאילו שזו המ" כולת הפרטית שלו, ודורך על הגופות שלנו", אמרה אחת המתמודדות, שהחליטה בכל-זאת לנסות את מזלה. מאמנים רבים ובעלי-מכוניס לפי תוה-הגוף הצטופפו על מדרגות הכי ניסה, והאשימו בקול רם את פריג, בכך שמנע מתניכיהם להשתתף בתחרות. "הוא פשוט סירב לרשום אותם, והאני שים נשארו בחוץ", אמר רוני ראש, מאמן בחוף-גורדון בתל-אביב.

"אנחנו עומדים להתארגן נגדו", הכי ריו יואב ברש, בעל מכון מחיפה, "הוא עושה מה שהוא רוצה. לפני שמונה חודשים, כשהיתה תחרות בדרום אפריקה, הוא דרש מהספורטאי רמי וייס 750 דולר תמורת הנסיעה — למרות העובדה שהמוזינים שילמו מראש את הכרטיסים והשחייה. הוא קיבל את הכרטיסים מאיי-אף-בי — הפרדציה הבינלאומית לפיתוח-הגוף — ואחרי-כך גבה כסף מהמש" תתפים. אבל לא מכולם, הוא החליט מי ישלם לו ומי לא. לרמי לא היה כסף, והוא לא נסע".

אלון בן-שחר, מאמן מחיפה: "הבאתי איתי את טלי בנבנישתי, ספורטאית מצוינת. אבל הוא סירב לרשום אותה: 'אנחנו עומדים לפנות לוועדת הספורט של הכנסת, שתעשה סדר בעניין. כל זמן שההתאחדות-לספורט לא מכירה בענף הזה, אשר פריג יכול לעשות פה מה שהוא רוצה'".

את הטענות החמורות ביותר השמיעה השרירנית עטרה דפני. היא ישבה בקהל וצפתה במתמודדות מרחוק. "אני הייתי צריכה להיות שם!" אמרה לכו"ל. בעלי המיקצוץ במקום אכן הסכימו, כי אילו עלתה לבימה, היה לה סיכוי מצויין לזכות באחד משני המקומות הראשונים.

"הוא סירב לרשום אותי לתחרות עד שלא אתנצל לפניו", הסבירה דפני. הסיכסוך בין היו"ר השרירנית פרץ באפריל, בעת המסע לדרום-אפריקה. "לפני הנסיעה הוא דרש ממני, וקיבל, 500 דולר. אבל בפרטורה גיליתי שהיו משתתפות שלא שילמו גרוש. אז לא הייתי מוכנה לשלוח לו. התלוננתי לפני השופטים".

עטרה זכתה שם במקום החמישי — הראשונה מבין הישראליות. כשחזרה המישלחת לארץ, היא טוענת, התחיל פריג' להתעלם ממנה. "היום הוא אומר שאני לא רשומה במכון מוכר, ולכן אני לא יכולה להתמודד".

"הכל השמצצה": אשר פריג, גבר שריירי וחסון, בן 40, קבלן-בניין במיקצועו, מגן על כבודו בלהט. "לפני יותר מ-20 שנה הייתי מרי-שראל, ומאז אני מטפח ספורטאים צעירים. הצטיי רפתי לפרדציה הבינלאומית עוד כש הייתי צעיר, הרבה זמן לפני שמישהו בארץ חשב שזה דבר חשוב.

"היום אני הישראלי היחיד הנושא תעודה של שופט בינלאומי. אני שופט בתחרויות מרעולם לחובבים ולמיק צוענים, לגברים ולנשים. הפרדציה הבינלאומית היא שמיתנה אותי לתפקיד יו"ר הפרדציה בארץ.

"את כל הפעולות שלנו אני מממן מכיס. ההוצאות הרבה יותר גדולות מההכנסות — אבל לי לא איכפת. אני אוהב את המיקצוע. הנה, עכשיו אני צריך לממן את הנסיעה לטוקיו ולסינגפור. ההכנסות מהתחרות בתל-אביב יכסו רק חלק מההוצאה.

"בעלי המכוניס יודעים להתלונן רק כשנזכר להם. כשאני מבקש מהם תרומה של 100 שקל לאירגון תחרות, הם בכלל לא רוצים לשמוע ממני, ולא מוכנים להירשם כחברים בפרדציה.

וכשיש תחרות, הם פיתאום באים, ברגע האחרון, וחושבים שהכל מגיע להם. "עטרה דפני קיבלה מהשופטים בדרום-אפריקה מיכתבים נגדי כל מה שכתוב שם זה השמצה. אם באמת לא הייתי בסדר — אז למה הם לא שלחו את המכתבים לפרדציה הבינלאומית, אלא נתנו לה אותם ביד?"

יואל רשף, פרקליטו של פריג, ואחד השופטים בתחרות, ממשיך: "אשר דווקא רשם את טלי בנבנישתי, מחיפה, לתחרות. זה היה חצי שעה לפני העליה לבימה. אני הוא זה שפסלתי אותה, כי היא באה עם מאמן שלא רשום אצלנו. הם לא יכלו לבוא יומיים קודם? אם הייתי רשום אותה, הרי עטרה דפני היתה הופכת את העולם וטוענת שקופחה.

"ואת עטרה לא הסכמנו לקבל כי היא לא מוכנה להירשם בפרדציה, ולא מוכנה להתנצל על שהשמיצה את אשר בעיתונים".

עטרה דפני: "אני עשיתי החלטה טובה, עם לב שלם. לא מוכנה להתנצל לפניכם, כי אני צודקת. אם הייתי צריכה לעלות לבימה אחרי שהם כופים עליי להשפיל את עצמי — עדיף לי להיות בחוץ. אפילו אם אני טובה יותר מהמתמודדות האחרות. ככה יותר מכובד".

אשר פריג: "אלון בן-שחר יפנה לוועדת-הספורט של הכנסת? מצויין.

שרירנית ברקוביץ

לגבר גוף — לאשה גופה

גם אנחנו פנינו אליהם, וגם לוועד האולימפי בישראל. הגיע הזמן שסוף סוף יהיה סדר בענף, שלא נהיה בך-חורג בשטח-הפקר. בכלל, כשאנחנו נוסעים לייצג את ישראל בחו"ל, אז לא מגיע לנו לקבל עזרה כספית מהמדינה?"

על דבר אחד אי-אפשר היה להתווכח בסיום התחרות — השיפוט היה הוגן, והזוכים זכו ביושר, כי היו הטובים ביותר מבין המתמודדים שעלו לבימה. מלבד המיקרה של עטרה דפני, קשה להעריך את סיכוייהם של השרירנים האחרים, שרצו להשתתף, אך לא ניתנו להם. ועוד: אותם המתחרים והמתחרות, שכראשית הערב נפוצו לגביהם השמור עות כי הזוכה הוכתחה להם מראש, בגלל קירבה כזו או אחרת למארגנים — לא זכו.

היציאה מהאולם הדרוש, שבו החום בלתי-נסבל, לאוויר הלילה התל-אביבי, היתה חוויה מרתקת.

מישהו מבין אחרוני היוצאים חזר לעניין המילה גופות. "יש לי רעיון", הוא אמר, "אולי הפיתרון הנכון עכ"רית לכל העניין הוא כזה: כמו שהספורטאי הוא שריירי והספורטאית היא שריירנית — אז אפשר להגיד שלגבר יש גוף ולאשה יש גופה".

רעיון. בתנאי שהרופאים ישתמשו רק במילה "גוויה".

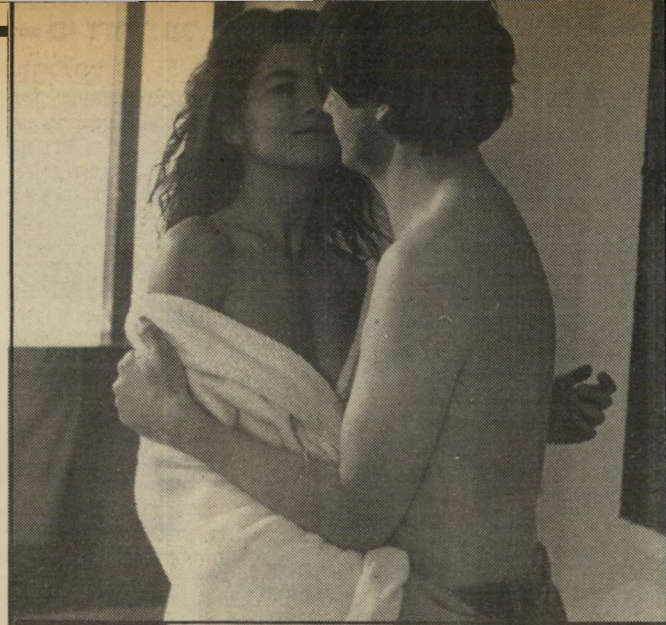
עדנה פיינרו מדווחת על פסטיבל לוקארנו

בומאי בוקאי עם זאן-קארלו ברטלי
חיילים מצרים במידבר

גם מאפשרים האחד לשני לפרוח. לא
אשכח סצנה מסוימת, שבקלות רבה
הייתי יכולה לדמיין לעצמי אותה
כשהיא מתרחשת בבירזית, למשל.

אולגה באה להלוויית האב. שוחטים
פכש בלי רצון, כדי לקיים את סעודת
הלוויה. הרועה שממנו קונה אולגה את
הכבש מוכר לה אותו בכוח גלוי. היא
חוזרת למקום שבו נועדה להתקיים
סעודת-האבל המסורתית. לפי פקודי-
תה, נערכים השולחנות לכל בני הכפר,
כמקובל במקום מימי-ימימה. אבל
איש לא מסב איתה לסעודת-האבל —
אף לא אחד השכנים שהכיר אותה
כילדותה. כולם עומדים מן הצד
ומתבוננים בה בעיניים קרות או
מזרות-אימה. היא יושבת לברה מול
אחיה המפגר, ושניהם, ללא מילה,
אוכלים את סעודת-האבל לברם.
לישראלי הבא לשווייץ מארץ חמה
נופלים סרטים מסוג זה כמתנה מן
השמיים, אם לחשוב על האירוניה שב-

קורלבין וקאפוליקו ב"המזויפת"
פלסטינית בדרום-טיורול

תענוגות המגע הגבירי

הסרטים המדוברים ביותר בלוקארנו.
מפה לאוזן עברה השמועה שדווקא
במיסגרת פסטיבל הטלוויזיה, שהיא ל-
מעשה מיסגרת נוספת בתוך הפסטיבל,
נמצאת ההפתעה הרעננה והאנושית
ביותר של הפסטיבל.
ואומנם, שני החיילים המצרים של
בוקאי, הנחקקים במידבר וכל רצונם
להגיע הביתה בשלום, וכסופו של דבר
שהם נקטלים בכדוריהם של חיילי
(המשך בעמוד 34)

גרת סירטייהטלוויזיה (אף שאינו סרט
טלוויזיה, לא היה בידי רפי בוקאי
האמצעים לעשות בלוראפ למסך גדול
ולהשתתף במיסגרת התחרות הרגילה
של סירטייהטלוויזיה).
אף על פי שסירטו של בוקאי הוא
סרט צנוע וללא יומרות, הוא מטיף
בכירור, אם כי כחומר ובטעם, לדרך
קיום בשלום של שני לאומים החיים
באותו האזור. סירטו של בוקאי, שכדי
כור הוצג בפסטיבל ירושלים, היה אחד

דבר. הוא אינו מרגיש כודר — הוא לא
בנייח, הישראלי והערבי של היום
כמוהם כבני לאומים שונים בעולם.
הנלחמים לרחוק האחד את השני מאר-
תה כיברת-ארץ עצמה, למרות העובדה
שיש בה מקום לכולם.
אולי משום כך היתה לי הרגשה
נעימה ביותר לראות באותו פסטיבל
עצמו, למעשה לראות שוב, את אוונטי
פופולו, ולהרגיש גאוה לא רק משום
שהסרט זכה כאן בפרס ראשון במיס-

לאומיותו ושפתו. שומר בלהט על
ערכי מסורת שעבר זמנם. חברה ה-
איטלקים של אולגה נראים סימפי-
טיים ופתוחים הרבה יותר, אבל גם הם
לפעמים, בחמימות היתרה שלהם וכי-
נחיצותם התמידית להתרועע בקבוצות
גדולות, דוחים את אולגה, שאינה מור-
כנה שהורים יהיו שותפים לחוויותיה
הפרטיות.
שני העולמות שלהם רחוקים זה
מזה, סגורים במרחב גיאוגרפי אחד ואי-

פיתאום הרגשתי שאני צופה
בסרט ישראלי, יושבת לי בעייתית-
הנופש הנחמדה לוקארנו, שעל חוף
אגם מאגורה ומרגישה שאני רואה
הקרנה חוזרת של גשר צר מאוד. אלא
שהסרט לא דיבר עברית, וניסים דיין
לא היה חתום עליו.
היה זה סרט שנשא את השם די
פאלשה (בתרגום מילולי — המזויי-
פת). עשו אותו גרמנים, אוסטרים ו-
שווייצרים, במשותף, מה שנקרא בלשון
המיקצועית קרפרודקציה.

אלא שהמשמעות האמיתית של
השם מבקשת הסבר נוסף: זהו גם כינוי
גנאי שאותו מטיחים דוברי הגרמנית
החיים בחבל דרום-טיורול שבצפון-אי-
טליה בחבריהם, הבוחרים להתעלם מ-
שורשיהם הלאומיים ומתרועעים עם
האיטלקים.
במיקרה הזה מדובר באולגה, אשה
צעירה שעזבה את הכפר שבו נולדה
ועברה לגור בעיר עם איטלקי. הקוני-
פליקט המשתמע מכך אינו חדש. לא
קשה לתרגם אותו מייד לאזורים אחר-
רים בעולם, בהם יש סיכסוך בין עמי-
הרוב לבני מיעוט לאומי, ובמיוחד קל
מאד להתבונן בו בעיניים ישראליות.
אותה אולגה, אילו דיברה ערבית,
היתה יכולה להחליף בקלות את הגר-
בורה של ניסים דיין, ואילו היתה מר-
ברת עברית היה הקונפליקט במהופך.
אבל הקונפליקט נשאר בעינו, וכן גם
האיבה התהומית וחוסר-ההבנה של בני
לאומים שונים, שכל אחד מהם טוען
לכיתרו ואיש אינו מוכן לעשות מספיק
כדי לאפשר לזולתו חיים שלווים כמר-
כב.

מתנה

★ מן השמיים

עלילה מתרחבת בשלושה ימים
לכחי אולגה, מן הרגע שבו הוריעו
לה שאביה נפטר והיא חוזרת לכפרה
כדי להשתתף בלוויה ועד לרגע שהיא
עוזבת את הכפר, אחרי הקבורה. בינתיים
היא עוברת סיטו מייגע, שדיעות קדר-
מות ושינאה יוקדת משמשים בו כער-
בוכיה. היא חשופה למבטיההאיבה
היוקדים של בני-כפרה, הרואים בה
בוגדת, ובה בשעה עליה לסבול את
הזרות שהיא חשה לגבי האיש שעמו
היא חיה ובעיקר לגבי חבריו האיטלי-
קים, הרואים בה נטע זר, מה עוד שהיא
מתעקשת לדבר גרמנית, שפת אמה,
גם אל חברה החרשים וגם אל אנשי
כפרה.

הכפר, כמוהו ככל כפר טיפוסי אחר:
קנאי לילדיו, מאובן, מחופר בתוך

המשרתים מחקים אדניהם ב"דיאפון"
בורגני קשיש ויהודיה צעירה בארגנטינה

שתי המדינות, דיברו אל לבבות רבים בלוקארנו. לא פלא שכשיש מסר אנושי וכישרון להבעה בקולנוע אפשר להגיע גם לאותם שאינם מדרים את שפתן ואינם מעורים היטב בבעיות. אין ספק, שסירטו של בוקאי רק מתחיל את מסע הסיבובים שלו בעולם. הוא הוזמן לברלין והוזמן לניו יורק על-ידי אנשים מנוסים, היודעים להבחין אם יש זיק של אמת ועניין של ממש בהפקה, גם אם היא לוקה בשלמותה וגם אם לא עומד מאחוריה מנגנון יחסי-צבור משומן.

אשנב אל הסאטירה

שוב ניגודים המתעבים זה את זה ושואפים זה אל זה גם יחד: סרט מזור, ששמו בלבד מעיד על הקונפליקט שהוא מעלה, שחור ולבן, אם כי יש להודות שהבימאית הצעירה קלייר דבר מטפלת בנושא בשיטה של הלם.

הסרט כבר זה בפרס מצלמת-זהב (שהוא פרס הניתן בפסטיבל קאן לסרט ראשון של יוצר) והוא הגיע ללוקארנו, פסטיבל איטלי להשלמת השכלתו הקולנועית של מי שאוהב קולנוע, בהיותו פסטיבל מגוון עד בלי קץ ומלא כריזמן בסרטים. היו בו סרטים יוצאי-דופן, חדשניים, פוליטיים, ולעומתם רטרופקטיבה עשירה ומקיפה של אחד הבימאים הפופולריים ביותר ביפאן, קייסקה קינושיטה, שהמערב כמעט ואינו מכיר אותו.

ובחורה לשחור ולבן: מנהל-חשבונות צעיר, חיור-פנים וחיור-דמות, מפתח מערכת-חסים מוורה ביותר עם מסויסט כושי ענק, העובר במקום. מנהל-חשבונות הזה מתחיל את הסרט כבורגני ממוצע וביישן ורכרוכי, שחברו נוטע בו את המחשבה שעליו לשפר מעט את הכושר הגופני הירוד שלו.

בלי מילה כמעט מתפתחת מערכת-חסים סאדו-מאזוכיסטית בין המעסה הכושי לחשבונאי הלבן, כשהאחרון מגלה את התענוג שבמגע הגברי התקיף והבוטה, והכושי מגלה נכונות להיסחף במישחקים הגופניים המוורים, שיש בהם לא מעט כפייתיות.

עד מהרה הופך גופו של החשבונאי לשרה מוקשים כואב, כשאין מקום שאין עליו פצע וחבורה. כשבאחד העיסיים הסוערים יותר שובר הכושי כמה מעצמותיו של הלבן, מובל האחרון לבית-חולים, אבל הוא בורח ממנו יחד עם השחור, כדי להתייחד בבית-מלון.

וכל זה כדי להכין בטיקסיות את הסוף הבלתי-נמנע, של העלאת הלבן כקורבן בידי השחור.

טיפול קוסמטי ב"דיאפוזן"
יחסים מטורפים

פירושו של דבר: מוות נורא, בסיוע המיכשור לפיתוח-הגוף שבמערך-הכושר, הנראה גם כמכשיר-העניינים של האינקוויזיציה, בהם בוחר הלבן מרצון כמו להעניש את עצמו על הפשע הנורא שעשה נגד כל הערכים של העולם המערבי, שעל תרבותו גדל.

לא, בלוקארנו זה לא היה כל מה שמכאיב, מרתק ומפחיד. אפשר היה לראות כאן סרט על תלאותיהם וסיכלם של הפליטים באפגניסטאן, על המאזוכים הרומאטי ללא תקנה של הנשמה הפולנית, או על פיגמליון ארגנטיני, סרט בעוצמה קולנועית בלתי-דגילה של בימאי צעיר, יהודי בשם תורחא פולאקו, שם הסרט: דיאפוזן. בורגני בגיל העמידה מנסה לאלף לשוניותיו ותסככיו יהודיה בוזמית ומלא-חיים. היחסים המטורפים המתפתחים בין השניים נפתח אשנב לסאטירה אכזרית על ארגנטינה המתנוונת, האנטישמית, האכזרית, החולנית, ואם כי לפעמים המראה רוחה את התיאבון לארוחה הקרובה, קשה להניחו מן העין ומן היכרון.

בונה-קרט ודיילואיס: קומדיה מוסרית

הצרפתי אריק רוהמר, שבה אף אחד מן הגיבורים אינו אומר באמת את מה שהוא חושב, כי אם מסתתר מאחורי דפוס התנהגות ואמירות מוסכמות.

מן האנגלית הצעירה והמחוננת, הלנה בונה-קארטר, דרך דנהולס אליוט הצניקן, גודי דנץ' התוססת ומגי סמית המבריקה - כולם יכולים נדבקים בחן ובקלילות של הדיאלוגים, המובלים בהומור המפתיע של גיימס אייבורי.

סאנדרין בונר: מוות במידבר האנושי

הבימאית לגיבורה שלה, היא אינה נוטה לה חסד ואינה מנסה לחבב אותה על קהל-הצופים. היא עושה אותה קשוחה, לעיתים נצלנית, חסרת-מצפון וחסרת-רוך. החברה מחזירה לה יחס דומה, ללא חמלה, ללא חסד. דרך סיפור קודר זה של נדודים בוקעת זעקתם הגדולה לעזרה של אותם אנשים שהחברה אינה יודעת איך לטפל בהם. ואיך להפוך את החיוך שלהם לביטוי של עונג אמיתי ושל שלוה נפשית.

מאסטרויאני וג'ק למון: רומאנטיקה בנאפולי

ובורח אל הרומאנטיקה, כשהחיים לא מתאימים לחלומות, הוא ממציא לו עולם דמיוני - במשך שנים רבות הוא כותב לאחותו מיכתבים בשם ידידה האמריקאי, המשווים לו אופי של עיתונאי נועז המסכן את נפשו במשימות הומניטאריות, ואם הוא מת כמה פעמים בחייו היה זה רק ל-24 שעות, כדי לחזור לחיים. כאילו היו רק מישחק ומהתלה שאין לקחתה ברצינות רבה מדי.

התה הפך לשאמפניה

זיכרונות אהבה מפירנצה (צ' - פון, תל-אביב, אנגליה) - שמו ה- מקורי של הסרט: "חדר עם נוף". הכוונה, כמובן, לחדר בבית-מלון, שכיאה וכנאה למקום המכבד את עצמו, משקיף אל הנוף.

במיקרה זה שאלת החדר-עם-הנוף היא החשיפה הראשונה לתבניות התנהגות נלעגות בחברה האנגלית הבורגנית. בתחילת המאה הזאת, שבה מתרחש סיפורו של אי-אם פוסטר (המעבר להודו), שהפך לתסריט מבריק בידי רות פרוור ג'אבאלה.

הנערה האנגלית מבית טוב, לוי האניצ'רץ', ודודניתה הרווקה הזקנה, שארלוט בארטלט, נפגעות עד עימקי-נישמתן כשהגיעו לפנסיון ברטולוני בפירנצה, החביב על התיירות העשירה מאנגליה, מגלות שקיבלו "חדר בלי נוף". אבל זו רק ההתחלה - שני גברים זרים לחלוטין, המציעים להן את חדריהם להחלפה, מגונים בעיניהן כגס-רוח וחצופים, כי מי יודע מה מסתתר מאחורי הנכונות החשודה הזאת להתערב בחיי-הזולת.

מכאן והלאה מתפתחת קומדיה רומאנטית משעשעת ומקסימה, שאילו לא היתה מצטיינת בליהוק אנגלי כה משובח, במישחק מיקצועי, האופייני ל-כ"כ לחניכי הבימה האנגלית, וברקעים סייגוניים וקטוריאניים, אפשר היה לחשוד שמדובר באחת מקומדיות המוסר של הבימאי

בלי תג, בלי גג

עוברת אורח (פריז, תל-אביב, צרפת) - אחד הסרטים הקשים בי יותר, הקודרים ביותר, החשובים ביותר והמרתקים ביותר של השנה

האחרונה. אין ספק שפרס אריה הזהב שהוענק לו בפסטיבל-ונציה לפני שנה, אכן הגיע לו.

זהו סיפור על נערה (סאנדרין בונר, הזכורה לטוב מלחיי האהבותיה של מוריס פיאלה) הבוחרת לחיות ללא עבודה קבועה, בלי כתובת קבועה, בלי תלות ובלא זיקה לאיש. היא מאמינה בחרות שאינה תלויה בדבר, היא נודדת בדרום-צרפת, כתייר-נווד, כשעל גבה תרמיל, ובו אוהל.

אלא שהחברה אינה בנויה לעכל חריגים-ניידים, ציפורי דורר שכאלה. החברה דנה את כל ילודיה באותן אמות המוסר, מי שאינו מוכן לקבל את חוקיה צריך לשלם את המחיר.

אנייס וארדה (האוסר, האחת שרה השניה לא) בימאית שיצאה מן הסרט התייעודי אל הסרט העלילתי, שבה בסרטיה האחרונים אל הסרט התייעודי, מנסה הפעם את הסיגנון הפסבדו-רעיוני, היא מנסה להציג את סיפורה של הנערה דרך עדויות-כביכול של האנשים שפגשו אותה, ניסו לתהות על קנקנה, התבוננו בה בסקרנות ולבסוף צפו במותה, מרעב ומקור, מבלי שאיש ייחלץ באמת לעזרתה.

המרתק בסרט הוא בראש וראשונה היחס השקול של

האיטלקים מצפים לניסים

מקרוני (גורדון, תל-אביב, איטלי-יה) - אטורה סקולה הוא בימאי איטלקי שכל סרט שעשה בעבר ידע להפתיע בתחפושתו - מה ש-

נראה לכאורה כמוסיקול (הנשף) מסתבר כשעור בהיסטוריה, מה שנראה כקומדיה פרועה (מישפחת המלוכלכים) מסתבר כביקורת חברתית, מה שנראה כסיפור-אהבה פאתטי (יום מיוחד) מתברר כאמירה פוליטית, ומה שנראה כקומדיה נוסטלגית על ידידות בין שני גברים, הסרט הזה, אינו אלא מחווה לשאר-הרוח של האיטלקי בן זמננו, המוצא את עצמו במשבר בכל שטח שהוא: פוליטי, כלכלי, אמנותי, חברתי, וכמובן - קולנועי.

הסיפור: ג'ק למון, המגולם את רוברט טראבן, מנהל חברת-מטוסים אמריקאית, בא לנאפולי אחרי 40 שנה, ונתקל בחבר ותיק, מארצ'לו מאסטרויאני, אחיה של מריה, שהיתה אהובתו של טראבן כשחנה באיטליה עם כוחות בעלות-הברית בעת מילחמת-העולם השניה.

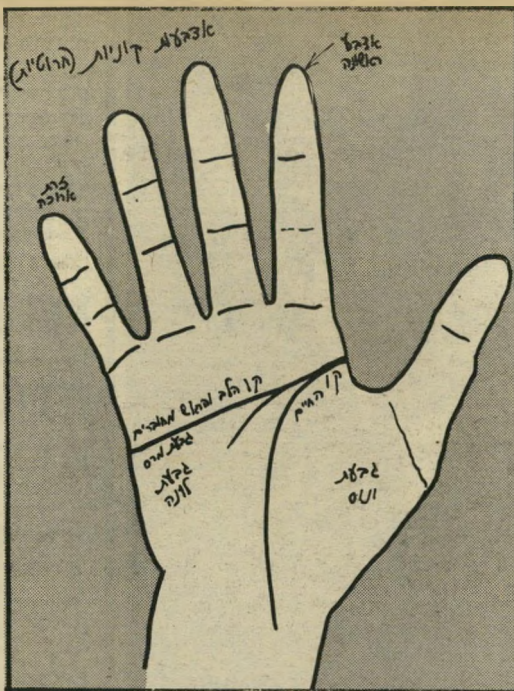
טראבן, היום, הוא מיסטר-ביזנס, כל דקה מזמנו מחושבת, השעון קוצב ודולארים, הלב שומם, המוח ציני, וכל בעיה מוצאת לה את פיתרונה ההגיוני ביותר בצורה היעילה ביותר. לעומתו, ידידו הנאפוליטני הוא ההיפך המוחלט מן הכדאיות והיעילות. הוא אומנם עובד בבנק, אבל בארכיון של המוסד, וכדי לעכל את מרורי-החיים הוא בודה בדיות, חולם חלומות

דמיאניוק (שער, העולם הזה, 6.8.86)
שני אנשים ביד אחת

החן והחביבות מתחבא אדם קיצוני מאוד. חסר-פשרות. עם נטיות של הרס ואלומות. קו הראש והלב מתחברים. והופכים לקו אחד. במקום שניים. קו כזה נחשב לקו אלים. ונקרא "הקו האטביסטי". או "קו הרוצח". כשהוא מתחיל לעשות דבר-מה. הוא הולך בעניין זה עד הסוף. אינו מכיר דרך אמצעית. בזמן שהוא פועל אינו שואל את עצמו אם מעשיו טובים או רעים. הוא עושה הכל כדי לשאת חן ולהשביע את רצון הממונים עליו. בוודאי שלא יתעב לשאול אם הם צודקים או לא.

חרים
בניחין

מזל החודש:

בתולה

לפני שבועות אחדים הופיעה תמונתו של ג'ון דמיאניוק בשער העולם הזה. בתמונה זו נראתה כף ידו בצורה בולטת וברורה. הסימנים המופיעים על יד זו נראים גם הם באופו ברור. ומעוררים את השאלה האם אדם זה הוא אכן אותו "איוואן האיום" או לא?

כף-ידו מלמדת על שתי דמויות באדם אחד. כף היד והאצבעות מספרות על טיפוס אחד. ואילו הקווים על אדם שונה לחלוטין. לסימנים אלה בכף-היד אי-אפשר שלא להתייחס. לאצבעותיו צורה חרוטית (קוננית). הנראית כמו אצבעונים שהוארכו. אצבעות חרוטיות מלמדות על אדם חביב. נוח. נעים וחברותי. מומחה ביצירת תיקשרות עם הסביבה. כלפי חוץ נראה כאדם בעל קסם וכישרון-שיחה בולט. הוא יכול לשבור את הקרח בכל מיפגש חברתי. מסוגל לדבוב גם את זה הנחבא אל הכלים והביישן. בכל חברה שהיא הוא מתנהג בצורה מקסימה. אדיבה ומתחשבת.

ניתוח כף ידו של ג'ון דמיאניוק

גם אם הטילו עליו לבצע מעשים שיש בהם אלימות נוראה. הרס. חורבן והשמדה - זה לא ידיר שינה מעיניו. להיפך. זה יענה על הצורך לפרוק את התוקפנות המצטברת בו. תוקפנות שאסור להראותה לאיש. כי כלפי חוץ הוא תמיד יישאר האדם החביב. המקסים. העדין והמתחשב. קווי-היד וכן גיבעת-לונה. שהיא מאוד גבוהה ומתחברת לגיבעת מרס גבוהה במיוחד. מלמדים על אכזריות. שתלטנות ועל אופי מהיר-חימה. כמעט מחזיק לחשוב עד כמה מסוגל בעל יד כזו (המשך בעמוד 38)

הארוכה במיוחד מופיעה אצל סופרים. עיתונאים. נואמים ואנשי-שיחה מרתקים. הצורך לשאת חן בעיני הסביבה מכתב לו את התנהגותו. הוא אינו מתכנן מראש את דבריו או תגובותיו. אצבעות קונניות מלמדות על אימפולסיביות ועל כישרון טיבעי להשתלב בחברה. זה פשוט "בא לו". בכל סיבה שבה לא יהיה ימצא את עצמו נושא חן בעיני כולם. ריגיש מהי התנהגות שמצמים ממנו - ועל-פיה ינהג. זהו האדם שברומא הוא רומאי ובגרמניה גרמני. הקווים מספרים סיפור אחר לחלוטין. בתוך כל הקסם.

ידידיו בוודאי מכירים אותו כאידיאליסט ואוהב אדם. הוא מסוגל לשוחח על ערך האדם וחשיבותו במשך שעות. ולשכנע כל אחד בעדינותו. כמעט אפשר היה לומר עליו שהוא אמן בכל הקשור לדיבורים. כישרון השיחה והשיכנוע מופיע בכף-ידו כפי שהכישרון לצורך מופיע אצל הצייר. לאצבעות החרוטיות קוראים גם האצבעות האמנר-תיות.

לא מן הנמנע. שבתקופה זו. שבה הוא כלוא ומוגבל. הוא כותב ספר מזיל דמעות שיעורר ריגשי הזדהות וצער אצל כל קורא. כי כישרון-הכתיבה בולט גם הוא ביד זו - הזרת

השבוע תוכלו לחוש יותר חזקים ובטוחים. הכוחות שבים אליכם והסביבה רחשת לכם יותר הערכה מתמיד. זה הזמן שבו כדאי לכם להשמיע את דיעותיכם בכל עניין שהוא. שכן ה- יכולת לצפות התפתחות של מצבים חזקה מאוד בימים אלה. ה-11 וה-12 יהיו מעייפים וקשים. ה-13 אינו טוב במיוחד. ביחוד בכל הקשור לנ-סיעות ופגישות. מה-14 אחר הצהריים תרגישו בהקלה עצומה. בתחום הרומאנטי - ייתכנו מעט קשיים.

21 בדצמבר - 19 בינואר

קצת קשה להבין את התקופה שעוברת עלי-כם. כל דבר שכבר הייתם בטוחים בו נתקל למתע במיכשול כלשהו. ההרגשה היא שלא הו-לך לכם. עסקות הקשו-רות לקניה. מכירה או שכירת דירה עולות לפ-תע על שירותן. זה מש-פיע על הביטחון ועל מצב-הרוח. ההרגשה ה-כללית אינה טובה. ו-מצב הבריאות גם הוא אינו טוב במיוחד. בכל מה שקשור לכספים כדאי שלא תתעקשו לבצע מה שלא הולך. זו שאלה של זמן.

23 בספטמבר - 22 באוקטובר

רגישותכם גבוהה במיוחד בימים אלה. למ-רות העובדה שחל שימור רב ביחסים עם ה-סביבה. אתם נוטים ל-החליט ולשפוט על-פי הרגשות. מה שיכול לה-ביא לסטייה מהמטרה שהצבתם לכם. ה-10 וה-11 רגישים. בעיקר במקום העבודה. אך לא פחות מכך יש לשים לב לבריאות. ה-12 בחודש אינו יום מתאים לקב-לת הבטחות והצהרות אהבה. כל מה שנאמר עלול להשתנות. ה-13 בחודש מסוכן לנהיגה. הימנעו מנסיעות.

21 ביולי - 20 באוגוסט

העבודה דורשת מכם להשקיע זמן. מרץ וכו-חות. קשה למצוא רגע פנוי להנאות. בילויים או אפילו מנוחה. גם ל-אחר גמר העבודה אתם מוצאים את עצמכם ע-סוקים מבלי יכולת להתפנות. הרעיונות ה-בלתי רגילים והמקו-ריים יכולים להועיל ו-לקדם את הפרויקט שבו אתם עוסקים. אל תהססו להעביר לבוס. זה עשוי להביא לקי-דום. בענייני כספים כדאי שתהיו זהירים. יש נטיה לבצע עסקות שמביאות הפסד.

21 במרץ - 20 באפריל

תקופה זו אינה קלה. בעיקר בכל מה שקשור לעבודה ולכספים. אתם מוצאים את עצמ-כם פעם נוספת בתוך תיסבוכת שנוצרה בגלל רצון להתנקם בכס ול-קלקל את שימכם ה-טוב. היעדרות זמנית מהעבודה גרמה לשל-טתכם להתערער. אולם לא יהיה שום קושי לה-שיב את השליטה ול-החזיר את הסדר כפי שהיה קודם. ה-14 או ה-15 מתאימים לביצוע שיחה או בקשת ראיין. כדאי לשוחח בגלוי עם הבוס.

20 בינואר - 18 בפברואר

במקום העבודה תוכלו להשיג קידום או הכ-רה בטיב עבודתכם. זה יכול להביא למחש-בה של הממונים להע-ביר אתכם לתפקיד יו-תר מעניין וסמכותי. א-לא שיש להיות זהירים בכל מה שקשור ליד-דים. כל שינוי שעומד ל-בוא חייב להישמר בסו-דיות מוחלטת. דווקא יודידים יכולים לגרום נזק בגלל קנאה. זהו שבוע רגיש מאוד בכל הקשור ליחסים עם הסביבה. בשטח הרו-מאנטי - כדאי שתהיו זהירים ביותר.

22 באוקטובר - 22 בנובמבר

במקום העבודה העניינים מתחילים להסת-דר. עכשיו אתם נוכחים שביכולתכם להשיג את רצונותיכם בתנאי שתגלו סבלנות ושליטה עצמית. תמצאו את עצ-מכם עסוקים למעלה מהרגיל בפרויקט ה-שוב מאוד. אין אפש-רות להרמות או אפילו לסמוך על מישהו אחד שיבצע את העבודה. הכל תלוי בביצוע הטוב שלכם. ההצלחה כמעט מובטחת. ומה שבוטל במיוחד זו האפשרות לשפר את המצב הכספי בצורה ניכרת.

21 במרץ - 21 באוגוסט

הקשיים שהיו לכם לאחרונה בתחום הרר-מאנטי עדיין לא חלפו. למרות העובדה ש-אתם יותר מקובלים ו-מוצאים את עצמכם ב-מרכז התעניינותם של בני המין השני. אינכם מצליחים להשיג את ה-אדם שאותו אתם רו-צים. ומה שקשה יותר. התנאים אינם מאפש-רים התקרבות וביצוע תוכניות משותפות. בגלל מישכולים כספיים ברגע האחרון. נסיעה לחו"ל עולה על הפרק. אם לא אתם עצמכם. לפחות מישהו קרוב מאוד.

21 באפריל - 20 במאי

ב-10 וב-11 בחודש צפוי ויכוח או סיכסוך אם מישהו שעמו אתם עובדים. הפעם אינ-כם מוכנים לוותר. אבל יתכן שהדרך שבה אתם נוקטים אינה מתאימה לכם. עליכם למחר ל-יים פרויקט חשוב. אך לם לא תצליחו להתק-דם אם לא תותתרו על כמה דברים. אפילו אם הם נראים עקרוניים ו-לא ניתנים לשינוי. ב-טח הרומאנטי אתם מ-אוד מבוקשים. אך בכל פעם שמתחיל איש-הו קשר. קורה משהו ורצונכם אינו מתגשם.

19 בפברואר - 20 במרץ

את ה-10 וה-11 בחודש כדאי פשוט לעבור מבלי לנסות לנתח מה שקורה. אין ספק ש-אלה יהיו ימים קשים מהרגיל. נראה כאילו אין סוף להמצאות בכל מה שקשור לבעיות. ל-פחות תחושו בהקלה מסוימת בין ה-12 ל-15 בחודש. מה-16 שוב חוזרות להציג בעיות והפעם מסוג אחר. אם קודם לכן מוקד הבע-יות היה במקום העבו-דה. הפעם צריך להתייחס לבעיותיהם של בני מישפחה שקשה להם ללא עזרתכם.

23 בנובמבר - 20 בדצמבר

ה-10 וה-11 יהיו קשים. בעיקר בכל מה שנו-גע לענייני הבית והמישפחה. המתיחות שבה אתם שרויים מביאה אתכם לתגובות קיצו-ניות וללא פרומרציות. למה שקורה במציאות. הטוב ביותר לא להתע-רב. מאוחר יותר יוצר מצב שבו תוכלו לומר את המילה הקובעת. יום השישי אינו היום המתאים לפתוח בפר-שת אהבה חדשה. ועוד פחות מכך לסמוך על מי שאינכם מכירים. הטיב. בנות בתולה עלולות לסבול מאלומות.

22 באוגוסט - 22 בספטמבר

שבוע לא קל עומד לפניכם. ה-10 וה-11 מע-מידים אתכם בפני קשיים בעבודה. בבית וכמעט בכל מקום שבו תימצאו. זה לא הזמן ל-נסות לשנות מוסכמות במקום העבודה. ה-שוב ביותר לשמור על השיגרה ולחכות לשעת כושר שבה תוכלו להכ-תוב את רצונותיכם מ-בלי להתקל בהתנגדות. אנשים שעד היום ה-שבתם אותם לשותפים המתאימים ביותר פועלים מאחרי גכסם. ב-14 וב-15 תקבלו עידוד מאדם השווה או הקשור לחו"ל.

21 במאי - 20 ביוני

ליות של החברה ככלל מתבטאות ב־ חברה הרפואית יותר. בגלל הכוח העצום הנתון בידי אנשי הרפואה והימיה סדר הרפואי.

הפוליטיקאים והמיומנים הרפואיים ובכללם הסטודנטים הרפואיים. מעוניינים למעשה בהגדלת התופעות שליליות ברפואה. כדי לנהל את ענייני הרפואה כרצונם.

כאשר מניחים לאנשים להיית עבריינים וחצי עבריינים, ואין נוקטים אמצעים נגדם —

נשאלת השאלה: האם זה קיים רק בבתי־חולים אחר?

התשובה: לא מצב דומה קיים כמעט בכל בתי החולים הציבוריים.

כאשר השר גור ומנכ"ל רורשים הקצנה נוספת למערכת־הבריאות, היה כדאי שיחפשו בתוך המערכת עצמה. אך אין רוצים לעשות סדר. כי איסדר כזה הוא גם מוקד־כוח לשולטים ברפורמה. הרופאים המסוכסכים ביניהם פור נים מתיימרים. מנהלים במשך שנים משפטים זה נגד זה, או נגד משרדי

הגורם הראשי לתופעה זאת הוא הרצון להתעשר על חשבון החולה

מכריחים את המומחים הגדולים לים ביותר בשטח הרפואה להיות משרתים הנאמנים של ההנהלה הרפואית ושל הפוליטיקה. מבלי שיהיה לפחות את פיהם בשום מיקרה.

ההנהלה הרפואית והפוליטיקה מנצלים את שירותם של המומחים הרפואיים לכל מיני צרכים. כך, למשל, הרופאים שנתפסו לא פעם על־ידי שילטונות מסיכה־כנסה מילא פועמים רבות תפקידים של יו"ר של ועדות לנייהו לצינויים לתפקידים ראשיים במערכת־הבריאות. ברור שעבריינים אלה, ללא ויכוחים, יבצעו את ההנחיות שיקבלו ממשרד־הבריאות. הרופאים העבריינים הכבירים ימלאו בנאמנות את פקודות אדונייהם. גם במיקרים של כל מיני ועדות מיקצועיות, ולא יגלו את האמת, אם תהיה מוגדרת לקו אדונייהם.

„מומחים“ אלה יחפו על כיסולנם של הבוסים ברפואה. יחד עם זאת, עבריינים צעירים יותר לא ילכו נגד הממונים עליהם בכל מיקרה. כי גם הם בידיהם.

כדי שהגורם הראשי להייה פעה הזאת ברפואה אינה הדי אלה למצב החולים אלא הרצון להתעשר על חשבון החולה ולשליט בחברה.

הבריאות וההנהלה, ומצב כזה נתון שלישית־יתר למנהלים הכושלים. אפשר לחשוב: אולי נותנים אישור רים לרופאים מיוחדים וכישרוניים יור תר במיקצוע? התשובה: לא!

תנאים יאישורים מיוחדים מקבלים רופאים לא דווקא בשל כישורים טובים יותר במיקצוע, אלא בשל קשרים פוליטיים ומינהליים טובים יותר.

פשע מאורגן

לדעתי, כדי לצאת ממצב של „פשע מאורגן“ בתוך הרפואה, וכדי להקטין את השחיתות והשחחד, יש לבצע כמה פעולות:

להפריד בצורה מוחלטת בין הסקטור הפרטי ברפואה לבין הסקטור הציבורי.

אם לבתי־חולים פרטי או לקליניקה פרטית יש אפשרות להתקיים על־חשבון חולים פרטיים, תבוא עליהם הברכה. פיתוח הסקטור הזה יתכן שיביא בעתיד גם חולים מחו"ל. אינני מתנגד עקרונית — וזאת כרצוני להדגיש — לרפואה פרטית. כאשר היא טובה ונקיה מעבריינות, אני בעדה.

יש להפסיק את מתן האי־שורים המיוחדים לרופאים, הי עובדים בסקטור הציבורי, לצי ביד במקביל בבתי־חולים פרטיים ובקליניקות הפרטיות.

רופא הרוצה לעבוד באופן פרטי, שיעבור כך. ולא ינצל את עמדתו כי בית־החולים כדי להשפיע על חוקרים לעזרתו.

חיובים להנהיג מערכת אישורים ארצית, כך שקבלת חיר לים לאישופו לא תהיה תלויה במנהלי־מחלקות ובכסוניהם, די תבוצע בצורה מרכזית.

בינתיים, כשלב ראשון, יש לאסור על מנהלי־מחלקות וסגניהם לקבל למחלקה חולים שיקיבו בקליניקות הפרטיות שלהם.

על האורח לדעת שאם הוא מבקר אצל מיישה בקליניקה הפרטית שלו, הוא לא יוכל להתקבל למחלקה שבו עובד בעל הקליניקה הפרטית. כך יפסיק האורח בעצמו להיות שותף ותומך בשיטה המושחתת הזאת.

ליר המוסדות הרפואיים הייב לפעול גוף ציבורי בלתי־תלוי שייצג את האינטרס של הציבור ויגן עליו.

יש להעניש את כל סוגי הרופאים העובדים על החוק בצורה גלויה ונבתרת.

אני הי באשליה, ואבקש לא להאישימיני בחלומות־שווא ובמעשים דווקא לגפרי את הבהרה, אך ניתן להקטין את הגורם שנגרם לדורות, וחובה היא לעשות כן.

בעניין זה לא נעשה דבר והצי דבר בתקופת בחירותיו של השר מיטלמחן, ומעצרו של הפרופסור הנכבד מבית־חולים ציבורי מרכזי בארץ, בחשד לי מעשים פוליטיים, מסמל את הי תקופה הזאת.

כך הם נראו כאשר נישאו. עכשיו זה נראה אחרת. מה קורה?

הביצוע הכי גדול בחיי היה בצרפת. החלטתי לעשות הצגה לפני מנהל־בנק אמריקאי, סגרתי את מיסערת מקסים

אותו הייתי חייבת לראיין אותו על חייו.

מה האמת שנעלמת מה ציבור? מאז שחזרת מהכלא לא אירחתם ולא יצאתם לבלות, ואנט לא נראית אפילו במיסי פרה, שבה נהגה לבקר בתל־אביב.

זה נכון, החלטתי לשנות את חיי, אני מבטל את רוב הפגישות ומתרכז כיום בדברים ההכרחיים ביותר בחיי.

אני עוקבת אחרי חייד מאז שעלית ארצה. מחוץ לפלירטים קצרים עם נשים, לא שמעתי על רומאן ארוך שלך מחוץ לני־שוואין.

אני מוכרח להודות שאת יודעת עליי הרבה. זה נכון, חשוב לי מאוד לא לפגוע באנט, אבל מצד שני אני יכול לעשות מה שאני רוצה. אין אשה שיכולה לכבול אותי אליה.

ומה בקשר לאנט?

אני לא יודע על שום גבר בחייה.

היו שיחות ביניכם על גירושין?

יש בינינו סיכסוכים, אבל על גט לא דובר.

ניסיתי להגיע אל הנושא בדרך עקיפין:

יש אנשים בעולם שאי אפשר לקנות אותם בכסף?

אני בקושי מכיר חמישה אנשים כאלה. אין אדם שאין לו מחיר.

אני יודעת שאתה הי בצורה גראנדיוזית. איפה היו הצגות־הראווה הכי גדולות שלך?

הביצוע הכי גדול בחיי היה בצרפת. החלטתי לעשות הצגה לפני מנהל־בנק אמריקאי, סגרתי את מיסערת מקסים

משבר, אבל...

בפאריס. הומנטי את 150 האנשים הכי מפורסמים בעולם, והאמיני לי שהי ווחתי בעסק מאותו בנקאי פי ארבעה ממה שהשקעתי.

מדוע אתה לא מתראיין ולא מופיע בשום עיתון מאז שייצאת מהכלא?

האטתי את הקצב. יש לי חדר בסבי יון, ובו 7000 קיטעי־עיתונות עליי.

בכלא האיטלקי והוא מתעקש לשמור אותם גם בבית שלו בחברת אשתו.

מתמחות של פרקליטים

יסייתי למצוא את אנט, כדי לראיין ולברר איתה מה קורה לבני־הזוג, ואז התברר לי שהקשר היחיד

„יש בעיות בחיי־הנשואין שלי, אבל אנחנו לא מתגרשים... אין אשה שיכולה לכבול אותי אליה...“

אני שבע, ולמרות זה שאני בריא כמו שור בגיל 53, החלטתי לעשות סלק־ציה בחיי.

יש שמזעזע שהפסדת הרבה כסף, ושלמעשה אתה כבר לא בעל ממון רב היום.

בארץ לא הרווחתי הרבה, אבל מעולם לא הפסקתי את עסקיי בחוץ־לארץ. בארץ לא יודעים, אבל הייתי הרבה פעמים בחו"ל, חוץ מהעסקים שאני מנהל דרך הטלפון. חשבונות הטלפון שלי נע בין 7000 ל־10 אלפים דולר בחודש.

זה נכון שאתה אהב את החיים הטובים?

אני לא מכנים אף עיתונאי אחד לחרייה־מיטות שלי. אני באמת אהב לחיות טוב. זה קורה לאדם כמוני, שאומנם לא היה רעב כשהיה צעיר, אבל היה מיסכן, יודע היום להעריך את החיים הטובים.

איזו לאלשה יש לך?

אני אוהב לאכול טוב, אבל זו לא חולשה. אני אוהב סכס, אבל יותר מכל אני אוהב את הכוח הפוליטי ואת

של בני־הזוג עם העולם החיצון היא קלרה, מזכירתו של פלאטורשווין. היושבת במישרו שלב דיזנגוף. פועל, אפשר להגיע אליהם רק דרך קלרה. טילפנתי לקלרה וביקשתי לראיין את אנט. פלאטורשווין ענה לי שאנט אינה מתראינת, שהוא העונה בשלושת החודשים מאז שיצא מבית־הסוהר, „אבל אמרו לי שאתה אני צריך לדבר“. בכל מיקרה, הסכית, לא ירבר על חייו הפרטיים.

פגשתי אותו במישרו. חמש יציר רות של יעקב אגם מצד ימין, גובלנים מאחור וציור של סלוארור דאלי ממול.

השיחה התנהלה בשלוש שפות — אנגלית, יידיש ועברית מתובלת בצרפתית. פלאטורשווין הסתובב במשך כל הראיון בחדר, כשהוא מנופף בידיו והיה סרמרמנות. סימני הצבע הכלונדי עור נראים מעורותיו הצבועות.

מהר מאוד גיליתי שפלאטו לא נוהג לדבר על חייו הפרטיים, וכדי לדרכב

מאז שפלאטו הבלונדי ירד מהמטוס, לפני שלושה חודשים, שהביא אותו ארצה אחרי הבריחה שלו מאיטליה, יש דממת־אלחוט מהבית הגדול בסביון. דממת־אלחוט של ממש. אפילו הטלפון אצלו אינו פועל זה כמה חודשים. חשבתי שיש איזה מיסותורין בעניין, אבל הסתבר לי שאין מיסותורין, יש רק חשבונות־טלפון שלא שולם, משום־מה. גם במסיבות הנוצצות של תל־אביב הפסיקו לראות את פלאטו ואת אשתו אנט. היא כל הזמן בבית עם הבן יואב, והוא בא קצת למישרו לבד דיזנגוף, ואחרי כך חזור הביתה ונשאר שם. לא מתארחים, לא מארחים. שקט.

אותי אישית עניין מאוד מה פיתאום השתרר שקט כזה. חקרתי ושאלתי, ביררתי וטילפנתי ושלחתי שפיונים, ובסוף נודע לי שיש באמת דברים מודרים בבית.

אנט רוצה ללכת. היא לא מרוצה יותר מחיי־הנשואין עם פלאטו, ולא מהבית הגדול, ולא מכל השאר. בעיקר, שמעתי, היא לא מרוצה מכמה וכמה מינהגים מוזרים שפלאטו סיגל לעצמו

כדי להשיג ממנו משהו.
● מה, אם כך, עוזר לך להתפרק?
 לא הרבה יודעים שמה שעוזר לי מאוד זה ספורט הרכיבה על אופניים. אני נוסע לפעמים 100 קילומטר מסביון לבאר-שבע או לאשרוד, וחוזר ברכים שקטות. לא פעם אני לוקח איתי את הבן.

בסוף הגעתי לעיקר:
● מה האמת בשמועות שיש בעיות בחייהנישואין שלך?

„תמיד היו בחיי נשים אחרות, אבל תמיד בדיסקרטיות...”

תמיד היו בחיי נשים אחרות, אבל שמרתי על כבודה של אנט, וכל מה שעשיתי היה בדיסקרטיות. אני דואג גם לחזור ערב-ערב הביתה. יש לנו בעיות, אבל אנחנו לא מתגרשים. ברור שאחרי עשר שנות נישואין זה לא מה שהיה, ובשבילי אנט היא יותר לידי ואמר של בני, ולכן זה טיבעי שממנה לא אבקש דברים שאני מקבל אצל נשים אחרות. כשאנט נישאה לי, היא ידעה שאני אדם הזקוק לחופש, וברגע שאני ארגיש שהבית הפך לבית-סוהר, אני אעזוב אותה.

אנט אז ועכשיו

בשבילי היא לידי, ולא אבקש ממנה דברים שאני מקבל מנשים אחרות...”

הפופולאריות שלי. זה הפך לי לסם. הייתי לוקח אותך למכונית שלי כשאני נוסע מסביון לתל-אביב. אין דבר שמשכר אותי יותר מעשרות הנהגים שמנופפים לי ביד לשלום.
● איך הצלחת לקבל בכלא באיטליה, שם ישבת ארבעה חודשים, את הכל, כולל נשים?
 על הכלא שולטת המאפיה האיטלית-קית. הכלא בנוי בצורת כוכב, ובו שיבעה אגפים. יום אחד נכנסו לכלא חברי הנהלת המאפיה, ושאלו אותי אם אני פלאטורשון, כי בכלא היה לי שם

„ברגע שארגיש שהבית הפך לבית סוהר, אעזוב אותו...”

אחר. זה היה אחרי שראו תוכנית טלוויזיה עליי. הם העבירו אותי מייד לאגף המיוחסים, שבו מתאכסנים אנשי הצווארון הלבן, אנשי המאפיה ורופי אים.

הייתי בכלא עם שני אסירים ירדניים, שגם הם הכירו אותי מהטלוויזיה הירדנית. היה לנו חדר, מיטבח נפרד, בית-שימוש ומיקלחת. הלוקסוס הזה עלה לי בין 1000 ל-1500 דולר לחודש. בשביל המחיר הזה קיבלתי שמפניה, אוכל, וכל מה שרציתי, חוץ מהדלת, שנשארה נעולה.

בכלא היו מבקרים עורכדיין. רק מאוחר יותר הסתבר לי שיש עודף של עורכדיין באיטליה, שלכל עורכדיין יש מתמחה-אשה, שהבוס שלה דואג יפה מאוד שהיא תישאר ביחידות עם הלקוח שלו, כך שלא היה חסר כלום. כשהייתי בכלא, היו לי המון מחדשבות. אחת המחשבות היתה איך זה ישפיע על הבן שלי, שהוא מאוד חשוב לי, כשיחשוב על אביו היושב בבית סוהר. הבעיה נפתרה מהר מאוד אחרי שחזרתי. כשיצאנו יחד למקום ציבורי, ואנשים הקיפו אותי, לקח לי יואב את

לי חוויות עם נשים מאוד מנוסות, אבל הכי מרגש זה הניצחון הפוליטי, וההכרה בי.

● עם מי אתה אוהב לבלות?
 לא תאמיני, אבל עם גויים צרפתיים. לא אשכח ארוחה שאכלתי בצרפת בחברת שני אנשי-עסקים צרפתיים. המארח הזמין בקבוקיין ב-1500 דולר. בעליה-מיסעדה הודיע שאינו מחזיק יין זה. הזמנו בקבוקיין אחר ב-600 דולר, והזמנו את בעלי

לאבי היה מיפעל בלודו, שעסק בקביעת צבעים לטקסטיל. במיפעל הוא עשה נסיונות שונים. אני חושב שממנו רכשתי את האהבה לצבע. אני אוהב את דאלי, את אגס וכל זרם של התחדשות כאמנות.

● בעיתונות פורסם שרצית לחזור לפאריס ולהסיר שם את העניינים, מה האמת בזה?
 קישקוש, כרגיל, כמו שכותרים תמיד העיתוננים. מעולם לא חלמתי

פלאטו ובנו על אופניים

עורכיהדין הביאו לכלא נשים בשביל הלקוחות...”

לחזור לפאריס. זה כמו אותו קישקוש על בעיות ביני לבין אנט, בגלל התביעה שהגיש נגדי אחיה. אנט עומדת ותעמוד תמיד לצדי, גם כש אחיה הוא התובע.

● האם יש לך ידידי-אמת?
 אין אף אחד בעולם שהוא ידיד אמיתי שלי. אני לא מגלה דברים לאשתי, ואפילו לא לאמי. אני אדם בודד, ואני חושב שבסיכומו של דבר התכונה הזאת גם הצילה אותי. מעולם לא הייתי בידי של איש, ואם אני אדבר ואגלה למישהו סוד שלי, זה יהיה רק

המיסעדה להצטרף אלינו לשתיה. אחרי 10 דקות פנה אלינו בעלי-המיסעדה נרגש ואמר: „אגלה לכם את האמת. יש לי בקבוקיין שאותו רציתם, אבל עד שלא הכרתי אתכם חשבתי שאתם סתם חבורת-אנשים שלא שווה לשתות יין כזה, ולאותי הוקרה הרשו לי להזמין אתכם לבקבוק.” עם אנשים כאלה אני אוהב לבלות!

● הנטייה שלך לאמנות היא מסיבות עיסקיות או משום שאתה אוהב אמנות?

היד ואמר לי: „אני רוצה שכולם יידעו שאתה האבא שלי”

● זה נכון שהרבה פעמים אנשים עשירים משלמים עבור משהו הרבה פחות מאדם חסר-אמצעים?

הרבה פעמים אני נכנסתי למיסעדה, ואנשים לא רוצים לקחת ממני כסף, כי הם חושבים שזה כבוד לארח אותי.

● איזה חוויות מרגשות אותך?

היו לי הרבה חוויות בחיי. היה יום שהרווחתי כו ארבעה מיליון דולר. היו

אנט בבית

„אני לא יודע על שום גבר בחייה...”

שולמית יריב

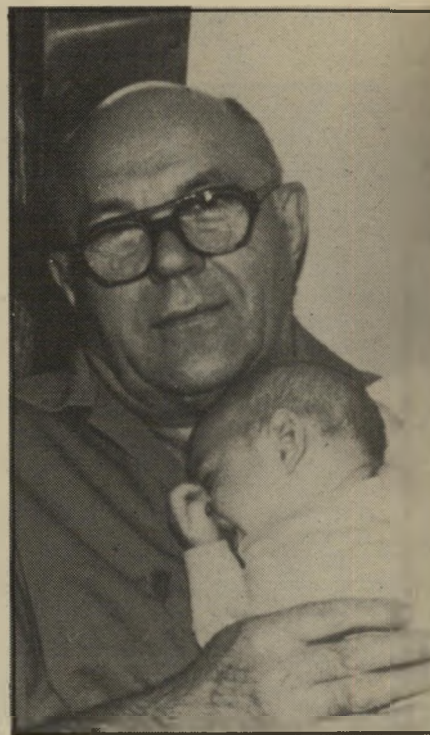
להסתיר את האישיות האמיתית שלו. האצבע הראשונה (אצבע). המלמדת על יחסו של האדם לעולם החיצוני, מופנית כלפי פנים, ומלמדת על חוסר-יודע ועל היכולת להסתיר כל מחשבה ומעשה – אצבע כזו לא תסגיר את בעליה, בייחוד בגלל צורתה החרוטית.

החממות והלבביות הן בהחלט חיצוניות. שכן היד מראה על אדם חסר רגשות. שלא איכפת לו מהאחרים. גיבעת ונוס שטוחה מאוד, מראה על אנוכיות

האצבע הראשונה מזכירה אצבעותיהם של עריצים כמו היטלר או סטאלין

וחוסר רגשות. תיגרה אלימה ומאבק פיסי יכולים לעזור לו להתפרק מהמרידות, הכעסים והלחצים שבהם הוא נתון, ואת זאת אפשר להסיק גם מאותו קו אכזרי, המחבר את קווי הלב והראש, וכן בגלל גיבעת-לונה, המראה על תוקפנות רבה, שמתפרצת ויוצאת החוצה רק כאשר אינו נתון לביקורת.

נשאלת השאלה: האם איש זה ניצל את ההזדמנויות שנפלה עליו בעבר כדי לפרוק

רמי ארון (עם נכדו)
לפי כפי-היד הוא מסוגל

את התוקפנות, האכזריות והשתלטנות שעליה ניתן ללמוד מהאצבע הראשונה – היא גבוהה מאוד יחסית למקובל בידיים אחרות, ומזכירה את אצבעותיהם של עריצים ורודנים מפורסמים, כמו היטלר, סטלין ונפוליון! האם נהג בצורה קיצונית ומפחידה כשאינו שם מעצור למעשיו?

והיד מראה על אדם חסר רגשות, שלא איכפת לו מהאחרים

לפי כפי-היד, ניתן לחשוב שאדם זה בהחלט מסוגל לדבוק בקנאות והתלהבות במשימה מעין זו, ולתכנן היטב מרויסקט שכזה – אם הוטל עליו. קו-החיים, המתחבר לקו הראש והלב, מראה על הצורך לתכנן את הפעולה היטב, ללא שגיאה, פגם או חסרון. אבל אם מבלי להיות מודע לתוצאות; ביחוד אם בנוסף על כך יזכה בשבחים, טובות-הנאה ועמדה מכובדת אצל הממונים.

שידור

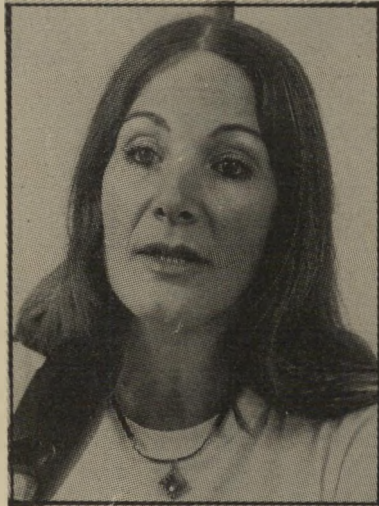
צל"ש

לא עוד ארוס

● לעדנה עברון, שהצליחה, למרות האילוצים, לסיים סידרה של ארבע תוכניות שירי-ארוס בגליציה.

שידור התוכנית הראשונה נדחה בגלל סערה שפרצה בעיקבות כתבה בחינמון העיר בתל-אביב. התוכנית שודרה שבוע אחרי המועד המתוכנן, כשהיא מקוצצת ומצונזרת. במשך אותו השבוע פורסמו בעיתונות חלק מהקטעים שהוצאו מהתוכנית. **נחמן שי**, מפקד גל"צ, החליט באופן יוצא-דופן לרדות את מועד השידור מהשעה 7 בערב לשעת לילה מאוחרת, כדי שהנאמר בה לא יקלקל ילדים קטנים.

למרות הקשיים והמכשולים שברך, הצליחה עברון להגיע אל קוראגמר בצורה מכובדת

עורכת עברון

לא לילדים קטנים

ומשעשעת, כשהיא משלבת בתוכניתה קיטעי שירה מתורגמים ובשפת-המקור שלהם, עם ראינות וסיפורים קצרים, הדברים נעשו בהומור, בעדינות וברמיזים דקים.

צל"ג

הפצצות שנועלמו

● לכתב צבי גורן, שהצליח לשרר כתבת קילוסין ליו"ר הכנסת, שלמה הילל, ולהעלים את העובדה העיקרית הקשורה בעליית יהודי עיראק: שסוכנים ישראלים הטמינו פצצות בנתיבינסת כדי לרחוק את היהודים לבריחה המונית. ממילא לא הוזכר ששני היהודים שהוצאו להורג, כנאמר בכתבה, נדונו על השתתפותם ברשת שביצעה פעולות אלה, מה שנותן היא כתבת-סוכריות רביקה ומתקנת, שהקשר שלה לאמת מיקרי למדי, ברור שגורן שיר קומר ניקאט של יחסי-ציבור, תחת לחקור את הפרשה ולו באופן מינימאלי, ולהציג להילל ולשאר השליחים שאלות נוקבות.

גניבה

● למחלקת-החדשות של הטלוויזיה על הנוהג המגונה שלה לגנוב כתבות, שהוכנו בעמל רב על-ידי כתבים וצוותות ורים, ולהציג אותן כמעשייה של כתבים מקומיים. הדבר הגיע לשיאו המנוחך בליישיבת האחרון, כאשר הכריז הקריין על כתבה של **דניאל פאר** על סין העממית – ואחרי-כך שודרה כתבה של רשת טלוויזיה זרה, בשלמותה, כשכל חלקו של פאר בה היה קריאת התייגוס העברי של דיכרי הכתב הור, שוהותו הועלמה. דניאל פאר הוא קריין אהוד, אך אין הוא שולט בשפה הסינית, וידיעתו על סין כולה שואפת לאפס.

בתוככי הרשות

כורס יורדים מצריימה

מנכ"ל רשות השידור, **אורי פורת**, החליט כי ועידת-הפיסגה היא אירוע מיוחד במינו. לקראתה הוחלט לשלוח שני צוותים מהטלוויזיה. צוות של שלושה – טכנאי, מקליט וצלם – לעזרת הטלוויזיה בעברית, וצוות נוסף לטלוויזיה בערבית. הפעם, שלא כמו בביקור שימקון פרס במארוק, יוצאים למצריים גם הכתב המריני, **יגאל גורן** וגם הכתב לענייני-ערבים, **אהוד יערי**. המנכ"ל החליט גם לפצות את הטלוויזיה בערבית: **שלמה גנור**, הכתב לענייני ערבים, יסקר את הפיסגה עבור הטלוויזיה בערבית. גם הרדיו שולח שני כתבים וצוות. **עודד בך עמלי**, הכתב המריני, ו**אהרון ברנע**, הכתב

הצנוורה של העורכת

אחרי שגנף נציב מסי-הכנסה יאיר רבינוביץ על כך ששלח פקחים של מסי-הכנסה לפישפשו, החליטו במישר-האוצר לשלוח פקחים ערביים, שדעתם אינה אוסרת עליהם לחלל את השבת.

פקיד בכיר באוצר החליט כי הידיעה מעניינת את הציבור, והעביר אותה בשבת בבוקר, כשעה לפני פתיחת הפישפשו. לכתב הכלכלי בתל-אביב, **גדי סוקניק**.

סוקניק צילצל מייד למערכת-החדשות, וביקש לשדר את הידיעה. **אסנת לנדר**, עורכת חדשות-הבוקר, הודיעה לו כי הידיעה אינה סיפור מעניין, אין בה עניין לציבור, ואין כוונתה לשדר דברים כגון אלו. ששמעו את דר עובדים בחדר החדשות, ששמעו את דר

לענייני-ערבים, וכמובן, כתב הרדיו בערבית, ומכיוון שפיסגה בלי ועדת-העורכים לא תיכנן, גם מנכ"ל הרשות יוצא למצריים. בסך הכל שולחת רשות-השידור 14 איש לסקר את ועידת-הפיסגה.

מלחמת ט' בט'

בעיקבות המחלוקת הכלית-פוסקת שבין הטלוויזיה הכללית והחנינוכית, הוחלט על הקמת צוות מיוחד, שירון בעמדות הצדדים וינסה לקרב אותם.

יוסי צמח וחיים יבין הם נציגי הטלוויזיה הכללית. **יעקב לורברבוים ויונה פנר** יהיו נציגי הטלוויזיה החנינוכית. יושבי-ראש הצוות יהיה נציגו של שר-החינוך והתרבות, ישראל כהן, דובר המישר.

על הצוות הוטל לסיים את עבודתו תוך חודש ימים. בכל מיקרה שהצוות לא יצליח לגשר בין עמדות הצדדים, יביאו את עמדותיהם להחלטת שר-החינוך והתרבות, יצחק נבון.

הטלוויזיה הכללית דורשת יותר שעות שידור, בין השאר היא רוצה שידור חדשות בצהריים, ואילו בטלוויזיה החנינוכית מבינים שאם הכללית תקבל שעות-שידור בצהריים, שתכלול חדשות, לא יהיה כל טעם בשידור ערב-חדש. חוץ מזה היא דורשת שעות-שידור כלילה.

מלישכת שר-החינוך רמזו לטלוויזיה הכללית לנסות ולהיכנס להידברות עם החנינוכית, שכן רק בהידברות יצליחו לקבל את שעות-השידור הנוספות שהם מבקשים.

הצוות, שהתבקש לדון בעמדות הצדדים, יחל את עבודתו השבוע. בכל מיקרה לא יקבל שר

מגיש גפן
בלילה

החינוך הכרעות, אלא יביא את העמדות שיגבש הצוות למליאת הוועדה-המנהל, כדי לשמוע את דיכרי החברים שם.

מאחורי המירקע

ועדים לכל דיכפין

מחלקת-החדשות של הטלוויזיה מבקשת להקים ועד-עיתונות עצמאי. בחדשות טוענים כי להם בעיות מיוחדות, שוועד עיתונות-הפקה אינו יכול לעזור בהן. גם הם טוענים למעמד מיוחד ממחלקת-החדשות בטלוויזיה.

כתב סוקניק
לא מעניין

השית בין סוקניק לגנר, הופתעו מתגובת העורכת. אחד העובדים אומר כי מזור בעניני שיעורכת-החדשות ברדיו עושה את עבודת הצנוורה למסי-הכנסה.

רפי חלבי, חבר הוועד, התפטר. דן סממה לא רצה להחליפו. על רקע אירועים אלו, טוענים בטלוויזיה, מתגבשת כנראה עמדת מחלקת החדשות להקים לעצמם ועד עצמאי. בטלוויזיה היום ארבעה ועדים: ועד עיתונות הפקה, ועד-טכנאים, ועד-עובדי-רדיו-ג'מסולב ועד-תחזוקה.

התפטרות למען מיכר

השבוע התפטר **רפי גינת**, מפיק ועורך כולבוסק, מחברותו בוועד-עיתונות-הפקה. כוור עד, שבו חברים חמישה אנשים, מייצג גינת את המפיקים.

בבניין-הטלוויזיה ברוממה אומרים כי גינת התפטר מכיוון שהוא מתכוון להתמודד על תפקיד מנהל מחלקת-הבידור. המיכרז לתפקיד זה נפתח השבוע וסיכוייו של גינת, אומרים בטלוויזיה, טובים לזכות בתפקיד. בעיקבות התפטרותו של גינת השבוע, והתפטרותו של **רפי חלבי** בשבוע שעבר, נבחר השבוע ועד-עיתונות-הפקה חדש.

מאחורי המיקרופון

מפקד ברוממה

מפקד גליציה, **נחמן שי**, העביר את הפיקור על התחנה הצבאית לכמה שבועות.

תחילה יצא שי לחופשה, אז העביר את הפיקור למנהל מחלקת-הבידור, **מולי שפירא**. כשהחזר מחופשתו ליום אחד בלבד, החליף את שפירא ב**שמואל (אוקון) נחישתן**.

החלופין נעשו מכיוון ששי יצא לאמריקה למסי-הרצאות מטעם הליגה נגד השמצה, ושפירא יצא לאמריקה בהזמנת הממשלה הא-מריקאית לסיור בן חודש וחצי, כדי להכיר מקרוב את התרבות האמריקאית.

את שי מחליף אוקון, ואת שפירא, בתוכניתו בילוי-נעם בימי שישי, יחליף **עודד קוטלר**. את מחלקת התרבות-והבידור השאיר שפירא ל**אלעזר דר**.

אך שי ושפירא אינם המטיילים היחידים בתחנה הצבאית. בשבוע שעבר חזרה לעבודה בתחנה **בתי שושני-אגסי**, עורכת בכירה ודוברת התחנה, שהיתה בחופשה של שבועיים וחצי בארצות-הברית.

גם חזרת הצעירים, **ארז טל**, **ספי רכלבסקי**, **אסתר גורמן** ו**לימור נחום**, שהוזמנו לארצות-הברית לסיור-לימודים ארוך, שבו אל המיקרופונים הצבאיים.

ציפורים

בתוכנית ציפורי-לילה בגל"ץ יהיו שינויים. התוכנית הלילית בהגשה אישית, שזכתה בסקר האחרון של איגוד-המפרסמים באחוזי-האזנה גבוהים מאוד, תחליף בראשית השבוע שניים מהמגישים הקבועים.

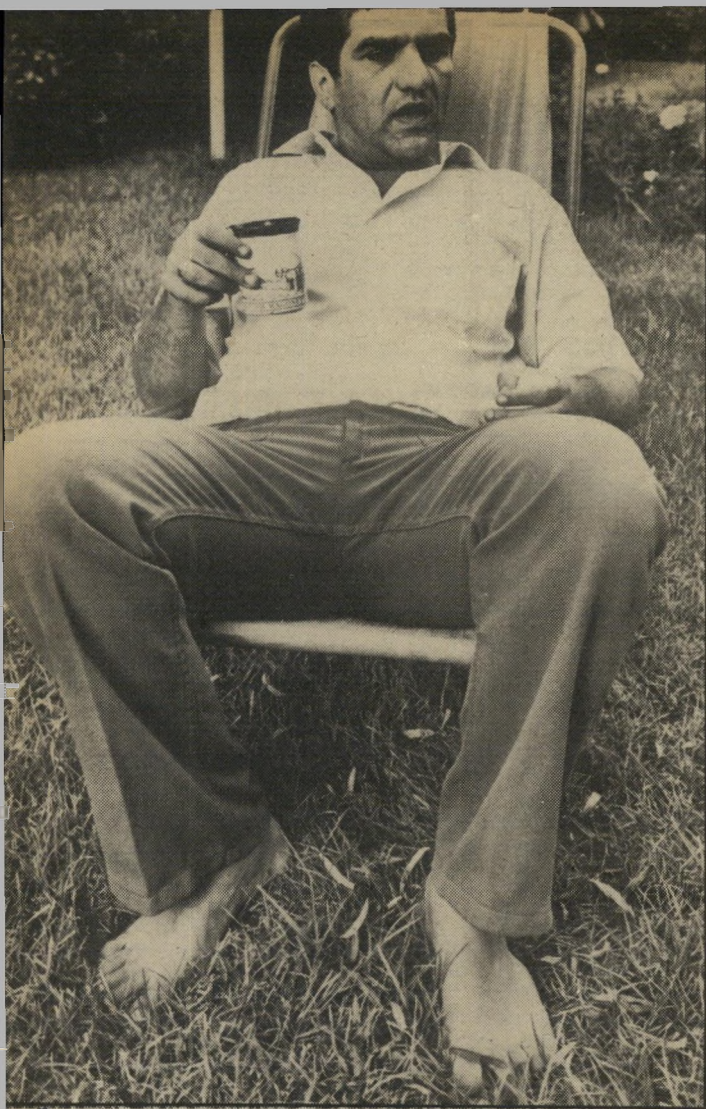
את ציפורי-לילה הגישו במשך השנים האחרונות מרבית האמנים, העיתונאים והסופרים בארץ.

החל בשבוע הבא יעזבו את התוכנית מגישה הקבועים בשנה האחרונה, **שלמה ארצי**, שהגיש את התוכנית בימי ראשון, ו**דורי בך זאב**, שהגיש בימי רביעי.

את ארצי יחליף השחקן **דודי מוסז**, ואת דורי יחליף **יהונתן גפן**.

עיקובים, איומים והפחדות: כל צד בפרשת בלס שכר לו קציני-מיטרה בדימוס, שהפכו חוקרים פרטיים ופרקליטים, כדי להפעיל טרור על הצד השני

שכירי הרב

קצין-לשעבר וולף למען בלס

עדות, מכיוון שאחר כך יאלץ וולף לצאת מהמשרד ולהשתתף בתרגיל הארצי. בנגל היה חזק יותר משיעור וולף, והוא עדיין היסס כאשר עמד הזמן הקצוב להסתיים. וולף יצא לרגע מהחדר, ובחנישות שבר את שעונו. הוא עצר את השעון על דקות ספורות לפני מועד-התרגיל, ובכך הרויח עוד שעה יקרה. אולם בנגל עדיין לא נשבר. וולף המשיך את ההצגה ועשה את עצמו מתקשר ממכשיר קשר לקצינת-מיטרה, ומוסר לה מיספרי יחידות ומקומותיהן, ומבקש לדחות את התרגיל בעשר דקות. הסניגורים בתיק אמרו כי גם בתרגיל זה היה תיכמון, וכי שמות המקומות שאותם הזכיר וולף במכשיר-הקשר היו הכתובות של קרובי מישפחה של בנגל, והיה בכך רמז כי עומדים לעצור.

מילחמה כוללת

הקירה אחרת שסיים צבי וולף, היתה בעניין הצעת קלאב-איי. אם כי נעצרו אז אנשים, הרי שעד היום טרם נפתח מישפט בעניין. בשתי החקירות הללו התברר כי המיטרה התקינה האזנה לשיחותיהם של עורכי-דין. צביקה וולף, שנשאל על מעורבותו בכך, הכחיש כל ידיעה על ההאזנה ואמר: "איך אתם יכולים לחשוב שאני אשים האזנה לעורכי-דין? הרי אני עצמי עורכי-דין!" כאשר עזב וולף את המיטרה, עטור תהילת פיענוח רצח אלטרוביץ, ועבר לעבוד אצל איש-העסקים המיסטורי דויד בלס, היו מי שבנו על כך עלילות בנוסח אגאתה כריסטי. הסיפור אמר כי שני הנאשמים ברצח היו צעירים בלתי-ידועים, וטענו כי מאחוריהם עומדים אנשים חשובים בעלי כסף-רב. מעברו הפיתאומי של ראשי-החוקרים החקירה לעבודה במישרו של איש-העסקים העשיר סיפקה סיום מפתיע לעלילה. (המשך בעמוד 40)

ואז ידבר, סיפר וולף בראיון להעולם הזה. כדי ללחוץ את בנגל המציא וולף תרגיל מישטרי רבי-משתתפים, שעי' מד להתחיל תוך שעה. הוא הסביר לבן-גל שיש לו זמן קצוב כדי לתת את

באיסור-הפירסום התכוון השופט לשי-מור על כבודם של הפרקליטים, שבי-זעמם אמרו זה על זה דברים שאינם ראויים לפירסום.

התובעת, פנינה דבורין, והסניגורים, יהודה ויינשטיין ויעקב ויינרוט, אינם טירונים במיקצוע, ואינם ידועים כאנשי-מדרון, אולם בתיק זה, כאשר כל המערכות השתגעו, פגע הטרורף הכללי גם בהם.

מלך

התיכמונים

לא באורח, תיקו של דויד בלס הוא תיק שיגרתו של צווארון לבן. תיק שרבים כמותו הסתיימו בקול דממה דקה, ללא הדים בציבור.

אבל בתיק-בלס קורים דברים מוזרים מאוד. לא מוזן נדפס באחד העיתונים כי התובעת, פנינה דבורין, גילתה כי עוקבים אחריה. המעקב נערך כדי לגלות אם יש לה מאהב. את יוזמי המעקב וזהה העיתון בין אנשי-בלס. פנינה דבורין עצמה הכחישה ככל תוקף להעולם-הזה כי גילתה אי-פעם מעקב כלשהו אחריה.

החלפתו של הסניגור הראשון בתיק, אורי סלונים, גרמה לתמהיות, אבל גם מנינו לא היה נטול רכילות. אורי סלונים, עורך-דין מצליח וגבר נאה, הוא יריד אישי של מישפחת דבורין. התובעת בתיק-בלס, בתיק פלילי שנפ-תח נגדו בבית מישפטי-השלום בתל-אביב, בעניין סוכנות הנסיעות הסטרי-דנטאלית איסית-אליינס. משפטנים אמרו כי מישורו דאג לשרר מסר למישפחת דבורין, עליידי הסניגור המשותף, כי: "כולנו בסירה אחת, וכל אחד יכול להיות נאשם."

כאשר לא הצליח סלונים לשחרר את בלס בערובה, הוא הוחלף בשני סניגורים אחרים.

התובעת דבורין אומנם מכחישה כי היה מעקב אחריה, אולם אנשים אחרים, הקשורים בתיק-בלס, טענו בתוקף כי גילו מעקבים אחריהם, וכי הם בטוחים כי מעקבים אלה קשורים לאנשי-בלס. יעקב גרוסמן ובוועד גוטמן, קצינים ביחידה לחקירות-האזנה שעסקו בי-תיק, טענו כי גילו מעקבים אחריהם

קצין גרוסמן למען פרלמן

נאשם בלס מילחמה בלי מעצורים

האם היה עיקוב אחרי התובעת דבורין (משמאל) כדי לאסוף חומר אינטימי ולהפעיל כלפיה סחיטה?

וייחסו אותם לבלס. גם קציני-המיטרה לשעבר וכיום החוקר הפרטי בני פרלמן, טען שעקבו אחריו ואף התנכלו לו בדרכים אחרות. הוא ידע גם על מי להצביע: "ניכרת טביעת-אצבע של צביקה וולף", אמר. צביקה וולף (35), קצין לשעבר ביחידה המרכזית בתל-אביב, עזב לפני שנתיים את המיטרה בשיא תהילתו, והצטרף לצוות עובדיו של בלס. וולף הוא עורך-דין במיקצוע, ועשה את ההתמחות שלו בפרקליטות מחוז

מ"ה קורה בתיק בלס? שוא-לים רבים, שאינם מבינים מדוע אין התיק, הפשוט יחסית, מפסיק לתפוס כותרות. אפילו עורכי-הדין המופיעים בתיק נדבקו בטרורף הכללי. בישיבה האחרונה, שנערכה אצל השופט אריה אבן-ארי, עלו קולותיהם הנוזעים של הפרקליטים מלישכתו של השופט. כאשר יצאו משם, אסר השופט פירסום דף מהפרוטוקול. ברף זה לא היו כל דברים סודיים:

בלס היה שמח מאוד מרכישת החדשה. הוא סמך על וולף ונתן לו לעבוד על פי המצו שלו. אולם כאשר החל התק"ם בחקירות נגד בלס, הצטרף למישחק עור קציני מייסדה ברימוס. החוקר הפרטי בני פרלמן.

פרלמן נשכר על ידי התק"ם כדי לברר פרטים שונים על עסקיו ורכישתו של בלס. אומנם, נציג התק"ם הכחיש לפני אלי דנון, עיתונאי מעריב, כי פרלמן עבד עבורם. אולם ברור לגמרי שפרלמן עבד עבור מישהו שהיה מעוניין בחומר על בלס.

כמו וולף, פרלמן הוא אקדמאי. הוא למד כלכלה וקרימינולוגיה באוניברסיטת תל-אביב. הוא גבר יפהותאור, נעים-הליכות ובעל קסם אישי רב. במייסדה עבד כחוקר בכיר ביחידה של בנימין זיגל, ורכש לו שם והרבה ידידים.

אתם יכולים לכתוב עליי מה שאדם רוצים? אבד פרלמן להעולם הזה. רק אל תשימו תמונה שלי, כי זה יזיק לי בעבודה.

כאשר עזב פרלמן את המייסדה, התחיל לעבוד כחוקר פרטי. והתמחה בפענוח פרשות כלכליות סבוכות. כאשר התייצב פרלמן נגד וולף, החל מאבק איתנים. כל אחד מהם גייס את דימויו וחבריו במייסדה. בפרקליטות ובעיתונות. מילחמתם יצאה מגדר תיקיבלס והפכה למלחמה כוללת. הוסתם מעצורים ורחמים.

ואז התברר כי המייסדה חצויה לשניים: בין אהרי פרלמן ואהרי וולף. גם העיתונות מצאה את עצמה מתחלקת לירידיוולף וירידפרלמן. במהלך מלחמה זו טענו אנשי פרלמן כי וולף עורך נעקבים ותצפיות עליהם וממיר את חייהם.

פרלמן מצא את עצמו בצרות. כאשר שלח שלושה צעירים ללחוץ על בנקאי בשם יצחק הדר, ולברר אצלו היכן מתגורר אדם בשם אבא ארנו. שנעלם מן הארץ כשהוא היב 300 אלף דולר לאנשים שונים.

לדיברי הדר איימו עליו השלושה בפגיעה במישהם או לא ימציא להם את כספו של ארנו. במייסדה נתח תיקיחסייה על סמך עדותו של הדר, וסגנוניצב כרכל. קציני החקירות של מרחביירקון, זימן אליו את פרלמן לחקירה.

פרלמן סירב לדבר. הוא אמר כי אינו יודע את שמם של שלושת הבחורים ששלח לחקור את הדר. כרמלי החליט לעצור את פרלמן. עוד באותו הערב התקשרו לכרמלי צעירים אחרים מיחידת הקודרת של פרלמן במייסדה. ביניהם חברו הטוב של פרלמן, יעקב גרוסמן. הם שיכנעו את כרמלי לשחרר את החוקר הפרטי בערובה.

אחרי ששחרר פרלמן, נערכה חקירה במייסדה. גרוסמן טען כי פרלמן עשה את חקירת הדר על-פי בקשתו כמישהו מיוחדת עבור המייסדה. אומנם לא היה על כך ויכוחידידים או מיסמך אחר, אבל תיקיחקירה נסגר. פרלמן בטוח עד היום כי היה זה תעלול של וולף, ישרה להציק לו.

אלי דנון, עיתונאי מעריב פירסם לאחרונה סדרה של שלושה מאמרים על התפוררותה של יחידת זיגל. דנון, החשוד כאיש של וולף, מאשים את פרלמן בכך שהמשיך לשמור על קשר עם יחידתו ועשה בה כבתוך שלו. לדיברי דנון, השתתף פרלמן בישיבות סודיות של היחידה וקיבל כל אינפורמציה שביקש.

דנון טוען כי פרלמן הוא שיוס האונת מייסדתית על קווייטלפון של בלס. וכן ביקש וקיבל את רשימת כל נכסיו של בלס עבור לקוחותיו הפריטיים.

דנון גם טוען כי בעניין הבנקאי הדר, עבד פרלמן כחוקר פרטי. וכי כדי להציל את עורו של פרלמן, המציא חברו גרוסמן את עניין המשימה המייסדתית הסמויה. ואם מישו טוען שאני משקר, שיגיש נגדי תביעתדיבה: אומר דנון. הוא מציין כי עד היום טרם מסר פרלמן למייסדה את שמם של שלושת האנשים ששלח כדי לחקור על הדר.

אבל כל הדברים הללו הם רק אפס קצהו של מה שהתחולל בחקירת בלס. צוות החקירה המייסדתית הראשון, שחקר את פרשת בלס, היה בראשותו של איש יחידת זיגל, מישקה פרידמן. אחרי זמן-מה השתכנע פרידמן שאין מקום להגיש תביעות נגד בלס, וכי זהו עניין אזרחי גרידא. הוא ניסה לשכנע בכך את כולם. הוא ביקש מהפרקליט אמנון רודה לסגור תיק נגד בלס. ונתן דוח ברוח זו למפקדיו.

נקי כמו חלב!

מישקה פרידמן לא היתה מרוצה מהדוח של פרידמן, ומינתה צוות חקירה חדש, בראשותו של בועז גוטמן. לבדוק את פרשת בלס. הצוות החדש הגיש את מסקנותיו לפני דבורין, והוחלט להגיש כתביאשום נגד בלס, ולעצור אותו עד תום ההליכים.

המייסדה מינתה את יעקב ונטורה כקצין בודק, לבדוק את מעשיו של צוות החקירה הראשון, ולברר אם לא קנו בלס וולף את צוות החוקרים הראשון. השבוע נמסר כי פרקליט המדינה הורה להמשיך ולחקור בפרשה.

מישקה פרידמן התפטר מהמייסדה. כאשר התבקש לעבור בדיקת פוליגרף, שמואל כרמלי, שהיה אחראי למעצרו של פרלמן, התפטר גם הוא מהמייסדה. תחת ענן כבד של חשדות.

בעיקבות הכתבות של אלי דנון במעריב, שצידדו בוולף ובלס, התיפרסמה מיד כתבתנגד בידיעות אחרונות. החתומה על ידי דני שדה ומרסל זוהר, שכנה נאמר כי ראש צוות החקירה הראשון, מישקה פרידמן, הוא ידירו הטוב של צבי וולף, ועל כן טייה את החקירה נגד בלס.

במייסדה של בלס נערכה ביקורת של מסיבהכנסה כדי לברר אם שילם בלס כסף לעיתונאי דנון. עבור כתבותיו נגד היחידה החוקרת את בלס, אולם חוקריהמס לא מצאו שום דבר נגד דנון. הם מצאן לעומת זאת, כי שני עיתונאים כלכליים קיבלו סכומי כסף מבלס, וכנראה לא דיווחו על כך לשליטונותיהם.

אבל הם לא מצאו כלום נגד דנון. אז מה זה שווה להם? אמר דנון בלעג. הוא בטוח כי המייסדה תחפש אותו ותנסה לפגוע בו בכל דרך אפשרית. אם לא הייתי נקי כמו חלב, לא הייתי מעז לעשות את מה שעשיתי, הוא אומר. אני מוכן לקבל אינפורמציה אפילו מהשטן, אבל אני בודק אותה, ואם היא נכונה אני מפרסם.

מלחמתהקצינים ברימוס כבר הפילה כמה וכמה קורבנות. מישקה פרידמן ושמואל כרמלי התפטרו מהמייסדה ונערכות נגדם חקירות. שני עיתונאים כלכליים התבקשו להסביר מדוע קיבלו כסף מבלס ולא מסרו על כך לשליטונותיהם. כמה וכמה קציני מייסדה ועיתונאים אחרים הושמצו כקנוניים על ידי מחנה זה או אחר.

אבל נראה כי הקורבן העיקרי הוא דווקא דור בלס עצמו. אחרי שנתן ליועצו וולף יד חפשית, הצליח בלס להכניס את עצמו למערכולה של מלחמתחורמה, שבה ההגיון כבר איננו פועל.

לא היה כל מקום לעצור את בלס עד תום ההליכים. אמר פרלמן להעולם הזה: "הוא לא מוסכן ואינו יכול להזיק בחוץ. בניגוד למה שחושבים, אני לא שונא את בלס, אני אפילו לא מכיר אותו כמעט".

אבל את הלהבה כבר אי אפשר לעצור. אייל קלאוס, נהגו של בלס, נעצר לאחרונה ושוחרר בערובה. בגלל פרשתשיחור סוהרים בבתיהמעצר כדי להשיג עבור בלס תנאי מעצר טובים יותר. בלס עצמו עזר עד תום ההליכים. דבר השובר את רוחו והורס את עסקיו.

המלחמה עדיין בעיצומה. רק לפני זמן קצר שוכנע בלס להרחיק את צביקה וולף מטיפול בענייני המישט והחקירה. כדי להרגיע את הרוחות, אבל נראה כי היה זה מאוחר מדי.

ממש עבודה שחורה. כדי לעודד אותן הייתי יוצאת איתן, כדי להראות להן דוגמה. אוף, אל תזכיר לי את התקופה הזאת!

ככה היה עד שהן התרגלו. אחרי זה הטילו עליי את אורייהודה. את יודעת מה זה היה אז אורייהודה? נתן ואני ניהלנו מאבקים משותפים במפלגה, מאבקים קשים. אני כבר התקדמתי במפלגה, כבר הייתי בשורה הראשונה. הייתי מעריצה גדולה של יגאל אלון. אפילו נוצרה בינינו חברות.

רינה, אשתו של נתן — אשה מקסימה — סבלה ממחלתכליות. ודאי שהכרתי אותה. כיום בטח כבר היו מתגברים על זה ומצליחים לרפא אותה, אבל אז... היא נפטרה ב-1963, בגיל צעיר.

שנתיים אחר-כך נישאנו. לא היו קוריוזים בתקופת החיזור. גם לא היתה רומאנטיקה מי יודע מה. שנינו כבר היינו אנשים מבוגרים, עם הרגלים על הקרקע.

לפני שנתן התאלמן? לא היה בינינו שום דבר. איזו שאלה! הפרש השנים בינינו הוא 13 שנים, אבל אני תמיד הייתי בוגרת מכפי גילי.

הלכנו ברעלה

הייתי מאבר בגיל די צעיר. זה היה עוד כשהיינו בעיראק. הייתי כשורה אליו מאודמאור. הוא נפטר בייסורים. אחרי מחלה ממושכת. היו לילות בהם לא ישנתי בגלל זה.

בגיל 16 סימתי את ביתהספר התיכון — קפצתי צעמים כיתה.

החיים אילצו אותי להיות עצמאית, מבוגרת יותר. עבדתי בתפירה, וככה כיסיתי את ההוצאות שלי. לא לקחתי פרוטה מאמא. עד היום אני תופרת ומתקנת מה שצריך. אחותי ואני תופרות ביחד לפעמים.

המעבודה הזאת מימנתי את לימודי בעיראק. אני הייתי היהודיה היחידה בכיתה. נכון שהקפדנו את כשרות ואורח היום דתי, אבל החברות הטובות שלי היו דרוגא ערביות. הכל היה טוב ויפה. עד שהתעוררו בעיות.

אך הרגשתי את זה, על בשרי, כילדה למשל: ב-1936 אני זוכרת שפיתאום ראיתי בוקר אחר, תנועה בחצר ביתהספר. ראיתי איך גושים של תלמידים מתגודדים, מתחילים לרקוד ולשיר על פלסטין. עד היום אני זוכרת את הרוגע הערבות. פלסטין — לא ניתן אותה! שבע שנים נילחם למענה! אלה היו מילות השיר.

נעשינו. כל היהודים. מפחדים, התכנסנו בפינה בחצר עד שהרוחות נרגעו. שלחו את כל התלמידים הביתה. באותו היום לא התקיימו לימודים.

אנחנו, היהודים, פחדנו לחזור לבית הספר למחרת. אחר-כך נודע לנו על המאורעות בארץ ישראל. זה חלף, הכל חזר לקדמותו. החברות הערביות שלי היו מתקרבות אליי בחזרה — כך היה עד הגל הבא והתרחילחלה. גם בגיל מבוגר יותר, כשהייתי מורה, רק קרה משו — המורות פיתאום לא הכירו אותי, לא רצו לדבר איתי. זה מה שעורר אותי לחשוב שאולי מקומי לא שם.

ביום בהיר אחד, כשהייתי בת 18, באו וסיפרו לי שיש שליח מישראל. הלכתי לשמוע אותו מתוך סקרנות. לא ידעתי בכלל מה זאת ציונות. הבית שלי היה דתי, אבל לא דיברו על ארץ ישראל. הגשמה, ציונות.

פיתאום שמעתי שם, במיפגש. שפה שלא הכרתי. שאלתי: "מה זה?" ענו לי: "זאת שפתהקורש".

נתפסתי לעניין והצטרפתי למחאת רת הלוואת בעיראק. לא תשכחי שמדובר בעיראק. מעמד האשה אצלנו

תאם את מעמדה בשאר ארצות ערב. הלכנו כשהפנים רעולות, ולא יכולנו להיכנס לבית זה או אחר. פן מה יגידו.

בכל זאת, בתנועה שלנו היו הרבה צעירות. התנועה עשתה אצלנו מהפכה. אני, כמורה, הייתי צריכה לעבור מבית לבית ולשכנע את ההורים להסכים שכנותיהן תצטרפנה למחחרת.

את המיפגשים הסודיים קיימנו אחרי הלימודים, במרתפי הבתים. מטרת המחחרת היתה, כמובן, לעלות ארצה. אז זה היה בלתי-ליגאלי. היו שם סיפורים:

באחד הימים נעלם אחד הפעילים. גם אותי לא ראו תקופתמה. הדיכוי לנו רומא, סיפרו ששינוי ברחנו לארץ ישראל ביחד. כמה רומאנטי... הסיפור המפחיד ביותר קרה לי כבר בארץ ישראל. נסענו ליד קיבוץ גשר של היום. ליד הגשר עלה ערבי והתחיל לבדוק תעודות זהות. ערדתי כולי. בחיים לא פחדתי כל-כך. השבתי: מה.

צמד חמד

במישחק אסוציאציות, מי שזרק לאוויר את שמה של שושנה ארבל אלמזלניו, יש מע מיד את שמו של יחזקאל שופס, עוזרה המסור-צמוד מזה כמה חודשים, ולהיפך.

השניים פשוט לא משים זה מזו. מי שהביא את המושג "במינה" — חשב בודדאי על שושנה ויחזקאל.

כיצד נפגשו ב-1981 הזומנו שושנה ונתן אלמזלניו למישחק כדורגל בין הפועל ראשון-לציון לבין הפועל באר-שבע בראשון-לציון. הפועל ראשון-לציון היתה אז אמנם בליגה הלאומית, אך נחשבה לפחות טובה מידיבתה. הזוג אלמזלניו, חובבי-כדורגל שרופים, ניסו להתחמק מה הזמנה בתירוצים מתינוצים שונים. מכיוון שחששו שהקבוצה המארחת תפסיד, המארחים לחצו והזוג הגיע, אכולי-חששות. למרבית הפלא, או המזל שהביאו השניים, ניצחה הפועל ראשון-לציון את הפועל באר-שבע 0:4.

עד היום מדברים בראשון-לציון על הניצחון המפתיע. מיד אחרי הניצחון הזומנו בני אלמזלניו לביתו של יחזקאל שופס. עסקן מקומי של מיפגות-העבודה. ושם חגגו כולם. מאז הידרדרה הקבוצה. גאוותה של ראשון-לציון, מהליגה הלאומית. בינתיים עלה יחזקאל שופס מדרגת דובר עיריית ראשון-לציון לדרגת עוזר בכיר לסגנית שרהבריאות, ואולי בקרוב — עוזר בכיר לשרת-הבריאות.

הציגו אותי כמועמדת של מיפגות העבודה לתפקיד שרת-העבודה. מאוד התאכזבתי כשלא נבחרתי לתפקיד. כבר הכנתי את עצמי נפשית לכך.

שימעון פרס קרא לי, אחרי ההסכם על הקמת ממשלת-האחדות-הלאומית, התנצל על האילוצים והציע לי: "לפי חות תקחי את הסגנות במישרד-הבריאות".

שאלתי אותו מי המועמד להיות שרהבריאות ורק אחרי שנודע לי שזה מוטה גור — הסכמתי. תמיד הערכתי אותו על היושר שלו, הדוגריות.

זה לא נכון שהיינו מוסככים על רקע אישי. אלה סתם שמועות שהפיצו עלינו.

בתחלה, לפני שנתיים, היו לנו באמת חילוקי דיעות קשים ביותר על נושא הבריאות הציבורית, קופת חולים, גריאטריה — על נושאים עקרוניים! זה גם לא נכון שמוטה ניסה להצר

עוזר שופס כדורגל

שושנה ונתן אלמזלניו למישחק כדורגל בין הפועל ראשון-לציון לבין הפועל באר-שבע בראשון-לציון. הפועל ראשון-לציון היתה אז אמנם בליגה הלאומית, אך נחשבה לפחות טובה מידיבתה. הזוג אלמזלניו, חובבי-כדורגל שרופים, ניסו להתחמק מה הזמנה בתירוצים מתינוצים שונים. מכיוון שחששו שהקבוצה המארחת תפסיד, המארחים לחצו והזוג הגיע, אכולי-חששות. למרבית הפלא, או המזל שהביאו השניים, ניצחה הפועל ראשון-לציון את הפועל באר-שבע 0:4.

עד היום מדברים בראשון-לציון על הניצחון המפתיע. מיד אחרי הניצחון הזומנו בני אלמזלניו לביתו של יחזקאל שופס. עסקן מקומי של מיפגות-העבודה. ושם חגגו כולם. מאז הידרדרה הקבוצה. גאוותה של ראשון-לציון, מהליגה הלאומית. בינתיים עלה יחזקאל שופס מדרגת דובר עיריית ראשון-לציון לדרגת עוזר בכיר לסגנית שרהבריאות, ואולי בקרוב — עוזר בכיר לשרת-הבריאות.

את צעדיי, מה פיתאום? עשינו מההתחלה חלוקות-תפקידים בינינו. ברור שזה גם השפיע על היחסים האישיים בינינו. אין טעם להכחיש. לפני שנה פנה אליו שימעון ואמר: "שבו וחברו ביניכם את העניינים. זה לא יכול להימשך ככה".

החלטנו לשבת, לשים את כל הקלפים על השולחן ולברר את כל העניינים. אחרי-אחד, מאז היחסים בינינו טובים מאוד.

עובדה, הוא המליץ שאני אתמנה במקומו, כשהוא יפרוש מתפקידו בקרוב. רבים כבר מברכים אותי ברחוב. המישרד שלי מוצף פניות וגילויי תמיכה מאירגונינשים, אירגונים אחי רים ואחרים.

אני עצמי מעריכה כי סיכויי להתמנות לתפקיד טובים, מה, סגן-שר שעבד במשך שנתיים עם השר והמכיר את המערכת מלפני ולפנים — הוא לא מועמד טיביע להמשיך ולהוביל את המערכת הזאת?

חץ מזה, צריכים לפרוע את החוב לנשים. פרס הבטיח שיתקן את העוול הזה בהזמנות הראשונה. הבטחות נוסח פרס? הוא הבטיח את זה פומבית, וצריכים להיות לו נימוקים מאוד-מאוד חזקים כדי לדרת מההבטחה.

אני לא אעבור תחת שר חדש. אם לא אתמנה לתפקיד — אתפטר ממישרד-הבריאות ואחזור לכנסת, לעיבודתה הפרלמנטרית. החלטתי נחושה.

הוא עלה על עץ גבוה. הוא ניצל ממוות.

עכשיו — הוא ממתיך להצלה שניה

חיבצו הצלה

שני ום דבר בתולדות חייו של החתול המסתורי, השחמתי בציבעי שחור-לבן, לא רמו על כך שהוא עתיד להפוך לגיבורה של דראמה מוזרה.

איש גם אינו יודע מיהו. יש אומרים שהוא חתול-בית שמאס בארנוניו, התחיל לשוטט ברחובות תל-אביב וסופו שמצא את עצמו על צמרת-עץ, רעב, מפוחד, מבוהל. אחרים טוענים בוודאות כי זהו חתול-רחוב, מוזנח ממילא, וכי צמרתו של העץ הישן, הקירח, מתאימה לו כמו שמתאימה לחתול קערה גדושה של שמנת.

כך או כך, ביום הרביעי בצהריים גילו חיילים ברחוב דויד אלעזר בקרייה בתל-אביב חתול שמנמן על אחר מענפי עץ-האקציה, מיילל, נאחז בענפים הרלילים, רועד.

בתחילה התייחסו אליו כאל מהתלה מוצלחת, מין תבלין פיקאנטי לשעות צבאיות משמימות.

למחרת בבוקר הביטו אל ראש העץ, אולי להגיד בוקר-טוב לשכנם החדש,

אולי מקווים לגלות כי הוא נעלם, חזר אל מקומו-הטיבעי.

הוא היה שם. עדיין רועד. רעב יותר. מיילל בקול רם.

חיילי יחידת-הרכב, השוכנת מול העץ, החליטו לעזור לחתול לרדת מהעץ, הגבוה מכפי מידותיו. יומיים נמשכו עבודות-החילוץ. החיילים טיפ-סו על גג בניין סמוך, ובעזרת מוט ארוך דחפו את החתול, קיוו שיקפוץ למטה.

החתול טיפס למעלה. אחר-כך קשרו לולאה בחבל, הטילו אותה אל הענף שעליו ישב החתול, מנסים לקרוע את הענף מהעץ. הם לא הצליחו.

אחר-כך השליכו אבנים לעבר החתול. הם חשבו שיבהל ויקפוץ אל החצר. האבנים לא פגעו בו.

מה איכפת לי?

ב יום הראשון בבוקר התקשרו עם אגודת צער-בעלי-חיים.

אהרון לבון, מנהל הסניף התל-אביבי, הגיע למקום.

לבון: "ראיתי את העץ ומייד הכנתי שרץ מכביה-האש, בעזרת הצויר שלהם, יוכלו להציל את החתול."

התקשרתי עם תחנת-באזל. אחרי הפצרות רבות הם הסכימו לבוא. חיכינו שעתיים. הם הגיעו למקום אחר, ראו שאין חתול וחזרו לתחנה. שוב התקד שרתי איתם והתחננתי שיגיעו אלינו. שוב חיכינו המון זמן. הם באו, התיוון מים על החתול והסתלקו."

בריוק באותו הרגע חמק חתול-רחוב מבין השיחים הסמוכים. הכל סברו כי זהו החתול שלהם, שקפץ מהעץ וברח לו לדרכו.

למחרת ציפתה להם הפתעה. החתול יילל ורעד בראש העץ. כאילו דבר לא קרה. הסתבר שמי שנמלט מבין השיחים היה חתול אחר. שבו והזעיקו את אהרון, שהגיע בחברת הילדה פרידשטיין, נשיאת האגודה. אהרון התקשר עם מכביה-האש, וביקש שיביאו סולם גבוה, שבעזרתו ניתן יהיה לחלץ את החתול.

הילדה: "בכל העולם נהוג שמכבי-האש עוזרים לאגודות צער-בעלי-חיים. כאן המצב שונה. הם בדרך-כלל מסרבים לעזור לנו. משום כך אני פונה אליהם רק כשאוללות כל האפשרויות האחרות."

החתול האלמוני בבלוב צער-בעלי-חיים
לא חבל, לא מים, לא קרשים, לא הרדמה

מטפס-צוקים הרני
חתול או בראדס, אותו הדבר!"

מכביה-האש סירבו בכל תוקף לשוב אל החתול. אהרון אשל, מפקד-התחנה: "יש לי סולמות גבוהים. יכולתי להוריד את החתול, אבל למה שאתעסק בשטויות כאלה? זה לא החובה שלי! צער בעלי-חיים צריכים להתעסק עם זה, לא אני. אין להם ציוד מתאים? שיטפסו על העץ בלי ציוד. ובכלל, מה איכפת לי החתול הזה? מצידי שימות! יש לי לב רחום רק לבני-אדם ולרכוש!"

לרחם על עצמו

אחד הפרקים הקרובים של הסדרה כן, אדוני ראש-הממש-לה! יספר על כלב של ילדה אנגלית קטנה, שנכנס לשדה-מוקשים. רק חיל-האוויר יכול לחלצו. עלות המיב-צע: 150 אלף לירות שטרלינג.

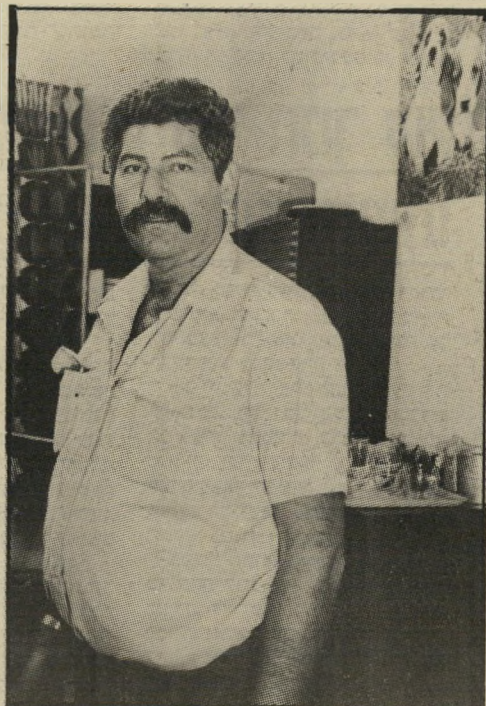
ראש-הממשלה סבור שפעולת-החילוץ תתרום תרומה חיובית ליחסי-הציבור שלו. וכי מה אנושי יותר מהצירוף של ראש-ממשלה רחום, ילדה בוכיה וכלב שניצל מהתופת?

סר האמפרי חושב אחרת. "הכל יבקרו אותך על שביזכות כל-כך הרבה כסף כרי להציל כלב עלוב," הוא אומר. לבסוף נמצא פיתרון פשרני: חיל-

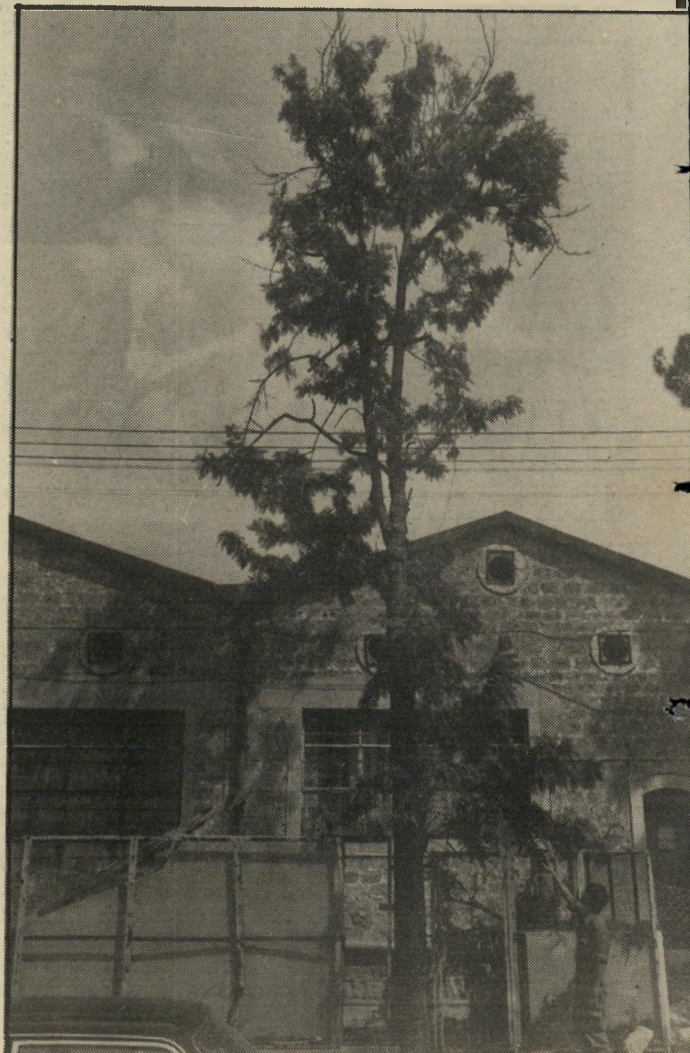
(המשך בעמוד 42)

חובבת-חיות פרידשטיין
נצטרך להמית אותו!"

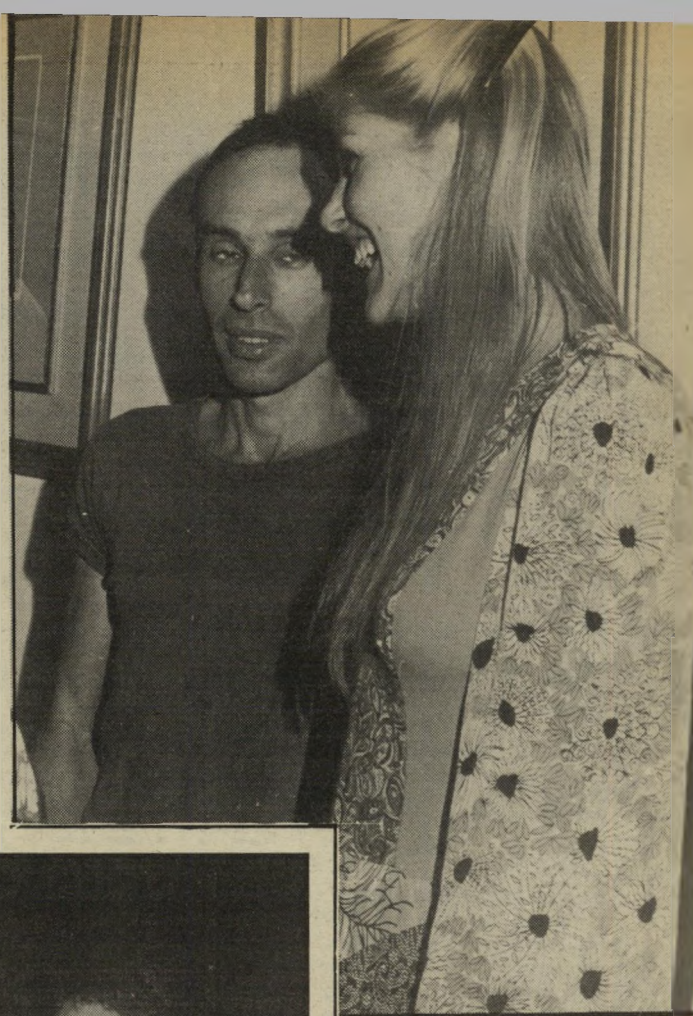

מפקד-כבאים אשל
"למה שאתעסק בשטויות?"

העץ
"אני ריחמתי עליו!"

המחזאי, המטופל (ושאר נפשות)

אשה א': חנוך לוין עם נאוה כורש
לא קופצים ולא רצים, הכל בנחת

וכמו במישפחות הטובות שבמחזות. בשקט־בשקט, מבלי שאיש מבחין יידע, ניהל גבריהבת, חנוך לוין, רר מאן סוער עם האומנת, משהו בסיגנון אדוניים ומשרתים. לימים עזבה האר מנת את המישרה הנוחה בבית לוין ונסעה לה לארצות־הים. לבית הגדול

את בנו הקטן מבית אשתו — כאילו לקנות לו גלידה — ובתוך כמה שעות נחתו השניים בתל־אביב. המסך ירד והמערכה הבאה התחילה. בינתיים הספיק לוין להתגרש מנאוה ולהתחתן עם עדנה, דיילת אל על. בתו של קבלן.

אשה ב': לוין עם אשתו עדנה
הרגלים קבועים. אני אתרגל אליה, היא תתרגל אליי

הסנדרלר הולך תמיד יחף, אצל המחזאים, כנראה, מתנהלים גם חייהם הפרטיים כמו רדאמה סוערת על קרשי התיאטרון.

בימים אלה היה בארץ המחזאי חנוך לוין. זה, אולי, לא נשמע כמו חדשה סוערת, כך חשבתי גם אני, עד ששמעתי את הסיפור שבסופו נסע לוין ביום השישי בבוקר בחזרה ללונדון, לתקופה ארוכה ובלתי־מוגבלת, הישר לזרועותיה של גברת גרמניה.

למה לא לנסות פעם קשר מבוסס, אשה. תה, ילד, למה לא? ולמה אתה חושב שאדוקק לתיווכם של הקנר דונים? מה אני בענידי? אני לא רואה את עצמי, עד גיל 70, רץ אחרי נשים ברחובות, בגשם, עם קנרון בכיס, מטפס בפיקצורכיים לדירותיג של גרושות, מתגלגל על השטיח, קופץ למיטה, צונח על שדיים לא־מוכרים, קופץ מהמיטה, רץ לכית־כיסא להל ביש קנרון, רץ בחזרה לחדר, קופץ על השדדים, השדדים קופצים עליי, אני קופץ עליהם, ושוב קופץ מהמיטה, רץ

זה עולה על כל שאר מחזותיו של חנוך לוין

— כי זה מתרחש במציאות ובהשתתפות

לבית־כיסא לזרוק את הקנרון, רץ בחזרה לחדר, מתהפך קצת, מקשקש קצת, שוב קופץ מהמיטה, רץ לבית־כיסא להשתיי, רץ בחזרה לחדר, קופץ לתוך הבגרים, ורץ הביתה ב־3 בלילה ברחובות, וכל זה בגיל 70? קצת מנוחה, אדוני? מגיע יום של בית משלך, פיומה, אשה אחת, לא קופצים ולא רצים, הכל בנחת. הרגלים קבועים, אני אתרגל אליה, היא תתרגל אליי. ביום ההוא ייקרא דרור לציפור! לא עוד עטוף וחנוק במעיל־גומי יכנס הציפור בין רגליה, עירום ונקי הוא יכנס! חופשי, בלי שום מעצורים של גומי, ישוט הזרע במערות שלה, ילדים יולדו, ילד ועוד ילד, ולפתע גם ילדה, ויהיה לי טוב, ואני אהיה מאושר.

זה קטע מן המחזה סוחר־הגומי שכתב חנוך לוין, ושהועלה על בימת

ההיישר מגרוננו של המחזאי, שחשב על עצמו כשכתב. הרדאמה הזאת היתה מערכה מותחת במחזה על סיפור־חייו של המחזאי. באותם ימים התגורר הזוג כורש־לוין בתל־אביב, עם בנם ושהיה אז בן 3 וחצי, אושר ועושר לא היו מנת־חלקם, אך הרברים התנהלו על מִי־מנוחות לגמרי, לוין היה עסוק במחזותיו, וכורש ציירה והציגה בגלריות. שום דבר יוצא־דופן.

בוקר אחד התעורר חנוך לוין, נכנס למיטבת וראה פתק הצמוד לדלת המקרה. בפתק סיפרה לו אשתו היפהפיה כי היא עזבה את הבית, ונסעה לניו־יורק עם בנם הקטן.

אחרי התייעצויות רבות בעורכי־דין נסע לוין לניו־יורק, הוציא בתחבולה

הגיעה אומנת חדשה, מתוצרת כחול לבן, קיבוניקית, שהתחילה לטפל בילדי לוין הפעוטים. לפני כמה שבועות הודיע חנוך לוין שהוא נוסע ללונדון, והוא אכן נסע והתגורר אצל ידידו ויטק טרטש, מי שביים את הממלכה השוודית. סרט לפי תסריט של חנוך לוין. עד כאן הכל נראה תמים. מדוע שמחזאי מצליח, בעל־מישפחה טוב, לא יסע לו ללונדון להתאווור קצת?

אבל נסיעתו של לוין ללונדון לא היתה כליכך תמימה. מסתבר שבמשך תקופה ארוכה ניהל לוין רומאן עם האומנת הגרמנית, מתחת לאפה של אשתו הדיילת. הוא המשיך לשמור איתה על קשר גם אחרי שעזבה את עבודתה אצלו ואת הארץ. ועכשיו מצא את עצמו בזרועותיה האוהבות כלונדון.

רוש לארץ לביקור של כמה ימים, בעיקר משום שאמו החליטה להחליף דירות והוא, הידוע כבן אוהב ומסור, בא לעזור לה בדירתה החדשה. ביום השישי הוא נסע בחזרה ללונדון, כדי שהמטפלת הגרמנית תוכל לטפל בו מקרוב. הוא הודיע שהוא נוסע לתקופה ארוכה של כמה חודשים. אולי הוא נסע לכתוב את הפרק הבא במחזה המרתק על חייו האישיים?

* ביניהם: השחקן שלמה בר־שביט ואחיו דוד לוין.

שולמית יריב

(המשך מעמוד 41)

האוויר אומנם מציל את הכלב, אולם הכספים נלקחים מאישהו תקציב כללי, ולא מכספי משרד־הביטחון. כך יכול ראש־הממשלה להצטלם בחדרה עם הילדה, המחבקת את הכלב. עלות ההצלה בתל־אביב קטנה יותר, רק 180 שקלים לכל שעת עבודה של מכבי־האש.

ובינתיים, בעוד כולם מתדיינים עם כולם, המשיך החתול לרעוד ולרעוב. ריקי ממשרד הוצאה־לאור של משרד־הביטחון: הוא ילל ובכה ונראה כליכך מיסכן! אני ריחמתי עליו!

מיוגם של החתולים ממיט עליהם צרות נוראיות. והוא רוגז, והוא כועס / לא ירצה להתפייס / ולא אכל, ולא שתה / ולא טטט, ולא טטה / ורק שרוי ברוגז / רוגז, רוגז, רוגז! כתבה מרים ילן־שטקליס, ואולי לא ידעה עד כמה מדעי הוא שיר־הילדים התמים.

כך מתארת האנציקלופדיה אמ־ריקנה את החתולים: «פסימיים ונוטים לרחם על עצמם. בין המחלות האופייניות להם: מצב־רוח רע. לעיתים קרובות לוקים בהיסטריה, ואז אינם מסוגלים לזוז».

אהרון לבון: «זו לא הפעם הראשונה שאני נקרא להציל חתולים. לפני שלושה חודשים חתול טיפס על עץ ביפו. העץ ההוא היה קרוב לבניין. יצרנו גשר של קרשים בין העץ לבניין, הינחנו קופסאות של סרדינים, סמוך לחתול. הוא התקדם לכיוון הריח, עד שהגיע אלינו. הפעם היה העץ גבוה, רחוק מבניין. לא ידעתי מה לעשות».

אחרי התייעצות קצרה הוזמנו הילדה ואהרון את הד"ר מרדכי לוינסון, הווטרנר של הסאפארי ברמת־גן. הוא הגיע כשהוא מצויד בחיצי הרדמה.

שעתיים הבית בחתול, היררר איך להצילו. הוא היה במצב גופני גרוע. אמר הד"ר לוינסון, «וחמרי־הרדמה היה מחסל אותו. אולם נניח שהוא היה נרדם במקומו, מה היה קורה אז? הרי לא הייתי מצליח להגיע אליו ולקחת אותו, שכן העץ גבוה מאוד».

סוף חתול למיתה

כשכבר היה נדמה שהחתול ימות כך, מייבב ורועד, בראש העץ, מבלי שאיש יוכל לעזור לו, הגה הד"ר לוינסון רעיון פשוט. הוא הציע לפרידשטיין להתקשר לחבורת גולי־שיצוקים. להם יש ציוד המיועד לטייפ פוס על צוקים גבוהים, אולי הם יוכלו לעזור.

ואכן, יואל טפר ואציק הרני, גולי־שיצוקים ותיקים, הם שהצילו את החתול ביום השמיני לשהייתו על העץ. אציק הרני (32) למד לגלוש ולטפס על הרים בזמן שירותו הצבאי. זה 12 שנים הוא מטפס־צוקים.

«בהתחלה חשבתי שזו תמיהה», הוא אומר. «אחר־כך, כשהבנתי שזה אמת, לקחתי חבלים ונסעתי לשם. הצידוד שהבאתי שווה בערך 200 דולר ומרכבה להתבלות, אבל לא היה איכפת לי. אני מטייל הרבה ותמיד חושב איך להציל חיות־בר. למה שלא אציל פעם חיה? בית? שאלתי את עצמי. יואל ביקש לטפס על העץ. הסכמתי. אני עמרת למטה והחזקתי בקצה החבל. יואל טיפס, תוך תקיעת זיווי בעץ».

שלושת־דרכי שזע עבר מהגרע שבו התחיל יואל לטפס, עד שהגיע אל החתול. «הייתי נרגש. אני כנ־אדם עקשן, לא מוותר בקלות. שמחתי שניצחתי בהתמודדות והתגברתי על כל הקשיים».

בסוף עוד קצת ברח לי החתול והייתי צריך לדרוך אחרי, אבל בסך הכל קל יותר לחלץ חיה. אילו היה שם למעלה כנ־אדם, הוא היה מבוהל יותר מהחתול, ולא היה מפסיק לחלק לי עצות, שרק היו מרגיזות אותי.

לא קיבלתי כסף בתמורה. לחצו לי את היד, אמרו תודה־רבה, החיילים מחאו כפיים, וזהו, הלכנו הביתה. החתול נלקח לאגודת צער־בעלי־חיים. אם לא ימצא בית חם ומטפלים אוהבים — יש חשש כי יימת.

העולם הזה 2558

אתם בוחרים את השי לחג

קו אופ

תוי קניה של קו-אופ,
אלפי מוצרים, אין סוף של צירופים,
ב-200 סניפי קואופ-17 בתי הכל בו
של המשביר לצרכן בכל הארץ.
צלצלו עכשיו ליוסי סומך

03-779141 טל'

העולם הזה

רחל המרחלת מגלה:

חשבר במישכחת
כלאטו-שרון

"אני לא

מתגרש!"

הרומאן של חנוך לוין
עם האומנת הגרמניה

